

NATIONALE BANK
VAN BELGIË

DIENST
voor

Economische Studiën

TIJDSCHRIFT

voor Inlichting en Documentatie

Verschijnt maandelijks

XIVe Jaar, IIe Band, Nr 3

September 1939

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De voedingsmiddelenvoorziening van België, door den heer Georges De Leener. — Economische toestand van België (Juli-Augustus 1939). — Wijzigingen aan de Statuten van de Nationale Bank van België. — Economische wetgeving. — Statistieken.

BERICHT TOT DEN LEZER.

Door de omstandigheden zien wij ons gedwongen den inhoud van dit Tijdschrift — althans tijdelijk — te wijzigen, om thans in de eerste plaats de volle aandacht te kunnen schenken aan de nieuwe feiten, die ons economisch leven beheerschen.

België komt, van nu af reeds, te staan voor een reeks dringende kwesties die op een oplossing wachten om te voorzien in zijn ravitailleering en de bevredigende werking van zijn handel en industrie. Bij de talrijke problemen van het oogenblik, zullen zich weldra deze komen voegen, die onvermijdelijk zullen opdruken in het huidig economisch bestel onder de inwerking van niet te controleeren gebeurtenissen.

Wij achten het dan ook nuttig het grootst mogelijk aantal feiten van economischen aard die het land aanbelangen en groote practische gevolgen kunnen hebben, onder het oog onzer lezers te brengen.

Wij zullen de publicatie schorsen van de leerstellige artikelen en van de bijdragen van toegepaste economie, alsook, in beginsel, van de diverse kronieken en berichten over het buitenland waaromtrent het

trouwens al moeilijker zal worden een waardevolle documentatie en regelmatige statistieken samen te brengen.

Daarentegen zullen wij het overzicht van den economischen toestand van België, dat tot dusver om de twee maanden verscheen, thans maandelijks publiceren en dit zoo volledig en gedetailleerd mogelijk.

* * *

Ten uitzonderlijken titel en wegens het actueele karakter ervan, publiceren wij ditmaal de bijdrage die de heer G. De Leener voor ons Tijdschrift had voorbereid betreffende « De voedingsmiddelenvoorziening van België ».

Voorts hebben wij in dit nummer de tekst willen publiceren van de wijzigingen die aan de statuten van de Nationale Bank werden gebracht, wijzigingen die goedgekeurd werden in de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders op 23 September 1939. Zulks verklaart het laattijdig verschijnen van dit nummer, waarvoor de lezer ons gelieve te verontschuldigen.

DE VOEDINGSMIDDELENVOORZIENING VAN BELGIË

door den heer Georges DE LEENER,

Hoogleraar aan de Universiteit te Brussel.

Onder het hoofd: « De problemen van de grondstoffenvoorziening in België », hebben wij, in een eerste bijdrage (1), gehandeld over de goederen waarvan de Belgische bevolking moet voorzien worden om te kunnen leven en arbeiden. Thans zullen wij het meer in 't bijzonder hebben over de goederen, die in verband staan met de voeding, hetzij ze al dan niet uit het buitenland betrokken worden, en wij zullen de hoofdtrekken van het probleem trachten naar voren te brengen.

* * *

De markt der voedingsproducten is uitermate uitgebreid en tevens zeer verspreid. Ze bestaat uit de gezamenlijke transacties — van den meest uiteenlopenden aard — van voedingswaren alvorens den laatsten verbruiker te bereiken. Men vindt er aankopen in het groot van honderden of van duizenden ton graan, door maalderijen, en onbeduidende inkoop als deze van een handvol fruit voor een gezin uit de volksklas. Géén andere categorie goederen kent een zoo verspreide verdeling, zulkdanig varierende handelsvormen, een zoo grooten omzet.

Een specialist heeft uitgerekend, dat, in de gezamenlijke uitgaven van Engeland, deze voor de volksvoeding nagenoeg één derde van het geheel vertegenwoordigen (2). Meer in 't bijzonder voor ons land, heeft een Belgisch statisticus beweerd, dat vier tienden van de actieve bevolking bij de productie of den handel in voedingsmiddelen betrokken zijn (3). Men krijgt een ander denkbeeld van het quantum der uitgaven voor de voeding, wanneer men bedenkt, dat in België nagenoeg 4 à 5 milliard frank, jaar in jaar uit, aan den invoer van voedingsmiddelen en dranken wordt besteed. En dan zijn in dit cijfer niet eens begrepen goederen die, zooals hop, veevoeder, voeder-

koeken, enz., middellijk of onmiddellijk, voor de productie van bier, melk of vleesch, b.v. aangewend worden. Daarenboven, wordt het grootste deel van de voedingsproducten waarvan België wordt voorzien, door de binnenlandsche voortbrengers, inzonderheid door den landbouw, geleverd. Hun waarde verandert, volgens de jaren, met den loop der prijzen. In 1933 werd ze op ca. fr 9 milliard geschat (4). Dooreengenomen, vertegenwoordigen èn de eigen landbouwproductie èn de invoeren van voedingsmiddelen, een gezamenlijke brutowaarde van fr 12 à fr 15 milliard, ja, méér nog bij hooge prijzen.

Doch, de brutowaarde van de voedingsproducten is reeds aanmerkelijk grooter wanneer ze den verbruiker bereiken. Hun prijs vergroot uit hoofde van de industriële verwerkingen, die de meeste onder hen nog ondergaan, en wegens de uitgaven die ze veroorzaken naar aanleiding van hun gereedmaking voor verbruik en van het feit, dat ze in het bereik van de kleinste beurzen moeten worden gebracht. Vaak komt het voor, dat een voedingsproduct, in 't klein, tegen een prijs wordt afgezet, die vier maal grooter is dan den prijs die door den producent betaald wordt voor de grondstof geleverd door den landbouw. Daaruit volgt, dat in België, de omzet van voor het verbruik gereedgemaakte voedingsproducten, veel grooter moet zijn dan deze van de geschatte waarde van 12 à 15 milliard. Een simpel rekensommetje aan de hand van het aantal gezinnen in het land en van dezer gemiddelde jaarlijksche uitgaven voor voeding geeft ons daaromtrent reeds een nauwkeurig denkbeeld. Aanvaardt men als basis 2.500.000 gezinnen met een gemiddelde van 350 personen per 100 gezinnen (5), de jaarlijksche uitgaven voor voeding genomen tegen fr 5.000 à fr 10.000 per gezin, dan zouden de gezamenlijke uitgaven, voor het land, zoowat twintig milliard bedragen alléén voor den aankoop van voedingsmiddelen, en blijkbaar is dit cijfer nog te laag gegrepen.

(1) *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie*, Februarinummer 1939, blz. 97.

(2) JOHN BOYD ORR, *Food, health and income*, Londen, Macmillan & Co, 1936, blz. 14.

(3) R. OLBRECHTS, in « *Compte rendu de la XVIIIe Semaine sociale universitaire (1936)* », *Revue de l'Institut de Sociologie*, October-December 1936.

(4) Cfr. G. MULLIE, « *Le rôle de l'agriculture dans l'économie nationale* », *Société belge des Ingénieurs et des Industriels*, Maandschrift 1934, nr 5, blz. 482.

(5) De telling van de Belgische bevolking op 31 December 1930 geeft 2.377.445 huishoudens, met een gemiddelde van 341 zielen per 100 huishoudens.

Of deze cijfers nu van conjunctureelen aard zijn of niet, ze zijn leerrijk, wegens hun beteekenis voor 's lands commercieele bedrijvigheid. Onder opzicht van hun weerslag op de economische en sociale structuur der natie, geven zij een vaak niet vermoeden kijk op de belangrijkheid van de voedselvoorziening. Men kan zich van deze belangrijkheid rekenschap geven, wanneer men bedenkt, dat er slechts weinig voedingsmiddelen zijn welke de bevolking niet in den handel koopt, dat vrijwel de algeheelheid van de voedingsproducten alle dagen en artikel na artikel wordt gekocht en, dat daarbij de medewerking noodig is van een groot aantal kleinhandelaars, onafgezien tal van andere tusschenpersonen van allen graad. Zoo is te verklaren, dat, in België, naar de jongste telling van 27 Februari 1937, op een totaal van 271.524 kleinhandelsondernemingen, 12.817 groothandelsondernemingen en 19.265 groot- en kleinhandelsondernemingen, resp. 138.662, 4.547 en 6.873 ondernemingen betrokken zijn bij den handel in voedingsproducten.

's Lands voorziening met voedingsproducten eischt kapitalen, in verhouding tot de waarde van de gezamenlijke jaarlijksche omzetten. Op de credietinstellingen berust de taak een aanzienlijk deel van deze kapitalen te leveren onder voorwaarden die trouwens zeer uiteenlopend zijn al naar gelang van de artikelen en van dezer verdeling. Het quantum der noodige kapitalen hangt natuurlijk af van de omloopssnelheid bij de voorziening — incl. de verwerking — van zekere ruwe voedingswaren, als b.v. graan, dat eerst tot meel gemalen wordt en daarna tot brood verwerkt. In menigen tak van het voedingsbedrijf is die snelheid groter dan in welken anderen bedrijfstak ook. Aardappelen, groenten, fruit, enz. hebben slechts enkele dagen noodig, soms maar enkele uren, om van bij den producent, die ze verkocht — of van bij den importeur — in den kelder van den verbruiker te belanden. Een grooter tijdsafstand ligt er tusschen den dag waarop een partij uitheemsch graan in het land binnenkomt en betaald wordt, en dezen waarop het, onder den vorm van brood, aan huis wordt besteld. Deze tijdsafstand wordt grooter waar het gaat om het aanleggen van voorraden ter voorkoming van mogelijke onderbrekingen in de aankoopsmogelijkheden, of met het oog op de winst die kan behaald worden uit momenteel zeer voordeelige prijzen. Voorraden kunnen evenmin worden gemist bij de handelaars in producten welker voortbrenging of verbruik aan seizoensinvloeden onderhevig is. Dit is o.m. het geval voor boter, eieren, suiker, conserven, e.d.m. Het aanleggen van dergelijke voorraden wordt gemakkelijker naarmate de groote koelhuizen talrijker worden. Het gaat niet op, zelfs niet bij benadering, hier een schatting te wagen van den gemiddelden tijd die deze veelvuldige operaties met betrekking tot de voedselvoorziening van het land, in beslag nemen, rekening gehouden met haar respectievelijken omzet. Laten we alleen opmerken, dat, in

de aannemelijke veronderstelling, dat dezen tijd gemiddeld één of twee maanden zou bedragen, de voedselvoorziening van België ten minste een kapitaal van 2 milliard in beweging brengt.

* * *

Wij hebben het aangedurfd — wellicht niet zonder eenige vermetelheid — een cijfer voorop te stellen als bedrag van den jaarlijkschen omzet van den Belgischen handel in voedingsproducten. Wij zullen evenwel verder op gissingen moeten steunen waar wij de diverse hoeveelheden van de voornaamste voedingsproducten welke, theoretisch gesproken, ons land vandoen heeft, naar behooren zullen trachten te becijferen. Onze schattingen zullen aanleunen op cijfers die als streng juist zijn aangegeven door specialisten van de voedingsphysiologie, voor de verschillende voedselsoorten welke, naar hun meening, in de volledige volksvoeding thuishooren.

De reële toestanden zijn anders. Tal van omstandigheden zijn oorzaak, dat een zulke voeding niet met de werkelijke voeding van de bevolking in haar geheel overeenstemt. Naarmate, evenwel, het gezinsinkomen, van de grootste gezinnen toeneemt en hun levensstandaard verhoogt, schijnt het werkelijk voedingsmiddelenverbruik een tendens te vertoonen om de theoretische normen te benaderen. Daarenboven zijn, uit economisch oogpunt, de schattingen die op fysiologisch-theoretische gegevens steunen, van beteekenis in dien zin, dat ze min of meer nabije uitbreidingsmogelijkheden van de verrichtingen laten zien die in — zij het vrij los — verband staan met de markt van de voedingsproducten.

Steunend op de gegevens van Dr E. J. Bigwood (6) alsmede op de samenstelling van de Belgische bevolking op 31 December 1930, hebben wij het jaarlijksch verbruik berekend van de voornaamste artikelen waarvan het verbruik wenschelijk wordt geacht, rekening gehouden met de fysiologische eischen (7). Hier volgen, *grosso modo*, deze hoeveelheden :

Melk	1.215 miljoen liter
Kaas	75 » kg.
Eieren	2.600 » stuks
Vleesch	300 » kg.
Versche groenten	630 » »
Aardappelen	750 » »
Gedroogde groenten	25 » »
Granen (brood)	900 » »
Suiker	100 » »
Versche boter	196 » »
Andere vetstoffen	52 » »

* * *

Onder de huidige werkelijke levensvoorwaarden van de bevolking, beantwoordt de voorziening van de voedingsmarkt aan een verbruik dat niet heelemaal met de hooger aangehaalde theoretische gegevens

(6) E. J. BIGWOOD, *L'alimentation rationnelle de l'homme normal en Belgique*. Brussel, Uitgave van de *Croisade internationale de Santé*, 1937, blz. 58 en E. J. BIGWOOD et G. ROOST, *L'alimentation rationnelle et les besoins énergétiques d'une population ouvrière*, Brussel, Uitgave Institut de Sociologie Solvay, 1934, blz. 124.
(7) De omstandige gegevens van deze berekening zullen gepubliceerd worden in een werk, dat eerlang bij het Sociologisch Instituut Solvay zal verschijnen.

overeenstemt. Men beschikt over weinig of geen statistieken betreffende den handel in voedingsmiddelen en het verbruik daarvan. In de mate van het mogelijke zullen wij dit verhelpen door schattingen berustend op gegevens uit de beste bronnen.

Het jaarlijksch melkverbruik mag op ca. één half miljoen liter worden geschat (8). De talrijke in het land verbruikte kaassoorten, komen — blijkens de invoerstatistiek — op nagenoeg 25 miljoen kg. neer, voor 1938, waarbij dan nog zou dienen gevoegd een zeker quantum van inheemse fabricage dat echter betrekkelijk klein blijkt te zijn. Het totale boterverbruik hier te lande, werd voor 1935, op zoowat 53 miljoen kg. geschat; voor 1932 zou het evenwel de 65 miljoen kg. hebben overschreden (9).

Benevens kaas, waarvan hooger sprake, moeten, bij de boter, nog andere vetstoffen worden genoemd, o.m. en in de eerste plaats, margarine en andere toebeide vetten waarvan er, in 1936, 52.728.000 kg. naar den verbruiker zijn gegaan (10), terwijl er daarvan in 1932, slechts 29.271.000 kg. werden verbruikt. Daarbij komt dan nog het vet van de geslachte dieren. Blijkens de schattingen van den heer A. Henry zouden er van dit laatste, in 1935, nagenoeg 20 miljoen naar het verbruik zijn gegaan, en in vroegere jaren, wel 25 miljoen kg.

De eierenvoorziening is vrij onvast, wat te zien is aan de schattingen van de binnenlandsche productie, uitvoer niet meegeteld. Vóór den oorlog, werd het binnenlandsche eierenverbruik op 1.100 miljoen stuks geschat. In den loop van de jongste jaren, schijnt het zoowat de 2 milliard te hebben bereikt (11).

Een andere belangrijke tak van handel is deze in slachtvee en vleesch. Wij beschikken daaromtrent over officieele gegevens. In 1935, bedroeg het gezamenlijk vleeschverbruik, 342.000.000 kg.; in het jaar 1936, 329.000.000 kg., waarvan hierna de onderverdeeling :

Rundsvleesch	144.000.000 kg.
Varkensvleesch	166.000.000 "
Schapenvleesch	4.000.000 "
Paardenvleesch	15.000.000 "

Daarbij komt nog het pluimvee, dat een aanzienlijk aandeel in de vleeschconsumptie levert. Buiten de tafelkiekens hebben alleen de hennen welke den legtijd voorbij zijn en de kweek van de jonge haantjes, die met den kippenkweek voor de eierproductie samengaat, 18 miljoen kg. vleesch (12) per jaar geleverd, wat overeenstemt met 4 1/2 maal het totale verbruik van schapenvleesch hier te lande.

De aardappelenhandel neemt eveneens een zeer ruime plaats in onze voedingsmiddelenvoorziening in, althans wat betreft zijn hoeveelheid. Op de basis van

een theoretisch rantsoen van 300 gr. per volwassene, beloopt de voorziening van het land aan aardappelen, zoowat 750.000 t per jaar. Het quantum dat het binnenland in den handel brengt, is veel hooger dan dit cijfer. Volgens den heer A. Henry zou het verbruik van aardappelen door den mensch, in het land, zoowat 1.600.000 t bedragen, voor het jaar 1937. In 1925, zou het 1.620.000 t geweest zijn (13) en intuschen voortdurend naar omhoog gegaan. Een belangrijk bestanddeel van onze voeding is brood, dat meestal uit tarwe wordt verkregen, terwijl rogge op vrij grooten afstand achteraan komt. Het volume van de graanvoorziening is het best te berekenen aan de hand van de gegevens uit het molenaarsbedrijf. Al het tarwemeel, dat bij het broodbakken gebruikt wordt, wordt voortgebracht met 1 miljoen tot 1.100.000 t gemalen graan. Het bedraagt jaarlijks 700.000 tot 800.000 t. De hiermede overeenstemmende broodproductie mag, *grosso modo*, op ca. 1 milliard kg. worden geschat.

Wij hebben hooger gezegd welke plaats in de voeding door de suiker wordt ingenomen. Dit beteekent, dat in de gezamenlijke voedingsmiddelenvoorziening van het land, suiker een niet te onderschatten product is. Hieromtrent leert ons de officieele statistiek, dat, in den loop der jongste jaren, de suikerconsumptie varieerde van ca. 198 miljoen kg. in 1933, tot 266 miljoen kg. in 1936 (14). Daarbij komt dan nog een jaarlijksch verbruik van zoowat 15 miljoen kg. glucose. Hier zij echter opgemerkt, dat het glucoseverbruik niet als een onmiddellijke consumptie te beschouwen is. Dit product immers dient uitsluitend om den suikersmaak aan verschillende voedingsproducten te geven. Dit geldt trouwens ook voor een deel van de suiker.

Zoo wij voor de voedingsmiddelen waaraan het land behoefte heeft, de tabel over de onderverdeling ervan in hun voornaamste elementen, zooals wij ze hooger hebben becijferd, nog nader willen toelichten, dan hebben we nog even de cijfers over het binnenlandsch verbruik, van versche en gedroogde groenten, te beschouwen. Bij gebrek aan gegevens, valt er, evenwel, aan een ernstige schatting niet te denken. Daarentegen, komen zich bij de hoofdelementen van onze voeding, tal van andere voegen, waarvan het verbruik vrij nauwkeurig, aan de hand van genoegzame zekere cijfers, kan worden berekend. Daarin zullen we mederekenen de dranken, evenals de producten waarmee ze worden gereedgemaakt of gefabriceerd. Aldus gezien, mag de tabel over de voorziening van het land met voedingsmiddelen, met de volgende gegevens over de beschouwde goederen, aangevuld worden :

(8) Cfr. ALBERT HENRY, *La politique du beurre et des œufs en Belgique*, Brussel, Edit. Centraal Nijverheidscomité van België, 1937, blz. 12.

(9) Cfr. A. HENRY, *op. cit.*

(10) *Statistisch Jaarboek voor België en Belgisch-Kongo*, 1938, blz. 201.

(11) Cfr. A. HENRY, *op. cit.*, blz. 47 en 33.

(12) A. HENRY, *op. cit.*, blz. 50.

(13) A. HENRY, *La culture et le commerce de la pomme de terre en Belgique*, Brussel, Edit. Centraal Nijverheidscomité van België, 1938, blz. 28.

(14) *Statistisch Jaarboek voor België en van Belgisch-Kongo*, *op. cit.*, blz. 201.

Bieren : verbruik	1932	15.708.000 hl.	
	1936	14.468.000 hl.	(1)
Azijn en azijnzuur : verbruik	1932	312.000 hl.	
	1936	421.000 hl.	(1)
Inheemsche mondalkohol : verbruik	1932	184.000 hl.	
	1936	97.000 hl.	(1)
Ingevoerde champagnewijn : verbruik	1937	13.252 hl.	
	1938	13.877 hl.	(2)
Andere wijnen : netto invoer	1937	387.000 hl.	
	1938	360.000 hl.	(2)
Koffie (incl. gebrande koffie) : netto invoer	1937	49.000 tons	
	1938	49.000 tons	(2)
Thee : netto invoer	1937	280.000 kg.	
	1938	293.000 kg.	(2)
Versche visch (excl. haring en sprot) : productie	1936	24.000.000 kg.	(3)
Haring en sprot : productie	1936	6.000.000 kg.	(3)
Gedroogde, gezoute of gerookte visch : invoer 1937 en 1938, ca.		22.000.000 kg.	
waarvan ca. gezouten of gerookte haring.		20.000.000 kg.	(2)
Visch in blikjes of andere verpakking : invoer.	1938	10.000.000 kg.	(2)
Cacao : netto invoer	1937	8.810.000 kg.	(2)
	1938	10.100.000 kg.	

(1) Statistisch Jaarboek voor België en Belgisch-Kongo, 1938.

(2) Maandelijksch Bulletin over den handel met de vreemde landen, Uitgave van het Ministerie van Financiën, December 1938.

(3) Statistisch Jaarboek voor België en Belgisch-Kongo, 1938, blz. 224.

Deze gegevens slaan alleen op de voornaamste categorieën voedingsmiddelen waarvan officieele statistieken voorhanden zijn. Op verschillende onder hen, zijn de hooger voor de suiker en glucose gemaakte opmerkingen toepasselijk. Azijn en azijnzuur, eensdeels, mondalkohol, anderdeels, zijn producten die, bij kleine of groote hoeveelheden, in andere producten verwerkt worden, onder welken vorm zij bij den verbruiker aanlanden. Op het gebied der wijnen, blijven de cijfers beneden het werkelijk verbruik, omdat de Luxemburgsche wijnen er niet in begrepen zijn.

Voor tal van andere voor de voeding bestemde producten — trouwens min of meer bijkomstige — bestaat er geen enkele bron die ons, met de vereischte nauwkeurigheid, kan inlichten omtrent het quantum dat zij aan de voedselvoorziening van het land leveren. Dit is waar voor rijst, fruit, tafelolie, deegwaren, zet-, gries- en aardappelmeel, gort, groentenconserven, biscuitartikelen, vruchtengelei, alsmede voor de ongemeene veelvuldigheid van de waar die men op de rekken van de kruidenierswinkels en van de verkoophuizen van voedingsproducten in 't algemeen uitgestald ziet. Het handelt zich tegelijk om artikelen herkomstig uit het buitenland en om eigen productie. Alleen het ingevoerde quantum is met eenige juistheid gekend, doch dit volstaat niet om zich aan een schatting van hun verbruik te wagen, zelfs niet bij benadering.

Voortgaande op de cijfers door ons hooger samengetrokken als maatstaf van de hoeveelheid koopwaar die het land voor zijn voeding vandoen heeft, is het niet onmogelijk *grosso modo* den kostprijs dezer laatste en tegelijk de waarde der artikelen van den geheelen kleinhandel in voedingsmiddelen te schatten. Te dien einde, zullen wij voor dezelfde artikelen min of meer benaderde kleinhandelsprijzen nemen. Dit zijn voor al de artikelen die in aanmerking komen voor de berekening van het indexcijfer der kleinhan-

delsprijzen, de gemiddelde detailprijzen van het Rijk in 1938, zooals ze op de bureelen, waar het indexcijfer wordt berekend, te boek staan.

ARTIKELEN	Juiste of benaderde kleinhandelsprijzen (in franken)	Schatting van de verbruikte hoeveelheid (in miljoenen eenheden)	Globale en vermoedelijke waarde geschat naar den prijs van den kleinhandel (miljoenen franken)
Volle melk	1,64	lit. 500	800
Kaas	14,52	kg. 25	350
Boter	24,88	kg. 53	1.300
Margarine en andere toebeide vetten	5,68	kg. 53	300
Reuzel	11,78	kg. 20	175
Rundervet	6,09	kg. 20	175
Eieren	0,70	stuk 2.000	1.400
Rundsvleesch	18,—	kg. 144	2.500
Varkensvleesch	16,—	kg. 168	2.500
Aardappelen	0,69	kg. 1.670	1.200
Brood	2,—	kg. 1.000	2.000
Suiker	4,14	kg. 250	1.000
Tafelbier van de ton	0,93	lit. 1.500	1.400
Azijn	3,54	lit. 400	140
Gebrande koffie	19,15	kg. 50	1.000
Thee	39,25	kg. 0,3	10
Mondalkohol en likeuren	60,—	lit. 11	650
Champagnewijnen	40,—	lit. 1,8	75
Andere wijnen	10,—	lit. 35 tot 40	350
Versche visch	10,—	kg. 25	250
Gedroogde, gezouten of gerookte visch	6,—	kg. 40	240
Vischconserven	10,—	kg. 10	100

Naar men ziet, zijn voor verschillende dezer artikelen waarvan de prijzen tamelijk ver — naar gelang van de qualiteit en de voorwaarden van den kleinverkoop — van elkaar kunnen afwijken, de opgegeven prijzen, door den band, minimaprijzen. Bij voorbeeld, de bierprijs in de dranksluiterijen, is vaak zeer veel hooger dan de opgegeven prijs van *fr* 0,93 voor een liter tafelbier van de ton. Hetzelfde kan worden gezegd voor aanzienlijke hoeveelheden meel, dat in de bakkerijen, tot fantasiebrood of tot luxebrood wordt verwerkt, of waarmede kleingood wordt gebakken waarvan de prijs grooter is dan de gemiddelde prijs van *fr* 2 die we hooger voor het gewoon brood hebben opgegeven. Daarentegen is, voor de suiker, de opgegeven prijs deze van de gezaagde gerangschikte suiker. Een deel van de verbruikte suiker wordt in den kleinhandel tegen lageren prijs gekocht, of eveneens tegen lageren prijs voor gebruik in allerlei fabricage van voedingsmiddelen.

Alles saamgenomen, schijnt de totale waarde van de voornaamste hooger beschouwde voedingsartikelen, zowat *fr* 20 milliard te bedragen. Daarbij komen dan nog talrijke secundaire of bijkomstige artikelen, als groenten, fruit en diverse conserven welke in de voedselvoorziening van het land een niet te onderschatten rol spelen. Hoogergenoemde waarde is trouwens ver van vast te zijn en kan stijgen of dalen naar gelang van de schommelingen der prijzen en het verloop der conjunctuur. Daar de hier aangehaalde prijzen de gemiddelden voor 1938 zijn, moeten ze als minimaprijzen worden beschouwd, waaromtrent

grote variaties kunnen ontstaan. Alleen het brood, dat soms het dubbel van den hier beschouwd prijs gaat, zou op het gezamenlijk bedrag inwerken en hetzelfde met ca. 2 milliard doen stijgen. Opgemerkt zij, dat een bedrag van zowat 20 milliard, bij benadering, zou overeenstemmen met de uitkomsten der schattingen waartoe wij hooger zijn overgegaan, rekening gehouden, met de event. distributiekosten.

* * *

De voedselvoorziening van België geschiedt én door de eigen productie én door den invoer. Voor zekere voedingsmiddelen overtreft de binnenlandsche productie zelfs het verbruik.

De in België verbruikte melk en haar derivaten, kaas uitgezonderd, is vrijwel heelemaal eigen productie. De invoer van melk en -room is vrij onbeduidend. Zoo in 1938 als in 1937, werden er slechts enkele duizenden hectoliter melkroom en melk ingevoerd, plus enkele duizende kg. condensmelk en melkpoeder. Aan boter werd er, in den loop van deze twee laatste jaren, resp. slechts ca. één of twee miljoen kg., ingevoerd. Men weet reeds, dat, voor 1938, de kaas-invoer voor ongeveer 25 miljoen kg. in het gezamenlijk kaasverbruik deelde (15).

Wat hier aan margarine wordt verbruikt, is uitsluitend productie der nationale industrie, die zelfs over een klein teveel beschikt, dat wordt uitgevoerd. De andere vetstoffen worden vooral door den Belgischen veestapel geleverd, doch worden aangevuld door buitenlandschen reuzel waarvan het quantum voortdurend varieert. In 1933, bedroeg de netto-invoer van natuurreuzel 8.200.000 kg.; terwijl, voor 1938, diezelfde invoer slechts 1.500.000 ongeveer beliep en, voor 1937, er voor ca. 100.000 kg. meer uit- dan ingevoerd werd.

Sedert ettelijke jaren, laat de Belgische eierproductie een overschot, zooals trouwens blijkt uit de cijfers van den uitvoer, die, voor 1937, 210 miljoen stuks opgeven, en, voor 1938, 136 miljoen, tegen 5 miljoen ingevoerde stuks, voor het eerste en bijna 4 miljoen voor het tweede. Het verbruik van gepelde eieren en van eierdooiers van buitenlandsche herkomst, is vrijwel onbeduidend. Het invoersaldo beliep t.o.v. den uitvoer, in 1938, ca. 500.000 kg., t.t.z. was oneindig veel lager zelfs dan het uitvoeroverschot van de eieren.

De voorziening met slachtvleesch wordt grootendeels door het binnenland verzekerd, behalve voor paardvleesch. Volgend staatje geeft daarvan de onderverdeling aan, voor het jaar 1936 :

GROEP	Binnenlandsch versch vleesch	INGEVOERD VLEESCH (invoersaldo)	
		Versch	Bevrozen
(In duizenden kg.)			
Runderen	137.064	- 1.500	+ 8.295
Varkens	162.163	+ 3.347	- 9
Schapen	2.702	+ 1.087	+ 257
Geiten	186	-	+ 261
Paarden	5.730	+ 9.370	-
TOTAAL...	307.845	12.304	8.804

Bij het slachtvleesch, komt — niet zonder betekenis — het pluimvee, dat bijna uitsluitend door het binnenland wordt geleverd. We zegden reeds hooger, dat het pluimveevleesch geleverd door hennen die haar legtijd voorbij zijn, 18.000.000 kg. bedraagt.

Bij de voorziening van het land met vleesch, mag deze met visch niet worden voorbijgegaan, schoon zij op verre na niet zoo aanzienlijk is. Visch wordt geleverd én door de Belgische vangst én door den invoer. Door Belgische vangst moet hier worden verstaan de productie van de Belgische visscherijondernemingen, of zij al dan niet uit de territoriale wateren komen. In 1936, leverde de Belgische visscherij meer dan 36 miljoen kg. verschen visch, waaronder meer dan 12 1/2 miljoen kg. haring en sprot en meer dan 4 miljoen kg. weekdieren. Aan den anderen kant, heeft, in den loop van de jongste jaren, het buitenland, door den band, van 9 à 10 miljoen kg. visch geleverd (uitvoeren afgeteld) waaronder van 6 tot 7 miljoen kg. haring en sprot, plus 18 à 20 miljoen kg. weekdieren, i.e. mosselen.

Dooreengenomen, is het aandeel van de Belgische visscherij overwegend, wat niet belet, dat de voorziening met verschen visch in ruime mate van den invoer afhangt, inzonderheid van haring en sprot aan den eenen kant en van mosselen, aan den anderen kant.

De vischinvoer wint nog aan betekenis, zoo we nagaan wat hier aan gezouten haring (8 miljoen kg. in 1937 en 18 miljoen kg. in 1938), aan gerookten of anderen haring (12 miljoen kg. in 1937 en 2 1/2 miljoen kg. in 1938), aan anderen gedroogden, gerookten of gezouten visch (2 à 2 1/2 miljoen kg.), wordt ingevoerd. En nochtans werden er meer dan 100.000 kg. gedroogden, gerookten of gezouten sprot, als overschot op den invoer uitgevoerd.

Ten slotte vinden wij, bij de statistische cijfers, dat er, in 1938, meer dan 10 miljoen kg. visch in conserven werd ingevoerd. Hierin zijn begrepen sardijn en andere in olie bewaarde vischsoorten. De betekenis van deze invoeren in de gezamenlijke voedingsmiddelenvoorziening van België, wordt eenigszins gemilderd door de omstandigheid dat ons land voor ca. 140.000 kg. ingemaakten visch uitvoert.

Ruim gezien, is er voor de vischvoorziening van België, zowat 75 miljoen kg. noodig, volume dat zoo ongeveer voor de eene helft door de eigen visscherij

(15) Al de importcijfers zouden feitelijk theoretisch gerespectieerd moeten worden, omdat ze tegelijk op het Groothertogdom Luxemburg slaan en op België. In werkelijkheid is het verschil eerder gering, wegens de verhouding in de bevolking van beide landen : resp. 300.000 inwoners tegen 8 1/2 miljoen.

wordt geleverd, en voor de andere helft uit het buitenland betrokken, inzonderheid de gedroogde, gerookte, gezouten of met olie ingemaakte visch. Daarbij komt eveneens uit het buitenland (voor meer dan de twee derden) een twintigtal miljoen kg. weekdieren, vooral mosselen.

Van belang is het er op te wijzen, dat de visch ongeveer één vierde van het verbruik aan slachtvleesch vertegenwoordigt. Alleen de gedroogde, gerookte of gezouten of anderzins geconserveerde visch, is voor het slachtvleesch een toemaat van ongeveer één zesde. Het mosselverbruik, waarin, voor meer dan de drie vierden, het buitenland voorziet, is eveneens van groote beteekenis.

De voorwaarden van de aardappelmarkt zijn meer ingewikkeld. Een aanzienlijk gedeelte van de inheemsche of van de ingevoerde productie, wordt aangewend als voeder voor de hoevedieren, of als plantzaad. Aan den anderen kant is het verklaarbaar, dat er, naar gelang van de seizoenen, wordt in- en uitgevoerd, gezien het verschil van kwaliteit en vooral het onderscheid dat er tusschen vroege en late aardappelen dient gemaakt.

De Belgische bevolking verbruikt ongeveer 1.600 miljoen kg. aardappelen en de inheemsche productie bedroeg in den loop der jongste jaren, *grosso modo*, van 3.000 à 4.500 miljoen kg. zoodat de markt ruim door de binnenlandsche productie voorzien wordt. En toch, worden er aardappelen ingevoerd. Plantzaad niet meegeteld, kende het jaar 1938 een aardappeleninvoer van 30 miljoen kg., doch, omgekeerd, werden er zowat 10 miljoen uitgevoerd. In verhouding tot de menschelijke consumptie van ca. 1.500 miljoen kg. is dus de buitenlandsche aanvoer zeer gering. In dezen aanvoer zijn begrepen de vroege aardappelen, welke hier worden ingevoerd gedurende de maanden van het jaar tijdens dewelke haar productie gunstiger is in zekere landen dan in België.

De hoeveelheid graan, t.w. 1 miljoen à 1.100 miljoen t, die België noodig heeft voor broodfabricage, overtreft verreweg de eigen productie van het land. Blijkens de officieele statistische gegevens, beliep in 1937, de binnenlandsche graanproductie 423.000 t terwijl, aan den anderen kant, er netto 1.073.000 t werd ingevoerd, zoodat, alles bijeengenomen, dit jaar, België zowat 1 1/2 miljoen t graan voorradig heeft, of m.a.w. één half miljoen t meer dan hetgeen het voor zijn broodfabricage noodig heeft. Tal van redenen verklaren dit verschil. Graan wordt niet alleen voor broodfabricage aangewend. Deze grondstof wordt eveneens in aanzienlijke doch onbepaalde en vrij varieerende hoeveelheden als voeder gebruikt. Het is daarenboven nog de grondstof voor de fabricage van deegwaren (macaroni, noedels, enz.); doch niet in buitengewoon groote mate. Waar ze hun grondstof vrij mogen kiezen, geven de maalderijen de voorkeur aan vreemde tarwe. Daar de maalderijen officieel

verplicht zijn bepaalde hoeveelheden inlandsche graan met het meel te mengen, wordt het gebruik van buitenlandsch graan aanmerkelijk verminderd. In geval van algeheel gebrek aan inlandsch graan, buiten het meel dat uit zulk graan door de molens van het plateland wordt gemalen, zou het gansche broodverbruik van het land op het malen van buitenlandsch graan zijn aangewezen. Behalve de fabricage van geringe hoeveelheden meel, zou het inlandsch graan alleen op de hoeven worden verbruikt. De omstandigheden waarin telkenjare wordt geoogst, zijn van dien aard dat de hoeveelheid graan die event. aan de hoofdfabricage kan worden besteed van jaar tot jaar zeer verschillend is.

De suikervoorziening van het land wordt verzekerd door de productie van de suikerbiet die er verbouwd en verwerkt wordt. Zoo er uitheemsche suiker wordt ingevoerd, dan ligt dit, door den band, niet aan onvoldoende binnenlandsche productie die, integendeel, veeleer de binnenlandsche behoeften zou overtreffen. De ingevoerde suikersoorten komen hierheen om geraffineerd te worden, of, in de raffinaderijen van het land, bewerkt met het oog op hun doorvoer naar het buitenland waar ze dienen bij fabricage van speciale en extra-producten. Glucose, die in zekere nijverheden aanwending vindt, is algeheel eigen productie; ingevoerd wordt dit product om zoo te zeggen niet.

Wat het land aan groenten verbruikt, kan niet worden geschat, zelfs niet *grosso modo*. Men weet er echter voldoende van om te kunnen bevestigen, dat ze, voor het meerendeel, door onze eigen moestuinen worden geleverd. Ingevoerd worden alleen jonge groenten, w.o. tamelijk veel koolen, boonen, tomaten, spinazie, enz. De uieninvoer is apart te vermelden: zijn jaarlijksche waarde, tegen groothandelsprijs, belooft niet veel meer dan zowat fr. 60 miljoen. Daarbij komt nog de invoer van erwten, boonen, linzen, enz. die heel wat aanzienlijker is.

De kwestie stelt zich anders waar het gaat om de voorziening met fruit, dat voor een veel grooter deel uit het buitenland moet worden betrokken. De hoeveelheid binnenslands geproduceerd fruit is niet gekend, maar men kent precies de invoeren van uitheemsch fruit die, naar de hoeveelheid, in 1938, voornamelijk waren: appelsienen (77 miljoen kg.), bananen (20 miljoen kg.), versche appels (50 miljoen kg.), versche peren (6 miljoen kg.), pampelmoezen (9 miljoen kg.), citroenen (6 miljoen kg.), versche pruimen (8 miljoen kg.), perziken (3 miljoen kg.), enz. In totaal, deelen versch en gedroogd fruit in de gezamenlijke importen van het land voor een invoerwaarde van fr. 40 à fr. 50 miljoen.

De waarde van de in het land verbruikte dranken, is veel grooter. Ook vervullen zij, onder opzicht van de nationale huishouding, een veel grootere rol in den voedingsmiddelhandel. In de eerste plaats komt het bier waarvan, in de laatste jaren er, in totaal, zoo-

wat 1.400 à 1.500 miljoen liter per jaar werd verbruikt, waarin de buitenlandsche bieren slechts in zeer geringe mate zijn vertegenwoordigd : 9 miljoen liter.

Voor het wijnverbruik is de toestand omgekeerd. De 35 à 40 miljoen liter hier te lande verbruikten wijn, komen uit het buitenland, behalve zowat anderhalf miljoen liter binnenslands geproduceerde schuimende wijnen. En, dan nog worden deze laatste met wijnen van buitenlandsche herkomst gefabriceerd.

Koffie en thee, waarvan de jaarlijksche omzet, tegen den invoerprijs berekend, ongeveer 200 à 300 miljoen bedraagt, zijn van zelfsprekend van buitenlandsch herkomst. Wij importeerden zowat 50 miljoen kg. koffie en 300.000 kg. thee.

Mondalkohol, incl. likeuren, wordt deels in het binnenland geproduceerd, deels ingevoerd. De binnenslandsche productie bedraagt nagenoeg 10 miljoen liter per jaar. Jaarlijks importeerden wij, rûw genomen, 1 à 1/2 miljoen liter.

Aldus hebben wij een denkbeeld van de plaats die door onze eigen productie en door den invoer, in de quantitatief meest benoóidigde voedingsmiddelen wordt ingenomen. Er zijn er andere bij de vleet, die of uit het buitenland worden betrokken of in het binnenland gewonnen en w.o. wij terloops vermelden : azijn, door den band van inlandsch fabricage; cacao, importartikel, waar chocolade van eigen fabricage is; tafeliën, meestal van Belgischen oorsprong; honig, deels van hier en deels van elders; specerijen en kruiden, die over 't algemeen uitheemsche producten zijn.

* * *

Het groot deel van de voedselvoorziening die door de binnenslandsche productie wordt geleverd, sluit niet noodzakelijk alle afhankelijkheid van het buitenland uit. Dit is klaarblijkend voor het brood, dat ongetwijfeld hier te lande wordt geproduceerd, evenals de bloem die er bij wordt gebruikt, terwijl het graan meerendeels uit het buitenland komt, ja geheel uit het buitenland zou komen zoo er geen mengebod bestond. Hetzelfde kan worden gezegd van de buiscuits en de deegwaren (vermicelli, noedels, macaroni e.d.) waarvoor uitheemsch graan wordt gebruikt.

Minder opvallend is hetzelfde feit waar het zich handelt om een aantal andere belangrijke voedingsmiddelen van binnenslandschen oorsprong. Wij bedoelen : eieren, melk, boter, vleesch, margarine, oliën, glucose, bier, enz. In de laatste twee jaren heeft België, jaarlijks, netto ca. 750.000 t maïs geïmporteerd, ter waarde van ruim fr 600 miljoen, of meer dan 12 pCt. van de totale invoerwaarde van voedingsmiddelen en dranken. Welnu, deze maïs wordt, in hoofdzaak, gebruikt als voeder voor het kleinvee. In dit opzicht, kan zij worden beschouwd als de grond-

stof van de eierproductie. Daarbij is zij de grondstof voor de fabricage van glucose, zetmeelstoffen en voederkoeken. Zelfde opmerking voor een waarde van ca. 30 miljoen frank aan voederkoeken en veevoeder, in 1938 geïmporteerd. Zij kunnen worden gelijkgesteld met de grondstof voor de vleesch-, melk- en boterproductie. Waar inderdaad de margarine die op onze markt komt, uitsluitend in België wordt gefabriceerd, evenals een groot deel van de daartoe benoóidigde olie, steunt niettemin de fabricage van beide producten op uitheemsche vetten of andere vetstofhoudende producten. Men kan hier nog aan toevoegen, dat al het binnenslands verbruikte en bijna uitsluitend in België gebrouwde bier goeddeels met buitenlandschen gerst, mout en hop wordt gefabriceerd. In 1937 en 1938, bedroeg de netto-invoer van gerst en wintergerst resp. ca. 430.000 t en 400.000 t ter waarde van fr 460 miljoen en fr 350 miljoen.

* * *

Op het eerste gezicht, zou men geneigd zijn te meenen, dat gezien haar gebiedende noodzakelijkheid, de voedselvoorziening van België vrij onveranderlijk blijft. Niets is minder waar. Evenals vóór de andere goederen, zijn ook hier belangrijke verschuivingen te constateeren, zoo in de hoeveelheden als in de prijzen.

De voortbrenging van de meeste voedingsproducten hangt vooral af van de weergesteldheid. Zij wordt mede beïnvloed door de prijsbewegingen, die aanleiding geven tot wijzigingen aan het teeltplan met productieverhooging voor bepaalde goederen en vermindering voor andere, ongeacht de gevolgen der interventionistische maatregelen. De respectievelijke aandelen van binnen- en buitenland in onze nationale voorziening, worden hierdoor mede bepaald. Zoo kan men b.v. zien, dat de productie van wintergerst die, in 1934, 90.000 t bedroeg, in 1937, op 60.000 t was gevallen. Onze brouwerijen moesten dus zooveel te meer gerst uit het buitenland betrekken. Voorts constateert men, zoo vóór gerst als vóór tarwe, vrij groote prijverschillen, gaande nl. van het enkelvoudige tot het driedubbele in één decennium. Vóór de eieren, hebben de jaargemiddelden der prijzen, eveneens van het enkelvoudige tot het dubbele geschommeld. Brood en aardappelen uitgezonderd, geeft het verbruik van voedingsmiddelen blijk van min of meer elasticiteit t.o.v. de prijzen. Het groeit aan bij dalende en vermindert bij stijgende prijzen.

De markt van de voedingsmiddelen en de omzet aldaar, slepen, uit algemeen economisch oogpunt, gevolgen na zich, waarvan het innig verband met de wisselvalligheden welke ze kenmerken, vaststaat. Hoeveelheid en waarde van den handelsomzet vermeerderen of verminderen naar gelang van de omstandigheden, terwijl ze desvoorkomend den welstand van

de talrijke betrokken ondernemingen in de hand werken. Eventueel volgen moeilijke jaren op jaren van groote winst. De loop der kapitaalbewegingen en de behoeften aan geld, zijn er mede door bepaald. De uitbreiding van deze repercussies in verhouding tot het groote aantal bij den handel in voedingsmiddelen betrokken ondernemingen, maakt, dat voor de algemeene huishouding van het land, de gevolgen des te grooter zijn.

Zoo wegens de talrijkheid van de groote en kleine ondernemingen, die in de voorziening van de markt der voedingsmiddelen betrokken zijn, als wegens de diverse uitgaven die met de uitbating van het bedrijf gepaard gaan, is er wellicht, wat men er ook van denke, geen enkele categorie artikelen die, voor een aanzienlijk deel van de Belgische bevolking, een zoo rijke bron van inkomen is als deze.

(Uit het Fransch vertaald.)

ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË

(Juli-Augustus 1939)

I. — ALGEMEEN OVERZICHT.

Het einde van de twee verslagmaanden valt samen met de afsluiting van een economisch tijdvak. De wereldmarkten zijn ontredderd. Zelfs de niet-oorlogvoerende landen ontkomen niet aan de terugslagen van het conflict. De economische politiek van ons land zal moeten gericht zijn op het beperken van de nadeelige gevolgen van deze plotselinge verschuiving. Zij zal zich moeten richten naar beschouwingen met groote draagwijdte, tot lapmiddelen slechts zijn toevlucht nemen in niet voorziene gevallen en alles in het werk stellen om zoo snel mogelijk klaarte te scheppen in den nieuwen staat van zaken die het conflict met zich zal brengen, steunend op de ervaring in den laatsten oorlog opgedaan en op de ideologische evolutie van de laatste twintig jaren.

De overgang naar de oorlogseconomie waarin we zullen leven geschiedt niet zoo bruusk als men had kunnen verwachten. De economische conjunctuur ontwikkelt zich sedert lange maanden in een atmosfeer van politieke spanning en vrees voor een conflict. De zakengang in België kon een eigen karakter behouden, ook al wordt hij sedert lang beheerscht door krachten die het nationaal kader te buiten gaan.

Sedert maanden bestaat een tendens tot vermindering van transacties. Overal waar de bedrijvigheid niet gesteund wordt door voorbereiding tot een offensieven of defensieven oorlog blijft ze beperkt tot de voorziening in de meest noodzakelijke behoeften. De liquiditeitszorg — ten einde het hoofd te kunnen bieden aan de gebeurlijkheden — heeft de investeringen stopgezet, het tempo van de nieuwe spaarbeleggingen vertraagd, het verbruik doen slinken, de prijsbeweging gedrukt.

Deze algemeene vaststelling mag ons evenwel niet uit het oog doen verliezen, dat, in zekere opzichten, de toestand steviger is geworden en het land bij het uitbreken van den oorlog over veel troeven in haar kaart beschikt.

Door de omstandigheid, dat wij buiten het conflict blijven, worden zekere moeilijkheden tot een minimum herleid met name deze betreffende de openbare financiën, ook al zijn deze laatste niet bepaald gerust-

stellend te noemen. Inderdaad, hebben wij nu niet snel en onmiddellijk behoefte aan gelden voor oorlogsnoodwendigheden, wat ons zoo noodig in staat stelt langer voort te leven in den toestand waarin wij ons bevinden, en met meer overleg naar de beste voorwaarden uit te zien waarin aan den financieelen toestand kan verholpen worden zonder de toekomst van het land in gevaar te brengen. Wil men verder schouwen dan het huidige oogenblik, dan is het hooge noodzaak ruime reserves te behouden, ten einde, in de na-oorlogsche periode zoo weinig mogelijk het economisch herstel te belemmeren, herstel dat zal noodig zijn voor de landen die zich buiten het conflict hebben gehouden, zoowel als voor deze welke met wonden uit den slag zullen komen.

Welnu de geld- en credietsituatie is in den loop der laatste maanden in aanzienlijke mate verbeterd. Zij vertoont zich onder een veel gunstiger daglicht dan deze van de meeste ons omringende groote landen. De overvloedige terugvloeiing van kapitaal sedert 27 April, heeft de banken in staat gesteld een zeer liquide positie te verkrijgen, ook al waren de deposito's van einde 1938 in Augustus nog niet geheel hersteld. Op dit oogenblik stelde zich de kwestie der kasgelden in mindere mate als in vele naburige landen. De geldrente was aan het dalen. Op de termijnwisselmarkt was algeheele ontspanning. Onder opzicht van vastheid kon de belga met den dollar worden vergeleken. En de metaalvoorraad van de circulatiebank beliep aan het einde van Augustus ca. fr 23 milliard.

Om denzelfden tijd vertoonde de industriele bedrijvigheid een *status quo*. Het belangrijk redres in de zware industrie was uitsluitend het gevolg van de bewapeningswedloop, maar had geen terugslag uitgeoefend op de andere takken van bedrijf in ons land. In het licht der huidige gebeurtenissen lijkt het nochtans niet te betreuren dat deze bedrijvigheid niet hooger is komen te liggen onder de inwerking van zóó artificieele factoren als bewapeningsopdrachten en de daarvan afgeleide vraag, daar de te overwinnen moeilijkheden bij het uitblijven van deze vraag geringer zullen zijn.

Met de wijzigingen na de eerste weken van ontradering vóór oogen, wijzigingen die allerhande tijdelijke interventies noodzakelijk maakten, moet getracht worden de essentiële grondslagen te leggen voor een nieuwe gedragslijn. Het zal evenwel nog enkele weken duren vooraleer de elementen van het probleem een duidelijker vorm aannemen. Tot op heden beschikt men nog niet over voldoende gegevens betreffende de te verwachten evolutie van het conflict, omtrent de toekomstige modaliteiten van onze grondstoffen- en levensmiddelenvoorziening, omtrent de wijze waarop de prijzen zullen reageren op de eerste crisisbewegingen, omtrent de mogelijke kosten van de permanente mobilisatie van een deel van het leger.

Maar van nu af moet reeds een monetaire en economische politiek onder oogen worden genomen, die gericht is op de voorziening in de meest dringende behoeften van het land, zoowel militaire als andere, waarbij steeds de zorg moet voorzitten om de inflatorische tendensen die zich steeds in een langdurig conflict voordoen, tot een minimum te herleiden.

Een dergelijke politiek, die verder gaat dan de reeds genomen voorbereidende maatregelen en de op dit oogenblik ter bespreking liggende bijzondere vraagstukken moeten met kracht en eendracht worden doorgevoerd, op gevaar af tot mislukking te zijn gedoemd, en niet ontzenuwd te worden door particuliere eischen en maatregelen die alleen belangen van sommige groepen behartigen. Onder de huidige omstandigheden mogen alle vraagstukken betreffende de economische organisatie, de prijs- en valutaproblemen, de fiscale en leeningspolitiek — problemen die tezamen slechts één groot geheel vormen — niet afzonderlijk worden behandeld noch zwakke punten vertoonen.

Moest van deze gedragslijn afgeweken worden, dan zou de Belgische economie tijdens of na het conflict groote gevaren te wachten staan. Welnu men moet trachten de normale gevolgen van de spanning, die door de vijandelijkheden op het economisch leven van de volkeren wordt geworpen, wij bedoelen hier desorganisatie en inflatie, tot een minimum te herleiden door een volledige onderwerping aan de te treffen maatregelen welke toepassing in alle gelegingen van het economisch leven offers zal eischen.

Men zal deze moeten aanvaarden zonder den minsten weerstand. De miskennis van de plichten van den burger zou uit economisch oogpunt onberekenbare gevolgen met zich kunnen brengen, méér nog voor de toekomst dan voor het heden. Er mag geen politiek machtsmisbruik worden gepleegd om het gemeenschappelijk werk, waarvan de draagkracht de momenteele moeilijkheden ver overtreft, te belemmeren. Immers het land moet op elke gebeurlijkheid voorbereid zijn en sterk georganiseerd zijn om aan wellicht totaal veranderde voorwaarden het hoofd te

bieden. Reeds in normale tijden zijn de politieke en economische vrijheden in ons land geconditioneerd door solidariteiten waaraan het « onburgerlijk » ware zich te onttrekken.

* * *

Vanaf het begin van September, werden diverse maatregelen van economischen aard genomen ten einde te voorzien in de noodwendigheden die werden opgedrongen door onze positie te midden van de oorlogvoerende landen. Het aantal en de belangrijkheid dier maatregelen bleven evenwel nog binnen enge grenzen, daar het land vooral getracht heeft zijn economische activiteit op normalen voet te houden.

De monetaire en financieele positie is uitstekend gebleven en vergde dan ook geen speciale maatregelen. De uitzetting van de circulatie is normaal en is te verklaren door de kasbehoeften van de bevolking. Het aanhouden van ruimer kasmiddelen heeft voor de prijzen geen inflatorisch gevolg.

De goudbewegingen en de valutaverhoudingen bleven normaal. De bewegingen welke zich in onze handelsbalans onvermijdelijk zullen voordoen zouden trouwens zekere goud- en wisselkoersbewegingen kunnen doen ontstaan.

Het credietapparaat heeft zonder moeilijkheden aan de terugslagen van de spanning weerstand geboden. Noch bankmoratorium, noch handelsmoratorium moet onder oogen genomen worden. De moeilijkheden die zich in enkele gevallen hebben voorgedaan werden zonder moeite geëffend. Een zekere onrust werd geschapen door het niet hernieuwen van leveranciers-crediet en de credietbeperking onder particulieren; waar ze niet gegrond is, werd deze beweging tegengegaan.

De publieke lichamen werken samen met de groeperingen van producenten en handelaars, ten einde, voorzoover mogelijk, de gebruikelijke betalingsvoorwaarden te behouden, behalve in gevallen waar absolute onmogelijkheid is gebleken.

Het probleem is wat meer ingewikkeld wat betreft het exportcrediet. De maatregelen die door de oorlogvoerende en andere landen werden getroffen in zake wisseloperatiën en crediet, de belemmeringen aan het internationale goederenvervoer, de prijsstijgingen als gevolg van de bewegingen der vrachten en de stijging van de verzekeringspremiën, de inningsmoeilijkheden, zijn zoovele hinderpalen die een goede werking en verdeeling van het crediet in den weg staan. Stemmen zijn opgegaan voor een officieele interventie. Een dergelijke bemoeiing is niet altijd gepast, immers de publieke lichamen moeten zich slechts in de plaats stellen van het private initiatief, daar waar dit laatste alle middelen heeft uitgeput om zich aan de omstandigheden aan te passen.

De regeering heeft nochtans in dit opzicht een hoogst belangrijke beslissing genomen, door de oprichting, bij koninklijk besluit van 7 Augustus 1939 (1), van een Onderlinge Verzekeringsmaatschappij tegen oorlogsrisico's op zee, groepeerende alle Belgische reederijen. Dergelijke verzekeringen zijn in oorlogstijd op de vrije markt zeer duur, zoodat voor de betrokken schepen alle concurrentiemogelijkheid onmogelijk wordt met de vloten die staatssteun genieten. Alle zgn. « oorlogs »-risico's, die door de gewone verzekeringspolissen niet gedekt worden, worden door de polissen van de onderlinge verzekeringsmaatschappij gedekt, met uitzondering van de schade direct of indirect voortvloeiend uit werkstakingen of andere mogelijke arbeidsonlusten, van onlusten, of opstand op het gebied van het Rijk of van de Kolonie, immers deze zijn niet eigen aan de vaart. De assurantie is verplichtend op de romp van alle schepen onder Belgische vlag, daarin niet begrepen deze welke uitsluitend den dienst verzekeren op de Kongoleesche wateren. De verzekering is vrij voor de buitenlandsche door Belgische reeders bevrachte schepen, voor de schepen die in België op stapel staan, zelfs wanneer ze niet voor een Belgische reederij bestemd zijn, en slaat ook op de op verzekerde schepen geladen goederen.

Het belangrijkste probleem van het oogenblik is ongetwijfeld dit van onze voorziening met de meest benodigde goederen. Het vraagstuk is niet alleen dringend wegens de omstandigheid, dat België, zelfs met zijn kolonie, niet bij machte is zelf aan de behoefte van zijn bevolking en industrie te voldoen, maar vooral wegens het feit, dat de onafhankelijkheid niet integraal kan worden gehandhaafd dan wanneer de ravitailleering zonder overdreven moeilijkheden kan plaats grijpen. Deze zijde van de ravitailleering van België is wellicht het grootste vitale vraagstuk voor de toekomst van België.

Sedert de ervaringen in September 1938 opgedaan, heeft de regeering de ravitailleeringsdiensten en burgerlijke hulpdiensten geordend. Deze verschillende diensten werden gecoördineerd, hun werking werd soepeler gemaakt en derwijze georganiseerd, dat ze op korten tijd als uitvoeringsinstrument kunnen functioneeren.

De grondslagen van deze organisatie werden gelegd bij de wet van 16 Juni 1937, die aan den Koning het recht toekent de noodige maatregelen te treffen voor de mobilisatie van de natie en de bescherming der burgerlijke bevolking in tijd van oorlog.

In Maart 1939 (2) werd een interministerieel mobilisatie-comité opgericht, samengesteld uit den Eersten Minister, den Minister van Landsverdediging en den Minister van Economische Zaken; de andere ministers

(1) *Belgisch Staatsblad* van 25 Augustus 1939. De statuten van de Maatschappij zijn vastgelegd bij koninklijk besluit van 8 Augustus 1939, eveneens in het *Staatsblad* van 25 Augustus gepubliceerd.

(2) Koninklijk besluit van 21 Maart 1939, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 25 Maart 1939.

hebben het recht, elk binnen het kader van hun speciale bevoegdheden, de zittingen bij te wonen. Dit comité bepaalt en coördineert alle eventueel door de diensten te treffen maatregelen die verband houden met de mobilisatie en de bescherming van de bevolking.

Om denzelfden tijd (3) werden mobilisatiediensten opgericht die speciaal belast zijn met het voorbereiden der ravitailleering van de burgerlijke bevolking, de reglementeering van den landbouw, de hulp aan de gezinnen der gemobiliseerden, medische en pharmaceutische hulpverlening en de mobilisatie der werkkrachten. Deze diensten, die onder het gezag van den Minister van Economische Zaken zijn geplaatst, functioneeren in de Ministeries van Economische Zaken, Landbouw, Binnenland, Volksgezondheid, Arbeid en Sociale Voorzorg.

Ten slotte werd in Mei een Departement voor Ravitailleering en Burgerlijke Hulpverlening opgericht (4), waarbij aan den Minister van Economische Zaken de bevoegdheid verleend wordt, op het door hem nuttig geachte oogenblik, het Departement in activiteit te brengen. Van deze bevoegdheid heeft hij op 28 Augustus gebruik gemaakt (5). Dit departement bestaat uit een centraal beheer, provinciale directies, gemeentelijke en intercommunale diensten. De kern is gevormd door de speciale diensten van de burgerlijke ravitailleering, van de landbouwmogelijkheden, van de hulpverlening en bijstand en van de arbeidskrachten. De kernen van de externe diensten bestaan uit de provinciale, gemeentelijke en intercommunale comités voor ravitailleering en burgerlijke hulpverlening. Een Commissie voor advies behoudt het contact tusschen de mobilisatiediensten van het departement, eenerzijds, en de economische en sociale kringen anderzijds.

Het departement heeft zich terstond ingelaten met de ravitailleering van het land. Het heeft, in samenwerking met handel en industrie controleerbare voorraden van meest benodigde goederen aangelegd, goederen van buitenlandsche herkomst die in onvoldoende mate in België worden geproduceerd. In enkele gevallen werd aan de fabrikanten verplichte voorraadvorming opgelegd (6). Talrijke maatregelen werden getroffen om in- en uitvoercontrole in te stellen.

(3) Koninklijk besluit van 24 Maart 1939, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 25 Maart 1939.

(4) Koninklijk besluit van 1 Mei 1939 (*Belgisch Staatsblad* van 10 Mei 1939) op enkele punten na gewijzigd bij koninklijk besluit van 2 September 1939 (*Belgisch Staatsblad* van 4-5 September 1939). Inrichting van de coördinatie en de hogere leiding van de mobilisatiediensten die het nieuwe departement uitmaken: koninklijk besluit van 1 September 1939 (*Belgisch Staatsblad* van 2 September 1939).

(5) Koninklijk besluit van 28 Augustus 1939 (*Belgisch Staatsblad* van 30 Augustus 1939).

(6) Koninklijk besluit van 5 Juni 1939 en ministerieel besluit van 5 Juli 1939 betreffende den invoer van petroleum, derivaten en residuen ervan (*Staatsblad* van 14 Juli 1939). Koninklijk besluit van 22 Juni 1939 houdende verplichting voor de maalderijen om een bepaalde hoeveelheid buitenlandsch graan in voorraad te houden (*Staatsblad* van 28 Juni 1939). Koninklijk besluit van 17 Juli 1939 houdende verplichting voor de margarinefabrikanten een voorraad grondstoffen te houden (*Staatsblad* van 22-23 Juli 1939). Koninklijk besluit van 9 Augustus 1939 houdende verplichting voor de importeurs van bevroren vleesch een vleeschvoorraad te bezitten (*Staatsblad*, 21-22 Augustus 1939). Koninklijk besluit van 9 Augustus 1939 houdende verplichting voor de geneesheeren-veeartsen een voorraad geneesmiddelen te bezitten (*Staatsblad*, 21-22 Augustus 1939).

Een ander belangrijk punt, dat in groote mate met de ravitailleering verband houdt, is het prijsverloop. Dit laatste moet binnen bepaalde perken blijven, immers algemeene prijsstijging kan ernstige monetaire gevolgen met zich brengen, wanneer deze door de distributie is veroorzaakt. In monetair opzicht vervult het prijspeil een veel belangrijker rol dan de inflatie. Wanneer een algemeene en belangrijke hausse zich voordoet, is het niet mogelijk of althans uiterst moeilijk de overtollige biljetten uit het verkeer te nemen na het conflict.

Niet alleen om deze redenen, maar ook op grond van maatschappelijke en ethische overwegingen houdt de regeering van nu af reeds een waakzaam oog op den loop der prijzen. Zoolang de gegevens betreffende de binnenlandsche prijzen, de wisselkoersen en de onvermijdelijke graad van inflatie zich niet duidelijker afteekenen, kan de regeering daaromtrent alleen « politie »-maatregelen treffen om te voorkomen dat windhandel en hamstering in den detailhandel prijsverhoogend werken. In dit opzicht werden verschillende maatregelen getroffen, met name een wetsbesluit ter voorkoming en beteugeling van speculatieve handelingen in den goederenhandel en tot het verzekeren van de loyaliteit in de koop- en verkooptransacties (7). Misbruiken werden gestraft. De controle is er vooral op gericht de groot- en kleinhandelaars — vooral deze in den levensmiddelenhandel — hun voorraden te doen afzetten op grond van de aankooprijzen en niet van de prijzen voor vernieuwing.

Een dergelijke politiek eischt een snel en nauwkeurig toezicht op de prijzen der voornaamste pro-

ducten. Dit zal gemakkelijker worden naarmate de distributie van goederen van allereerste noodwendigheid meer aan regelingen zullen onderworpen zijn. Deze organisatie werkt thans nog niet, maar is in uitzicht gesteld (8).

Zeker is dat deze maatregelen de buitensporigheden in de prijsstijging, die onvermijdelijk is, zullen verminderen. De nationale huishouding moet zich natuurlijk aanpassen aan de wereldprijzen die thans een sterke stijgende lijn vertoonen, m.a.w. de binnenlandsche verkoopprijzen zullen den terugslag onder vinden van de prijsstijging der wereldproducten. Daaruit volgt evenwel niet, dat de binnenlandsche kleinhandelsprijzen in gelijke mate zullen stijgen.

Anderszins, zullen de toeneming van de openbare uitgaven en de daaruit voortvloeiende inflatie prijsstijgend werken. In dit opzicht zijn de mogelijke reacties uiterst complex en valt hun uitwerking onmogelijk met juistheid te voorzien, temeer daar ze uiteenlopende evoluties zullen vertoonen naar gelang de regeeringsuitgaven al dan niet in meerdere of mindere mate door leening of belasting zullen gedekt worden.

Om deze redenen en ten overstaan van de groote betekenis voor de toekomst, is het noodzakelijk dat er overeenstemming heersche omtrent de doeleinden van een economische politiek, gesteund op een juist inzicht in de op te lossen problemen en den te volgen weg. Het is slechts tot dezen prijs dat het economische leven van ons land zonder veel schade zal kunnen verlopen.

(7) Wetsbesluit van 9 September 1939 (*Staatsblad*, 10 September 1939).

(8) Mededeeling van het Cabinet van den Eersten Minister op 25 Augustus 1939.

II. — FINANCIËLE MARKTEN.

GELDMARKT.

Evenals in September 1938 en volgens gelijkaardigde modaliteiten, heeft, in den loop van de maand Augustus, de verscherpte politieke toestand op het internationaal plan, de ontspanning welke, sedert het begin van Mei, de evolutie van de geldmarkt in België ononderbroken had gekenmerkt, tegengewerkt.

De bezorgdheid, bij het publiek en de ondernemingen, om liquide middelen bij de hand te hebben, heeft zich omgezet in een vrij aanzienlijke uitzetting van den biljettenomloop, die van *fr* 22.826 millioen aan het einde van Juli, tot *fr* 26.496 millioen aan het einde van Augustus, is gestegen. Logischerwijze zijn de behoeften aan crediet eenigermate toegenomen. Van *fr* 885 millioen aan het begin van Augustus, heeft de Bank haar binnenlandsche portefeuille met wissels en ander handelspapier, tot *fr* 1.870 millioen aan het einde derzelfde maand, zien stijgen. De beleenin-

gen op Belgische overheidsfondsen, hebben zich, harerzijds, tamelijk laag gehouden in den loop van de laatste week der maand, tijdens dewelke zij van *fr* 323 millioen aangegroeid zijn tot *fr* 1.364 millioen. Deze diverse bewegingen konden vooral in den loop der laatste dagen van Augustus, worden waargenomen. Een verschijnsel, dat zich trouwens ook reeds, onder de soortgelijke conjuncturele omstandigheden van 1938, had voorgedaan, is het ononderbroken gelijktijdig terugvloeien van het vluchtkapitaal: van 27 Juli tot 31 Augustus, stijgen het goud en de buitenlandsche deviezen welke de Bank onder zich hield, van *fr* 21.182 millioen tot *fr* 22.752 millioen. Aan den anderen kant, is de binnenlandsche markt geen enkele maal bij de Bank komen aankloppen om goud te vragen.

Zoo wij nu de weekstaten van de Bank per 1 December 1938, 27 April en 31 Augustus 1939 nevens mekaar leggen, dan constateert men, dat, tusschen de twee

eerste data, goud en buitenlandsche deviezen tezamen met fr 4.472 miljoen waren teruggelopen; tusschen de twee laatste data, groeiden deze beide met fr 5.213 miljoen aan!

Vergelijkende staat van de Nationale Bank van België in Augustus 1939.

(Maandgemiddelden, in miljoenen franken.)

	T. o. v. Juli 1939	T. o. v. August. 1938
ACTIVA.		
Goudvoorraad	+ 1.225	+ 2.646
Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	+ 404	— 152
Binnenlandsche wissels	— 24	— 55
Beleeningen op Belgische overheidsfondsen ..	+ 176	+ 240
PASSIVA.		
Bankbiljetten in omloop	+ 1.308	+ 2.890
Rekening courantsaldi :		
Schatkist	— 19	— 35
Diversen	+ 505	— 113
Totaal	+ 486	— 148
Onmiddellijk opvraagbare verbintenissen	+ 1.794	+ 2.742

Schatkistbons van de Kolonie (1).

In omloop zijnde bedragen op het eind van iedere maand.

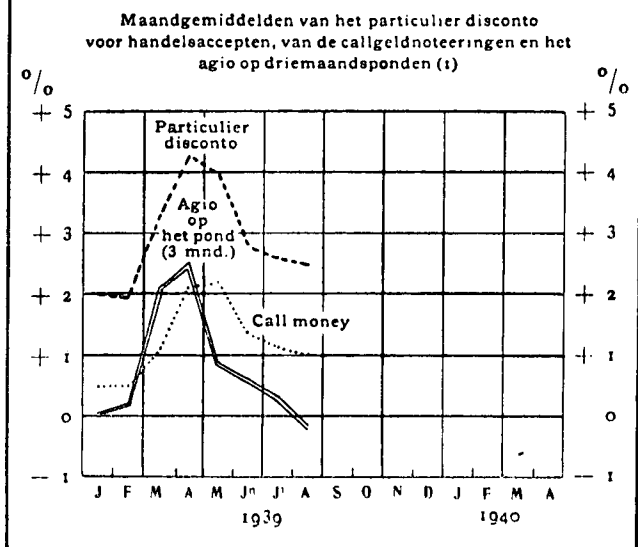
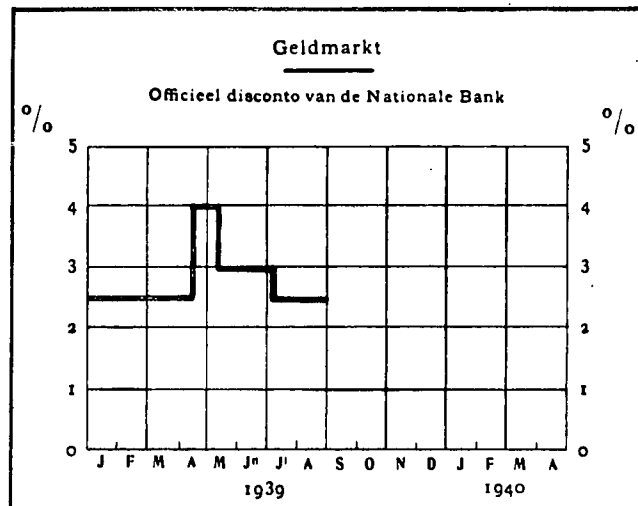
DATUM	Belgisch Congo	Ruanda-Urundi	Totaal
1939 Juli	494.004.400	140.000.000	534.004.400
Augustus	496.504.400	140.000.000	536.504.400

(1) De vlottende Schuld van de Kolonie omvat Schatkistbons onderhands geplaatst of bij inschrijving.

In omloop zijnde Schatkistcertificaten en Schatkistbons geplaatst bij inschrijving.

DATUM	Staat	Herdison- teering- en Waarborg- instituut	Regie van Telegraaf en Telefoon	Totaal
1939 3 Juli .	500.000.000	—	—	500.000.000
10 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
17 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
31 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
7 August.	500.000.000	—	—	500.000.000
14 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
21 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
28 — .	500.000.000	—	—	500.000.000

Deze vergelijkende cijfers laten vermoeden, dat de terugtrekkingen van kapitaal welke vanaf December 1938 werden waargenomen en haar hoogtepunt in April van het loopende jaar hadden bereikt, zeer ruim werden vergoed door den nakomende deviezen-toevloed. Dit vermoeden wijzigt zich in geen deele, zoo men rekening houdt met den invloed van de Schatkistoperaties voor rekening van den Staat, op de goubewegingen aangewezen door de weekstaten van de Bank.

(1) Het agio is uitgedrukt in procenten van den contantkoers op basis van drie maanden.

Inschrijvingen van Schatkistcertificaten in Juli en Augustus 1939.

DATUM DER INSCHRIJVING	Voor rekening van	Aangeboden bedrag	Looptijd	Ontvangen intekeningen	Verhouding van ingeteekend tot aangeboden bedrag	GEMIDDELTE RENTEVOET	
						der intekeningen	der toewijzingen
1939 7 Juli	Staat	50.000.000	3 maanden	66.000.000	1,32	2,45	2,44
14 —	—	40.000.000	—	53.000.000	1,325	2,45	2,43
28 —	—	40.000.000	—	69.000.000	1,725	2,35	2,27
4 Augustus	—	40.000.000	—	73.000.000	1,825	2,30	2,23
11 —	—	40.000.000	—	55.000.000	1,375	2,234	2,23
18 —	—	40.000.000	—	58.000.000	1,45	2,27	2,24
25 —	—	50.000.000	—	50.000.000	1,—	2,50	2,50

In strijd met wat kon waargenomen worden op andere markten die, vanaf de maand Augustus reeds, de verslechtering van den internationalen politieken toestand scherp hebben aangetoond, heeft deze laatste weinig of geen invloed gehad op den geldrentestand in België, wat evenwel niet heeft belet, dat ook de bezorgdheid van de markt voor liquide middelen zich in de betrekkelijke evolutie van dezen rentestand heeft weerspiegeld. Terwijl de *call*-geldnoteering, tijdens een goed deel van de maand Augustus, nog daalde, is de particuliere discontorente niet verder meer geweken en is zij, door den band, blijven staan op het cijfer van einde Juli. Aan het einde van de maand, is de *call*-geldnoteering beginnen stijgen en wel van 0,75 pCt. op 24 Augustus tot 1,375 pCt. (1,125 pCt. einde Juli) terwijl de particuliere discontorente van het handelspapier tot ongeveer 3 pCt. opliep (2,125-2,25 pCt. aan het einde van Juli).

Tot 18 Augustus, gingen de wekelijksche inschrijvingen van Schatkistpapier tegen een rente die lager was dan die van de vorige maand. Vanaf dezen datum, en wegens redenen die we hooger hebben aangehaald, heeft zich de markt buitengewoon terughoudend getoond en de rente liep terug tot 2,5 pCt. op.

Zooals uit deze enkele opmerkingen blijkt, zijn, tijdens de Europeesche politieke gebeurtenissen, de reacties van de markt buitengewoon matig geweest. Dit resultaat verdient des te meer aandacht, daar de interventies van de Circulatiebank uiterst bescheiden zijn geweest en ver beneden de initiatieven zijn gebleven die zij mag en moet nemen in haar hoedanigheid van regulator van de geldmarkt. De rentestand van haar discontoeeringen, van haar leeningen en beleeningen, dien zij, 6 Juli jl., in verband met de ontspanning van de geldmarkt op dat oogenblik, verlaagd had en derwijze geordend, dat de credietvoorwaarden erdoor verbeterden en de markt leniger werd (1), is dientengevolge ongewijzigd gebleven.

In verband met de evolutie van de geldmarkt in België, alsmede met de meer gevorderde organisatie ervan, verdient het koninklijk besluit van 24 Augustus 1939 over de bedrijvigheid, de organisatie en de bevoegdheden der Nationale Bank van België, een aparte vermelding. Genomen in uitvoering van de wet van 1 Mei 1939, doelt dit besluit in de allereerste plaats op verruiming van het werkveld der Bank op de vrije markt en op verbetering van de technische voorwaarden waaronder haar tusschenkomst mag geschieden. In dit opzicht, zoekt het de hervormingen aan te vullen waarvan sprake in het koninklijk besluit van 23 Juli 1937 genomen in uitvoering van de wet van 10 Juni 1937.

De lezer vindt elders in dit *Tijdschrift*, de wijzigingen welke, krachtens dit besluit, aan de statuten van de Bank, bij beslissing van de Buitengewone

Algemeene Vergadering der Aandeelhouders, in dato 23 September 1939, te Brussel, werden gebracht. In de *Economische Wetgeving* hebben wij trouwens ook den tekst opgenomen van het betrokken koninklijk besluit, alsmede van het Verslag aan den Koning.

Bij koninklijk besluit van 27 Juli 1939, heeft de Belgische Staat de door Ruanda-Urundi uitgegeven of nog uit te geven Schatkistbons onder zijn waarborg genomen.

KAPITAALMARKT.

De internationale politieke onzekerheid heeft er niet toe bijgedragen de bedrijvigheid op de kapitaalmarkten te doen herleven. De kleurloosheid die sedert maanden en maanden haar voornaamste kenmerk is, is eveneens toonaangevend geweest voor de markt van Brussel, die, na haar licht redres van Juni, terug naar baisse is gaan overhellen. Begin September, was het indexcijfer van de aandeelenkoersen te Brussel, aldus tot een nieuw minimum gedaald, dat, in verhouding tot het cijfer van begin Juni, op een achteruitgang wijst van zoowat 12 pCt.

Deze houding van de markten is duidelijk te verklaren, zoo rekening wordt gehouden, aan den eenen kant, met de weinig gunstige vooruitzichten voor de ontwikkeling van het zakenleven en voor hun gevolgen in zake behoeften aan kapitaal en, aan den anderen kant, en vooral, met de bezorgdheid voor liquide middelen die elke investeeing van gespaarde gelden verhindert.

De evolutie van de niet minder kleurlooze obligatiemarkt komt deze zienswijze staven. Het gemiddeld netto rendement van de obligaties van vennootschappen volgt een stijgende lijn sedert Juni en doet, op 1 September, 5,16 pCt. tegen 4,87 pCt. aan het begin van het jaar.

Wat meer bepaald de Staatsfondsen betreft, hier bleven de noteeringen, niettegenstaande een zeker redres in Juli, zeer loom. Hier ook helt de tendens naar hausse van de capitalisatierente over. Het handelt zich hier, trouwens, om een internationaal probleem dat zijn verklaring vindt in het feit, dat de publieke lichamen noodgedwongen de markt voor groote bedragen zullen moeten gaan aanspreken en, dat diezelfde publieke lichamen vóór een accumulatie van schulden op korten en halflangen termijn staan welke ze hebben aangegaan om zooveel mogelijk voldoening te geven aan het sparende volk dat over liquide middelen wenschte te beschikken. Zooals wij het elders hebben onderstreept (1) is, objectief gesproken, de toestand van België, in dit opzicht, de meest gedrukte.

(1) *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie van de Nationale Bank van België*, Juli 1939, blz. 20.

(1) L.-H. DUPRIEZ, « La conjoncture économique de la Belgique et du Luxembourg », *Bulletin de l'Institut de Recherches Économiques*, Augustus 1939, blz. 456.

Waar in den loop van het eerste halfjaar, weinig beroep op de kapitaalmarkt werd gedaan, hebben ons de jongste weken, niet bijster veel beternis gebracht. De noodgedwongen beperkte behoeften aan kapitaal, worden gedeeltelijk bevredigd uit de gereserveerde winsten, die, ofschoon minder groot dan verleden jaar, toch nog een betrekkelijk hoog cijfer bereiken. Daar- tegenover zijn de geboekte verliezen aan het toenemen.

WISSELMARKT.

De geheele maand Augustus door, is het goud naar het land blijven terugvloeien : van 27 Juli tot 31 Augustus, zijn de goudvoorraad, alsmede de buitenland- sche deviezen en de goudwaarden, in afgeronde cijfers, met fr. 1.575.500.000 toegenomen. De goudaf- vloeiingen welke wij tusschen 23 Februari en 27 April hebben zien gebeuren, zijn, op dit oogenblik, door de metaal- terugvloeiingen sedert vier maanden, ruim ingehaald.

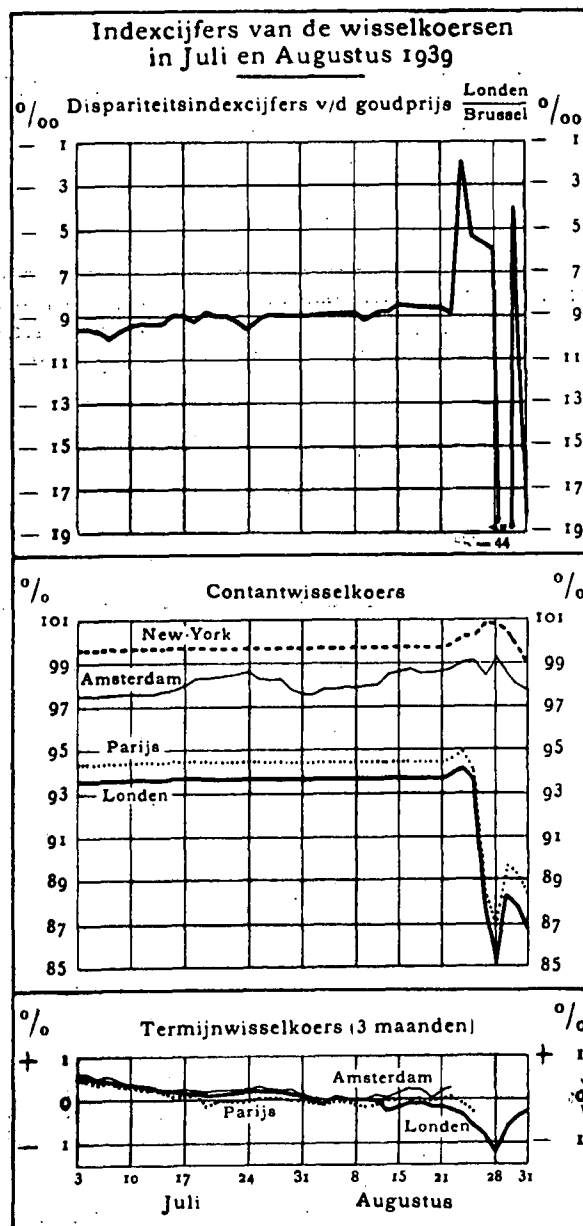
Vanaf 23 Augustus, is de dollarkoers beginnen stij- gen; de vraag bleef echter grootendeels achterwege en 31 Augustus stond de Amerikaansche valuta opnieuw bg 5,845. Om redenen van practischen aard, werd, 1 Augustus, de notering van den kabeldollar geschorst.

Contant. — Het meest opvallende feit van de jongste tien dagen, is het stopzetten van den steun aan het £ door het Engelsch Egalisatiefonds. Aldus aan zich- zelf overgelaten, is het pond dat, 23 Augustus, bg 27,69375 deed, op bg 25,04 gaan liggen, om daarna het verloren veld eenigszins terug te winnen, tot bg 26. T.o.v. den dollar, noteert het ca. bg 4,38, komende van bg 4,68 1/8, koers die, sedert nieuwjaar 1939, behouden was geweest.

De Fransche franc heeft het pond in zijn terug- trekkende beweging gevolgd en is van bg 15,6725 op bg 14,60 gaan liggen.

Gulden en Zwitsersche frank hebben, t.o.v. dollar, hun positie weten te handhaven.

De Scandinavische kronen die, sedert ettelijke jaren, parallel met het pond evolueerden, hebben dit laatste laten schieten korts nadat het Egalisatiefonds zijn politiek gewijzigd had. Haar koers t.o.v. den dollar kon zich stabiliseeren, doch kon een zekere waardevermindering niet ontgaan. De wissel op Stockholm, die eerst van bg 142 tot bg 145, in dato 24 Augustus, was gestegen, viel op bg 138, ging terug omhoog tot bg 142, om nadien wederom te wijken tot bg 139,60 à bg 139,90. De Noorsche en Deensche kronen hebben een nagenoeg identieke kromme gevolgd waar ze van bg 138,45 en bg 123, op bg 139,10 en bg 123,70, daarna op bg 126 en op bg 111 zijn gaan liggen, om zich ten slotte op bg 132 en bg 117,25 vast te ankeren.

(1) Het dagelijksch dispariteitsindexcijfer van den goudprijs te Londen en te Brussel wordt berekend met behulp van onderstaande formule :

$$\frac{\text{Sterlingprijs van één kg. fijn goud te Londen} \times \text{Pondenkoers te Brussel}}{\text{fr. 33.193,50}}$$

De indexcijfers van den contantwisselkoers worden op willekeu- rige basis berekend.

De indexcijfers der termijnwisselkoersen op drie maanden worden berekend in procenten van den contantwisselkoers.

Na haar opgang van bg 236,20 tot bg 237,40, is de Reichsmark, 24 Augustus, plots gaan begeven tot bg 225, om naderhand tegen bg 240 verhandeld te worden.

De Italiaansche lira, waarvan de notering haar gewonen gang ging, stond bg 30,9693 tot 22 Augustus. Na dezen datum, schommelde haar koers tusschen bg 30,888 en bg 31,7692.

De Canadeesche dollar die geleidelijk was gestegen van bg 5,8865 tot bg 5,93 1/2, is daarna tamelijk ver- teruggelopen; 31 Augustus deed hij trouwens nog slechts bg 5,73.

De Portugeesche escudo, die eerst zijn positie versterkt had, waar hij van *bg* 24,96 tot *bg* 25,15 was geklommen, is naderhand aan het zakken gegaan tot *bg* 23,75, om daarna weer lichtjes te stijgen.

Tengevolge van transfermoelijkheden, werd 23 Augustus, de notering van de zloty stopgezet.

Volgende tabel geeft een beeld van de evolutie der voornaamste onder deze valuta, van 1 tot 31 Augustus 1939 :

	Koers op 1 ^{er} Aug.	Koers op 31 Aug.	Hoogste Laagste	
			tusschen beide data	
Dollar	5,88675	5,845	5,94875	5,8865
Pond sterling	27,55025	25,50	27,69375	25,04
Fransche franc	15,5945	14,60	15,6725	14,35
Gulden	312,45	313,—	318,—	314,—
Zwitserse frank	132,75	132,10	133,60	131,—

Op *termijn*, deed het pond lichtjes opgeld aan het begin der maand; naderhand keerde de toestand om en werd het disagio geleidelijk grooter. De notee-

ringen van de andere valuta's schommelden tusschen enge grenzen. In den loop van de jongste week, werden practisch de termijnoperaties op al de markten onderbroken, wegens de internationale politieke gebeurtenissen.

Agio en disagio van de voornaamste deviezen op termijn genoteerd

(in pCt. per jaar van den contantkoers).

	Londen		Parijs		Amsterdam		New-York	
	1 mnd	3 mnd	1 mnd	3 mnd	1 mnd	3 mnd	1 mnd	3 mnd
Juni maandgem.	+1,73	+2,52	+1,47	+2,04	+2,—	+2,71	+2,99	+3,83
Juli »	+1,05	+1,19	+0,62	+0,73	+1,17	+1,31	+2,65	+2,61
Augustus »	-1,39	-1,10	-0,29	-0,16	+0,35	+0,42	+1,09	+1,46
1 Augustus ..	+0,05	+0,08	-0,36	-0,24	+0,36	+0,24	+1,68	+1,56
8 » ..	-0,06	+0,16	-0,36	-0,40	—	—	+1,44	+1,56
16 » ..	—	-0,20	+0,36	+0,12	+1,08	+1,—	+1,44	+1,56
24 » ..	-3,48	-2,32	-1,56	-1,04	—	—	-0,36	+0,68

III. — OPENBARE FINANCIËN.

De stijging der uitgaven, die, in den loop van 1938, een nieuw feit is geworden, is, sedert het begin des jaars omzeggens niet geremd kunnen worden. Ofschoon er getracht werd de beweging te stremmen en de uitgaven in te krimpen, nl. op de buitengewone begrooting, heeft het resultaat aan de verwachtingen niet beantwoord, integendeel. De onmerkbare overgang van de vredeseconomie naar de oorlogseconomie, heeft sommige afzonderlijke begrootingen doen aanzwellen; de recente politieke gebeurtenissen waren aanleiding tot een duurkostende mobilisatie; de staat van oorlog waarin Europa zich thans bevindt, heeft nieuwe uitgaven veroorzaakt — zelfs in de neutrale landen — terwijl de bronnen van inkomsten leegliepen.

Het is thans nog niet mogelijk uit te rekenen met hoeveel de uitgaven de gewone middelen van den Staat, sedert het begin des jaars, zullen overtreffen. Wij vinden evenwel een aanwijzing in de cijfers over het begrotingsjaar 1938, die zoo pas van de pers komen en ons zeggen, dat het gezamenlijk bedrag der uitgaven *fr* 15.255 millioen is, tegen *fr* 13.567 millioen in 1935. Vergeleken met het jaar 1938, in den loop van hetwelk de uitgaven slechts *fr* 11.186 millioen bedroegen, is de toeneming nog grooter. Het bedrag der uitgaven die niet door de gewone ontvangsten gedekt zijn, is naar verhouding gestegen. Waar in 1935, de ontvangsten met *fr* 725 millioen de uitgaven overtroffen, beliep het tekort *fr* 2.508 millioen, of 18,1 pCt. van de gezamenlijke uitgaven voor 1936; *fr* 3.063 millioen, of 21,5 pCt. in 1937 en *fr* 4.410 millioen, of 28,4 pCt. in 1938. De resultaten van 1935, die

op het eerste gezicht gunstig schijnen, werden maar bereikt door boeking van de herwaardeeringswinst van den goudvoorraad der Nationale Bank voor een bedrag van *fr* 3.730 millioen, alsmede van het provenu der overname van de 50 *fr*-biljetten voor een bedrag van *fr* 525 millioen. Aldus, maken de openbare financiën een cyclus van tekorten door, die, sedert 1935, al maar door heeft toegenomen. Het bedrag der niet door gewone inkomsten gedekte uitgaven, zou, van 1935 tot 1938, *fr* 13.421 millioen bereikt hebben, zoo men niet over de zoo pas vermelde *fr* 4.255 millioen beschikt had en men niettemin de buitengewone begrootingen had uitgewerkt in den vorm dien ze inmiddels hebben gekregen. Deze boeking op de buitengewone ontvangsten, heeft, voor een groot deel, den werkelijken toestand onzer financiën aan het oog onttrokken.

De last dien we thans te torsen hebben, is er des te zwaarder om; trouwens de ontvangsten vertoonen zichtbaar neiging tot dalen, neiging die door de zwaardere fiskale lasten niet wordt geremd. In 1938, beliep de opbrengst der belastingen *fr* 9.784 millioen, tegen *fr* 9.492 millioen in 1937 en *fr* 9.032 millioen in 1936, doch het deel der uitgaven niet door de belasting gedekt, is van 34,8 pCt., in 1936, op 37 pCt. gaan liggen in 1937, en, terwijl, in 1937, de werkelijke ontvangsten de vooruitzichten met *fr* 315 millioen overschreden, bleven deze voor 1938 met ca. 370 millioen beneden de ramingen.

De gezamenlijke ontvangsten voor 1939, beloopt, voor de periode Januari-Juli, *fr* 5.118 millioen tegen *fr* 5.337 millioen, bedrag der raming. Slecht mogen

deze uitkomsten niet worden genoemd. En zelfs zoo men de gezamenlijke ontvangsten voor 1939 vergelijkt met deze van de overeenkomstige periode van 1938, constateert men een verhooging van 125 miljoen ongeveer. Maar, uit het oog mag niet worden verloren, dat, ondertusschen, nieuwe fiskale hulppbronnen werden gecreëerd.

Dank zij deze laatste, bedroegen, ult. Juli, de ontvangsten uit de directe belastingen *fr* 1.501 miljoen, zoodat de budgetaire ramingen met *fr* 173 miljoen overtroffen waren. Het rendement der belastingen moet evenwel naar de resultaten van een geheel jaar worden beoordeeld. De maandelijksche resultaten zijn in functie van het tempo der inschrijvingen op de rol. Daarentegen, zijn de inkomsten uit de douane- en accijsrechten, ad *fr* 1.740 miljoen, en de registratierechten ad *fr* 1.876 miljoen, lager dan de ramingen. Deze rechten worden grootendeels contant ontvangen en volgen van zeer nabij het zakenverloop.

De douanerechten afzonderlijk hebben voor de eerste zeven maanden *fr* 902 miljoen opgebracht, tegen *fr* 886 miljoen voor Januari-Juli 1938, of 16 miljoen meer; de accijsrechten *fr* 725 miljoen, tegen *fr* 709 miljoen, of eveneens 16 miljoen meer.

Deze stabiliteit vindt haar verklaring in de betrekkelijke starheid van invoer en verbruik. Daarentegen, geven de registratierechten, ad *fr* 274 miljoen, *fr* 62 miljoen minder, en de ermede gelijkgestelde zegelrechten en taxes, ad *fr* 1.433 miljoen, *fr* 273 miljoen minder, tengevolge van den achteruitgang in het zakenleven op de binnenlandsche markt.

Tegenover de moeilijkheden waarmede de Regeering aldus te worstelen heeft, is zij de begrooting voor 1939 eenigszins gaan wijzigen en heeft ze getracht de uitgaven zooveel mogelijk te besnoeien en nieuwe bronnen van inkomsten te vinden.

Toen 1 Juli, de Minister van Financiën het financieel programma der Regeering uiteenzette, onderlijnde hij, in haar groote trekken, de nieuwe fiskale maatregelen. De ramingen in verband met de gewone begrooting voor 1939, waren toen lager dan deze voor 1938: *fr* 12.060 miljoen uitgaven in plaats van *fr* 12.272 miljoen, of *fr* 212 miljoen minder. Dit was, sedert 1935, de eerste maal, dat de gewone begrooting lager lag dan die van het vorige jaar. Het cijfer voor 1939 omvat al de aanvullende door het Parlement gestemde credieten. Van de 12 milliard, is er één milliard voor het materieel, al het overige is last van de openbare schuld en administratieuitgaven.

Op de buitengewone begrooting waren gewichtige bezuinigingen voorzien en met het oog daarop zouden de werken geserieerd worden naar gelang van hun dringend karakter, hun nut en hun rentabiliteit.

De voorziene aanpassingen waren tweëerlei: de eene bracht een bestendige bezuiniging voor den Staat, de andere, die dit jaar inkomsten verschafte, gaf aan de gepensioneerden definitieve en nauw omschreven rechten. De eerste maatregel verving,

door een vaste som, twee annuïteiten door den Staat verschuldigd aan de oud-strijders en aan de ouderlingen van vandaag en van morgen, die niet heelemaal door verzekering tegen den ouden dag gedekt zijn. De hieruit voortspruitende lasten zullen weldra afnemen. Ze worden vervangen door een eens en voor goed vastgestelden lastpost.

De tweede maatregel bestond in het tot stand brengen van een rationeel pensioenstelsel, met voor allen plichten en rechten bij voorbaat vastgesteld en gekend.

In zake verlichting der belastingsschuld, zijn er thans duizenden aanvragen om vermindering van grondbelasting, die op antwoord wachten.

Een van de nieuwe bepalingen brengt op de helft, tot 1 Januari 1950, het eerste recht voor mutatie, ten bezwarenden titel, van alle eigendommen tusschen 1 Juli 1939 en 1 Juli 1941 gebouwd.

Ten slotte, werd het registratierecht op de overname van goodwill afgeschaft.

In zake belastingen, zijn sommige bepalingen of vereenvoudigingen door den Koninklijken Commissaris voor fiskale vereenvoudiging voorgesteld, of aanpassingen van wetteksten aan de rechtspraak.

Andere vereenvoudigingen werden in uitzicht gesteld.

De groote trekken van de fiskale hervorming zijn de volgende:

a) Directe belastingen: verhooging van de taxe op fietsen en automobielen en van de aanvullende personeele belasting;

b) Indirecte belastingen: de verhooging, met één halve decime, van Januari jl., op de overdracht- en weeldetaxe, werd op één geheele decime gebracht. Voor sommige bepalingen betreffende het zegel- en registratierecht, is men meerendeels overgegaan tot eenvoudige perequaties om de oude rechten aan de devaluatie van 1935 aan te passen.

Deze verschillende maatregelen volstonden evenwel niet om de begrooting in evenwicht te brengen en daar de toestand van de kapitaalmarkt niet geschikt was voor het plaatsen van een leening op langen termijn, heeft de Staat zijn loopende behoeften gedekt door het opnemen van geld op korten termijn.

De aangroei van de Rijksschuld op korten en op halflangen termijn is normaal, aangezien de regeering haar leeningspolitiek moet aanpassen aan de voorwaarden van de markt die sinds maanden vrij ruim is.

Daarenboven, kan deze aangroei voortaan gerust, zonder bezwaar voor de markt, gebeuren, dank zij de versoepeling van de interventiemogelijkheden der Nationale Bank.

Meer bepaald onder opzicht van de openbare financiën, oefent de tendentie naar uitbreiding van de kortlopende schuld een gunstigen invloed uit op den last van de leeningen. Dergelijke invloed is goed

gekend in de landen met massale kortlopende schuld, en betrekkelijk lagen rentestand. In België, beïloopt de vlottende schuld amper 6 pCt. van de gezamenlijke schuld. In andere landen, waar de financieele orthodoxie algemeen erkend wordt, is deze verhouding veel grooter; ze is 10 pCt. in Engeland en 20 pCt. in Zwitserland en in Nederland.

Een belangrijke hervorming is deze van het beheer der openbare financiën, waartoe werd overgegaan krachtens koninklijk besluit van 26 Augustus houdende wijziging van de bevoegdheden van het Begrootingscomité, verlichting van de taak van den Kabinet-raad en regeling van de bevoegdheden van den Eerste Minister en van den Minister van Financiën.

De taak van het Begrootingscomité, die heringericht geweest was en waaraan zekere bevoegdheden van het Schatkistcomité (afgeschaft bij koninklijk besluit van 11 November 1936) toegevoegd werden, was, wegens de veelvuldigheid van de te behandelen zaken, uitermate zwaar geworden. Opdat nu de werking van dit Comité vruchten kunne dragen, moet den leden tijd worden gegund om de zaken in te studeeren en te bespreken vooraleer oordeelkundig een beslissing te nemen. Dit resultaat is niet te bereiken zoo niet onder de dossiers een keus wordt gedaan en alleen de gewichtige zaken aan het Comité worden voorgelegd.

De zaken waarvan het Comité werd ontlast, hooren voortaan bij den Dienst der Algemeene Administratie die, bij koninklijk besluit van 30 Maart 1939, den Eerste Minister werd toegevoegd. Dit Comité is bevoegd om bij het hoofd van de regeering verslag uit te brengen over elk voorstel tot oprichting, wijziging of afschaffing van bedieningen of diensten, over elke aanvraag tot aanwerving van personeel alsmede over elk voorstel over de inrichting van de administratie. Het Comité mag enquêtes instellen in al de diensten waar het een oog in 't zeil heeft te houden. Daaruit volgt, dat gezegd Comité, dat in verbinding werkt met de Inspectie der Financiën, aan den Eerste Minister, voor onderzoek van al de zaken betreffende het Rijkspersoneel en de organisatie der diensten, een gecontroleerde documentatie zal overhandigen, waarover noch de Cabinet-raad noch het Begrootingscomité thans beschikken.

Het was logisch, dat de Dienst voor Algemeene Administratie een maximum van rendement zou geven in het kader der ministerieele verantwoordelijkheid van het Regeeringshoofd.

Thans mogen geen nieuwe diensten, geen nieuwe bedieningen worden gecreëerd, zonder toestemming van den Ministerraad, gehoord het Begrootingscomité. Door haar bevoegdheid om ter plaatse enquêtes in te stellen betreffende de voorstellen die den Eerste Minister worden voorgelegd en de medewerking van de Inspecteurs van Financiën, blijkt de Dienst voor Algemeene Administratie zulkdanige waarborgen te

bieden, dat de tusschenkomst van den Cabinet-raad kan worden vermeden en, dat deze van den Eerste Minister volstaat om de instemming te verleenen betreffende de voorstellen die geen op de begrooting onvoorziene uitgaven met zich brengen.

De Eerste Minister zal evenwel slechts kunnen handelen in overleg met den Minister van Financiën, immers, ingevolge artikel 6 van de wet van 20 Juli 1921, moet deze mede-onderteekenen voor elke creatie van een nieuwe definitieve of tijdelijke bediening of herziening der organische beschikkingen betreffende de wedden en vergoedingen van het personeel. Zoo-doende, wordt de speciale toestand van den Minister van Financiën t.a.v. zijn collega's gevrijwaard. De Minister zal abusieve inmenging kunnen voorkomen, wat van het hoogste belang is voor het algemeen belang en voor het begrootingsevenwicht, vooral in een periode waarin het gebruik der speciale machten meer en meer de parlementaire contrôle beperkt.

Dergelijke procedure eerbiedigt ten volle de functie van het Begrootingscomité, zooals deze werd vastgelegd bij koninklijk besluit van 11 November 1936 : onderzoek uit financieel oogpunt van de begrootingsvoorstellen der verschillende ministerieele departementen, toezicht op en uitvoering van de begrooting.

Het Comité zal zich dus alleen nog in te laten hebben met de voorstellen waarmede de Eerste Minister niet kan instemmen en met deze welke wijzigingen van credieten behelzen.

Het nieuwe besluit bevat een limitatieve opsomming van alle kwesties die voortaan aan den Eerste Minister zullen voorgelegd worden en bepaalt resp. voor het regeeringshoofd en het begrootingscomité de bevoegdheden voor het nemen van beslissingen. Een gelijkaardige procedure is voorzien voor den Minister van Financiën voor het toekennen van subsidies.

Onder het huidig regime, geeft het begrootingscomité zijn toestemming betreffende de organische regelingen die het toekennen van subsidies en vergoedingen beheerschen. Afwijkingen op deze regelingen mogen niet zonder zijn instemming geschieden. Het koninklijk besluit handhaaft deze beschikking voor het toekennen van subsidies, terwijl de vergoedingen tot de bevoegdheid van den Eerste Minister behooren. Nochtans zal de Minister van Financiën — en niet meer het begrootingscomité — beslissen over alle voorstellen van toelagen die niet vallen onder de toepassing van de door het Comité vastgestelde organische regelen, en zal zijn beslissing ter kennis brengen van den betrokken Minister, behalve wanneer hij van oordeel is deze voorstellen te moeten verwerpen of wanneer hun goedkeuring een wijziging van de begrooting met zich brengt. In deze beide gevallen zal de zaak aan het begrootingscomité voorgelegd worden, dat zal beslissen. Ook hier, zal het begrootingscomité slechts in een beperkt aantal zaken moeten tusschenbeide komen.

Ten einde aan de krachtens deze beschikkingen genomen besluiten allen waarborg te geven, moeten zij de machtiging bekomen hebben van den Eerste Minister, den Minister van Financiën of het begrootingscomité. De comptabelen van deze uitgaven hebben er voor te zorgen, dat deze machtiging in de besluiten opgenomen worde en hun visa te weigeren wanneer een dergelijke machtiging niet zou zijn verleend.

Het koninklijk besluit regelt vervolgens de notificatie van de beslissingen van het begrootingscomité betreffende de het door den Eerste Minister voorgedragen zaken; deze beslissingen zullen dus den bevoegden minister medegedeeld worden door den Eerste Minister of zijn afgevaardigde. De Minister van Financiën zal dus alle andere beslissingen van het begrootingscomité notificeren, terwijl het Comité zijn volledige bevoegdheid in zake de voorbereiding der begrootingswetten, de credietwetten, enz., behoudt. De taak van den Cabinetsraad, welks tusschenkomst thans vereischt is voor het vaststellen van de vergoedingen der tijdelijke agenten, werd aan het begrootingscomité gegeven.

Daarenboven is voortaan elke aanwerving van staatsagenten afhankelijk gemaakt van een gunstig advies van den Eerste Minister of van het begrootingscomité, terwijl thans een bespreking in den Cabinetsraad vereischt is. De Eerste Minister zal beslissen over de voorstellen tot aanwerving van agenten; bij afwijzende beslissing zal hij het begrootingscomité hiervan op de hoogte brengen.

Het koninklijk besluit draagt aldus bij tot de vereenvoudiging van de administratieve werkzaamheden, waar het de louter formeele tusschenkomsten afschaft; het bevat eveneens een poging om het afhandelen der zaken te versnellen, door de beslissingen te onderwerpen aan de werkelijk bevoegde en volledig ingelichte instanties.

De afschaffing van de tusschenkomst van den Cabinetsraad voor de zaken betreffende het personeel, bekrachtigt een bestaanden toestand. Sedert jaren reeds, had de Raad afstand gedaan van dit recht ten gunste van den Eerste Minister. Daar het voor den Cabinetsraad zaak is zijn tijd te gebruiken voor het

bespreken van vraagstukken van algemeen politiek aard, kan de Raad niet blijven stilstaan bij het onderzoek naar de loopende moeilijkheden, die de administratieve techniek met zich brengt.

Tot dusver moest een personeel-dossier den volgenden weg afleggen, in vijf etappen: Beheer van de begrooting, Ministerie van Financiën, Begrootingscomité, Cabinet van den Eerste Minister, Eerste Minister. Door het koninklijk besluit wordt dit herleid tot twee of ten hoogste drie achtereenvolgende onderzoeken: Dienst van Algemeen Beheer, Eerste Minister en, in enkele gevallen, Begrootingscomité. Dezelfde vereenvoudiging wordt doorgevoerd voor de zaken die meer speciaal in de bevoegdheid van den Minister van Financiën vallen.

Het afschaffen van de verplichte behandeling in den Ministerraad, ontnemt een Minister niet het recht een speciale zaak, waaraan hij belang hecht, aan den Raad voor te leggen, noch aan den Raad het recht een zaak op te halen wegens haar betekenis onder opzicht van de algemeene regeeringpolitiek. Krachtens zijn algemeene bevoegdheid, mag de Raad zich inlaten met elke kwestie welke het algemeen regeeringsbeleid aanbelangt.

Bij ernstig conflict tusschen een Minister en het Begrootingscomité, is de Raad bevoegd om hierover te beslissen.

De beperking van het aantal door het Begrootingscomité te behandelen dossiers, heeft ook voor doel de procedure vóór dit comité te bespoedigen. Samengesteld uit vier ministers, moet het enkel de werkelijk belangrijke kwesties in behandeling nemen: het uitwerken van de begrooting en het handhaven der uitgaven binnen de door het Parlement gestemde grenzen.

Het Comité behoudt dus zijn algemeene bevoegdheid in zake financiën. Het heeft daarenboven slechts als taak een voorstudie te maken van de regeeringsvoorstellen. Het mag zich niet in de plaats van de Regeering stellen noch de zending van deze laatste op zich nemen. Het is de beste manier om te beletten dat het een te groote activiteit aan den dag legge wat de eenheid van het algemeen beleid zou kunnen schaden.

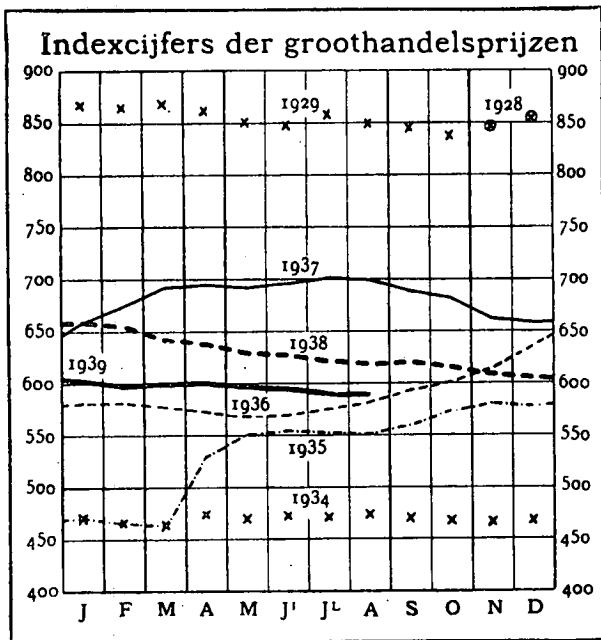
IV. — GROOT- EN KLEINHANDELSPRIJZEN:

De laatste indexcijfers betreffende den loop der groot- en kleinhandelsprijzen in België, zijn deze van Augustus en geven dus nog geen beeld van de gevolgen van het begin September losgebroken Europeesch conflict.

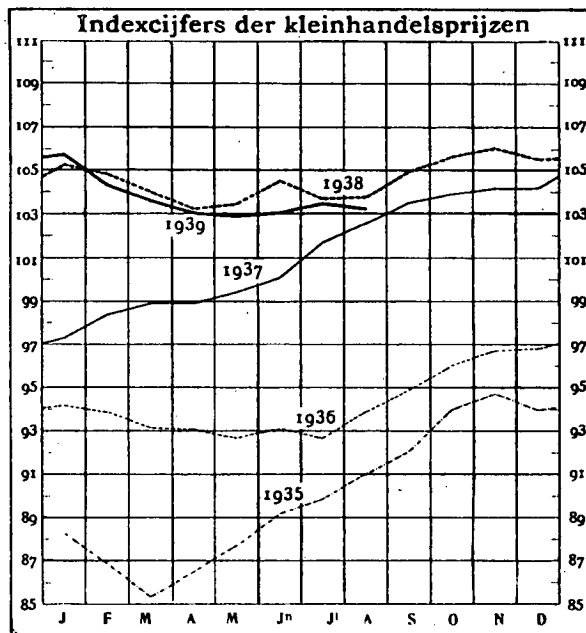
De indexcijfers van Juli en Augustus liggen op een zelfde niveau, t.t.z. een weinig beneden de indexen van de voorafgaande maanden. Wanneer men den

loop dezer prijzen in de laatste maanden nader beschouwt, kan men vaststellen, dat deze baissentendenzen in werkelijkheid gedetermineerd worden door de daling der landbouwproducten. De prijzen der industriele producten zijn dooreengenomen vaster, ook al zijn hier enkele uiteenloopende maar over 't algemeen weinig belangrijke bewegingen te bespeuren.

* Maxima- en minipunten bereikt door de indices.
Basis : April 1914 = 100.

Jaar 1935 tot 1938 : Oud indexcijfer 1914 teruggebracht op basis van het nieuw indexcijfer : jaar 1936 tot 1938 = 100.
Jaar 1939 : nieuw indexcijfer.

Indexcijfers der groothandelsprijzen in België.
(Basis : April 1914 = 100.)

CATEGORIE VAN PRODUCTEN	Aantal producten	Indexcijfers voor Augustus 1939	VERMEERDERING OF VERMINDERING				Relatieve toename of vermindering t o. v. het in 1937 of 1938 bereikte maximum	
			t. o. v. Juli 1939		t. o. v. Augustus 1938		Datum van het maximum (maand)	Toename of vermindering in %
			in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)	in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)		
Voedingswaren	16	502	+ 3	+ 0,6	- 44	- 8,1	7-1937	- 23,9
Brandstoffen	4	843	+ 2	+ 0,2	- 19	- 2,2	10-1937	- 7,0
Teer en derivaten	3	498	-	-	- 83	- 14,3	10-1937	- 27,4
Metaalproducten	14	691	+ 20	+ 3,0	+ 20	+ 3,0	8-1937	- 15,3
Petroleum en derivaten	7	915	-	-	- 11	- 1,2	8-1937	- 12,7
Ceramische producten	9	859	- 5	- 0,6	-	-	7-1937	- 4,4
Glasproducten	2	614	-	-	+ 65	+ 11,2	1937	+ 11,8
Chemische producten	12	565	-	-	- 56	- 9,0	4-1938	- 9,7
Kunstmeststoffen	4	500	- 3	- 0,6	+ 5	+ 1,0	12-1938	- 4,6
Vetstoffen	7	404	- 7	- 1,7	- 60	- 12,9	2-1937	- 34,2
Textielproducten (gezamenlijke)	19	534	- 15	- 2,7	- 51	- 8,7	6-1937	- 29,3
Wolproducten	5	533	- 5	- 0,9	- 65	- 10,9	4-1937	- 35,4
Vlasproducten	5	668	- 47	- 6,6	- 170	- 20,3	6-1937	- 30,7
Jutewaren	2	472	-	-	+ 97	+ 25,9	5-1937	+ 7,0
Katoenproducten	7	472	- 8	- 1,7	- 33	- 6,5	3-1937	- 37,2
Bouwmaterialen	13	768	+ 3	+ 0,4	- 6	- 0,8	9-1937	- 12,9
Harsproducten	2	510	+ 25	+ 5,2	- 5	- 1,0	2-1937	- 37,0
Huiden en leder	9	472	+ 1	+ 0,2	+ 6	+ 1,0	4-1937	- 30,5
Tabak	1	545	-	-	+ 90	+ 19,8	12-1937	-
Papier	1	644	-	-	- 11	- 1,7	11-1937	- 41,2
Rubber	1	140	+ 2	+ 1,4	+ 2	+ 1,4	3-1937	- 32,4
ALGEMEEN INDEXCIJFER	124	594	-	-	- 26	- 4,2	7-1937	- 15,4

Deze daling der landbouwproducten, die vooral belangrijk is voor de granen, en zoo scherp, dat ze in de diverse stadia van de productie kan waargenomen worden, uitte zich in een inzakking van de prijzen voor voedingswaren in den detailhandel.

Op grond van het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud (derde categorie), zijn de kosten voor voeding, op een jaar tijds, met 3,2 pCt. gedaald, terwijl deze voor huisvesting en meubilering, deze

voor verwarming en verlichting, en tenslotte, deze voor kleding resp. met 0,03 pCt., 2,4 pCt. en 1,1 pCt. gestegen zijn. Daar de gevolgen van de baisse der wereldprijzen voor granen in groote mate geneutraliseerd worden, op de binnenmarkt, door de werking der vergunningstaxes en andere maatregelen, is de daling van de voedingskosten vooral het gevolg van de kosten van dierlijke producten en vnl. van slachtvleesch.

In het geheel genomen, is het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud van het eene jaar op het andere met 1,4 pCt. gedaald, terwijl dit van de detailprijzen met 0,05 pCt. is teruggelopen.

Voor de eerste maal sedert 1935, is het indexcijfer der gemiddelde uurloonen teruggelopen. Het is voor Juni 117,2, tegen 118,3 in Maart. Daar de kosten van levensonderhoud in deze drie maanden verminderd zijn met een nog eenigszins grooter bedrag, is de voortdurende toeneming der rééle loonen dus nog niet onderbroken.

Van het eene jaar op het andere zijn — op grond van de vergelijkende indexcijfers der maand Juni 1938 en Juni 1939 — de nominale gemiddelde uurloonen vrijwel niet gestegen, terwijl de gemiddelde rééle uurloonen nog met 3,3 pCt. zijn verhoogd.

In tegenstelling met wat redelijkerwijze mocht worden verwacht en op grond van aanduidingen, waarvan de meest recente deze van Juli zijn, is de loop der prijzen in België, vergeleken met deze in Frankrijk, practisch dezelfde geweest voor de groothandelsprijzen; voor de kleinhandelsprijzen en de kosten van levensonderhoud is de verbetering weinig belangrijk.

T.o.v. van Groot-Brittannië zijn de veranderingen in de dispariteitsindexcijfers sedert het begin van het jaar eveneens onbeduidend. Weliswaar ondervindt onze economie, sedert één jaar, den ongunstigen terugslag van de daling van het pond, doch in de laatste maanden is een zekere verbetering te bespeuren; behalve voor de loonen waarvan de dispariteitsindexcijfers sedert December vast zijn gebleven.

V. — DE GRONDSTOFFENMARKTEN.

Bij de bespreking van de evolutie der grondstoffenmarkten in de laatste maanden, werd in de vorige kroniek gewezen op de uiteenlopende — vaak tegenstrijdige — tendenties die zich voordeden, terwijl tevens herinnerd werd aan de verschillende factoren die een zoo zonderlingen toestand konden wettigen. Onder deze laatste hadden wij o.m. vernoemd de internationale spanning die zich toen nog op het diplomatiek plan bewoog. In feite zijn het dergelijke beschouwingen die de houding van de markten in de maanden Augustus hebben bepaald en die aanleiding waren tot de algemeene haussetendens, hausse die een scherper karakter aannam wanneer aan het einde der maand het Europeesch conflict onafwendbaar bleek te zijn. Met andere woorden gezegd, de noteringen zijn steeds minder een weerspiegeling gaan worden van den eigenlijken markttoestand dan van de behoeften van een wereld die zich snel zoekt aan te passen aan de behoeften van een oorlogseconomie. De onzekerheid die met zulke omvorming gepaard gaat, de restricties die geleidelijk en, ditmaal snel aan de vrijheid van het ruilverkeer werden gebracht, de reeds ingevoerde controlemaatregelen en tenslotte de verbreking van het evenwicht tusschen de markten,

die eruit volgde, hebben deze een erratisch uitzicht gegeven, waar vergeefs eenige objectieve aanduiding te zoeken is omtrent de vermoedelijke tendensen in de komende maanden. De schommelingen van het pond sterling hebben bijgedragen om de markten verder te ontwrichten. Een, in afzonderlijke gevallen sterke, hausse is ingetreden. Men mag aannemen dat deze zal gehandhaafd blijven en zelfs verscherpen. Nochtans blijft de algeheele onzekerheid heerschen, vooral voor die landen die buiten het conflict zijn gebleven en welker behoeftenbevrediging volledig zal afhangen van de belangen der oorlogvoerende landen die een belangrijk deel van de bronnen van herkomst van sommige grondstoffen onder hun contrôle hebben.

De gebeurtenissen van Augustus en begin September brachten een zekere heropleving op de graanmarkten, alsook een stijging der noteringen tegen het abnormaal lage niveau waarop ze begin Juli waren gevallen. Onderstaande tabel bevat een aantal wekelijkse noteringen sedert begin Juli, die toelaten de algemeene evolutie van de markten sedert dit tijdstip te beoordeelen (prijzen *cif* Antwerpen, beschikbaar).

SOORT	Wijze van noteeren	5 Juli	12 Juli	19 Juli	26 Juli	2 Aug.	9 Aug.	16 Aug.	23 Aug.	30 Aug.
Manitoba III, Atlantic	\$ per 100 kg.	2,44	2,34	2,27	2,22	2,30	2,30	2,34	2,47	2,54
Rosafi	sh. per 1.000 kg.	85/0	83/6	90/0	76/6	80/6	79/6	78/6	80/0	88/0
Hardwinter I	\$ per 100 kg.	2,01	1,96	1,91	1,79	1,95	1,93	2,03	2,00	2,15
Mais La Plata	sh. per 1.000 kg.	97/0	94/0	90/6	87/0	94/0	91/0	91/0	97/6	108/6
Haver-Argentina	"	75/9	74/6	72/0	71/6	72/6	74/0	75/0	74/3	79/6
Gerst 64/65 kg.	"	95/0	86/6	82/0	82/6	84/6	84/0	85/0	—	91/0
Rogge 72/72 kg.	"	78/0	73/0	70/0	68/0	68/0	65/6	68/6	66/0	87/0

Nu het tarwejaar 1928-1939 ten einde geloopt is, is het niet ondienstig even te herinneren aan het verloop van de tarwemarkt in het voorbije jaar en de huidige toestand te situeeren en statistisch vast te leggen, om zodoende een goed uitgangspunt

te hebben voor het volgen van de marktgebeurtenissen in het nieuw begonnen tarwejaar. Het einde van het nu afgelopen jaar is gekenmerkt geworden door een nooit gekend laag prijsniveau, dat amper de helft bedraagt van de prijzen aan het einde van het vorig

oogstjaar. De gedrukte houding van de tarwemarkt was ontstaan na het bericht van een zeer overvloedigen oogst in Canada, een beslissing in de Vereenigde Staten tot steun aan den uitvoer van 100 miljoen bushels en tenslotte een uitzonderlijk rijken oogst in Argentinië. De politieke Septembercrisis bracht eenigen steun aan de markt, maar na München herbegon de dalende tendens, totdat ten slotte te Liverpool alle laagterecords werden neergehaald met een noteering van 3 sh. 4 7/8 d. per cental op 21 en 25 Juli 1939. Deze buitengewoon lage prijzen, gepaard met de behoeften voor de vorming van « veiligheidsvoorwaarden » waren oorzaak, dat de wereldverscheppingen naar Europa en naar andere landen alle verwachtingen hebben overtroffen.

In het jongste nummer van *George Broomhall's Corn Trade News* (1) wordt een studie gewijd aan de huidige statistische positie van tarwe met enkele ramingen omtrent de graanverscheppingen en behoeften voor het tarwejaar gaande van 1 Augustus 1939 tot 31 Juli 1940. Wij vatten hieronder de voornaamste gedeelten dezer deskundige studie samen.

De wereldvoorraden van het eene jaar naar het andere over te dragen, waren per 1 Augustus 1939 als volgt :

Wereldvoorraden van vroegere oogsten (milliarden quarters).

	1 Augustus 1939 Totaal	Af: Minimum eindeseizoens- behoeften	Netto carry-over	Netto carry-over van het vorige jaar
Vereenigde Staten	31,5	25,0	6,5	—
Canada	12,5	5,0	7,5	—
Argentinië	22,5	5,5	17,0	4,4
Australië	6,5	2,5	4,0	5,0
Europa (1)	30,0	25,0 (2)	5,0	4,0
TOTAAL...	103,0	63,0	40,0	13,4

(1) Incl. varende tonnages.

(2) Incl. ca. 20 miljoen qrs. oorlogsvoorraad.

Het netto-surplus van het nu afgelopen jaar, bedraagt 40 miljoen quarter, daarin niet begrepen de in verschillende landen gevormde oorlogsreserves — geschat op 20 miljoen qrs — daar van deze in normale tijden uiteraard geen groote invloed op de markt uitgaat. De toekomst zal uitwijzen in welke mate deze voorraden in oorlogstijd zullen worden aangesproken, doch het valt sterk te betwijfelen of daaromtrent wel ooit betrouwbare cijfers zullen te verkrijgen zijn.

Bij dezen achtergrond van ruime overschotten van den vroegeren oogst, komen zich thans ook de opbrengsten van ruime nieuwe oogsten in het noorderhalfrond voegen. Weliswaar is de Europeesche tarwepro-

ductie zoowat 25 miljoen quarter kleiner dan de hooge opbrengst van 1938, mar het overtreft nog het gemiddelde der laatste tien jaren. De mindere oogsten waren vooral deze van Frankrijk, den Balkan en Rusland. In het zuiderhalfrond, alwaar de weeromstandigheden dooreengenomen gunstig zijn te noemen, mogen ook overvloedige oogsten worden verwacht, zoodat, steeds volgens dezelfde bron, de wereldtarweoogsten als volgt onder cijfers kunnen gebracht worden :

Wereldtarweoogst (millioenen quarters).

	Vijfjaar- gemiddelde 1933-1937	1938 Definitieve schatting	1938 Voorloopige raming
Noorderhalfrond :			
Exportlanden	239,3	299,5	275,8
Importlanden	175,6	192,3	170,6
Zuiderhalfrond	57,0	70,3	60,0
TOTAAL...	471,9	562,1	506,4

Deze en hooger vermelde cijfers geven algemeen den indruk van een overvloed. Nochtans moet een punt de aandacht gaande houden, met name de omstandigheid, dat, t.o.v. de kleinere oogsten in sommige Europeesche landen, meer overzeesche leveringen zullen moeten plaats hebben, wat, nu de oorlog er is, met zekere moeilijkheden zal gepaard gaan. Het is in dit verband wellicht niet ondienstig ook nog een tabel betreffende de te verwachten importen van tarwe (incl. tarwebloem) te publiceeren :

Importen van tarwe en tarwebloem (in millioenen quarters van 480 lb). (Tarwejaar 1 Augustus tot 31 Juli.)

	Definitieve cijfers 1936-1937	Definitieve cijfers 1937-1938	Gedeeltelijk geschat 1938-1939	Voorloopige raming 1939-1940
Vereenigd-Koninkrijk, Eire	26,1	26,0	31,0	28,0
Frankrijk	1,6	0,8	1,0	1,0
Italië en Koloniën	8,5	1,2	1,8	2,5
Duitschland, Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije	5,2	5,9	5,2	6,0
België	4,9	4,6	5,1	5,0
Nederland	2,7	3,0	3,8	3,0
Overig Europa	9,6	9,8	9,6	10,5
Totaal Europa	58,6	51,5	57,5	56,0
Totaal ex-Europa	14,8	12,9	18,5	17,0
Totaal wereld	73,4	64,4	76,0	73,0

Deze schattingen werden gemaakt op een oogenblik, dat de internationale politieke spanning zich nog op het diplomatieke plan bewoog. Onder de tegenwoordige omstandigheden is het dan ook weinig waarschijnlijk, dat zij met de werkelijkheid zullen overeenstemmen. Wat er ook van zij, er kan niet genoeg worden aangetoond welke de tegenwoordige wereldvoorraden zijn. Het Internationaal Landbouwinsti-

(1) Nummer van 1 September 1939.

tuut van Rome is van gevoelen, dat, wanneer de opbrengsten van het Zuiderhalfroond niet belangrijk lager zijn, de totale beschikbare hoeveelheden graan voor de campagne 1939-1940 — bestaande uit de overschotten van vroegere oogsten en de opbrengsten van de nieuwe oogsten — hier ver zullen verwijderd blijven van de buitengewoon groote hoeveelheden die voor het oogstjaar 1938-1939 zijn vrijge-

komen. Ook voorziet het Instituut, dat de buitengewoon groote voorraden die werden opgehoopt tijdens de campagne van 1938 niet in noemenswaardige mate zullen verminderen.

Tijdens het grootste gedeelte van Augustus bleven de *katoen*-markten zwak gestemd, zooals blijkt uit de volgende noteringen, *cif* Antwerpen.

SOORT	Wijze van noteren	5 Juli	12 Juli	19 Juli	26 Juli	2 Aug.	9 Aug.	16 Aug.	23 Aug.	30 Aug.
Amerikaansche Middling	cents per lb	10,96	11,08	10,53	9,84	9,83	9,52	9,23	9,23	8,95
Oomrah type (Balli)	d. per lb.	4,23	4,30	4,12	4,10	4,17	4,16	4,23	4,25	5,17
Kongo type Elkad	cents per lb.	10,56	10,58	10,03	9,74	9,73	9,52	9,33	9,33	9,15

De Amerikaansche katoenuitvoer tijdens de nu, einde Juni, geëindigde campagne wordt geraamd op 3.346.000 balen tegen 5.672.000 balen tijdens het katoenjaar 1937-1938 en 5.511.000 balen in het jaar 1936-1937. De opbrengsten van het jaar 1938-1939 zijn de kleinste sedert zowat zestig jaar.

Volgens het *Census Bureau*, was de met katoen beplante oppervlakte in de Vereenigde Staten per 1 Juli 1939 24.943.000 acres, t.t.z. het laagste cijfer sedert veertig jaar, tegen resp. 26.018.000 en 34.090.000 in 1938.

Ten slotte bedroeg de *carry-over* in de Vereenigde Staten per 1 Augustus 1939, 13.032.611 balen tegen 11.533.000 balen per 1 Augustus 1938. Dit beteekent een recordcijfer in de geschiedenis van de katoenindustrie in de Vereenigde Staten. Dit cijfer staat ongeveer gelijk met het wereldverbruik van één jaar. In 1938-1939 bedroeg dit laatste inderdaad 1 miljoen 140.000 balen tegen gemiddeld 12.676.000 balen in de laatste vijf voorafgaande jaren.

Ofschoon de Amerikaansche katoenvoorraden sedert één jaar dus belangrijk zijn toegenomen, zijn de wereldvoorraden weinig veranderd. Op 1 Augustus jl.

werden zij op ongeveer 22 miljoen balen geschat, t.t.z. een lichte vermindering t.o.v. 1 Augustus 1938, maar een vermeerdering van 9 miljoen balen t.o.v. 1 Augustus 1937.

Volgend op de barter-overeenkomst met Groot-Brittannië en de onderhandelingen met Frankrijk en Zwitserland voor de levering van 175.000 balen, dient eveneens te worden vermeld de overeenkomst met Spanje voor de levering van 250.000 balen katoen met den financieelen steun van de *Export-Import Bank*.

Het toekennen van een uitvoerpriemij voor katoen en de grootscheepsche onderhandelingen betreffende dit product, schijnen er op te wijzen, dat de Amerikaansche regeering besloten is tot voortzetting van de geleidelijke saneering van den door haar prijssteunpolitiek geschapen toestand. De beslissingen die onlangs werden genomen met het oog op het vergemakkelijken van dezen ruil, vergrooten de draagkracht van deze interventies. Na zich 1.670.000 balen van den oogst 1934 te hebben aangeschaft, is de regeering thans ook op 1 September in het bezit gekomen van 5.270.000 balen van den oogst 1937, t.t.z. in

Groothandelsprizen van tarwe, mais, gerst en haver.

TIJDVAK	TARWE		MAIS	GERST	HAYER
	te Liverpool	te New-York	te Londen	te Londen	te Londen
	Noteringen voor de volgende maand	Herdwinter n° 2	La Plata	La Plata	La Plata
	in sh. en d. per 100 lbs. van 0,4536 kg.	in cents per 60 lbs. van 0,4536 kg.	in sh. en d. per 480 lbs. van 0,4536 kg.	in sh. en d. per 400 lbs. van 0,4536 kg.	in sh. en d. per 320 lbs. van 0,4536 kg.
1936 Gemiddelde	7- 0	126,99	19- 6 5/8	18- 8 3/8	14- 5 1/2
1937 Gemiddelde	8- 9 5/8	137,74	26- 5 1/4	26- 9 7/8	16-11 1/8
1938 Gemiddelde	6- 0 3/4	96,12	27- 1 1/4	—	14- 9 1/8
1939 Januari	4- 8 5/8	82,06	26-11 5/8	19- 4 1/2	12- 6 1/4
Februari	4- 6 3/4	82,78	24- 5 5/8	17-11	12- 0
Maart	4- 3 3/4	82,26	22- 9 1/4	18- 1 1/8	11-10 1/2
April	4- 4 5/8	83,76	23- 1 7/8	18- 6 1/4	11- 7 5/8
Mei	4- 6 7/8	91,81	22- 7 1/2	18- 7	11- 9 1/4
Juni	4- 0 1/4	93,87	22- 5	18- 3 1/2	11- 4 1/2
Juli	(1) 3- 7 15/16	(1) 85,44	(2) 20- 6	(2) 16- 9	(2) 11- 1 1/2
Augustus	(1) 3- 9 29/64	(1) 88,61	(2) 24- 0 nom.	(2) nominaal	(2) nominaal

(1) Voorloopige gemiddelden.

(2) Noteringen op het einde van de maand.

Verzendingen van tarwe en tarwemeel.

Bron : Broomhall's Corn Trade News.

TARWEJAAR (begin Augustus tot eind Juli)	EXPORTEN (1)		
	naar Europa	naar de overige landen	Totaal
	in duizenden quarters		
1935-1936	44.790	17.304	62.094
1936-1937	59.614	14.809	74.423
1937-1938	51.100	12.889	63.989
1938-1939	56.631	18.476	75.107
1939-1940 (2)	4.618	1.423	6.041

(1) Tarwemeel werd herleid tot tarwe in korrel tegen 70 pCt.
(2) Van begin Augustus tot 5 September.

Verzendingen van maïs.

Bron : Broomhall's Corn Trade News.

SEIZOEN	VERZENDINGEN		Geraamde behoeften van de invoerlanden voor het loopend jaar
	sedert het begin van het loopend jaar tot 5 Sept. 1939	van het vorige seizoen op overeenkomstig tijdvak	
1 April 1939 - 31 Maart 1940	12.731	17.959	32.000

(In duizenden quarters)

Verzendingen van gerst en haver.

Bron : Bromhall's Corn Trade News.

GRAANJAAR (van 1 Augustus tot 31 Juli)	GERST	HAYER
	Verzendingen in duizenden quarters	
1937-1938	9.646	3.995
1938-1939	9.827	2.390
1938-1939 (*)	417	215
1939-1940 (*)	682	260

(*) Twee weken.

totaal 6.940.000 balen of ruim de helft van de voorraden die zij aanhoudt in onderpand voor aan de planters toegestane voorschotten. Uit deze cijfers is op te maken, dat de Amerikaansche administratie meer en meer den weg opgaat om de scheidsrechter van de wereldkatoenmarkt te worden.

De internationale katoenconferentie die voor het begin van September was uitgenoodigd, is te Washington in vergadering bijeengekomen. Na te hebben vastgesteld dat de besprekingen onder de heerschende omstandigheden geen vruchten zouden opleveren, is de vergadering uiteengegaan.

Ruwe rubber.

Bron : International Rubber Regulation Committee.

Quota van het derde kwartaal 1939 = 60 pCt.

TIJDVAK	EXPORTEN OP DE WERELDMARKT				VERBRUIK		VOORRADEN		Notering te Londen voor Standard ribbed smoked sheet (in pence per lb. van 0,4536 kg.)		
	Gecontroleerde gebied.		Niet-gecontroleerde gebieden	Totaal netto-exporten	Zichtbaar wereld-verbruik	Overschot (+) of tekort (-) van de totale exporten t. o. v. het verbruik	aan het eind van het tijdvak.	Verhouding in procenten tot het verbruik van de jaarperiode eindigend op de aangegeven maand	Gemiddelde notering	Hoogste	Laagste
	Netto exporten	Overschot (+) of deficit (-) t. o. v. de toegelaten exporten								van het tijdvak	
(in duizenden Engelsche tons van 1.016 kg.)											
1936 Jaar	838,5	+ 5,0	25,9	864,4	1.037,9	- 173,5	532,1	51,3	7 3/4	11 3/16	6 1/4
1937 Jaar	1.131,7	- 1,6	32,7	1.164,4	1.095,2	+ 69,2	636,6	58,1	9 1/2	13 7/16	6 11/16
1938 Jaar	838,4	+ 26,8	32,0	870,4	932,9	- 62,3	585,1	62,7	7 7/32	8 1/2	5 5/16
1939 Januari	83,4	+ 14,2	3,7	87,1	88,4	- 1,3	583,0	61,2	7 31/32	8 3/16	7 9/16
Februari	68,0	- 2,1	2,9	70,9	82,9	- 12,0	567,5	58,4	7 31/32	8 1/4	7 11/16
Maart	66,6	- 2,5	3,1	69,7	94,1	- 24,4	543,9	55,2	8 5/32	8 3/8	7 7/8
April	71,5	+ 4,5	2,9	74,4	85,7	- 11,3	517,2	51,7	7 31/32	8 1/16	7 7/8
Mei	65,2	- 3,8	2,7	67,9	88,5	- 20,9	510,9	50,5	8 1/16	8 5/16	7 7/8
Juni	59,0	- 9,5	2,4	61,4	90,3	- 28,9	490,1	47,6	8 1/4	8 5/16	8 3/16
Juli	93,3	+ 13,4	2,8	96,1	85,1	+ 11,0			8 9/32	8 7/16	8 3/16
Augustus									(1) 8 19/32	8 13/16	8 7/16

(1) Voorloopig gemiddelde.

Tin.

Quota : derde kwartaal 1939 = 60 pCt.

Bronnen : Verbruik, productie, exporten en voorraden : *Statistical Bulletin of the International Tin Research and Development Council.*
 Notering : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Zichtbaar wereldverbruik (1)	Totale wereldproductie (1)	EXPORTEN OP DE WERELDMARKT		TOTAAL DER VOORRADEN (3)		Contantnoteringen van het tin te Londen. Standard cash, midday quotation			
			Reële exporten (2)	Overschot(+) of tekort (-) de geautoriseerde exporten (2)	Absolute cijfers (4)	In pCt. van het verbruik	Gemiddelde notering	Hoogste	Laagste	
								van het tijdvak		
(in duizenden Engelsche tons van 1.016 kg.)						pCt.	(in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.)			
1936 Het jaar.....	159,9	179,9	153,6	- 20,3	26,7	11	204-12- 8	7/20	244-12- 6	175- 5- 0
1937 Het jaar.....	199,1	207,9	179,7	- 32,5	36,3	12	242- 6- 6	7/10	311- 5- 0	180-17- 6
1938 Het jaar.....	151,2	148,4 (*)	119,4	+ 5,5	49,4	19	189-12- 0		217- 5- 0	153- 6- 3
1939 Januari.....	11,3	15,8 (*)	13,3	+ 5,1	52,0	35	215-11- 4	3/7	217-15- 0	208-17- 6
Februari.....	11,0	10,1 (*)	7,7	- 0,5	49,5	33	214- 0- 8	1/4	216- 2- 6	211-17- 6
Maart.....	13,4	7,4 (*)	5,0	- 3,3	50,9	34	215-10- 2	14/23	217- 2- 6	213-12- 6
April.....	14,2 (*)	11,2 (*)	8,9	+ 1,6	50,1	33	218-10- 7	1/2	224-10- 0	214- 5- 0
Mei.....	13,5 (*)	9,6 (*)	6,9	- 0,3	43,8	29	225-14- 9	3/11	227- 7- 6	224-12- 6
Juni.....		7,7 (*)	5,3 (*)	- 2,0 (*)	39,4	26	227-12-10	1/11	229-17- 6	224- 7- 6
Juli.....							229-18- 4		229-18- 9	229-17- 6
Augustus.....							229-18- 9		229-18- 9	229-18- 9

- (1) Productie of verbruik der bij het Kartel aangesloten of niet-aangesloten landen met uitsluiting alleen van het ter plaatse, in China, geraffineerd en verbruikt tin.
 (2) Exporten van de bij het Kartel aangesloten landen : Belgisch Congo, Bolivia, Fransch Indo-China, Malakka, Nederlandsch-Indië, Nigeria en Siam.
 (3) Hierin begrepen de gezamenlijke zichtbare wereldvoorraden, plus het carry-over in de Straits Settlements en in Europa, alsook de voorraden der smelterijen.
 (4) Jaarcijfers : gemiddelde van de voorraden aan het einde der maand ; maandcijfers : voorraden aan het einde der maand.
 (*) Voorloopige cijfers.

Koper.

Bronnen : Verbruik : *Quin's metal* en *The Metal Bulletin.*
 Productie : *Quin's metal* en *The Metal Bulletin.*
 Voorraden : *Quin's metal* en *The Metal Bulletin.*
 Noteringen : { Contantkoper : *The Metal Bulletin.*
 Electrolytisch koper : maandgemiddelden naar de noteringen gepubliceerd door de *Agence Economique et Financière.*

Quota : 105 pCt.

TIJDVAK	Zichtbaar verbruik van geraffineerd koper	PRODUCTIE VAN		Voorraden geraffineerd koper (aan het einde van het tijdvak)	KOPERNOTERINGEN					
		blister koper	geraffineerd koper		Standard contant Londen			Electrolytisch op kaai te New-York		
					Gemiddelde notering	Hoogste	Laagste	Gemiddeld. notering	Hoogste	Laagste
in duizenden metrieke tons					in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.			in cents per lb. van 0,4536 kg.		
1936 Jaar.....	(1) 2.093,9	(1) 1.670,5	(1) 1.983,8	(2) 320,0	38- 9- 7	49- 8- 1 1/2	34- 9- 4 1/2	9,474		
1937 Jaar.....	(1) 2.378,3	(1) 2.257,1	(1) 2.534,0	(2) 428,0	54-10- 7 1/5	78- 2- 6	36- 5- 0	13,167		
1938 Jaar.....	1.769,3	1.761,2	1.757,2	414,7	40-14-11 9/10	48- 6-10	32-11- 3	10,00	11,225	7,925
1939 Januari.....	136,6	159,6	157,4	435,5	43- 3- 3 9/14	44-10-10 1/2	41-18- 1 1/2	10,01	10,275	9,80
Februari.....	135,7	146,7	147,6	447,3	42- 4- 6	43- 4- 4 1/2	41- 6-10 1/2	9,80	10,025	9,675
Maart.....	143,9	148,7	155,4	462,7	42-19- 6 18/23	43-11-10 1,2	41-19- 4 1/2	9,96	10,075	9,775
April.....	139,4	145,4	150,9	474,2	42- 1- 5 1/12	43- 6-10 1/2	41- 1-10 1/2	9,89	10,075	9,75
Mei.....	156,3	149,7	154,6	472,6	41-13-11 17/44	42-15- 7 1/2	40-18- 9	9,82	9,975	9,675
Juni.....	163,7	146,8	157,1	466,0	42- 0- 5 35/44	42- 9- 4 1/2	41- 8- 1 1/2	9,84	9,975	9,725
Juli.....	164,6	148,9	143,5	444,9	42-18- 9 5/14	43-10- 0	42-11-10 1/2	(3)10,055	10,175	9,925
Augustus.....					44-14- 5 23/44	46- 5- 7 1/2	43-15- 7 1/2	(3)10,311	10,50	10,025

- (1) Cijfers gepubliceerd door *Metallgesellschaft.*
 (2) Naar *Moodys' Economist Services.*
 (3) Voorloopig cijfer.

Lood.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft*,
Voorraad : *Wirtschaft und Statistik*,
Noteeringen : *The Metal Bulletin*.

TIJDVAK	Productie der smelterijen Voorraad aan het einde van het tijdvak in de Ver. Staten en Gr.-Britt.	Contantnoteeringen van het lood te Londen Good soft pig, current month, midday quotation		
		Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
			van het tijdvak	
in duizenden metrieke tons		in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.		
1936 Jaar	1.468,7	162	17-11-11 7/10	28-13-9 14-8-9
1937 Jaar	1.698,9	124	23-6-6 1/8	36-7-6 15-11-3
1938 Jaar	1.617,5	116	15-5-3 4/5	17-12-6 13-3-9
1939 Januari ..	132,0	119	14-10-8 3/14	
Februari ..	132,3	125	14-5-7 7/8	
Maart ...	142,3	124	14-13-2 11/23	
April	152,0	125	14-6-8 5/6	14-18-1 1/2 13-19-4 1/2
Mei	159,1	130	14-9-7 10/11	14-15-0 14-6-10 1/2
Juni	140,6	130	14-11-3 15/44	14-15-7 1/2 14-6-10 1/2
Juli			14-15-0 5/7	14-19-4 1/2 14-9-4 1/2
Augustus ..			16-0-9 6/11	16-13-9 15-5-7 1/2

In de eerste helft van Augustus waren de *suiker*-markten algemeen zwak gestemd, vooral voor beschikbare waar en levering binnen de maand. De politieke toestand veroorzaakte daarna een haussebeweging, waarbij zich dan nog een speculatieve beweging kwam voegen onder begunstiging van de depreciatie van verschillende geldeenheden. Deze speculatieve aankopen werden slechts voor een deel geremd door de reglementen van de termijnmarkten te Amsterdam en te Londen, die een oorlogsclausule bevatten. De noteeringen voor gewone ruwe suiker die op de Belgische markt per eind Juli nominaal 197 bedroegen, zijn gestegen tot 205 per eind Augustus.

De hausse op de *rubber*-markt, die in de tweede helft van Juli optrad, heeft zich in Augustus voortgezet, enkele afzonderlijke bewegingen daargelaten. De netto werelduitvoer voor rubber beliep in Juli 16.142 t t.t.z. een der hoogste cijfers die sedert jaren werden bereikt. Daar het zichtbaar wereldverbruik t.o.v. Juni eenigszins verminderd is, zijn de voorraden in de niet gecontroleerde gebieden eenigszins toegenomen. Van de eene maand op de andere zijn deze gestegen van 376.086 t tot 385.042 t, of een vermindering met nagenoeg 9.000 t, een geringe hoeveelheid wanneer men ze vergelijkt met de verminderingen sedert bijna één jaar. Deze voorraden vertegenwoordigen bijna de helft van het op grond der laatste twaalf maanden geschatte jaarverbruik.

In zake *hout*, dient te worden vermeld, dat de beslissingen die in de voltallige zitting van het E.T.E.C. op 2 Augustus 1939 te Stockholm werden genomen, bekrachtigd zijn geworden en dat een bij-

Zink.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft* en *The Metal Bulletin*.
Voorraad : *Wirtschaft und Statistik*.
Noteeringen : *The Metal Bulletin*.

TIJDVAK	Productie der smelterijen Voorraad aan het einde van het tijdvak (1)	Contantnoteering van het zink te Londen good ordinary Brands current month, midday quotation		
		Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
			van het tijdvak	
in duizenden metrieke tons		in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.		
1936 Het jaar ..	1.447,0	58	14-18-4 3/5	20-0-0 13-3-9
1937 Het jaar ..	1.668,7	79	22-5-1 19/20	37-2-6 14-15-0
1938 Het jaar ..	1.576,6	141	13-19-9 1/2	15-18-1 1/2 11-18-9
1939 Januari ..	139,9	142	13-13-7 4/7	
Februari ..	127,2	142	13-10-5 1/4	
Maart	140,9	141	13-14-6 18/23	
April	137,7	143	13-8-10 1/4	13-15-7 1/2 13-1-10 1/2
Mei	137,1	144	13-14-4 7/44	14-5-0 13-8-9
Juni	131,9	145	14-0-5 5/11	14-4-4 1/2 13-15-0
Juli			14-4-8 3/7	14-12-6 13-3-1 1/2
Augustus ..			14-12-6 15/22	15-5-7 1/2 14-7-6

(1) Voorraden in de Vereenigde Staten en in Groot-Brittannië alleen.

komend uitvoercontingent van ca. 8 pCt. van de basistonnage van het jaar 1937 onder de leden van het kartel verdeeld werd. De uitvoerquota zijn derhalve als volgt :

	Oorspronkelijke quota	Bijkomende quota	Totale quota
	(in standards)		
Zweden	820.000	65.600	721.600
Finland	1.005.000	80.400	884.400
U. S. S. R.	950.000	76.000	836.000
Letland	127.000	10.160	111.760
Polen	313.000	25.040	275.440
Roemenië	246.000	19.680	216.480
Zuidslavië	168.000	13.440	147.840
	3.629.000	290.320	3.193.520

In het maandverslag van het Internationaal Houtcomité wordt de meening uitgedrukt, dat medio Augustus op het totale contingent van stds. 3.193.520 nog slechts stds. 700.000 te verkoopen waren. Zou anderdeels rekening wordt gehouden met de omstandigheid, dat sommige landen niet zullen wenschen of niet zullen kunnen gebruik maken van het bijkomend quotum dat hun werd toegekend, mag derhalve aangenomen worden, dat het uiterst moeilijk zal blijken de invoerbehoeften van het loopend jaar te voldoen. Er mag dus met een tekort van hout rekening worden gehouden. Daaraan zal slechts kunnen verholpen worden door intering der voorraden die in de meeste landen voldoende groot blijken te zijn.

Dergelijke omstandigheden waren voor de hausse-tendens op de wereldmarkten een steun; de prijzen bij den wederverkoop op de binnenlandsche markten volgen evenwel slechts met aanzienlijke vertraging, zoodanig, dat begin Augustus voor zekere soorten de

trie en haar aanverwante vertakkingen vorderingen hebben gemaakt. Dit is bijna uitsluitend te danken aan den bewapeningswedloop met de daarvan afgeleide vraag van commerciële aard, gesproken uit de begeerte om later zooveel mogelijk van voorzieningsmoeilijkheden verschoond te zijn. Deze plaatselijke herneming heeft zich, op weinig na, kunnen handhaven, doch haar weldoende uitwerkselen niet tot de andere takken van de Belgische economie kunnen uitbreiden, wat aan de binnenlandsche vraag moet worden geweten, die blijft stagneeren.

Het recente verloop van de internationale politiek, heeft voorloopig het *statu quo* verbroken en de bedrijvigheid in de basisindustrieën evengoed als in de andere, geremd. Zoolang we niet juist weten welke richting de gebeurtenissen zullen inslaan, is het niet mogelijk te voorzien hoe het de productie zal vergaan.

Hieronder enkele aanwijzingen in verband met de industriële bedrijvigheid in Juli en Augustus.

STEENKOLENINDUSTRIE.

In den loop van de verslagperiode, heeft de steenkolenmarkt blijk gegeven van stijgende levendigheid. In huisbrand, waar weken en weken seizoenskalmt had geheerscht, is de inkeldering vroeger begonnen dan naar gewoonte, wat voor de vraag een prikkel is geweest vanwege de verbruikers die hun voorzorgen namen. Hetzelfde kan worden gezegd voor kleine cokes voor huisbrand.

Op het gebied der industriekolen, worden er van dit soort, door de metaalnijverheid, buitengewoon groote hoeveelheden verbruikt. Fijne cokeskolen en cokes waren voortdurend zeer gevraagd, met het gevolg, dat de noteeringen opnieuw vaster werden. Naar de fabrieken van het Groothertogdom Luxemburg, werd een volume aan Belgische cokeskolen verzonden dat voorheen nooit werd bereikt. De andere industriesoorten vinden minder aftrek; sommige kalibers geven blijk van echte zwakheid. Naarmate nochtans de maand Augustus vordert, hebben tal van industriële ondernemingen bij haar leveranciers aangedrongen op voorraadvorming, om niet door de gebeurtenissen verrast te worden. Aanzienlijke leveringen van bunkercolen werden naar de Engelsche havens verscheept. Het Kempisch bekken vooral ondervindt hiervan een gunstigen weerslag.

De beterschap in de transacties moet eveneens aan de verslappening der Duitsche concurrentie worden toegeschreven. Zoo tengevolge van de nieuwe maatregelen in Duitschland, de opdelving er, in den loop van het eerste halfjaar van 1939, nog wat op is vooruitgegaan, zijn de uitvoeren daarentegen fel geslonken. Dat, in den loop der twee volgende maanden, deze toestand nog is verslechterd, staat buiten kijf.

Een blik in de statistieken van onzen buitenland-schen handel over het eerste halfjaar van 1939, leidt tot zeer interessante constataties. Terwijl het verbruik binnenslands, dat 14.651.000 t bedroeg tegen 14 miljoen 8.000 t, met slechts 5 pCt. toenam, was de verhooging bij onze uitvoeren heel wat aanzienlijker: 2.641.000 t, tegen 2.040.000 t in 1938. Frankrijk, dat verreweg ons beste afzetgebied blijft, heeft zijn aankopen in België nog opgevoerd: 1.736.000 t, tegen 1.581.000 t, tegen gestadig dalende prijzen. Daarna komt Nederland, met 350.000 t. Ook de bestellingen uit Zwitserland, Italië, Algerië en Marokko, zijn toegenomen. De uitzetting van onze bunkercolenleveringen is opvallend; ze zijn meer dan verdubbeld. Onze invoeren zijn afgenomen. Waar wij in 1938, nog 2.481.000 t kochten, bleef het, in 1939, bij 1.954.000 t. Onze invoeren uit Duitschland, dat verreweg onze voornaamste leverancier blijft, vertoonen een sterke daling: 962.000 t tegen 1.375.000 t. Daarna komen Engeland, met 348.000 t wat, op weinig na, het cijfer van verleden jaar is; Nederland, met 329.000 t, of aanmerkelijk minder, en ten slotte Frankrijk, met 257.000 t tegen 134.000 t in 1938.

De gezamenlijke opdelving in Juli, heeft geleden van de werkloosheid in sommige mijnen, wegens betaalde verlofdagen; slechts 2.321.000 t werden opgedolven over 25 werkdagen, tegen 2.662.000 t in Juni, over 26 werkdagen; t.o.v. de maand Juli 1938, die 2.232.000 t had gegeven, is de progressie nog het melden waard.

Op gebied van voorraad, vertoont de maand Juli een teruggang van 36.000 t, het totaal zijnde aldus teruggebracht op 2.275.000 t, wat nagenoeg overeenstemt met het cijfer van ultimo Mei jl. Er worden opnieuw van bekken tot bekken merkbare verschillen geconstateerd, bij zooverre, dat het Kempische 33.000 t minder boekt, en dit van Charleroi een aanwinst van zoowat hetzelfde cijfer. In deze twee bekkens blijft trouwens de evolutie van de voorraden zeer kenschetsend. Voor het Kempische, komt men, van ultimo Juli 1938 tot ultimo Juli 1939, van 656.000 t tot 242.000 t; de overeenkomstige cijfers voor het bekken van Charleroi, zijn 563.000 t en 905.000 t.

De cokesproductie is gegroeid van 436.000 t in Juni, tot 471.000 t in Juli en benadert aldus het gemiddelde van het jaar 1937, dat 489.000 t bedroeg. Nu reeds stelt de productie van 1939 deze van 1938 in de schaduw, vermits de eerste zeven maanden van dit jaar 2.822.000 t geven, tegen 2.814.000 t in 1938.

De productie van steenkoolbriketten, beliep, in Juni, 117.200 t en 96.200 t in Juli. Zooals in de andere takken van de steenkolenproductie, ligt hier de achteruitgang eveneens aan de periode der betaalde verlofdagen.

De vertraging in de opdelving wegens terugroeping onder de wapens van een groot aantal mijn-

Lood.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft*.
Voorraad : *Wirtschaft und Statistik*.
Noteeringen : *The Metal Bulletin*.

TIJDVAK	Productie der smelterijen Voorraad aan het einde van het tijdvak in de Ver. Staten en Gr.-Britt.	Contantnoteeringen van het lood te Londen Good soft pig, current month, midday quotation		
		Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
			van het tijdvak	
in duizenden metrieke tons		in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.		
1936 Jaar	1.468,7	162	17-11-11 7/10	28-13-9 14-8-9
1937 Jaar	1.698,9	124	23-6-6 1/8	36-7-6 15-11-3
1938 Jaar	1.617,5	116	15-5-3 4/5	17-12-6 13-3-9
1939 Januari ..	132,0	119	14-10-8 3/14	
Februari ..	132,3	125	14-5-7 7/8	
Maart ...	142,3	124	14-13-2 11/23	
April	152,0	125	14-6-8 5/6	14-18-1 1/2 13-19-4 1/2
Mei	159,1	130	14-9-7 10/11	14-15-0 14-6-10 1/2
Juni	140,6	130	14-11-3 15/44	14-15-7 1/2 14-6-10 1/2
Juli			14-15-0 5/7	14-19-4 1/2 14-9-4 1/2
Augustus ..			16-0-9 6/11	16-13-9 15-5-7 1/2

In de eerste helft van Augustus waren de *suiker*-markten algemeen zwak gestemd, vooral voor beschikbare waar en levering binnen de maand. De politieke toestand veroorzaakte daarna een haussebeweging, waarbij zich dan nog een speculatieve beweging kwam voegen onder begunstiging van de depreciatie van verschillende geldeenheden. Deze speculatieve aankopen werden slechts voor een deel geremd door de reglementen van de termijnmarkten te Amsterdam en te Londen, die een oorlogsclausule bevatten. De noteeringen voor gewone ruwe suiker die op de Belgische markt per eind Juli nominaal 197 bedroegen, zijn gestegen tot 205 per eind Augustus.

De hausse op de *rubber*-markt, die in de tweede helft van Juli optrad, heeft zich in Augustus voortgezet, enkele afzonderlijke bewegingen daargelaten. De netto werelduitvoer voor rubber beliep in Juli 16.142 t t.t.z. een der hoogste cijfers die sedert jaren werden bereikt. Daar het zichtbaar wereldverbruik t.o.v. Juni eenigszins verminderd is, zijn de voorraden in de niet gecontroleerde gebieden eenigszins toegenomen. Van de eene maand op de andere zijn deze gestegen van 376.086 t tot 385.042 t, of een vermindering met nagenoeg 9.000 t, een geringe hoeveelheid wanneer men ze vergelijkt met de verminderingen sedert bijna één jaar. Deze voorraden vertegenwoordigen bijna de helft van het op grond der laatste twaalf maanden geschatte jaarverbruik.

In zake *hout*, dient te worden vermeld, dat de beslissingen die in de voltallige zitting van het E.T.E.C. op 2 Augustus 1939 te Stockholm werden genomen, bekrachtigd zijn geworden en dat een bij-

Zink.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft* en *The Metal Bulletin*.
Voorraad : *Wirtschaft und Statistik*.
Noteeringen : *The Metal Bulletin*.

TIJDVAK	Productie der smelterijen Voorraad aan het einde van het tijdvak (1)	Contantnoteering van het zink te Londen good ordinary Brands current month, midday quotation		
		Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
			van het tijdvak	
in duizenden metrieke tons		in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.		
1936 Het jaar ..	1.447,0	58	14-18-4 3/5	20-0-0 13-3-9
1937 Het jaar ..	1.668,7	79	22-5-1 19/20	37-2-6 14-15-0
1938 Het jaar ..	1.576,6	141	13-19-9 1/2	15-18-1 1/2 11-18-9
1939 Januari ..	139,9	142	13-13-7 4/7	
Februari ..	127,2	142	13-10-5 1/4	
Maart ...	140,9	141	13-14-6 18/23	
April	137,7	143	13-8-10 1/4	13-15-7 1/2 13-1-10 1/2
Mei	137,1	144	13-14-4 7/44	14-5-0 13-8-9
Juni	131,9	145	14-0-5 5/11	14-4-4 1/2 13-15-0
Juli			14-4-8 3/7	14-12-6 13-3-1 1/2
Augustus ..			14-12-6 15/22	15-5-7 1/2 14-7-6

(1) Voorraden in de Vereenigde Staten en in Groot-Brittannië alleen.

komend uitvoercontingent van ca. 8 pCt. van de basistonnage van het jaar 1937 onder de leden van het kartel verdeeld werd. De uitvoerquota zijn derhalve als volgt :

	Oorspronkelijke quota	Bijkomende quota	Totale quota
	(in standards)		
Zweden	820.000	65.600	721.600
Finland	1.005.000	80.400	884.400
U. S. S. R.	950.000	76.000	836.000
Letland	127.000	10.160	111.760
Polen	313.000	25.040	275.440
Roemenië	246.000	19.680	216.480
Zuidslavië	168.000	13.440	147.840
	3.629.000	290.320	3.193.520

In het maandverslag van het Internationaal Houtcomité wordt de meening uitgedrukt, dat medio Augustus op het totale contingent van stds. 3.193.520 nog slechts stds. 700.000 te verkoopen waren. Zoo anderdeels rekening wordt gehouden met de omstandigheid, dat sommige landen niet zullen wenschen of niet zullen kunnen gebruik maken van het bijkomend quotum dat hun werd toegekend, mag derhalve aangenomen worden, dat het uiterst moeilijk zal blijken de invoerbehoefden van het loopend jaar te voldoen. Er mag dus met een tekort van hout rekening worden gehouden. Daaraan zal slechts kunnen verholpen worden door intoring der voorraden die in de meeste landen voldoende groot blijken te zijn.

Dergelijke omstandigheden waren voor de hausse-tendens op de wereldmarkten een steun; de prijzen bij den wederverkoop op de binnenlandsche markten volgen evenwel slechts met aanzienlijke vertraging, zoodanig, dat begin Augustus voor zekere soorten de

pariteit was bereikt. Dit was met name het geval voor België waar de importeurs hun aankopen verminderd hebben op grond van de overweging, dat de prijzen te hoog lagen. Onmiddellijk dient hierbij echter gezegd, dat volgens het maandverslag van het Internationaal Houtcomité België ca. 110.000 stds. zou hebben gekocht, of ca. 65 pCt. van de invoerbehoefden van 1939. Belangrijke hoeveelheden hout zijn in België binnengekomen in Juli. Daar de invoer van zacht zaaghout in het eerste halfjaar 1939 50.700 stds. had bedragen tegen 30.900 stds. in de gelijknamige periode van 1938, mag men aannemen dat het land over een voldoende voorraad beschikt. Zoo; niettegenstaande het verminderde verbruik de voorraden niet op de markt hebben gewogen, dan ligt dit aan de omstandigheid, dat deze zich in handen bevinden van enkele importeurs die een vaste verkoopspolitiek volgen. Gezien het tijdstip waarop de aankopen zijn gedaan en de recente oriëntering van de prijzen van den wederverkoop, mag aangenomen worden, dat substantieele winsten werden behaald ingevolge de aanpassing van de binnenlandse markt aan de tendensen van de wereldmarkt.

Naarmate de gevaren van een internationaal conflict vaster vorm aannamen, verscherpte de hausse-tendens op de markten der niet-ijzerhoudende metalen. De statistische positie dezer markten was belangrijk verbeterd in den loop der laatste maanden; ook was een scherpe prijsverhoging te verwachten in geval van conflict, te meer daar, eensdeels, in dergelijke omstandigheden de behoeften aan beschikbare waar belangrijk toenemen en slechts moeilijk tot later kunnen verschoven worden en daar, anderdeels, de verruiming der quota's slechts invloed heeft op min of meer langen termijn. In het licht dezer beschouwingen zijn de prijsverschillen t.o.v. de voorafgegane maand eerder gematigd te noemen.

De koper-statistieken voor Juli, medegedeeld door het *Bureau of Metal Statistics*, zijn de vroeger gedane bemoedigende vooruitzichten komen bevestigen. Terwijl voor de productie van raffinadekoper van de eene maand op de andere een belangrijke achteruitgang waar te nemen is, zoowel in de Vereenigde Staten als in de overige landen, is het zichtbaar verbruik in de Vereenigde Staten toegenomen. Van de eene maand op de andere zijn de wereldvoorraden met om en nabij 23.000 t teruggelopen.

Op de Amerikaansche markt waren de zaken in Augustus naar verhouding kalmer dan in Juli. De noteeringen bleven evenwel prijshoudend op het peil van het begin der maand, t.t.z. 10,5 cents per lb. voor electro-koper, bij een vaste stemming op de markt.

Op de Londensche markt, daarentegen, was meer beweging. Daar was vooreerst belangrijke vraag naar beschikbaar metaal, naar algemeen gevoelen voor Duitsche rekening; dit land had zijn koperinvoer belangrijk verminderd, te oordeelen naar de verge-

lijkingcijfers van de eerste halfjaren van 1938 en 1939; men is van meening dat in de jongste maanden de industrieele bedrijvigheid slechts is kunnen verzekerd worden door belangrijke intering der vroeger gevormde voorraden. Wanneer op 23 Augustus een vergunningsstelsel voor metaalexporten uit Groot-Brittannië werd ingesteld, kwam onmiddellijk ontspanning op de markt, de bewegingen hielden alleen nog verband met schommelingen van het pond. In het begin van September werd de markt onder regeeringscontrôle gesteld en minimaprijzen werden ingevoerd t.w. £ 46 voor standard, £ 49 1/2 voor *Best Selected* en £ 51 voor *Electro*. De overeenstemmende noteeringen van eind Juli waren resp. £ 43 7/16, £ 48 1/2-49 3/4 en £ 49 3/4.

In tegenstelling met de noteeringen van andere metalen ter Londensche markt is de tin-prijs praktisch onveranderd gebleven op £ 230 overeenkomstig de vroeger genomen beslissingen van het Internationale Tincomité en dank zij de werking van den *Buffer Pool*. Begin September werden nochtans de uitvoerquota's verhoogd van 45 tot 60 pCt. met terugwerkende kracht tot 1 Juli. Ofschoon deze beslissing voor de markt eenigszins onverwacht kwam, daar men zich veeleer verwachte aan een belangrijke quotaverhoging voor het laatste kwartaal, kan zij toch volledig worden verklaard in het lichte der gebeurtenissen van Augustus en van de buitengewoon moeilijke positie waarin dit kartel zich bevond tengevolge van het uitbreken van de vijandelijkheden in Europa. Sedert enkele maanden, waren de zichtbare voorraden in Europa, en Groot-Brittannië meer in 't bijzonder, inderdaad voortdurend geslonken, en wel dermate, dat de voorraden van dit laatste land zich bijna algeheel in handel van den *Buffer Pool* bevonden, m.a.w. van een internationaal lichaam, opgericht in samenwerking met de verschillende betrokken regeeringen en dat derhalve bezwaarlijk haar reserves ter beschikking van de Britsche regeering kon stellen. Zoo men vervolgens rekening houdt met de belangrijke aankopen voor Amerikaansche rekening in Augustus voor het vormen van voldoende voorraad tegen uitzonderlijke behoeften, aankopen welke nog werden vervroegd om voordeel te halen uit nog gunstige transportvoorwaarden, zoo men voorts in acht neemt dat hierdoor de toegekende quota's ver overschreden werden, bleef waarlijk geen anderen uitweg dan quotaverhoging met ingang op 1 Juli. In werkelijkheid was dit de eenige mogelijke beslissing zoo men eenige kans wilde behouden op het handhaven van het kartel in de nieuw geschapen toestanden. Sedertdien zijn de quota's nog verruimd geworden. Het tin was het eenig niet-ijzerhoudend metaal, dat aan het begin van September nog niet onder regeeringscontrôle was gebracht; alleen tinuitvoer was sedert 23 Augustus van een uitvoervergunning afhankelijk gesteld.

Na de snelle stijging van den lood-prijs aan het einde van Juli en begin Augustus, kwam een reactie los, die evenwel slechts tijdelijk was en de noteringen hebben zich snel op het peil van de eerste dagen der maand hersteld. Ofschoon de statistische gegevens betreffende dit metaal zeker niet bevredigend te noemen zijn, is het nuttig aan te teekenen, dat blijkens de door het *American Bureau of Metal Statistics* gepubliceerde cijfers, de wereldloodproductie van het eerste halfjaar 1939 hooger zou liggen dan deze van het overeenkomstige halfjaar van 1938, ondanks productievermindering waartoe de *Lead Producers' Association* aan het eind van 1938 besloten heeft. Evenals voor koper werd de loodmarkt in het begin van September onder officieele contrôle gesteld. De maximum-noteringen zijn als volgt bepaald :

Empire : £ 17 *ex ship*, £ 17.12.6 in entrepôt.

Foreign : £ 16.12.6 *ex ship*, £ 17.5 in entrepôt.

Invoerrechten ten laste van den koper.

Van de eene maand op de andere waren op de zinkmarkt geen noemswaardige veranderingen te constateren. Behalve aan het eind van de maand handhaafden de koersen practisch het aan het eind van Juli bereikte niveau. In tegenstelling met koper, tin en lood, werden hier geen belangrijke aankopen

voor Duitsche rekening waargenomen, daar dit land over voldoende zinkreserves beschikt. Bij de marktcontrôle die begin September werd ingesteld, werden de volgende maximumprijzen voor G.O.B. bepaald :

Foreign : £ 15 *ex ship*, £ 15.12.6 in entrepôt.

Invoerrechten ten laste van den koper.

Empire and Domestic : £ 17.5 *ex ship*, £ 17.17.6 in entrepôt.

Highgrade : £ 18 *ex ship*, £ 18.12.6 in entrepôt.

Practisch kan de Londensche markt sedert eind Augustus niet meer beschouwd worden als eenig toonaangevend. De gegevens betreffende deze markt leveren dan ook geen voldoende basis meer op voor de interpretatie van de tendensen op de markt der niet-ijzerhoudende metalen. De noteringen van deze markt verliezen een groot gedeelte van hun waarde wegens de restricties en contrôles die er werden ingesteld. In het vervolg zullen we dus meer moeten voortgaan op de Amerikaansche noteringen ondanks hun meer « particularistisch » karakter.

Voegen wij hieraan toe, dat het weldra misschien niet meer mogelijk zal zijn statistieken omtrent deze markten bij de houden, statistieken die in de laatste jaren zooveel aan nauwkeurigheid en volledigheid hadden gewonnen. Het voortbestaan daarvan wordt door de jongste gebeurtenissen in gevaar gebracht.

VI. — INDUSTRIELE BEDRIJVIGHEID.

Sedert begin 1939, heeft het algemeen indexcijfer van de nijverheidsproductie (1923-1925 = 100), dat, verleden jaar, zijn maximum, t.t.z. 109,2, in November had bereikt, na gedurende de eerste negen maanden in de buurt van 93 te zijn gebleven, zich gestadig boven het cijfer 100 weten te handhaven. Terug gedaald in November 1938 tot in Februari 1939, (101,9), was het in Juni de helling terug opgegaan tot 111,8, d.i. tot het gemiddelde peil van het laatste kwartaal van 1937, en tot boven het gemiddelde peil van 1936, dat op 108,1 was gaan liggen. Sindsdien kromp, zoo in Juli als in Augustus, de bedrijvigheid lichtjes in, onder den invloed van de groeiende politieke onzekerheid en van oorzaken van blijkbaar accidenteelen aard : abnormaal zwakke opdelving van steenkool wegens de betaalde verlofdagen, verminderde activiteit in de woldrooginrichtingen te Verviers, na een piek in Juni. De cijfers over de werkloosheid wijzen vooral *statu quo* in de algemeene bedrijvigheid aan.

Het algemeen kenmerk van het reëel redres, inzonderheid sedert Juli waargenomen, is de buitengewone hooge productie van de basisnijverheden. Vooral in Mei en Juni, kwamen talrijke belangrijke bestellingen binnen, zoodat er voor ettelijke maanden werk voorhanden was. Het indexcijfer van de productie der

ijzerindustrie is gestegen van 92 in Januari tot 113,2 in Juni en is sindsdien maar weinig meer teruggevoelen. Voor de steenkoolproductie, is het, gedurende de eerste zes maanden van het jaar, in de buurt van 130 gebleven; voor de textielnijverheid, bleef het even stabiel, omtrent 100; voor de glasnijverheid ging het gestadig vooruit, zoodat het van 57 in Januari op 61,5 in Juni stond.

De beste vooruitgang ligt dus bij de ijzer- en staalnijverheid, wat te danken is aan de bestellingen uit het buitenland en vooral van half-afgewerkte producten voor Engeland, sedert April.

In de textielnijverheden gaat sedert het laatste kwartaal van verleden jaar, de productie ongewijzigd haar gang. De crisis zit veeleer in de prijzen dan in de productie.

Sedert het einde van 1938, leeft de bouwnijverheid zeer teneergedrukt : de openbare werken werden ingerijgd en de bezorgdheid voor liquide middelen bij de kapitaalcrachten, heeft de particuliere woningbouw fel verminderd.

Ten slotte, is er de electriciteitsproductie gestadig op vooruitgegaan en is geklommen tot het maximum van uit den tijd der voorspoedsperiode. En thans kunnen wij besluiten. Uit het bonte beeld dat wij hebben geschetst, blijkt, dat alleen de zware indus-

trie en haar aanverwante vertakkingen vorderingen hebben gemaakt. Dit is bijna uitsluitend te danken aan den bewapeningswedloop met de daarvan afgeleide vraag van commerciële aard, gesproken uit de begeerte om later zooveel mogelijk van voorzieningsmoeilijkheden verschoond te zijn. Deze plaatselijke herneming heeft zich, op weinig na, kunnen handhaven, doch haar weldoende uitwerkselen niet tot de andere takken van de Belgische economie kunnen uitbreiden, wat aan de binnenlandsche vraag moet worden geweten, die blijft stagneeren.

Het recente verloop van de internationale politiek, heeft voorloopig het *statu quo* verbroken en de bedrijvigheid in de basisindustrieën evengoed als in de andere, geremd. Zoolang we niet juist weten welke richting de gebeurtenissen zullen inslaan, is het niet mogelijk te voorzien hoe het de productie zal vergaan.

Hieronder enkele aanwijzingen is verband met de industriële bedrijvigheid in Juli en Augustus.

STEENKOLENINDUSTRIE.

In den loop van de verslagperiode, heeft de steenkolenmarkt blijk gegeven van stijgende levendigheid. In huisbrand, waar weken en weken seizoenskalmt had geheerscht, is de inkeldering vroeger begonnen dan naar gewoonte, wat voor de vraag een prikkel is geweest vanwege de verbruikers die hun voorzorgen namen. Hetzelfde kan worden gezegd voor kleine cokes voor huisbrand.

Op het gebied der industriekolen, worden er van dit soort, door de metaalnijverheid, buitengewoon groote hoeveelheden verbruikt. Fijne cokeskolen en cokes waren voortdurend zeer gevraagd, met het gevolg, dat de noteeringen opnieuw vaster werden. Naar de fabrieken van het Groothertogdom Luxemburg, werd een volume aan Belgische cokeskolen verzonden dat voorheen nooit werd bereikt. De andere industriesoorten vinden minder aftrek; sommige kalibers geven blijk van echte zwakheid. Naarmate nochtans de maand Augustus vordert, hebben tal van industriële ondernemingen bij haar leveranciers aangedrongen op voorraadvorming, om niet door de gebeurtenissen verrast te worden. Aanzienlijke leveringen van bunkercolen werden naar de Engelsche havens verscheept. Het Kempisch bekken vooral ondervindt hiervan een gunstigen weerslag.

De beterschap in de transacties moet eveneens aan de verslappig der Duitsche concurrentie worden toegeschreven. Zoo tengevolge van de nieuwe maatregelen in Duitschland, de opdelving er, in den loop van het eerste halfjaar van 1939, nog wat op is vooruitgegaan, zijn de uitvoeren daarentegen fel geslonken. Dat, in den loop der twee volgende maanden, deze toestand nog is verslechterd, staat buiten kijf.

Een blik in de statistieken van onzen buitenland-schen handel over het eerste halfjaar van 1939, leidt tot zeer interessante constataties. Terwijl het verbruik binnenslands, dat 14.651.000 t bedroeg tegen 14 miljoen 8.000 t, met slechts 5 pCt. toenam, was de verhooging bij onze uitvoeren heel wat aanzienlijker: 2.641.000 t, tegen 2.040.000 t in 1938. Frankrijk, dat verreweg ons beste afzetgebied blijft, heeft zijn aankopen in België nog opgevoerd: 1.736.000 t, tegen 1.581.000 t, tegen gestadig dalende prijzen. Daarna komt Nederland, met 350.000 t. Ook de bestellingen uit Zwitserland, Italië, Algerië en Marokko, zijn toegenomen. De uitzetting van onze bunkercolenleveringen is opvallend; ze zijn meer dan verdubbeld. Onze invoeren zijn afgenomen. Waar wij in 1938, nog 2.481.000 t kochten, bleef het, in 1939, bij 1.954.000 t. Onze invoeren uit Duitschland, dat verreweg onze voornaamste leverancier blijft, vertoonen een sterke daling: 962.000 t tegen 1.375.000 t. Daarna komen Engeland, met 348.000 t wat, op weinig na, het cijfer van verleden jaar is; Nederland, met 329.000 t, of aanmerkelijk minder, en ten slotte Frankrijk, met 257.000 t tegen 134.000 t in 1938.

De gezamenlijke opdelving in Juli, heeft geleden van de werkloosheid in sommige mijnen, wegens betaalde verlofdagen; slechts 2.321.000 t werden opgedolven over 25 werkdagen, tegen 2.662.000 t in Juni, over 26 werkdagen; t.o.v. de maand Juli 1938, die 2.232.000 t had gegeven, is de progressie nog het melden waard.

Op gebied van voorraad, vertoont de maand Juli een teruggang van 36.000 t, het totaal zijnde aldus teruggebracht op 2.275.000 t, wat nagenoeg overeenstemt met het cijfer van ultimo Mei jl. Er worden opnieuw van bekken tot bekken merkbare verschillen geconstateerd, bij zooverre, dat het Kempische 33.000 t minder boekt, en dit van Charleroi een aanwinst van zoowat hetzelfde cijfer. In deze twee bekkens blijft trouwens de evolutie van de voorraden zeer kenschetsend. Voor het Kempische, komt men, van ultimo Juli 1938 tot ultimo Juli 1939, van 656.000 t tot 242.000 t; de overeenkomstige cijfers voor het bekken van Charleroi, zijn 563.000 t en 905.000 t.

De cokesproductie is gegroeid van 436.000 t in Juni, tot 471.000 t in Juli en benadert aldus het gemiddelde van het jaar 1937, dat 489.000 t bedroeg. Nu reeds stelt de productie van 1939 deze van 1938 in de schaduw, vermits de eerste zeven maanden van dit jaar 2.822.000 t geven, tegen 2.814.000 t in 1938.

De productie van steenkoolbriketten, beliep, in Juni, 117.200 t en 96.200 t in Juli. Zooals in de andere takken van de steenkolenproductie, ligt hier de achteruitgang eveneens aan de periode der betaalde verlofdagen.

De vertraging in de opdelving wegens terugroeping onder de wapens van een groot aantal mijn-

arbeiders, heeft het probleem van den handenarbeid nog scherper gesteld. Om deze nieuwe moeilijkheden te keeren, heeft de Regeering maatregelen getroffen opdat een grooter aantal Belgische arbeiders aan de steenkolenindustrie zouden kunnen teruggeschonken worden, te meer daar tal van buitenlandsche arbeidskrachten door hun resp. vaderland eveneens werden opgeroepen. Krachtens deze schikkingen, kan de Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid een deel der credieten voor het uitbetalen der werkloosheidsvergoedingen en -toelagen, besteden aan subsidies aan de werkgevers van de steenkolenindustrie die geheele werkloozen in dienst nemen aan dewelke vergoedingen worden uitbetaald met het oog op hun herscholing in deze nijverheid. De werkgevers die subsidies trekken, moeten aan de in dienst genomen werklieden een normale bezoldiging uitkeeren ten minste gelijk aan het minimumloon van de arbeiders tie tot dezelfde beroepscategorie behooren. Om deze subsidies te kunnen trekken, moet de werkgever ten minste vijf werkloozen aan het werk stellen en zich tegenover den Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid verbinden.

Het Nationaal Waarborgfonds in zake kolenmijnschade werd opgericht bij wet van 12 Juli 1939. Dit organisme dient uitsluitend voor de uitvoering, bij insolventie van de vergunninghouders der kolenmijnen, van de verplichtingen die op hen rusten krachtens de wetten op de mijnen en groeven, geordend bij koninklijk besluit van 15 September 1939. Dit fonds is feitelijk een instelling van openbaar nut, met aan zijn hoofd een Raad van beheer, waarvan de helft der leden door de vergunninghouders benoemd worden en de andere helft door den Minister. Voorzitter ervan is de Minister die de mijnen onder zijn bevoegdheid heeft; een bestendig comité voor het nagaan der mijnschade staat hem bij. De samenstelling van dit comité wordt bij koninklijk besluit geregeld, doch derwijze evenwel, dat het aantal leden vergunninghouders en het aantal leden eigenaars van de oppervlakte niet-vergunninghouders, gelijk zij. Voorzitter van dit comité is de directeur-generaal der mijnen. Het Fonds wordt gestijfd middels een bijdrage ten laste van de vergunninghouders, berekend per ton opgedolven kolen, doch niet hooger dan 25 centiem per ton. De hoegrootheid van deze bijdrage ligt tusschen dit maximum van fr 0,25 en een minimum dat, op advies van het Bestendig Comité voor mijnschade, bij koninklijk besluit wordt bepaald. Al de vergunninghouders betalen een zelfde bedrag. Elke bijdrage wordt in twee parten verdeeld: negen tienden worden afgedragen aan een Fonds A en op een persoonlijke rekening van den vergunninghouder geboekt; één tiende wordt afgedragen aan een Fonds B. Aan het einde van elke periode van drie jaar stelt de Minister het gezamenlijk bedrag vast van de stortingen op

Fonds A, vanaf hetwelk de vergunninghouder, op vraag, van alle verdere storting op dit fonds, ontslagen zal kunnen worden. Wordt dergelijke vrijstelling gegeven, dan blijft de bijdrage voor Fonds B door den vergunninghouder verschuldigd; ze staat gelijk met één tiende van het minimum van fr 0,25 per ton.

METAALNIJVERHEID.

Rekening gehouden met de vertraging in de bestellingen wegens den vacantietijd, mag de stand van de metaalmarkt bevredigend worden genoemd. De uitvoerhandel komt er nog steeds flink voor, ofschoon niet zonder neiging tot dalen. Zooals in den loop van de vorige maanden, geldt het vooral half-afgewerkte producten vooral gevraagd door Engeland en, in mindere mate, door Japan. Het Staalkartel boekte eveneens van Engeland een belangrijke bestelling poutrellen, doch, in haar geheel, blijft de vraag naar afgewerkte producten aanmerkelijk kalmer. Dik plaatijver voor scheepsbouw, maakt uitzondering, en voor deze fabricage, die trouwens alleen door speciaal daartoe geoutilleerde fabrieken wordt ondernomen, worden vrij lange termijnen gevraagd. De andere goede cliënten zijn de Noorderlanden, de Baltische landen, Nederland, het Naburige-Oosten en Egypte, terwijl Zuid-Amerika zich terugtrekt.

De in Juli bij *Cosibel* binnengekomen orders, beliepen 179.099 t, waarvan 126.401 t uit het buitenland; en voor Augustus 150.000 t, waarvan 107.000 t uit het buitenland. Het percentage van den afzet aan het buitenland, blijft nog boven de klassieke verhouding van 60 pCt. van het totaal.

Twee nieuwe hoogovens werden in bedrijf genomen in Juli, zoodat er dus, aan het einde van de maand, 46 onder vuur staan, tegen 44 aan het einde van Juni en 35 einde Juli 1938.

De gietijzerproductie beliep 295.010 t tegen 285.560 t in Juni en 198.500 t in Juli 1938. De productie van ruw staal, bedroeg 291.130 t, tegen 298.400 t en 179.280 t. Deze van stalen afgietsels 5.360 t, tegen 7.050 t en 5.250 t. Afgewerkt staal: 195.530 t, tegen 199.800 t en 149.570 t. Afgewerkt ijzer: 2.060 t tegen 2.670 t en 2.070 t.

Tijdens de eerste zeven maanden van 1939, bedroeg de gietijzerproductie 1.730.530 t tegen 1.401.440 t en deze van ruw staal 1.690.880 t tegen 1.228.690 t. Voor de afgewerkte artikelen, is, tijdens de eerste zeven maanden van het jaar, de productie de volgende geweest: stukken van gegoten staal: 44.420 t tegen 42.360 t; afgewerkt staal: 1.246.830 t tegen 886.520 t en afgewerkt ijzer: 18.690 t tegen 16.490 t.

In zake prijzen, is men, reeds in Juni en Juli, voor de afgewerkte producten ten minste, toegevingen gaan doen, waarmede men sindsdien al verder en verder is gegaan en die ten slotte ook andere pro-

ducten zijn gaan bestrijken. De afslag is niet steeds dezelfde, verre van daar, hij schommelt tusschen 2 en 15 sh. per ton; voor de koud gewalste artikelen zou men zelfs nog verder zijn gegaan. De prijs van het grauw ruwijzer, sedert medio Juli jl. op fr 550 per ton vastgesteld, bleef sindsdien ongewijzigd.

In Juli-Augustus werden de nieuwe statuten van het *Comptoir belge des fontes de moulage* (Belgisch Kantoor voor grauw ruwijzer) opgemaakt. Het handelt zich om de reglementeering van den verkoop van phosphorhoudend grauw ruwijzer, in België en in het Groothertogdom Luxemburg, t.o.v. de prijzen en van de deelnemingsquota's waarvoor de Fransche en Nederlandsche producenten in aanmerking komen, de Duitschers toonende geen belangstelling voor de Belgische markten. Elke groep zal een deelnemingsquota hebben, die nu reeds vast bepaald is. De Nederlanders maken van dit Kantoor deel uit, terwijl ze nog door een soort *gentlemen's agreement* gebonden waren. Al de toetredenen hebben een deelnemingsformulier ondertekend. De prijzen werden voorloopig tot fr 500 verhoogd voor het phosphorhoudend grauw ruwijzer en tot fr 600 voor de half-phosphorhoudende. Daar er geen *outsiders* meer zullen zijn, zal de prijzenpolitiek op geen moeilijkheden meer stuiten, zoodra het Kantoor normaal zal werken. Elke fabriek zal mogen verkoopen binnen het kader van haar quota en tot eigenlijke alleenverkoop zal door het nieuw organisme niet worden besloten.

Ettelijke pogingen tot reglementeering van de productie kunnen hier worden vermeld.

Eerst heeft het *Verbond der Belgische producenten van getrokken en gedraaide staalstaven*, omstreeks medio Augustus, een verzoekschrift ingediend waarbij wordt aangedrongen op reglementeering der productie in den schoot van haar bedrijvigheidstak.

Het verbond verzoekt om uitbreiding tot al de beoefenaars van het vak, voor een periode gaande van 30 Juni 1939 tot 31 December 1941, van de volgende verplichtingen betreffende de voortbrenging van getrokken of gedraaide staalstaven, verplichtingen welke elk toetredene, voor dezelfde periode, vrijwillig zou hebben aangegaan: 1) beperking van de jaarproductie van elk producent, tot 60 pCt. van de productiecapaciteit van zijn gezamenlijke bestaande installaties, te beginnen van 30 Juni 1939; 2) verbod om de productiemiddelen verder uit te breiden, of om nieuwe installaties op te trekken; dit verbod doelt evenwel niet op het toepassen van nieuwe uitvindingen, noch op het aanwenden van nieuwe fabricagemethoden, noch op het vervangen van beschadigd, versleten of verplaatst materieel, met dien verstande, dat de productie de opgelegde beperkingsgrens niet mag overschrijden en, dat het nieuwe materieel niet van grootere capaciteit zij dan het oude.

Ten tweede, om aan de talrijke kleine ondernemingen een minimum van levensmogelijkheid te laten, heeft het *Kantoor der Belgische Boutenfabrieken*, met zetel te La Louvière, nadat het zijn verzoek tot reglementeering, bij koninklijk besluit van 15 Juli, heeft zien inwilligen, besloten: 1) de jaarproductie te beperken tot 50 pCt. van de productiecapaciteit der gezamenlijke bestaande en werkende installaties; 2) de verdere uitbreiding te verbieden van de productiemiddelen, of het bouwen van nieuwe installaties, behalve als het zich handelt om de vervanging van versleten of waardeloos geraakt materieel, door nieuw van gelijke of van lagere capaciteit. Er zijn enkele uitzonderingen voorzien als b.v. voor bouten en special staal.

Ten slotte, werden, tengevolge van een gelijkaardig verzoekschrift, de twee volgende verplichtingen tot al de belanghebbenden van de nagel- en draadindustrie, bij koninklijk besluit uitgebreid: 1) hun productiecapaciteit beperken op 60 pCt., zooals ze was op 1 December 1938; 2) binnen het gebied der Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, van nu tot 31 December 1941, geen nieuwe fabrieken bouwen.

De toestand der constructiewerkplaatsen heeft zich niet gewijzigd. Zooals voorheen, dient er onderscheid gemaakt tusschen de constructiewerkplaatsen waar rollend materieel wordt gebouwd en die goed van orders voorzien zijn in de eigenlijk gezegde mechanische constructiewerkplaatsen die een veel beperkter cliënteel hebben.

GROEF- EN BOUWBEDRIJF.

De werkloosheidscijfers, die een zeer gevoelige maat opleveren voor de activiteit in de bouwnijverheid, vertoonen een sterken teruggang van de bedrijvigheid in dezen nijverheidstak. Het aantal geheel en gedeeltelijk werklozen is hooger dan dit van verleden jaar. Voor de eerste categorie, is het cijfer van 34.404 in Juni op 36.779 in Juli, gaan liggen en voor de tweede, van 14.287 op 17.296, in dezelfde tijdsruimte.

Het nagaan van de statistische gegevens over de bouwvergunningen in de stedelijke agglomeraties, leidt tot dezelfde opmerkingen. Tijdens het eerste halfjaar van 1939, waren 11.389 vergunningen uitgereikt, tegen 14.008 gedurende de overeenkomstige periode van verleden jaar. Dit totaal omvat 3.959 nieuwe gebouwen tegen 4.989 in 1938.

Deze inkrimping van het privaat bouwen die vooral aan de bezorgdheid voor liquide middelen bij de bevolking moet worden geweten, alsmede aan de vermindering, in volume, van de openbare werken, wegens onvermijdelijke budgetbesnoeiingen, volstaat om de aanzwelling van het werkloosencijfer in dezen nijverheidssector te verklaren.

Al de aanverwante industrieën zijn, min of meer, al naar gelang van haar afhankelijkheidsgraad en haar eigen structuur, door dezen toestand getroffen.

De cementnijverheid, waarvan de productie flink gereguleerd is en de afzet geleid door een goed werkende internationale organisatie, kon haar verkoop in het binnenland voldoende op peil houden, dank zij het stijgend aantal betongebouwen die thans worden opgetrokken, en daarenboven haar positie bij den uitvoer handhaven. In den loop van het eerste halfjaar van dit jaar, konden 472.000 t cement van allerlei aard worden verkocht, tegen 445.000 t tijdens de eerste zes maanden van 1938, doch tegen dalende gemiddelde prijzen. De invoer van buitenlandsche cement is, in den loop van het eerste halfjaar 1938, geslonken van 3.159 t tot 2.458 t dit jaar.

Daarentegen hebben de aanverwante industrieën — steenbakkerijen en steengroeven — moeilijke tijden doorgemaakt.

Voor al in de steenbakkerijen is de toestand slecht. De prijzen dalen voortdurend en blijven beneden den kostenden prijs. Er heerscht hevige werkloosheid. In sommige gewesten zijn de voorraden meer dan overvloedig, terwijl de uitvoermogelijkheden afnemen.

Deze toestand spruit vooral voort uit gebrek aan evenwicht tusschen voortbrenging en verbruik, wegens de ontwrichting van het bedrijf in de ovens van Boom en omgeving. Waar elders in het land, de steenbakkers zoo goed als 't gaat overeenkomen en hun productie verminderen of stopzetten veeleer dan met verlies te verkoopen, werken de Boomsche steenovens op volle kracht en verkoopen met verlies om hun voorraden te kunnen liquideeren. Deze politiek is schadelijk voor iedereen. Daar zoodoende de Boomsche markt regelaar is van de prijzen, nemen de verkoopsmogelijkheden van de groepeerings uit de Kempen, het Doorniksche, het Waasland, voortdurend af. Aan den anderen kant, wordt er de financiële toestand van de Boomsche steenbakkerij niet beter op met onder den prijs te verkoopen: thans van fr 45 à fr 55, terwijl de kostprijs tusschen fr 64 en fr 65 schommelt. Het hoeft dan ook niet te verwonderen, dat, in 1938, te Boom op tien steenbakkerijen met een gezamenlijk kapitaal van fr 49,6 miljoen, er slechts fr 400.000 winst werd gemaakt terwijl de verliezen fr 675.000 bedragen.

Buiten een groepeerings welke leden zich een strenge reglementeering zouden laten welgevallen, is niemand in staat dezen toestand te saneeren. Tot op den dag van heden, hebben al de daartoe genomen initiatieven schipbreuk geleden, vooral omdat de industrieelen wel den arbeidsduur willen inkrimpen om de productie te verminderen, doch van den gemeenschappelijken afzet, langs een kantoor om, niet willen afzien.

In de steengroeven, is de toestand niet minder goed wat betreft den afzet. Hier staan we tegenover

de rechtstreeksche inwerking van het volume der werken. Te Lessen, in de porfiergroeven, te Zinnik in de arduingroeven, te Hoei in de zandsteen-granieten kalkgroeven, wint de werkloosheid voortdurend veld. Moeilijkheden van socialen aard duiken hier en daar op, waarvan de ergste de werkstaking is die, in Augustus, in de Amblève-streek is uitgebroken. Aanleiding daartoe was de vermindering met 7,5 pCt. op de loonen der geschoolde arbeidskrachten, en met 4 pCt. op deze van de sjouwers, deze loonsverminderingen volgende op andere, niet rechtstreeksche, die van 5 tot 15 pCt. bedroegen.

GLASNIJVERHEID.

Het gemiddeld indexcijfer van de glasproductie tijdens het eerste halfjaar van 1939, t.w. 57,7, wijst op een betere bedrijvigheid dan in 1938, doch die amper ietwat hooger is dan deze van 1932-1934. De productievoorwaarden zijn echter veel beter en de toestand der ondernemingen is niet meer te vergelijken met wat hij te dien tijde was.

In de tafelglasindustrie, was, tijdens de maanden Juli en Augustus, de toestand uiterst kalm en zonder beterschap op het gebied der buitenlandsche vraag. Tot aan het einde van Augustus, wordt geen nieuwe activiteitsvermindering gemeld. De buitenlandsche mededinging blijft sterk, vooral vanwege het vroegere Tsjecho-Slowakije; de *boycot* tegen de producten van de ondernemingen uit het Protectoraat Bohemen en Moravië, heeft het van de zeer lage prijzen niet kunnen winnen.

Wat er uit den nieuwen toestand zal voortvloeien, is moeilijk te zeggen. Laten wij evenwel opmerken, dat de vervaardigde producten voor het meerendeel niet in de groep der oorlogsproducten vallen, zoodat naar alle waarschijnlijkheid de uitvoer overzee niet veel hinder zal ondervinden.

Het Nationaal Paritair Comité voor tafelglas vergaderde te Brussel om andermaal de kwestie te onderzoeken van de verlaging tot 58 pCt. van den productiecoëfficiënt van 76,5 pCt. die thans op de *Verrieres de Neufvilles* van kracht is, dit met het doel de arbeiders van Neufvilles op een voet van gelijkheid te stellen met deze van de andere Belgische tafelglasfabrieken. Zoodra bleek, dat er geen overeenkomst bereikt was, hebben de arbeiders, per preadvies van één maand, de bazen verwittigd, dat ze 1 September a.s. het werk neerleggen.

Het verzoekschrift ingediend door *Consortium des Verrieres-Flaconneries de Belgique* en door *Grouperment professionnel des fabricants belges de bouteilles* is aangenomen bij koninklijk besluit van 22 Juli 1939. Dientengevolge, is het elken fabrikant van flacons of van flesschen verboden, vanaf

2 Februari 1939, in de jaarlijksche fabricage van deze artikelen, 60 pCt. van de productiecapaciteit der gezamenlijke bestaande ondernemingen te overschrijden. Wordt als flacon- of flesschenfabriekartikel vallend onder toepassing van dit koninklijk besluit beschouwd alle vaatwerk van glas, van welken vorm of holte ook, bekomen door blazen en bestemd voor het inpakken van allerhande producten.

TEXTIELNIJVERHEID.

Dooreengenomen, is de bedrijvigheid der textiel-industrieën nagenoeg dezelfde als in den herfst van 1938. Het productie-indexcijfer is van 100,1 in Januari, op 105,4 gaan liggen in Maart en Juni. In Juli viel het op 97,1 — betrekkelijk laag peil — in verband met de droogwerkzaamheden, die steeds met onregelmatige tussenpoozen geschieden. De toestand is dus stationnair gebleven, met zelfs een lichte beterenis in sommige sectoren. Deze vaststelling brengt echter weinig aarde aan den dijk, daar immers de vergelijkingsperiode — herfst 1938 — nevens het peil van de jaren 1930-1931 kan worden gelegd, die crisisjaren waren. Voor de problemen eigen aan de structuurerisis van onze textielindustrieën, werd dus nog geen oplossing gevonden.

De productie kon evenwel maar worden gehandhaafd door besnoeiing der prijzen. Dáár zit de crisis van de textielnijverheid. De inkrimping van de kostprijzen wordt des te moeilijker daar de sociale lasten, in den loop der laatste jaren, sterk gestegen zijn en, dat, tot dusver, concentratie, noch kartelleering, noch overeenkomsten vruchten hebben afgeworpen.

Dank zij deze prijspolitiek, kon, in den loop van het eerste halfjaar van 1939, de uitvoer worden verhoogd. De afgewerkte producten geven een totaal van 84 miljoen kg tegen 76 miljoen kg in 1938, of 10,5 pCt. meer. Dit totaal omvat 30.744 t garens tegen 25.378 t, en 26.793 t weefsels tegen 24.484 t, zoodat de eerste een vooruitgang van 21 pCt. boeken en de tweede van 10 pCt.

De invoeren van ruwe stoffen zijn er insgelijks op vooruitgegaan t.o.v. 1938 en wel met 265.955 t tegen 229.304 t. Rekening gehouden met den wederuitvoer, is de vooruitgang nagenoeg 10 pCt.

Katoenindustrie.

De katoenmarkten werden door het internationaal gebeuren geweldig dooreengeschud, zoodat de gunstige gevolgen van de vooruitzichten nopens de katoen-oogsten in de Vereenigde Staten faliekant zijn uitge-loopen.

Sedert medio Augustus, hebben de spinnerijen haar aankopen en leveringen aanzienlijk zien vermin-

deren. Ook de uitvoer liep terug en zal het in 't vervolg nog meer doen, vermits het exporteeren van katoen en katoengaren zoo pas in het stelsel der ver-gunningen werd begrepen.

In de spinnerijen is, van de eene onderneming tot de andere, de toestand vrijwel nooit dezelfde. Voor zoover de spinnijverheid in haar geheel te over-schouwen is, is hij in den loop van de verslagmaand, niet slechter geworden. In Juni en vooral in Juli, waren productie en verzendingen zelfs goed, bij zoo-verre, dat, ultimo Juni-begin Juli, de bedrijvigheid de beste was die wij sedert nieuwjaar gekend hebben. De volgende cijfers, uitgaande van het *Belgisch Ver-bond der Weverijen* geven daarvan een duidelijk beeld (1937 = 100).

MAAND	Productie-index	Gemidd. productie-index	Verzendings-index	Gemiddeld verzendings-index
Januari.....	89,46	89,46	101,15	101,15
Februari.....	87,31	88,39	84,57	92,86
Maart.....	90,60	89,24	85,44	90,00
April.....	88,46	89,06	76,11	86,74
Mei.....	88,28	88,90	74,27	84,36
Juni.....	91,71		86,98	

Wolnijverheid.

In het meerendeel der Europeesche landen, incl. België, is de productieve bedrijvigheid groter dan het jaar tevoren. Doch hier en daar, is er tendentie geweest tot ophooping van voorraden, met name van kamwol, in de Belgische ondernemingen; dit uitgezonderd, zijn de reserves niet aanzienlijk.

Tot aan het einde van Augustus, zijn de noteeringen vast geweest en beter.

Het hernemen der veilingen in Australië, waar de nieuwe zittijd voor den wolverkoop den 28 Augustus een aanvang moesten nemen, is niet doorgegaan. Bij ontstentenis van deze markt, zijn er slechts enkele openbare verkoopingën geweest in Nieuw-Zeeland en op de Zuid-Amerikaansche markten, aan de hand van dewelke men zich een oordeel kan vormen, vooral in *cross-breds*.

De vraag is zeer levendig en waar wol werd te koop geboden, werd ze opgenomen. Wol, die sedert maanden zeer laag genoteerd stond, zal haar prijzen aanzienlijk zien stijgen, wegens de groote vraag, alsmede wegens de verhooging der verzekeringspremiën.

Aan al de productiestadia, werden de zaken geremd door de oorlogsvrees. Bestellingen kwamen slechts schoorvoetend toe.

De termijnmarkt te Antwerpen werd 4 September gesloten. Sommige spinners die hun prijzen hadden bepaald op grond van de noteeringen op deze markt, hebben sindsdien groote moeilijkheden op hun weg ontmoet.

Vlasnijverheid.

Op de grondstoffenmarkt is de afzet verminderd. Alleen Engeland, Duitsland en Frankrijk hebben gekocht, tegen onveranderde prijzen. In Juli-Augustus, is de bedrijvigheid der spinnerijen als naar gewoonte geweest. Vraag en prijzen bleven zwak. Enkele bestellingen werden opgenomen, voor de herbewapeningsbehoeften in Europa.

Rayonnijverheid.

Onlangs is tusschen Belgische, Duitse, Italiaansche, Engelsche en Fransche vezelproducenten een overeenkomst gesloten om « aan de wereldmarkten van dit product een geordende ontwikkeling te verzekeren ».

Er wordt verteld, dat er onderhandeld wordt om tot de standardisatie van de handelsgebruiken te komen en om, onder de ondertekenaars van het accoord, een overeenkomst te bereiken op het gebied der mogelijke technische ontwikkelingen. Een directiecomité werd aangesteld.

De voornaamste in dit kartel betrokken ondernemingen zijn de volgende: *I. G. Farbenindustrie* en de Maatschappij *Glanzstoff* in Duitsland; *Snia Viscosa* in Italië; *Courtaulds* in Groot-Brittannië; *Fabelta* in België en de *Comptoir des Textiles Artificiels* in Frankrijk.

Van de zoo pas ondertekende overeenkomst maken alleen de voornaamste Europeesche producenten deel uit; Japan, die feitelijk de allervoornaamste is, is er buiten gebleven.

VII. — LANDBOUW.

Gebrek aan voldoende statistisch materiaal maakte het tot dusver onmogelijk den loop van de landbouw-evolutie met de gewenschte nauwkeurigheid te volgen. Sedert verschillende maanden wordt in den Studiedienst van het Ministerie van Landbouw gewerkt om aan deze moeilijkheden te verhelpen. Een reeks indexcijfers werden uitgewerkt betreffende de landbouwprijzen en de kostprijzen; het geldt hier echt baanbrekend werk waarvan de publicatie in België als een gebeurtenis mag worden beschouwd.

Wegens het groote belang dezer indexcijfers is het wenschelijk ze in zoo breed mogelijken kring bekend te maken. Wij zullen ze hier, aan de hand van officieel commentaar (1), nader behandelen, ten einde den lezer in staat te stellen met meer gemak de cijfers te lezen die later in dit *Tijdschrift* zullen gepubliceerd worden.

Keuze van de basisperiode. — Het jaar 1936 werd als uitgangspunt genomen. Het basistijdvak ligt dus zeer dichtbij en maakt het zodoende mogelijk de cijfers van hun juiste waarde te beoordeelen. Anderszins kan het basisjaar als een normaal jaar worden beschouwd. Na de vrij bruuske prijsstijging sedert Maart 1935 hadden de prijzen een middenniveau bereikt. Dit wordt mede door de boekhoudkundige gegevens van den landbouw bevestigd.

De maandindexcijfers der prijzen van de akkerbouwproducten, werden gecorrigeerd voor seizoensvariatiën. Dit werd bekomen door voor elk product twee afzonderlijke indexcijfers op te maken: een enkelvoudig indexcijfer weergevende het reële verloop der prijzen en een cyclisch indexcijfer, dat den loop der prijzen weergeeft na eliminatie van de seizoensvariatiën. Deze afzonderlijke cyclische index-

cijfers dienen voor het opmaken van de synthese, t.z. het gezamenlijk indexcijfer der landbouwprijzen. Hetzelfde geldt voor het indexcijfer der productie-kosten.

In de navolgende tabel werden de seizoensvariatie-indexcijfers der prijzen opgenomen voor al de producten die voor de berekening van het indexcijfer in aanmerking komen. De prijzen van sommige producten als b.v. vlas, gesneden cichorei, suiker, paarden, hebben geen corrigeerbaar seizoensverloop.

Weging. — Het geldt hier een gewogen indexcijfer — weging in verband met de hoeveelheid — waarbij uitgegaan wordt van de uitkomsten van de tienjaarlijksche landbouwtellingen. De telling van 1929 dient als basis voor de berekening der belangrijkheidscoëfficiënten. Daarin ligt natuurlijk een bron van vergissingen, waaraan niet te verhelpen is, daar geen jaarlijksche tellingen plaats hebben.

Voor de weging in verband met de waarde der producten, werden de hoeveelheden van 1929 vermenigvuldigd door de gemiddelde prijzen over de vrij lange periode 1928-1937, ten einde alle onevenwicht uit te schakelen in het vaststellen van de relatieve belangrijkheid der producten van akkerbouw en vee-teelt.

Voor boter, eieren en aardappelen, werd de gemiddelde prijs voor 1928-1937 bekomen door rekening te houden met het volume der maandelijksche omzetten.

Op deze wijze heeft men belangrijkheidscoëfficiënten opgemaakt voor ieder landbouwproduct afzonderlijk: aan te teekenen is, dat daartoe alleen de verkochte of in het gezin van den ondernemer verbruikte hoeveelheden in aanmerking kwamen.

De belangrijkheidscoëfficiënten zijn toepasselijk op de afzonderlijke indexcijfers der gemiddelde jaar-prijzen.

(1) • Een indexcijfer van den landbouw », *Tijdschrift van het Ministerie van Landbouw*, Economisch Gedeelte, jaar 1933, nr 1.

TABEL I.

**Seizoensindexcijfers der prijzen,
in procenten van het jaargemiddelde.
Akkerbouwproducten.**

	Tarwe 1928-37	Rogge 1928-37	Haver 1938-37	Winter- gerst 1928-37	Tarwe- stroo 1928-37	Aard- appelen 1928-37
Januari	97	96	96	99	103	96
Februari	98	96	96	99	103	100
Maart	99	97	98	100	104	99
April	101	104	107	105	105	107
Mei	103	105	109	106	105	109
Juni	105	105	110	104	104	116
Juli	107	104	109	98	101	113
Augustus	101	102	97	97	95	98
September	98	99	93	97	92	92
October	97	98	94	98	94	90
November	97	97	96	98	95	90
December	97	97	95	99	99	90

Veeveeltproducten.

	Ossen 1924-37	Koeien 1924-37	Kalve- ren 1924-37	Varkens 1924-37	Boter BB 1928-37	Eieren 1928-37
Januari	97	98	106	101	107	105
Februari	97	97	103	98	107	90
Maart	99	99	102	97	102	70
April	103	101	101	96	92	65
Mei	105	103	99	96	87	66
Juni	104	105	95	94	89	74
Juli	103	102	95	99	92	82
Augustus	102	101	96	105	99	98
September	100	99	97	104	107	120
October	98	98	99	104	106	149
November	97	98	101	103	105	157
December	97	99	106	103	107	124

Meststoffen.

	Ammo- nium- sulfaat 1928-1937	Chili- salpeter 1928-1937	Metaal- slakken 1928-1937	Super- fo:faat 1929-1937	Sylvinit kalniet 1928-1937
Januari	101	101	105	100	101
Februari	103	102	104	99	101
Maart	103	102	100	100	103
April	103	102	94	100	102
Mei	101	101	95	101	102
Juni	100	101	96	101	100
Juli	97	98	99	100	98
Augustus	97	98	100	100	97
September	98	98	100	99	98
October	98	98	101	99	99
November	99	99	102	100	99
December	100	100	104	101	100

Nota : De seizoensvariatiën voor superfosfaat zijn onbeduidend.

Voedingswaren.

	Zemelen 1929-1937	Lijnzaadkoeken 1929-1937	Maïs 1928-1937
Januari	108	104	97
Februari	107	104	97
Maart	107	103	104
April	105	99	107
Mei	90	94	102
Juni	86	93	99
Juli	91	97	104
Augustus	95	102	101
September	96	102	98
October	101	100	97
November	105	99	96
December	109	103	98

Voor het opmaken van een nauwkeurig algemeen indexcijfer der ontvangsten en uitgaven zou bij deze belangrijkheidscoëfficiënten met andere belangrijkheidscoëfficiënten rekening dienen te worden gehouden, t. w. met de grootte van de maandelijksche omzetten van elk product. Dit kan bezwaarlijk geschieden wegens het ontbreken van juiste gegevens en ook omdat deze methode de verhoudingen zou verstoren.

Het indexcijfer waarvan sprake is trouwens niet een nauwkeurige algemeene index van ontvangsten of van uitgaven. De bedoeling van de Studiedienst van het Ministerie van Landbouw was het noodige materiaal te verzamelen om de schommelingen der landbouwprijzen in hun geheel te volgen, de landbouwconjunctuur te ontleden in het kader van de geheele staatshuishouding. Nu zal het mogelijk worden uit de vergelijking met andere economische indexcijfers, belangrijke besluiten te trekken, zoo b.v. zal uit een vergelijking met het indexcijfer van groot-handelsprijzen de koopkracht kunnen bepaald worden in functie van de groothandelsprijzen. Het indexcijfer der productiekosten, op dezelfde wijze berekend, moet het mogelijk maken de loop der productiekosten in den landbouw te volgen. Uit de gelijklopende ontwikkeling der twee indexen kunnen conclusies getrokken worden omtrent het min of meer gunstig verloop van den landbouw.

Berekeningsmethode tot het bepalen der landbouw-productie. — Volgt thans eenigen naderen uitleg omtrent de gevolgde berekeningsmethode tot het vaststellen van de hoeveelheden die werden verkocht of in het gezin van den uitbater verbruikt.

Als hooger gezegd, zijn de prijzen der akkerbouwproducten de gemiddelde prijzen van het tijdvak 1928-1937.

Voor de granen is het mogelijk geweest een gemiddelde afwijking vast te stellen tusschen de officieele marktprijzen en de « aan de verbouwers betaalde prijzen » van de vijf graanbeurzen van Kortrijk, Brussel, Charleroi, Namen en Luik. De vlasprijs is deze van de officieele marktnotering voor de provincie West-Vlaanderen. In deze provincie wordt het vlas onbewerkt in zijn toestand van stroo verkocht. Ofschoon de voor de berekening van de productieprijs van cichorei in aanmerking genomen prijs deze van de wortelen is, werd den officieelen marktprijs van genesden cichorei genomen voor het opmaken van het indexcijfer van de cichorei. Dit op grond van de omstandigheid, dat de wortels niet regelmatig worden genoteerd. Het indexcijfer van de suikerbietprijzen, slaat op de aan den landbouwer betaalde prijzen. Deze index berust op een vast gedeelte : de protectie en de waarde van de pulp, die volgens de meeste contracten terug naar den landbouwer gaat; en een veranderlijk gedeelte : de noteringen van de gecristalliseerde suiker. De aardappelprijs is het

gemiddelde van den prijs voor *Geldersche Muizen* en *Industrie-aardappelen*, volgens den officieelen markt-prijs.

Bij de dierlijke producten, zijn de hoeveelheden slachtvleesch deze van de officieele statistiek. De hoeveelheden gevoegd bij de groep ossen en koeien en afgetrokken van de groep vaarzen zijn het gevolg van een verschuiving in den runderstapel. De varkensstapel is in 1929 eveneens toegenomen, waardoor het productiecijfer met 7.086.500 kg. moet worden verhoogd.

De prijzen betreffende runderen en varkens zijn deze welke in de slachterijen van Kuregem werden opgeteekend.

De uitkomsten van deze berekeningen zijn in onderstaande tabellen weergegeven.

TABEL II.

Akkerbouwproducten (hoeveelheid).

	Productie m. c.	Waarvan zaadgoed	Voor voeding	Totaal	Verkochte of verbruikte hoeveel- heden
Tarwe	3.620.830 95.178	254.217	371.600	625.817	3.090.191
Rogge	4.649.669				
Gerst en winter- gerst	384.146 190.927	30.034	192.000	222.034	353.039
Haver	5.882.220				
Stroo	29.714.000	—	21.670.000	21.670.000	8.044.000
Stroovlas	1.082.015	—	—	—	1.082.015
Cichorei-wortel. Suikerbiet	2.196.686 14.699.767	—	—	—	2.196.686 14.699.737

TABEL III.

Akkerbouwproducten (waarde).

	Verkochte of verbruikte hoeveelheid m. c.	Gemiddelde prijs periode 1928-1927 fr.	Resultaat fr.	Coëfficiënt van belang- rijkheid
Tarwe	3.090.191	106,20	328.178.284	4,1
Rogge	1.181.337	88,90	105.020.860	1,3
Gerst en wintergerst	353.039	98,50	34.774.341	0,4
Haver	2.224.060	101,—	224.630.060	2,8
Stroo	8.044.000	23,26	187.103.440	2,3
Stroovlas	1.082.015	103,64	121.140.034	1,5
Cichorei-wortelen	2.196.688	17,40	38.222.231	0,5
Suikerbiet	14.699.737	16,30	239.605.713	3,0
Aardappelen	16.954.000	43,59	739.024.860	9,1
	TOTAAL...		2.017.699.813	25,0

TABEL IV.

	Slacht- vleesch in 1929 in kg.	Deeler	Levend gewicht kg.	Vermeer- dering of vernin- dering van den stapel (In kg. levend gewicht)	Totaal gewicht kg.
Ossen	17.310.143	0,55	31.472.987	—	31.472.987
Stieren	13.428.903	0,53	25.337.552	—	27.362.552
Koeien	40.878.371	0,53	77.129.020	+2.025.000	77.129.020
Vaarzen	32.127.901	0,55	58.414.365	-4.110.750	54.303.615
Kalveren	22.445.659	0,60	37.409.431	—	37.409.431
Varkens	124.785.291	0,80	155.981.613	+7.086.500	163.068.113
Boter	916.282	melkkoeien	× 111 kg. boter =	—	101.707.302
		kilos.			
Eieren	16.917.222	hennen in legtijd	× 110 =	1.860.894.420	eieren.
Paarden	33.660	paarden werden	verkocht.	—	—

TABEL V.

**Producten van dierlijken oorsprong
(waarde).**

	Verkochte of verbruikte hoeveelheden (in kg.)	Gemiddelde prijs van de periode 1928-1937 (fr.)	Totale waarde	Belangrijk- heids- coëfficiënt
Ossen	31.472.987	6,82	214.645.771	7,2
Vaarzen	54.303.615	6,83	370.893.906	
Stieren	27.362.552	5,60	153.230.291	7,2
Koeien	77.129.020	5,63	434.236.382	
Kalveren	37.409.431	8,37	313.116.937	3,9
Varkens	163.068.113	7,08	1.154.522.240	14,3
Boter	101.707.303	21,50	2.186.706.993	27,0
Eieren	1.860.894.420	0,59	1.097.927.707	13,6
Paarden	33.660	—	—	—
	waarv. 20.196 teg.	5.500 =	111.078.000	—
	8.078 teg.	3.250 =	26.253.500	—
	5.385 teg.	1.300 =	7.000.500	—
			144.332.000	1,8
	TOTAAL...		6.069.622.210	75,0

Berekeningsmethode tot het bepalen der productiekosten. — De productiekosten zijn veel moeilijker te bepalen, daar het statistische materiaal hier in nog veel grootere mate ontbreekt. Daar men slechts over enkele cijfers beschikte betreffende het verbruik van meststoffen en veevoeder, heeft men opzoekingen moeten doen omtrent den huurprijs der gronden per hectare, de loonen, de uitgaven voor materieel, de algemeene onkosten, den prijs der meststoffen en der veevoerders. Voorts moest voor ieder dezer elementen de graad van belangrijkheid worden gevonden.

Na langdurige onderzoekingen konden voor elk der elementen van de kostprijsberekeningen afzonderlijke indexcijfers worden opgemaakt.

Blijkens de uitslagen van een enquête ingesteld bij de Rijksagronomen in Januari 1938, omtrent de huurwaarde der gronden, is de gemiddelde huurprijs fr 666. Deze waarde geldt ook nog voor 1937. In het vervolg zal het Ministerie van Landbouw doorlopend beschikken over dergelijke gegevens, die sedert Januari 1938 halfjaarlijks zullen gekend zijn.

TABEL VI.

**Producten van dierlijken oorsprong
(hoeveelheid).**

	Huurwaarde	Omgerekend op de basis 1936 = 100	Omgerekend in franken
1929	105,0	122,5	799
1930	100,0	116,7	761
1931	94,0	109,8	716
1932	86,3	100,8	657
1933	80,3	93,7	611
1934	76,7	89,4	583
1935	78,0	91,0	593
1936	85,7	100,0	652

Men kent de talrijke moeilijkheden dit zich voordoen bij het opsporen der werkelijke *huurprijzen*. De kwestie werd reeds vroeger in ons *Tijdschrift* bespro-

ken (2). Dank zij de opzoekingen gedaan door den Dienst voor Economische Studiën van de Nationale Bank van België alsmede de uitslagen van de algemeene landbouwtelling van 1929, die onlangs werden gepubliceerd is het Ministerie van Landbouw erin geslaagd de volgende indexcijfers van de huurwaarde op te maken, zich daarbij steunende op het feit, dat de huurwaarde de evolutie van de verkoopwaarde volgt, met een tusschenruimte van één jaar.

Gegevens betreffende de *loonen* in het landbouwbedrijf zijn zeldzaam. Het gemiddelde loonniveau, waarbij rekening werd gehouden met de sociale lasten, kon voor 1929-1930 worden bepaald door middel van de uitslagen van de landbouwtelling van 1929, van de publicaties van het Landbouwinstituut te Gent betreffende de landbouwboekhouding, van de verslagen der agronomen en de resultaten van de halfjaarlijksche enquête, die voortaan door deze laatste wordt gedaan.

Daarentegen is het gemakkelijk geweest de indexcijfers van de voornaamste *meststoffen* te bepalen: ammoniumsulfaat, nitraat superfosfaat, metaalslakken, sylvinië, kaïniet.

De indexcijfers der *veevoeders* werden opgemaakt door middel van de groothandelsnoteringen te Antwerpen, en waar mogelijk, met behulp van de door den landbouwer betaalde prijzen.

(2) « Evolution de la valeur des terres agricoles en Belgique de 1929 à 1935 », *Bulletin de la Banque Nationale de Belgique*, 25 Februari 1937.

Voor het *materieel* hebben enkele belangrijke huizen van landbouwmachines en -producten hun medewerking verleend.

In het indexcijfer « plant- en zaadgoed » wordt een proportionele plaats geruimd voor geselecteerd plant- en zaadgoed, al dan niet geïmporteerd. De gemiddelde prijs van de goederen vermeerderd met de kosten voor de behandeling kwamen hierbij in aanmerking.

Met behulp van gegevens samengebracht hetzij bij particulieren, hetzij bij diverse administraties van het Departement van Financiën, was het mogelijk een indexcijfer omtrent de « belastingen » op te maken.

In den post « algemeene onkosten » werden de meest uiteenlopende kosten opgenomen, b.v. speciale oogstkosten, kosten voor dorschen, malen, daineren, materieel voor afsluitingen en omheiningen, beslaan van de paarden, veearts- en andere onkosten en uitgaven, als b.v. kolen, electriciteit, petroleum, auto of rijtuig, telefoon, verzekeringen, enz.

Wegens de omstandigheid, dat elk der samenstellende elementen van dezen post, onder opzicht van de variatie der elementen die voor de berekening ervan in aanmerking komen, nauw verbonden is met de schommelingen der detailprijzen, kan het indexcijfer van deze prijzen op grond van het basisjaar 1936 worden beschouwd als hebbende hetzelfde verloop als deze van den post « algemeene onkosten ».

TABEL VII.

Productiekosten.

	Hoeveelheid (telling 1929)	Gemiddelde prijs of bedrag (1928-1937)	Waarde (fr.)	Belangrijkeits- coëfficiënt
<i>Huurprijs</i>	1.846.000 ha.	681 frank per ha. =	1.257.126.000	= 16,7
<i>Loonen</i>	349.357 volwassen arbeiders(1)	fr. 26,10 × 300 =	2.735.465.310	= 36,3
<i>Meststoffen</i> :				
Stikstof	318.031 ton = 50.850 ton zuivere N.	× fr. 6,85 =	348.322.500	
Fosfor	467.037 ton = 74.214 ton zuivere P.	× fr. 1,93 =	143.233.020	
Potasch	194.787 ton = 41.235 ton zuivere K.	× fr. 1,92 =	79.171.200	
Gemengde meststoffen	158.741 ton		150.000.000	
Kalkmeststoffen	371.741 ton = 300.000 t. kalk × 90 frank		27.000.000	
			747.726.720	= 9,9
<i>Voeders</i> :				
Voederkoeken en -meel	244.122 ton	125,— frank	305.152.500	
Maïs en -meel	292.096 ton	92,40 frank	269.896.704	
Zemelen, grutten	301.052 ton	74,— frank	225.789.000	
Maniomeel	2.464 ton	103,— frank	2.537.920	
Vleesch- en vischbloem	3.728 ton	108,— frank	6.710.400	
Gerstkiesels	15.914 ton	80,— frank	12.731.200	
Melasse-voeders	19.227 ton	20,— frank	3.845.400	
Versche draf	189.307 ton	20,— frank	37.861.400	
Gedroogde draf	9.002 ton	80,— frank	7.201.600	
Suikerpulp	971.496 ton	30 frank per ton	29.144.880	
Voedermengsels	124.403 ton	115,— frank	143.063.450	
Gemiddeld invoer van <i>gerst</i> en <i>wintergerst</i> , <i>rogge</i> en <i>haver</i>			259.672.000	
			1.303.606.450	= 17,3
<i>Materieel</i>	3.011.000.000 × 10 % + 100.000.000 loopende kosten =		401.100.000	= 5,3
TOTAAL DER VIJF POSTEN			6.445.024.480	= 85,5

(1) Het aantal volwassen arbeiders werd niet gegeven door de landbouwtelling van 1929, maar werd door berekening bekomen.

De belangrijkheid van elk der posten van de productiekosten blijkt uit de hierbovenstaande tabel VII.

Daaruit blijkt, dat de huurgelden, loonen, meststoffen, veevoerders en materieel 85,5 pCt. van de gezamenlijke productiekosten bedragen.

Wat betreft de algemeene onkosten, belastingen, plant- en zaadgoed, heeft de Studiedienst van het Departement, bij gebrek aan statistisch materiaal, gebruik gemaakt van de uitslagen van landbouwboekhoudingen en speciale enquêtes, om de relatieve beteekenis van elk dezer posten te kennen. Vooral de resultaten van de door het Landbouwinstituut van Gent gepubliceerde landbouwboekhoudingen alsmede een artikel van de heeren Frateur en zijn medewerkers, gepubliceerd in het *Bulletin de l'Institut de Recherches Economiques* van November 1935, onder het hoofd: « Etude économique de quelques exploitations agricoles belges », zijn hierbij van groot nut geweest.

Op grond van deze boekhoudkundige resultaten bleek het gerechtvaardigd aan de onderstaande posten de volgende belangrijkheidscoëfficiënten te geven:

Belastingen	3 pCt.
Plant- en zaadgoed	2 pCt.
Algemeene onkosten	9,5 pCt.
	14,5 pCt.

Hoe onvolledig deze werkzaamheden in zekere opzichten ook zijn, toch vullen zij een belangrijke leemte aan voor het volgen van de evolutie van onzen landbouw. De betrokken gegevens zullen verder nog geleidelijk aangevuld worden naarmate de documentatie van het departement zal uitgebreid worden.

Volgens thans de afzonderlijke indexcijfers voor de eerste vijf maanden van het loopend jaar (tabel VIII).

Uit deze cijfers blijkt, dat het indexcijfer akkerbouw en veehouderij dit jaar vrij vast is gebleven om en nabij het sedert Juli 1937 bereikte peil, de maanden April tot Juli 1938 buiten beschouwing gelaten, in welke maanden zich een bruske hausse had voorgedaan.

Het t.o.v. 1936 vrij hoge niveau van dit indexcijfer is vooral het gevolg van den loop der prijzen voor producten van dierlijken oorsprong, welke gemiddeld 15 pCt. hooger liggen dan het gemiddelde peil van 1936 en nauwelijks beneden dit van 1938 liggen. De ononderbroken daling der varkensprijzen sedert September 1938, en deze van boter sedert Maart 1939 werden ruim gecompenseerd door de stijging van den prijs van koeien, kalveren en eieren.

Het indexcijfer van den akkerbouw, daarentegen, vertoont sedert 1937 een voortdurende neiging tot dalen en heeft het laagste niveau van het loopende jaar bereikt. Deze daling is in hoofdzaak te beschouwen als een gevolg van de daling van den prijs voor rogge, gerst, haver, vlas en aardappelen, daling die niet kon worden ondervangen door een beweging in tegengestelden zin voor tarwestroo, gesneden cichorei en suiker.

TABEL VIII.

**Indexcijfers van landbouwprijzen
en van productiekosten in het landbouwbedrijf.**

	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei
<i>Akkerbouw :</i>					
Tarwe (1)	95,2	95,4	102,0	100,9	98,6
Rogge (1)	79,0	74,2	72,9	69,6	67,8
Gerst (1)	84,5	82,9	83,0	80,8	80,5
Haver (1)	89,0	84,8	84,1	81,5	81,7
Tarwestroo (1)	98,4	103,8	107,0	103,2	104,0
Vlas (2)	121,2	125,5	116,7	112,3	113,7
Gesneden cichorei (2)	85,2	87,0	92,3	97,7	96,3
Suiker (2)	118,9	118,0	122,7	132,6	137,3
Suiker (3)	112,9	112,5	114,8	119,8	122,1
Aardappelen (1)	76,7	74,6	74,3	77,0	64,4
<i>Algemeen indexcijfer</i>	90,5	89,8	90,7	91,2	86,5
<i>Dierlijke producten :</i>					
Ossen (1)	106,8	106,4	105,6	116,3	109,9
Koeien (1)	105,8	106,3	106,3	109,7	108,5
Kalveren (1)	113,8	105,4	111,4	125,8	126,6
Varkens (1)	136,6	125,9	124,3	118,5	115,8
Boter (1)	120,8	124,8	115,1	113,6	115,4
Eieren (1)	110,2	93,7	117,7	134,8	124,8
Paarden (2)	63,4	63,4	75,5	75,5	77,2
<i>Algemeen indexcijfer</i>	117,4	113,3	114,4	117,0	115,1
<i>Indexcijf. akkerb. en veehouderij</i>	110,7	117,5	108,5	110,6	118,0
<i>Productiekosten :</i>					
Huurgelden (2)	106,1	106,1	106,1	106,1	106,1
Loonen (2)	112,1	112,1	112,1	112,1	112,1
Meststoffen	109,1	108,7	109,6	111,1	108,5
Veevoerders	117,8	110,7	107,2	111,9	109,1
Plant- en zaadgoed (2)	91,8	83,9	83,9	83,8	83,9
Materieel	108,5	108,5	108,5	108,5	108,5
Belastingen	103,8	103,8	103,8	103,4	102,9
Algemeene onkosten	110,6	109,8	109,4	109,0	108,7
<i>Algemeen indexcijfer</i>	110,8	109,3	108,7	109,6	108,9

(1) Indexcijfer na seizoencorrectie, basis 1936.

(2) Enkelvoudig indexcijfer, basis 1936.

(3) Indexcijfer van hetgeen de landbouwer ontvangt.

De starheid van het indexcijfer der productiekosten kan ten deele worden verklaard aan de hand van de zeer geringe gevoeligheid van de samenstellende elementen ervan. Verschillende van deze elementen, als daar zijn huurprijs, loonen, materieel en belastingen, zijn trouwens weinig aan veranderingen onderhevig.

VIII. — VERVOER (I).

Algemeen genomen vinden de berichten over den gang der industriele ondernemingen hun bevestiging in de statistische gegevens betreffende het vervoer : lichte beterschap sedert nieuwjaar dank zij het grooter vervoer van zware goederen in binnenlandsch en internationaal verkeer, terwijl het vervoer van lichtere goederen ietwat gedaald is.

Vervoer te lande.

In onderstaande tabel, hebben wij de resultaten van het verkeer tijdens de eerste zeven maanden van het jaar samengevat :

	1938	1939	Vershil
(In duizenden eenheden)			
A. Reizigers-kilometer.			
Gewone en afslagbiljetten	1.251.909	1.133.215	— 9,5 pCt.
Gewone en schoolabonnementen	1.008.224	985.157	— 2,3 pCt.
Gezelschapsreizen en abonnementen van 5 en 15 dagen	146.224	150.293	+ 2,8 pCt.
Werkmansabonnementen	1.132.271	1.135.160	+ 0,2 pCt.
	3.538.688	3.403.825	— 3,8 pCt.
B. Ton-kilometer.			
Omvangrijke goederen	2.894.310	3.152.565	+ 8,9 pCt.
Kleine goederen	63.718	59.031	— 7,4 pCt.

In procenten uitgedrukt, is het vervoer van volumineuse goederen amper ietwat hooger dan dit van de kleine. De teruggang in het vervoer dezer laatste, waarvan het volume sterk is geslonken, ligt niet alleen aan de inzinking van de economische bedrijvigheid, maar ook, ten deele althans, aan de uitbreiding van het wegvervoer.

Het probleem van de coördinatie van het vervoer is nog steeds ten volle actueel. Het exploitatietekort van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, stelt het met den dag scherper.

Voor de eerste zeven maanden van het jaar heeft genoemde Maatschappij het volgende deficit moeten boeken :

	1938	1939	Vershil
(In millioenen franken)			
Verkeersontvangsten	1.447,4	1.533,2	+ 85,8
Uitgaven (incl. financiële lasten) ...	1.631,9	1.585,5	— 46,4
FINANCIEELE RESULTATEN	— 184,5	— 52,3	+ 132,2

Vermoedelijk zullen de resultaten van Augustus ietwat beter zijn (waarschijnlijk *fr* 235 millioen ontvangsten tegen *fr* 225 millioen uitgaven), doch wijzigen den grond van het probleem niet.

De Nationale Maatschappij blijft dan ook naar middelen uitzien om het vraagstuk tot oplossing te brengen. In het jongste verslag van haar Beheer-

(1) Tal van hier voorkomende gegevens, komen uit het *Bulletin voor Economische Documentatie* van het Bureau voor Economische Studïën van den financiële dienst der Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

raad, dat 26 Mei jl., in de algemeene vergadering, werd uitgebracht, wordt gewezen op de beginselen welke, haarsdunkens, de vervoerpolitiek moeten ten grondslag liggen en gezegd hoe er practisch te werk moet worden gegaan. Allereerst moeten lichamen worden opgericht waarin de vertegenwoordigers van het vervoer te lande en te water zouden gegroepeerd worden en ten tweede een Centraal Coördinatiecomité gesticht, wien de volge taak zou worden opgedragen : inventaris opmaken van de capaciteit der verschillende vervoermiddelen; uitzien naar de mogelijkheden tot samenwerken met het oog op een rationeele verdeling van het verkeer, een kostprijzenleer opmaken voor elk soort vervoermiddel; maatregelen treffen voor de contingentering en de afschaffing van bezwarende dubbele diensten; de te gebruiken vervoerbescheiden bepalen; de voorwaarden van het publiceeren der tarieven vastleggen; de herziening ter hand nemen van de wet op het vervoercontract; ontwerpen indienen tot uitbreiding of verbetering der verkeerswegen, voor de vervoerondernemingen over den weg en te water, uitzien naar grondslagen voor een tarifeering naar de waarde.

Dit voorstel is niet zonder gehoor gebleven. In Augustus besloot de Ministerraad tot oprichting eener Commissie — Commissie tot Bestudeering van het Transportprobleem — die het probleem der coördinatie zou ter hand nemen.

Daar de hiermede zeer groote belangen gemoeid zijn, zullen noch de oprichting noch de samenstelling van deze Commissie zeer vlot van stapel loopen. Verzet wordt nl. verwacht vanwege groepeerings die zich de verdediging van de belangen der automobilisten aantrekken en welker macht met den dag groeit, naarmate het aantal autovoertuigen, waaronder een steeds grooter wordende verhouding aan vrachtwagens, toeneemt.

Volgende tabel met de statistiek der automobielen voor 1938 en uitgaande van het Ministerie van Financiën verstrekt dienaangaande gewichtige gegevens :

Statistiek over de automobielen in 1938.

	in 1937	in 1938	Vershil	Meer	
				1937	1938
Reizigerswagens	136.159	146.450	+10.291	+ 9,2	+ 7,6
Taxis	7.934	7.680	— 254	+ 3,2	— 3,2
Bussen en cars	2.349	2.156	— 193	+ 9,6	— 8,2
Lichte vrachtwagens (2.500 kg.)	63.756	62.069	— 1.687	+ 3,6	— 2,6
Zware vrachtwagens	13.572	15.531	+ 1.959	+ 11,4	+ 14,4
Vrijgestelde voertuigen ..	4.707	4.873	+ 166	— 0,8	+ 3,5
	228.477	238.759	+10.282	+ 7,2	+ 4,5
Motorfietsen	67.235	67.016	— 219	+ 3,6	— 0,3
Sleepwagens voor voertuigen goederen vervoerend ..	4.776	4.733	— 43	+ 10,52	— 0,9
Sleepwagens voor voertuigen personen vervoerend ..	3.626	4.767	+ 1.141	+ 32,72	+ 31,47
	304.114	315.275	+11.161	+ 6,70	+ 3,67

Ofschoon, dooreengenomen, de verhooging minder is dan deze van verleden jaar, toch blijft ze aanzienlijk. Opvallend is vooral, dat het gezamenlijk aantal lichte en zware vrachtwagens van 77.328 gestegen is tot 77.600 en, dat de verhouding aan lichte wagens, met minder dan 2.500 kg. laadvermogen, van 82 op 80 pCt. is gaan liggen. Opmerkelijk is, dat de concurrentie van de auto aan de rail, nog grotere afmetingen zou kunnen nemen, zoo het vervoer per auto industrieelmethodisch werd uitgebaat met steeds vóór oogen: inkrimping van den kostprijs. Doch het autopark telt heel wat oude wagens — vooral onder de industriele voertuigen — waarvan onderhoud en gebruik een zware lastpost zijn. De zware vrachtwagens zijn voor 20 pCt. meer dan tien jaar oud. Verscheidene onder hen hebben den oorlog meegemaakt. De oudste, ten getale van 79, loopen nog op metalen hoepels; andere, ten getale van 1.287, op volle rubberbanden.

Het meerendeel dezer voertuigen zijn, in mobilisatie- of oorlogstijd, niet bruikbaar. Memoreeren wij dienaangaande, dat het *Belgisch Staatsblad* van 11 Mei 1939 een besluit heeft afgekondigd houdende oprichting van een *Nationale Autovervoerdienst*, die voor taak heeft, in tijd van oorlog, mede te werken aan het vervoer, per auto, van hetgeen voor de burgerbevolking onontbeerlijk is. De directie van dezen dienst (N.A.V.D.) berust bij den directeur-generaal van de Naamlooze Maatschappij der Buurtspoorwegen.

Den 1^{en} Juli, deed zich de toestand van de autobus-, autocar- en vrachtwagendiensten met vergunning bij koninklijk besluit, als volgt voor:

	Aantal	Lengte (km.)
a) Bussenuitbatingen:		
Particuliere	234	4.344,9
Van de Buurtspoorwegen	185	3.524,0
Van de Belgische Spoorwegen	58	1.499,6
Tramlijnen	32	243,7
TEZAMEN	509	9.612,2
Aantal voertuigen	1.272	
b) Autocars:		
Aantal ondernemingen		677
Aantal voertuigen		1.349
incl. 652 stuks ook in gebruik bij de bussen.		
c) Vrachtwagens:		
Aantal vergunningen aan Belgische ondernemers		6.543
Aantal vergunningen aan buitenlandse ondernemers		458
TEZAMEN		7.001
Aantal voertuigen eigendom dezer ondernemingen: 11.000		

ZEE- EN BINNENSCHIEPVAART.

Dat het vervoer van de zware goederen er aanmerkelijk op verbeterd is, blijkt uit de cijfers over het verkeer in de haven van Antwerpen, dat Rotterdam en Hamburg zichtbaar heeft voorbijgestreefd.

Voor de eerste zeven maanden van het jaar, doet zich de toestand van deze drie havens als volgt voor:

	ANTWERPEN		ROTTERDAM		HAMBURG	
	Eenh.	Tonnemaat	Eenh.	Tonnemaat	Eenh.	Tonnemaat
1938	6.722	11.693.081	8.724	14.042.062	10.866	11.949.190
1939	7.220	12.669.025	9.004	14.560.709	10.803	11.912.522
Verschil	+ 498	+ 975.944	+ 280	+ 518.547	- 63	- 36.668

Deze toestand keerde zich echter om in Augustus. Antwerpen boekte een teruggang van 26 schepen en 165.907 t t.o.v. Augustus 1938, en een teruggang van 35 schepen en 106.232 t t.o.v. Juli jl. De internationale spanning is de eerste en voornaamste oorzaak van dezen teruggang, schoon sedert zoowat zes weken reeds, te Antwerpen vertraging was ingetreden, waar de concurrentiehavens zich op peil wisten te houden, ja, haar vorderingen nog uitbreidden. Voor de acht eerste maanden van het jaar, blijft er nog slechts een verhooging van 472 schepen en 987.455 t over.

Tengevolge van het gedeeltelijk stilvallen van het verkeer, wegens het uitbreken der vijandelijkheden, zal voorloopig elke mogelijkheid tot vergelijking met de tabellen over het maandelijksch verkeer der voorafgegane jaren, onmogelijk worden.

De binnenscheepvaart die eerst een tijd van druk verkeer had gekend, vooral tusschen België en het Rijnland, wat aanleiding was geweest tot algemeene hausse van het sleeploon, heeft zich aan den weerslag van het politiek gebeuren niet kunnen onttrekken. Van Juli af reeds, was opnieuw neiging naar baisse merkbaar, zooals trouwens uit volgende staatje blijkt.

Sleeploonen bij de binnenscheepvaart.

Van Antwerpen naar (gemiddelde koers)	Aug. 1937	Aug. 1938	Juni 1939	Juli 1939	Aug. 1939
Brussel	9,—	9,—	11,—	9,—	8,25
Bergen (Mons)	17,—	12,50	15,—	13,50	12,50
Charleroi	18,—	11,50	13,50	11,50	10,50
Gent	10,—	8,—	12,—	9,50	8,50
Angleur	13,50	12,—	16,—	15,50	14,—

Ten overstaan van de jaren 1937 en 1938, loopen de sleeploonen voortdurend achteruit, en soms in zeer ernstige verhoudingen (43 pCt. voor de vaart Antwerpen-Charleroi). Een enkele vaart maakt op dezen algemeenen regel uitzondering, nl. deze van Antwerpen op Angleur, waar nochtans de prijzen hadden moeten dalen, wegens den bouw van het Albert-Kanaal.

De beterschap die aan het einde van Juli jl. in het verkeer *België-Rijnland*, was ingetreden, kon niet worden behouden, te oordeelen naar de tonnage aan Belgische schepen die te Ruhrort opgelegd is (70.000 t op 24 Augustus, tegen 63.000 t aan het einde van Juli).

De Dienst voor Binnenscheepvaart heeft een algemeen overzicht gepubliceerd over de betekenis van de Belgische binnenvloot, dat eigenlijk een voorbode is van de officieele publicatie der resultaten van de nieuwe algemeene telling van de eenheden dezer vloot, voorzien bij koninklijk besluit van 18 Juni 1938.

Uit deze gegevens blijkt allereerst, dat, tusschen 1931 en 1938, het aantal vrachtschepen in feite stationnair gebleven is.

	1931		1938	
	Aantal	Ruimte (Tons)	Aantal	Ruimte (Tons)
Schepen zonder mechanische voortstuwing	5.633	2.045.725	4.774	1.872.908
Schepen met mechanische voortstuwing	1.368	322.233	2.138	563.892
Tezamen...	7.001	2.367.958	6.912	2.436.800

De getelde tonnage is evenwel aan het toenemen en het aantal schepen met mechanische voortstuwing is met meer dan 50 pCt. toegenomen. In den loop van dezelfde periode, is het aantal sleepboten van 390 tot 462 gestegen en het aantal tankschepen van 59 tot 99. Op het totaal van 6.912 eenheden, zijn er 4.107 (2.678 zonder en 1.429 met mechanische voortstuwing) eigendom van eigenhandelschippers, de 2.805 andere eenheden zijn eigendom van reeders of van private ondernemingen.

Men staat hier vóór een heel bijzonderen toestand, waarvoor onlangs de heer Van Walle (2) aandacht vroeg. De drie vierden van de Belgische vloot zijn aldus eigendom van eigenhandelsschippers die door den band maar één schip bezitten, zelden twee. Van daar het heel speciaal karakter van de sleeploonen. « De sleeploonen worden vrijelijk geregeld, naar de wet van vraag en aanbod ». De economische voorwaarden en de mededinging van de andere vervoermiddelen en nl. den spoorweg, hadden voor gevolg, dat de prijzen op een zeer laag peil vielen, vaak tot beneden den kostprijs. Zoo men voortgaat op het jaar 1913 = 100, gaf, in 1929, het indexcijfer van de sleeploonen 671 aan; in 1932, 382; in 1934, 360 en in 1935, 325. In 1936, komt beternis : 394, terwijl, in 1937, het hooge cijfer van 523 wordt bereikt. Een dergelijke toestand maakt het leven van den schipper allesbehalve rooskleurig, te meer daar in menig geval hij nog den vaak zwaren last eener hypotheekschuld te torsen heeft.

(2) « De Belgische Binnenscheepvaart » in *Economische Tijdingen van de Kredietbank*, Juni en Juli 1939.

De Dienst der Binnenscheepvaart heeft ook de bevolking laten tellen die zich aan boord van de Belgische binnenvloot bevindt. Hier de resultaten : in 1938, 11.091 mannen, 7.437 vrouwen en 5.687 kinderen inclusief de aan wal geblevene. Dit maakt samen 24.215 personen, w.o. 2.358 van vreemde nationaliteit.

Bij dezelfde gelegenheid werden nog geteld : 2.831 schepen metende 1.036.787 t eigendom van buitenlanders (205 Duitsche, 404 Fransche en 2.037 Nederlandsche).

In den loop van de verslagperiode, werd aan de economische infrastructuur van het land in zake waterwegen, groote aandacht gewijd.

Ter gelegenheid van het bespreken der buitengewone begroting voor 1939, heeft de heer Vanderpoorten, Minister van Openbare Werken, in het openbaar aangekondigd, dat de voorafgaandelijke studie van het *Luik-Keulen-kanaal*, eerlang zou worden aangevat. In de scheepvaartkringen van Antwerpen, wordt het bouwen van dezen waterweg als onontbeerlijk beschouwd zoo het land de huidige Rijnvaart voor zich wil houden. Immers, de bouw van het *Hansa-Kanaal*, die binnen enkele jaren zal voltooid zijn, zou voor gevolg hebben, dat Antwerpen 40 à 45 pCt. van het Duitsche vervoer ten bate van Bremen, Hamburg of Emden zou verliezen.

Tijdens dezelfde zitting, heeft de Minister van Openbare Werken aan verschillende interpellanten het volgende antwoord gegeven :

a) Dat hij de mogelijkheid zou vinden om, in 1939 en 1940, de werken aan het kanaal Ieper-IJzer voort te zetten ;

b) Dat hij in zake verbreding van het kanaal van Charleroi, voornemens is, in 1940, een crediet voor het instudeeren dezer kwestie uit te trekken ;

c) Dat zijn departement den bouw van het vak Nimy-Tertre van het kanaal Nimy-Antoing onder het oog nam; deze bouw werd toegewezen in Augustus, en moet binnen de twee jaar af zijn.

Met den bouw van dezen nieuwen waterweg wordt beoogd de streek van Bergen (Mons) en den Borinage te voorzien met een bevaarbaren modernen waterweg, toegankelijk voor schepen van 600 t en tegelijk de stroomafwaarts van Bergen (Mons) gelegen plaatsen buiten het bereik der overstromingen te plaatsen. De door het nieuwe kanaal meest begunstigde streken zijn deze van Baudour, Tertre en Hautrage.

IX. — BUITENLANDSCHE HANDEL.

De resultaten van den buitenlandschen handel voor het eerste halfjaar van 1939 toonen aan, dat, t.o.v. de uitkomsten van de overeenkomstige periode van 1938, de invoeren met zoowat fr 538 millioen, of 4,5 pCt., zijn teruggelopen, terwijl de uitvoeren met ca.

fr 564 millioen of 5,3 pCt. zijn toegenomen. Het tekort van fr 1.184 millioen, waarmede onze buitenlandsche handel het eerste halfjaar van 1938 afsloot, kon dus, op fr 79 millioen na, worden geresorbeerd.

TABEL I.

Buitenlandsche handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie gedurende het eerste halfjaar van de jaren 1938 en 1939, onderscheiden per soort van goederen
(in millioenen franken).

AFDEELINGEN	INVOER				UITVOER			
	1938	1939	+ of — voor 1939	Verminder. of vermeerd. in %	1938	1939	+ of — voor 1939	Verminder. of vermeerd. in %
I. Levende dieren en dierlijke producten..								
II. Producten van het plantenrijk.....	1.472	1.399	— 73	— 5,0	921	915	— 6	— 0,7
III. Minerale producten	2.935	2.627	— 308	— 10,5	946	915	— 31	— 3,3
IV. Producten der voedingsnijverheid, dranken, enz.	2.428	2.410	— 18	— 0,7	1.313	1.338	+ 25	+ 1,9
V. Scheikundige en artsennijverheidige producten, enz.	585	602	+ 17	+ 2,9	225	264	+ 39	+ 17,3
VI. Allerlei bewerkt was ; zeep, enz.	422	463	+ 41	+ 9,7	733	708	— 25	— 3,4
VII. Leder en peltterijen, enz.	10	9	— 1	— 1,0	5	6	+ 1	+ 20,0
VIII. Producten der weefnijverheid	84	79	— 5	— 6,0	205	193	— 12	— 5,9
IX. Kleedingstukken, linnengoed, enz.	357	360	+ 3	+ 0,8	1.089	1.121	+ 32	+ 2,9
X. Hout en fabrikaten van hout, enz.	96	83	— 13	— 13,5	95	98	+ 3	+ 3,2
XI. Caoutchouc en werken van caoutchouc.	302	301	— 91	— 23,2	73	66	— 5	— 6,8
XII. Papier en zijn toepassingen	39	41	+ 2	+ 5,1	71	66	— 5	— 7,0
XIII. Werken van steen, enz.	307	273	— 34	— 11,1	186	169	— 17	— 9,1
XIV. Glas en glaswerk	118	131	+ 13	+ 11,0	529	830	+ 301	+ 56,9
XV. Metalen en werken van metalen	28	23	— 5	— 17,9	244	267	+ 23	+ 9,4
XVI. Machines, mechanische werktuigen, enz.	1.210	1.295	+ 85	+ 7,0	2.811	3.152	+ 341	+ 12,1
XVII. Voortuigen andere dan voor spoorwegen.	648	597	— 51	— 7,9	634	534	— 100	— 15,8
XVIII. Horlogemakerswerk, werktuigen om toestellen elders niet genoemd	486	402	— 84	— 17,3	226	248	+ 22	+ 9,7
XIX. Muziekinstrumenten	64	57	— 7	— 10,9	4	5	+ 1	+ 25,0
XX. Wapens	10	9	— 1	— 1,0	1	1	—	—
XXI. Allerlei samenstellingen	10	20	+ 10	+ 100,0	126	118	— 8	— 6,3
	141	121	— 20	— 14,2	221	205	— 16	— 7,2
TOTAAL...	11.841	11.303	— 538	— 4,5	10.658	11.222	+ 564	+ 5,3

TABEL II.

Buitenlandsche handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie met de voornaamste Europeesche en overzeesche landen gedurende het eerste halfjaar van de jaren 1938-1939
(in millioenen franken).

LAND VAN HERKOMST EN VAN BESTEMMING	UITVOER			INVOER		
	Eerste halfjaar 1938	Eerste halfjaar 1939	Vermeerdering of vermindering (%)	Eerste halfjaar 1938	Eerste halfjaar 1939	Vermeerdering of vermindering (%)
Belgisch-Kongo	219	178	— 18,7	961	949	— 1,2
Europeesche landen :						
Frankrijk	1.782	1.664	— 6,6	1.589	1.781	+ 12,1
Groot-Brittannië	1.534	1.656	+ 8,0	921	919	— 0,2
Nederland	1.208	1.465	+ 21,3	1.003	1.083	+ 8,0
Duitschland	1.337	1.093	— 18,2	1.325	1.266	— 4,5
Italië	124	171	+ 37,9	102	111	+ 8,8
Zwitserland	278	326	+ 17,3	146	141	— 3,4
Zweden	228	309	+ 75,0	250	169	— 32,4
Spanje	127	97	— 23,6	49	24	— 51,0
U. S. S. R.	252	114	— 54,8	271	139	— 48,7
Noorwegen	118	172	+ 45,8	95	89	— 6,3
Polen-Dantzig	144	134	— 6,9	127	200	+ 57,5
Finland	85	126	+ 48,2	113	94	— 16,8
Tjecho-Slowakije (Republiek)	99	52	— 47,5	141	83	— 41,1
Portugal	100	103	+ 3,0	41	40	—
TOTALEN...	7.406	7.572	+ 2,2	6.173	6.130	— 0,7
Overzeesche landen :						
Vereenigde Staten	616	943	+ 53,1	1.482	1.100	— 25,8
Argentinië	346	398	+ 15,0	508	578	+ 13,8
Britsch-Indië	145	195	+ 34,5	355	279	— 21,4
Egypte	114	121	+ 6,1	39	48	+ 23,1
China	115	127	+ 10,4	16	14	— 12,5
Zuid-Afrikaansche Unie	169	150	— 11,2	107	111	+ 3,7
Brazilië	124	140	+ 12,9	157	128	— 18,5
Canada	88	99	+ 12,5	145	135	— 6,9
Japan	78	83	+ 6,4	59	47	— 20,3
Australië	60	53	— 11,7	353	428	+ 21,2
Nederlandsch Oost-Indië	88	101	+ 14,8	76	76	—
TOTALEN...	1.943	2.310	+ 18,9	3.297	2.944	— 10,7
Totale voor de opgegeven landen	9.568	10.060	+ 5,1	10.431	10.023	— 3,9
Algemeene totalen van den bijzonderen handel	10.658	11.222	+ 5,3	11.841	11.303	— 4,5

TABEL III.

**Voornaamste landen van herkomst en van bestemming waarmede de Belgisch-Luxemburgsche
Economische Unie bijzonderen handel drijft, onderscheiden per soort van goederen.
Waarde (miljoenen franken).**

LAND	JAAR	CATEGORIËN VAN KOOPWAREN																	Algemeene totalen voor de 21 secties
		<i>Sectie I</i> Levende dieren en dierlijke producten	<i>Sectie II</i> Producten van het plantenrijk	<i>Sectie III</i> Delfstoffen	<i>Sectie IV</i> Voedingsproducten, dranken, tabak	<i>Sectie V</i> Scheikundige en artsenijproducten	<i>Sectie VII</i> Leder en pelerij en a. werk in die stof.	<i>Sectie VIII</i> Producten der weefnijverheid	<i>Sectie IX</i> Kleederen, lijnw. en gem. kledingst.	<i>Sectie X</i> Hout en houtwerken, kurk	<i>Sectie XII</i> Papier en toepassingen	<i>Sectie XIII</i> Werken in steen, enz.	<i>Sectie XIV</i> Glas en glaswaren	<i>Sectie XV</i> Metalen en metaalwaren	<i>Sectie XVI</i> Machines, mechanische werktuigen, enz.	<i>Sectie XVII</i> Voertuigen (andere dan voor spoorwegen)			
INVOER.																			
Frankrijk	1 ^o halfj. 1938	276	90	295	101	182	32	150	10	66	64	9	5	142	76	42	1.598		
	1 ^o halfj. 1939	257	119	333	93	204	33	182	14	48	68	12	5	219	80	55	1.781		
Nederland	1 ^o halfj. 1938	142	344	243	58	28	8	19	2	13	26	10	2	48	42	9	1.003		
	1 ^o halfj. 1939	153	317	299	63	34	8	19	3	9	23	38	2	54	43	8	1.083		
Groot-Brittannië	1 ^o halfj. 1938	209	26	263	23	21	19	83	11	3	14	7	1	80	81	49	921		
	1 ^o halfj. 1939	187	36	333	23	22	14	70	10	2	14	17	1	66	65	21	919		
Duitschland	1 ^o halfj. 1938	6	22	413	10	111	14	40	33	10	54	37	10	149	256	77	1.325		
	1 ^o halfj. 1939	6	25	440	6	112	13	35	28	6	53	26	12	126	236	68	1.266		
Vereenigde Staten	1 ^o halfj. 1938	13	590	260	97	26	5	4	8	44	16	2	—	34	78	289	1.482		
	1 ^o halfj. 1939	11	291	213	123	38	3	4	4	32	12	2	—	29	80	239	1.100		
Belgisch-Kongo	1 ^o halfj. 1938	8	222	183	10	—	—	—	—	10	—	—	—	528	—	—	961		
	1 ^o halfj. 1939	3	201	146	10	—	—	—	—	7	—	—	—	581	—	—	949		
UITVOER.																			
Frankrijk	1 ^o halfj. 1938	205	255	558	32	98	16	53	7	6	41	48	11	294	78	48	1.782		
	1 ^o halfj. 1939	231	245	460	49	61	16	35	4	4	31	67	9	305	76	28	1.664		
Nederland	1 ^o halfj. 1938	71	71	159	12	106	8	160	29	25	25	58	24	263	79	91	1.208		
	1 ^o halfj. 1939	83	67	191	18	104	13	205	32	24	22	84	19	342	104	128	1.465		
Groot-Brittannië	1 ^o halfj. 1938	104	266	143	43	71	28	160	13	10	25	67	75	410	53	8	1.534		
	1 ^o halfj. 1939	118	283	166	41	72	37	157	9	10	22	93	82	455	41	3	1.656		
Duitschland	1 ^o halfj. 1938	204	125	178	11	92	97	123	5	9	5	21	2	432	20	2	1.337		
	1 ^o halfj. 1939	185	126	146	10	57	69	91	4	8	3	31	3	329	15	2	1.093		
Vereenigde Staten	1 ^o halfj. 1938	58	31	61	1	58	5	130	2	1	19	160	9	53	4	—	616		
	1 ^o halfj. 1939	63	30	83	1	100	9	175	8	2	23	279	20	122	3	—	943		
Belgisch-Kongo	1 ^o halfj. 1938	1	4	6	14	9	1	14	9	2	6	1	1	61	57	19	219		
	1 ^o halfj. 1939	2	3	4	12	9	1	13	9	1	6	1	1	49	34	17	178		

De waardevermindering van de invoeren betrof de producten van het dierenrijk en vooral deze van het plantenrijk, het hout en werken van hout, alsmede de voertuigen andere dan spoorwagens. Daarentegen ligt, voor den uitvoer, de waargenomen verhooging in hoofdzaak aan onze uitvoeren van metaal en werken van metaal, evenals aan werken van steen.

Uit een nauwkeurige studie van onzen buitenland-schen handel blijkt en nl. tabel IV wijst uit, dat de vermindering der invoeren veeleer het gevolg is van een vermindering der gemiddelde prijzen per eenheid, dan van de hoeveelheden. In totaal, is de tonnage van de invoeren met 1 pCt. gestegen, terwijl hun waarde met 4,5 pCt. zank. De afwijkingen op dit gebied zijn vooral merkbaar voor de niet duurzame stoffen voor de productie van voedingswaren en dranken, alsmede voor de nijverheid en den handel.

In zake uitvoer, zijn het de duurzame en niet-duurzame goederen voor de nijverheid en den handel, welke, in hoofdzaak, de waarde van onze leveringen hebben opgevoerd; het toenemen der hoeveelheid is eveneens te wijten aan het hogere cijfer van onzen brandstoffenuitvoer. In totaal, is de vooruitgang van onzen uitvoer zoowat van dezelfde grootte in volume en in waarde.

Zoo men dus de resultaten van den buitenlandschen handel gedurende het eerste halfjaar van 1939 in hun geheel beschouwt, mag worden gezegd, dat ze niet al te slecht zijn. De uitvoer is, inderdaad, zichtbaar aan het toenemen en vooral de export van gewoonlijk uitgevoerde ruwe goederen, doch niet uitsluitend deze, want ook in de afgewerkte textiel- en minerale producten is er toeneming. De invoeren vertoopen een minder gunstige orientatie na hun hooge vlucht

TABEL IV.

Buitenlandsche handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie
(eerste halfjaar 1938 en 1939)

volgens de door den Raad van den Volkenbond aangenomen indeeling (17 September 1935).

GOEDEREN	HOEVEELHEID (duizenden tons)								WAARDE (millioenen franken)							
	Ruwe artikelen		Artikelen welke een bewerking hebben ondergaan				Totaal		Ruwe artikelen		Artikelen welke een bewerking hebben ondergaan				Totaal	
			gewone		grootere verwerking						gewone		grootere verwerking			
	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939	1 ^e half-jaar 1938	1 ^e half-jaar 1939

INVOER.

1. Stoffen voor het voortbrengen van voedsel, dranken en tabak (alle onduurzame)	692	977	107	122	—	—	799	1.099	1.016	932	120	109	—	—	1.136	1.041
2. Stoffen voor het landbouwbedrijf (alle onduurzame)	899	804	463	531	—	—	1.362	1.335	544	417	349	406	—	—	893	823
3. Onduurzame stoffen voor nijverheid en handel (andere dan die der groepen 1 en 2)	629	717	90	111	135	147	854	975	1.778	1.788	450	463	648	628	2.876	2.879
4. Duurzame stoffen voor nijverheid en handel	6.944	7.159	830	706	27	30	7.801	7.895	1.237	1.350	1.149	1.126	146	177	2.532	2.653
5. Oliën en vetten, dierlijke en plantaardige, en hun grondstoffen (alle onduurzame)	157	175	64	37	—	—	221	212	240	223	314	94	—	—	461	317
6. Brandstoffen, elektrische energie en smeersels (alle onduurzame)	2.775	2.122	1.535	1.841	—	—	4.310	3.963	492	369	587	582	—	—	1.079	951
7. Uitrusting en gereedschap voor landbouw, nijverheid en handel (alle duurzame)	1	1	—	—	47	81	48	82	3	3	—	—	783	976	786	979
8. Voedingsmiddelen, dranken en tabak (alle onduurzame)	223	231	68	80	53	54	344	365	341	371	218	221	235	232	794	824
9. Andere onduurzame producten gereed voor den verkoop in het klein of voor de verbruikers	—	—	—	—	12	12	12	12	—	—	—	—	*334	301	334	301
10. Duurzame producten (« uitrustingsgoed der verbruikers »)	—	—	—	—	43	11	43	11	—	—	—	—	627	274	627	274
Onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	229	258
	12.320	12.185	3.158	3.427	316	336	15.795	15.949	5.652	5.454	3.187	3.002	2.773	2.589	11.841	11.303

UITVOER.

1. Stoffen voor het voortbrengen van voedsel, dranken en tabak (alle onduurzame)	95	46	27	29	—	—	122	75	120	44	44	44	—	—	164	88
2. Stoffen voor het landbouwbedrijf (alle onduurzame)	168	140	769	674	—	—	937	814	104	110	384	361	—	—	488	471
3. Onduurzame stoffen voor nijverheid en handel (andere dan die der groepen 1 en 2)	215	279	105	120	364	386	684	785	928	1.015	987	1.146	1.089	1.000	3.004	3.161
4. Duurzame stoffen voor nijverheid en handel	2.704	2.486	2.467	2.822	233	228	5.404	5.536	392	444	2.573	2.923	878	1.193	3.843	4.560
5. Oliën en vetten, dierlijke en plantaardige, en hun grondstoffen (alle onduurzame)	4	6	32	19	—	—	36	25	8	10	162	56	—	—	170	66
6. Brandstoffen, elektrische energie en smeersels (alle onduurzame)	2.046	2.790	1.177	943	—	—	3.223	3.733	384	451	380	280	—	—	764	731
7. Uitrusting en gereedschap voor landbouw, nijverheid en handel (alle duurzame)	2	2	—	—	112	103	114	105	31	28	—	—	885	785	916	813
8. Voedingsmiddelen, dranken en tabak (alle onduurzame)	76	62	13	16	74	90	163	168	193	165	51	33	161	195	405	393
9. Andere onduurzame producten gereed voor den verkoop in het klein of voor de verbruikers	—	—	—	—	18	19	18	19	—	—	—	—	368	395	368	395
10. Duurzame producten (« uitrustingsgoed der verbruikers »)	—	—	—	—	40	31	40	31	—	—	—	—	460	472	460	472
Onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	74
	5.310	5.812	4.589	4.623	842	856	10.742	11.294	2.158	2.266	4.581	4.842	3.841	4.039	10.658	11.222

TABEL V.

Buitenlandsche handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie
(eerste halfjaar 1939)

volgens de door den Raad van den Volkenbond aangenomen indeeling (17 September 1935).

Vermeerdering of vermindering in procent van de cijfers over het eerste halfjaar van 1938.

GOEDEREN	HOEVEELHEID			WAARDE				
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een gewone bewerking ondergaan hebben		Totaal	Ruwe artikelen	Artikelen welke een gewone bewerking ondergaan hebben		Totaal
		gewone	grootere verwerking			gewone	grootere verwerking	

INVOER.

1. Stoffen voor het voortbrengen van voedsel, dranken en tabak (alle onduurzame).....	+ 41,2	+ 14,0	—	+ 37,5	— 8,3	— 9,2	—	— 9,1
2. Stoffen voor het landbouwbedrijf (alle onduurzame).....	— 10,6	+ 14,7	—	— 2,0	+ 23,3	+ 16,3	—	— 7,8
3. Onduurzame stoffen voor nijverheid en handel (andere dan die der groepen 1 en 2).....	+ 14,0	+ 23,3	+ 8,9	+ 14,2	+ 0,6	+ 2,9	— 3,1	+ 0,1
4. Duurzame stoffen voor nijverheid en handel.....	+ 3,1	— 14,9	+ 11,1	+ 1,2	+ 9,1	— 2,0	+ 21,2	+ 4,8
5. Oliën en vetten, dierlijke en plantaardige, en hun grondstoffen (alle onduurzame).....	+ 11,5	— 42,2	—	— 4,1	— 7,1	— 70,1	—	— 31,2
6. Brandstoffen, elektrische energie en smeersels (alle onduurzame).....	— 23,5	+ 19,9	—	— 8,1	— 25,0	— 0,9	—	— 11,9
7. Uitrusting en gereedschap voor landbouw, nijverheid en handel (alle duurzame).....	0	—	+ 72,3	+ 70,8	0	—	+ 24,6	+ 24,6
8. Voedingsmiddelen, dranken en tabak (alle onduurzame).....	+ 3,6	+ 17,6	+ 1,9	+ 6,1	+ 8,8	+ 1,4	— 1,3	+ 3,8
9. Andere onduurzame producten gereed voor den verkoop in het klein of voor de verbruikers.....	—	—	0	—	—	—	— 9,0	— 9,0
10. Duurzame producten (« Uitrustingsgoed der verbruikers »).....	—	—	— 74,4	— 74,4	—	—	— 56,3	— 56,3
Onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.....	—	—	—	—	—	—	—	+ 12,7
	— 1,1	+ 8,6	+ 6,3	+ 1,0	— 3,6	— 5,8	— 6,6	— 4,5

UITVOER.

1. Stoffen voor het voortbrengen van voedsel, dranken en tabak (alle onduurzame).....	— 51,6	+ 7,4	—	— 38,5	— 63,3	0	—	— 46,3
2. Stoffen voor het landbouwbedrijf (alle onduurzame).....	— 16,7	— 12,4	—	— 13,1	+ 5,8	+ 6,0	—	— 3,5
3. Onduurzame stoffen voor nijverheid en handel (andere dan die der groepen 1 en 2).....	+ 30,4	+ 14,3	+ 6,0	+ 14,8	+ 9,5	+ 16,2	— 8,2	+ 5,2
4. Duurzame stoffen voor nijverheid en handel.....	— 8,1	+ 14,4	— 2,1	+ 2,4	+ 13,3	+ 13,6	+ 35,9	+ 18,5
5. Oliën en vetten, dierlijke en plantaardige, en hun grondstoffen (alle onduurzame).....	+ 50,0	— 40,6	—	— 30,6	+ 25,0	— 65,4	—	— 61,2
6. Brandstoffen, elektrische energie en smeersels (alle onduurzame).....	+ 36,4	— 19,9	—	+ 15,8	+ 17,4	— 26,3	—	— 4,3
7. Uitrusting en gereedschap voor landbouw, nijverheid en handel (alle duurzame).....	0	—	— 8,0	— 8,0	— 9,7	—	— 11,3	— 11,2
8. Voedingsmiddelen, dranken en tabak (alle onduurzame).....	— 18,4	+ 23,1	+ 21,6	+ 3,1	— 14,5	— 35,3	+ 21,1	— 3,0
9. Andere onduurzame producten gereed voor den verkoop in het klein of voor de verbruikers.....	—	—	+ 5,6	+ 5,6	—	—	+ 7,3	+ 7,3
10. Duurzame producten (« Uitrustingsgoed der verbruikers »).....	—	—	— 22,5	— 22,5	—	—	+ 2,6	+ 2,6
Onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.....	—	—	—	—	—	—	—	— 3,9
	+ 9,5	+ 0,7	+ 1,7	+ 5,1	+ 5,0	+ 5,7	+ 5,2	+ 5,3

tijdens het eerste kwartaal, zijn ze, tijdens het tweede, fel aan het slinken gegaan. Deze beweging weerspiegelt, in hoofdzaak, het verloop van onze aankopen van grondstoffen, terwijl de andere invoeren vrij stabiel blijven.

Zooals blijkt uit de volgende indexcijfers, stemt deze herneming der uitvoeren, die van het eene jaar op het andere, wordt waargenomen, overeen met het verloop van den wereldhandel.

Indexcijfers over het verloop van den wereldhandel.

Basis : 1929 = 100.

Bron : *Statistisch Bulletin van den Volkenbond.*

	Goudwaarde	Goudprijs	Hoeveelheid
1938 : 1 ^{ste} kwartaal	41,0	47,5	88,2
2 ^o kwartaal	39,4	46,0	85,7
1939 : 1 ^{ste} kwartaal	38,6	43,0	89,8
2 ^o kwartaal	40,2	43,0	93,5

**Deficit van de handelsbalans in den loop
van het eerste halfjaar van elk der jaren 1930
tot 1939**

(millioenen franken).

1930	3.146	1935	430
1931	618	1936	1.111
1932	563	1937	1.181
1933	481	1938	1.184
1934	123	1939	79

Het verminderen van de invoeren, dat zich nog meer zou hebben afgeteekend zoo het land niet tot aanzienlijke aankopen van voedingswaren was overgegaan, vertolkt in de allereerste plaats de lusteloosheid van de binnenlandsche markt.

Deze herneming in de uitvoeren, was ongelijk volgens de verschillende landen van bestemming. Dooreengenoemen, was de toeneming van den uitvoer grooter naar de overzeesche landen dan naar de andere.

Van het eene jaar op het andere, was er, inderdaad, 53,1 pCt. verhooging van onze uitvoeren naar de Vereenigde Staten, 12,5 pCt. naar Canada, 15 pCt. naar Argentinië en 12,9 pCt. naar Brazilië. Naar Britsch-Indië bedraagt de verhooging 34,5 pCt. en deze naar Nederlandsch-Indië 14,8 pCt. Zoo wij de voornaamste overzeesche landen even onder het oog nemen, dan zien we, dat hier de gezamenlijke uitvoeren met 18,9 pCt. zijn toegenomen. Alleen voor Australië en de Zuid-Afrikaansche Unie, wordt teruggang gemeld.

Met den uitvoer naar de Europeesche landen is het anders gesteld; hier is van het eene jaar op het

andere en voor het eerste halfjaar, de vooruitgang slechts 2,2 pCt. Terwijl Zweden, Noorwegen en Finland verhooging van onze uitvoeren aanwijken, van resp. 75, 45,8 en 48,2 pCt., treden Italië, Nederland en Zwitserland resp. op met 37,9, 21,3 en 17,3 pCt. vooruitgang. Naar Duitschland en Frankrijk daarentegen, verliezen wij veld : 18,2 pCt. voor het eerstgenoemde en 6,6 pCt. voor het tweede, terwijl naar de U.S.S.R. wij er 54,8 pCt. bij inschieten. Dat onze verzendingen naar Spanje en Tsjecho-Slowakije er allesbehalve op vooruitgaan, zal in de huidige omstandigheden wel niemand verwonderen.

In zake invoeren, zijn het de landen van overzee welke voor den teruggang aan de spits staan, wat trouwens verband houdt met het verloop van onze grondstoffenaankopen. Maken alleen uitzondering : Egypte met + 23,1 pCt., Australië met + 21,2 pCt., Argentinië met + 13,8 pCt. en de Zuid-Afrikaansche Unie met + 3,7 pCt. Inzonderheid en tegen de beweging van de uitvoeren in, zijn onze aankopen in de Vereenigde Staten met 25,8 pCt. geslonken. Voor de voornaamste overzeesche landen bedraagt de gezamenlijke achteruitgang, zoowat 10,7 pCt.

Onder onze buurstaten, hebben wij Frankrijk en Nederland welke uitvoeren naar ons land resp. met 12,1 en met 8 pCt. gestegen zijn. Onder de andere Europeesche landen, boekt Italië hier een vooruitgang van 8,8 pCt. en Polen van 57,5 pCt. Voor al de overige landen is er achteruitgang : zeer gering voor het Vereenigd Koninkrijk, 4,5 pCt. voor Duitschland, 32,4 pCt. voor Zweden en voor U. S. S. R. 48,7 pCt.

Wat onze kolonie betreft, zijn, op 1 pCt. na, onze invoeren ongewijzigd gebleven, terwijl onze uitvoeren met 18,7 pCt. terugliepen.

WIJZIGINGEN AAN DE STATUTEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË

Op 23 September 1939, heeft de Algemeene Vergadering der Aandeelhouders de statuten van de Bank als volgt gewijzigd, ten einde ze in overeenstemming te brengen met het koninklijk besluit van 24 Augustus 1939.

OUDE TEKST.

ARTIKEL ÉÉN. — De Nationale Bank van België, opgericht onder den vorm eener naamlooze vennootschap, krachtens de wet van 5 Mei 1850 en verlengd ingevolge de wetten van 20 Mei 1872, 26 Maart 1900 en 26 Februari 1926 en bij de koninklijke besluiten van 25 October 1926 en 23 Juli 1937, respectievelijk genomen in uitvoering van de wetten van 16 Juli 1926 en 10 Juni 1937, wordt beheerscht door deze wettelijke bepalingen en de huidige statuten.

Zij heeft haar hoofdzetel te Brussel.

ART. 2 en 3. —

ART. 4. — De duur van de Bank wordt tot 31 December 1961 verlengd.

ART. 5 à 16.

ART. 17. — De verrichtingen van de Bank bestaan uit :

1° Het disconteerden, aankopen of afstaan van wisselbrieven en andere effecten die handelsverrichtingen tot doel hebben.

§ 2 .....

2° .....

3° Schatkistbons te disconteerden, aan te koopen en te verkoopen; deel te nemen aan de aanbestedingen van effecten op korten of halflangen termijn uitgeschreven door de Belgische Regeering of door die van de Kolonie, of door inrichtingen van openbaar nut wier verbintenissen door het Rijk worden gewaarborgd en deze zelfde effecten te verkoopen;

4° tot 7° .....

NIEUWE TEKST.

ARTIKEL ÉÉN. — De Nationale Bank van België, opgericht onder den vorm eener naamlooze vennootschap, ingesteld krachtens de wet van 5 Mei 1850, en verlengd ingevolge de wetten van 20 Mei 1872, 26 Maart 1900 en 26 Februari 1926, en bij de koninklijke besluiten van 25 October 1926 en 23 Juli 1937, respectievelijk genomen in uitvoering van de wetten van 16 Juli 1926 en 10 Juni 1937, is voortaan onderworpen aan de bepalingen van het koninklijk besluit n° 29, van 24 Augustus 1939, genomen in uitvoering van de wet van 1 Mei 1939 en de onderhavige statuten.

Zij heeft haar hoofdzetel te Brussel.

TEKST BEHOUDEN.

ART. 4. — De duur van de Bank verstrijkt op 31 December 1961.

TEKST BEHOUDEN.

ART. 17. — De verrichtingen van de Bank bestaan in :

1° Het disconteerden, aankopen en overdragen van wisselbrieven en andere effecten die handelsverrichtingen tot doel hebben.

TEKST BEHOUDEN.

TEKST BEHOUDEN.

3° Het disconteerden, aankopen en overdragen van effecten op korten of halflangen termijn, uitgegeven of gewaarborgd door den Belgischen Staat, de Kolonie, het Groothertogdom Luxemburg, of uitgegeven door lichamen waarvan de verbintenissen door den Belgischen Staat worden gewaarborgd.

TEKST BEHOUDEN.

8° Het geven van voorschotten in rekening-courant of op korten termijn, op deponering van nationale publieke fondsen of van andere door het Rijk of de Kolonie gewaarborgde waarden, alsmede op de gelijksoortige waarden van het Groothertogdom Luxemburg, binnen de perken en onder de voorwaarden door den Regentenraad van tijd tot tijd te bepalen;

9° Het koopen en verkoopen van nationale publieke fondsen sedert minstens twee jaar uitgegeven en ter Beurse genoteerd. Bovenstaande termijn is niet van toepassing op de conversie-leeningen behalve wanneer de openbare Schatkist er meer dan tien ten honderd versch geld uitgehaald heeft.

ART. 18. — Het is de Bank uitdrukkelijk verboden andere dan bij vorig artikel bepaalde verrichtingen te doen en rechtstreeksch of onrechtstreeks in niet goorloofde verrichtingen tusschen te komen.

Zij mag geen leening aangaan behoudens in de gevallen voorzien onder 2° van art. 17; zij mag geen voorschotten geven noch op hypotheek, noch op bewaargeving van aandelen of nijverheidsobligatiën, met uitzondering van regelmatig uitgegeven preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Zij mag op haar eigen aandelen niet leenen noch dezelfde inkoop. Zij mag middellijk noch onmiddellijk eenig deel nemen in nijverheids- of handelsondernemingen, noch handel drijven, behalve in goud en zilver.

De Bank mag echter, mits toelating van den Minister van Financiën, ten beloope van het vierde van haar kapitaal en haar reserves inschrijven op het kapitaal van financiële organismen van openbaar nut opgericht krachtens een bijzondere wet, en zulks afgezien van het aandeel door haar onderschreven in het kapitaal van de Bank voor Internationale Regelingen, in gevolge de begrotingswet van 11 April 1930, houdende goedkeuring der akkoorden onderteekend te den Haag den

8° Voorschotten in rekening-courant te doen en kortlopende beleeningen op onderpand van overheidsfondsen op korten, halflangen of langen termijn, uitgegeven of gewaarborgd door den Belgischen Staat, de Kolonie of het Groothertogdom Luxemburg, en op preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, die in het publiek uitgegeven werden, en zulks binnen de perken en onder de voorwaarden door den Regentenraad vastgesteld.

9° Het koopen en verkoopen van ter Beurse genoteerde nationale overheidsfondsen op langen termijn.

ART. 18. — Het is de Bank verboden andere verrichtingen te doen dan diegene voorzien bij artikel 17.

De Bank mag echter, mits toelating van den Minister van Financiën, effecten verkrijgen die het kapitaal vertegenwoordigen van financiële lichamen die werken onder bijzondere wettelijke bepalingen of onder waarborg of controle van den Staat gesteld zijn, en van de Bank voor Internationale Betalingen, zonder dat het totaal van deze effecten meer dan het bedrag van haar kapitaal, haar reserves en haar afschrijvingsrekeningen mag beloope.

De Bank mag eveneens de onroerende goederen verkrijgen die volstrekt noodig zijn voor het bedrijf of voor het welzijn van haar personeel.

20 Januari 1930 en van zekere daarmee verband houdende akkoorden.

Zij mag geen andere onroerende eigendommen verwerven dan die gene welke voor den dienst der instelling volstrekt noodig zijn, of voor het welzijn van haar personeel.

ART. 19. —

ART. 20. — De effecten op korten of halflangen termijn gediscoonteerd, gekocht of aan de Bank toegewezen overeenkomstig de bepalingen van art. 17, 3°, kunnen voor niet meer dan vijfhonderd miljoen frank in de portefeuille van de Bank opgenomen worden, zonder dat het totaal van deze effecten tweehonderd miljoen gedurende meer dan twaalf achtereenvolgende maanden mag te boven gaan.

ART. 21. — De leeningen op bewaargevingen van nationale publieke fondsen, schatkistbiljetten of andere waarden door het Rijk of de Kolonie gewaarborgd, alsook op de gelijksoortige waarden van het Groot-hertogdom Luxemburg, zullen enkel toegestaan kunnen worden voor een termijn van ten hoogste vier maand.

De fondsen zullen niet voor meer dan de vier vijfden van hun waarde, koers van den dag, in pand mogen aanvaard worden.

Er mag niet meer dan één hernieuwing toegestaan worden, tenzij bijzondere machtiging door den Regentenraad.

ART. 22. — De Bank is gemachtigd door het Rijk of de Kolonie uitgegeven of gewaarborgde fondsen aan te koop voor een bedrag gelijk aan haar kapitaal, haar reserve, en de amortisatierekeningen.

Boven de in voorgaande alinea bedoelde aankopen mag de Bank de in paragraaf 9 van art. 17 bedoelde fondsen voor geen hooger bedrag dan 1 miljard aankopen.

Deze grens wordt vermeerderd met een bedrag gelijk aan alle terugbetaling of verkoop van bons, annuïteiten en obligatietitels van de Belgische Schatkist door de Nationale Bank krachtens de wetten van 27 December 1930 en 19 Juli 1932 gehouden.

De door de Bank aangekochte openbare fondsen mogen in de boekhouding ingeschreven worden aan hun aankoopkoers indien deze gelijk is aan of lager dan den terugbetalingsprijs.

ART. 23 à 30 worden achtereenvolgens.....

ART. 31. — De Bank neemt onder de voorwaarden door de wet bepaald den dienst van Rijkskassier waar.

TEKST BEHOUDEN.

ART. 20. — Het bedrag van de portefeuille van de Bank, verkregen door verrichtingen gedaan krachtens artikel 17, 3° en 9°, mag vijf miljard frank niet te boven gaan.

ART. 21. — Deze grens mag overschreden worden voor een bedrag gelijk aan alle terugbetaling of te gelde maken van bons, annuïteiten en obligaties van de Schatkist, in het bezit van de Bank krachtens de wetten van 27 December 1930 en 19 Juli 1932, en dat voorkomt op de balans van 25 Juni 1937.

De Bank mag bovendien nationale overheidsfondsen aankopen, tot een bedrag gelijk aan haar kapitaal, haar reserves en afschrijvingsrekeningen.

ART. 22. — De beperkingen betreffende de overheidsfondsen gelden niet voor de effecten die de uitvoering der verbintenissen van de Bank waarborgen in zake pensioenen.

ART. 23. — De overheidsfondsen in het bezit van de Bank mogen geboekt worden tegen hun aankoopprijs indien deze gelijk is aan of lager dan den terugbetalingsprijs.

ART. 24 à 31.

ART. 32. — De Bank neemt, onder de voorwaarden door de wet bepaald, den Dienst van Rijkskassier waar.

Zij mag onder door den Minister van Financiën te bepalen voorwaarden met operatiën van uitgifte en conversie van obligatiën en Schatkistbiljetten van het Rijk en van de Kolonie worden belast.

ART. 32. — De Bank doet den dienst van de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas ingesteld onder waarborg van het Rijk, bij de wet van 16 Maart 1865, aan de voorwaarden met deze instelling overeengekomen.

De voorloopige beleggingen van deze Kas alsmede van de verkopen worden gedaan door bemiddeling der Bank, dewelke, voor deze verrichtingen, afzonderlijke rekeningen en portefeuilles houdt.

De voor rekening dezer Kas neergelegde gelden worden in al de agentschappen in ontvangst genomen en terugbetaald.

De Bank mag eveneens, mits machtiging van den Minister van Financiën, zich belasten met den dienst van de financiële inrichtingen van openbaar nut die krachtens een bijzondere wet werden opgericht, en onder den waarborg of het toezicht van het Rijk geplaatst.

ART. 33 wordt.....

ART. 34. —

ART. 35. —

ART. 36. —

Wordt in voorkomend geval eveneens ten bate van het Rijk afgetrokken, de winst voortspruitend uit het verschil tusschen den interest tegen 3 1/2 t. h. en het bedrag van den interest op de discontoverrichtingen en de leeningen geheven zoowel buiten- als binnenlandsche.

ART. 37 en 38 worden achtereenvolgens.....

ART. 39. — § 1.

Onder de voorwaarden, bepaald, door den Minister van Financiën, mag de Bank belast worden met de uitgifte en de conversie van nationale overheidsfondsen op korten, halflangen en langen termijn.

ART. 33. — De Bank doet den dienst van de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas, ingevolge de desbetreffende wetten en de overeenkomsten met deze instelling afgesloten.

De voorloopige beleggingen van deze Kas alsmede van de verkopen worden gedaan door bemiddeling der Bank, dewelke voor deze verrichtingen, afzonderlijke rekeningen en portefeuilles houdt.

De deposito's voor rekening dezer Kas worden in al de agentschappen in ontvangst genomen en terugbetaald.

De Bank mag eveneens, met toelating van den Minister van Financiën, den dienst waarnemen van de andere financiële lichamen, die onder bijzondere wettelijke bepalingen werken of onder waarborg of controle van den Staat gesteld zijn, ingevolge de overeenkomsten met deze lichamen afgesloten.

ART. 34.

Afgeschaft.

TEKST BEHOUDEN.

ART. 36.
(Eerste alinea behouden.)

ART. 37. — De winst, die voor de Bank voortkomt van het verschil tusschen 3 1/2 t. h. en den rentevoet van haar verrichtingen van disconto, voorschot en beleening, komt aan den Staat toe. Het provenu van de nationale overheidsfondsen door de Bank verkregen, mag slechts tot een beloop van 3 1/2 t. h. bij de uit te keeren winsten gevoegd worden; het overschot wordt eventueel op de reserves of op de afschrijvingsrekeningen gestort.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de fondsen en effecten verkregen ter vertegenwoordiging van het kapitaal, van de reserves en van de afschrijvingsrekeningen, waarvan het provenu vrij ter beschikking van de Bank staat.

Zij is evenmin van toepassing op de effecten die de uitvoering waarborgen van de verplichtingen der Bank, in zake pensioenen.

ART. 38 en 39.

ART. 40. — § 1. — Tekst behouden.

Die heffing zal aan de reserve worden teruggegeven indien het volgend halfjaar zulks kan geschieden zonder de uit te deelen winst beneden 3 t. h. te brengen.

ART. 40 wordt .....

ART. 41 wordt .....

ART. 42 à 49 worden achter-
eenvolgens.....

ART. 50. — De Gouverneur, de Vice-Gouverneur en de Directeurs mogen geen lid zijn van de raden van welkdanige handelsvennootschap of maatschappij met handelsvorm, met uitzondering van de circulatiebank der Kolonie, van de Bank voor Internationale Regelingen en de krachtens een bijzondere wet opgerichte financiële organismen van openbaar nut.

§§ 2, 3, 4 en 5.

ART. 51 à 58 worden achter-
eenvolgens .....

ART. 59. — §§ 1 à 5.
De rechtsvorderingen worden uit-
geoeffend op zijn vervolging en benaar-
stiging.

ART. 60 à 61 worden achter-
eenvolgens.....

Die heffing zal aan de reserve worden teruggegeven indien deze teruggave het volgend halfjaar kan geschieden zonder de uit te deelen winst beneden 3 t. h. te brengen.

ART. 41.

ART. 42. — § 1. —
De Bank publiceert een opgave van haar bezit in overheidsfondsen op korten, halflangen en langen termijn, op 31 Maart, 30 Juni, 30 September en 31 December.

ART. 43 à 50.

ART. 51. — De Gouverneur, de Vice-Gouverneur en de Directeurs mogen geen deel uitmaken van den beheraad van handelsvennootschappen of vennootschappen onder handelsvorm, met uitzondering van financiële lichamen onderworpen aan bijzondere wettelijke bepalingen of geplaatst onder waarborg of contrôle van den Staat, en van de Bank voor Internationale Betalingen.

.....TEKST BEHOUDEN.

ART. 52 à 59.

ART. 60. — Tekst behouden.
Hij (de Gouverneur) vertegenwoor-
digt de Bank in rechte.

ART. 61 à 62.

ART. 62. — §§ 1 en 2.

Hij stelt het rentetarif en de voorwaarden vast van het disconto en van de voorschotten en het kapitaal dat mag besteed worden aan de leeningen op nationale fondsen.

§§ 4 à 7.

ART. 63 à 67 worden achtereen-
volgens .....

ART. 68. — § 1 à 3.
Hij stelt de voorwaarden vast onder dewelke de deposito's zullen worden aangenomen; die voorwaarden dienen den Minister van Financiën ter goedkeuring voorgelegd.

§§ 5 à 8 worden.....

ART. 69 à 92 worden achter-
eenvolgens.....

ART. 93. — De bepalingen voor-
zien in alinea's 2 tot 5 van artikel 50
zullen in werking treden vanaf
1 Januari 1938.

ART. 63. — §§ 1 en 2. — Tekst
behouden.

Hij bepaalt het rentetarif en de voorwaarden voor het disconto, de voorschotten en beleningen.

TEKST BEHOUDEN.

ART. 64 à 68.

ART. 69. — Tekst behouden.

Alinea afgeschaft.

§§ 4 à 7.

ART. 70 à 93.

Artikel afgeschaft.

Op de Vergadering waren 35 aandeelhouders vertegenwoordigd bezittende 21.591 aandelen en hebbende 156 stemmen.

De wijzigingen voorgesteld aan de statuten krachtens het koninklijk besluit van 24 Augustus 1939 als mede deze aangebracht ter verbetering werden met algemeene stemmen goedgekeurd, behalve 2 negatieve stemmen betreffende artikel 17, 3°, artikel 18, 2° alinea en artikel 20.

ECONOMISCHE WETGEVING.

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officieele berichten die voor de algemeene economie van het land een bijzonder belang vertoonen en in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de belangrijkste wetten en besluiten worden in extenso overgenomen. De overige wetteksten worden eenvoudig vermeld, met een verklarende nota.

Ten einde het raadplegen te vergemakkelijken,

zijn deze wetten en besluiten onder de volgende hoofden gerangschikt :

- I. *Algemeene economische en sociale wetgeving.*
- II. *Wetgeving betreffende openbare en private financiën.*
- III. *Binnenlandsche handelswetgeving.*
- IV. *Buitenlandsche handelswetgeving.*
- V. *Nijverheidswetgeving.*
- VI. *Arbeidswetgeving.*
- VII. *Internationale wetgeving.*

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING.

Koninklijk besluit van 7 Augustus 1939

houdende algemeene centralisatie der statistiekdiensten (Staatsblad, 11 Augustus 1939, blz. 5562).

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Sinds tal van jaren is de regeering met de centralisatie van de statistiekdiensten begaan. Tot dusverre werd ze broksgewijze verwezenlijkt.

Bij koninklijk besluit van 27 October 1934 werd de Centrale Dienst voor de statistiek belast met de groote periodieke tellingen en de publicatie dezer uitkomsten zoodaamt met de centralisatie binnen ten hoogste vijf jaar van de machinale bewerkingen en de statistische uitgaven.

Bij de wet van 18 December 1936 werden den Centralen Dienst de door de regeering in te stellen statistische onderzoekingen betreffende den demographischen, economischen en socialen toestand van het land opgedragen.

In uitvoering dezer wettelijke en reglementaire bepalingen werden talrijke statistische werkzaamheden over de meest verschillende onderwerpen aan den Dienst toevertrouwd. De centralisatie der uitgaven zal weldra een afgedane zaak zijn. Doch heel wat belangrijke statistiekdiensten moeten evenwel nog in den Centralen Dienst worden opgenomen.

Met het oog op het algeheele centralisatie heeft de Koninklijke Commissaris voor de administratieve hervorming in November 1938 een plan voor de reorganisatie van den Centralen Dienst voor de statistiek en een ontwerp van koninklijk besluit voor de centralisatie van de statistiekdiensten aan Eerste-Minister Spaak onderworpen.

Sindsdien werd een nieuwe weg afgelegd: de voornaamste statistiekdiensten werden in een enkel gebouw ondergebracht. Het oogenblik is dan ook gekomen om het programma van den koninklijken commissaris te verwezenlijken.

Het is met dat doel dat de regeering de eer heeft aan Uwer Majesteits goedkeuring bijgaand ontwerp van koninklijk besluit te onderwerpen.

De centralisatie laat verhopend dat eerlang het personeel zal kunnen verminderd worden, dank zij een betere organisatie der diensten en een grootere rationalisatie der werkzaamheden; door een bestendiger en rationeeler gebruik der statistiekmachines zal het mogelijk zijn de kostelijke aankopen en huurprijzen dezer machines te verminderen en de statistieken grondiger te bestudeeren, beproefer wetenschappelijke methoden toe te passen en het concept, de analyse en de publicatie der werkzaamheden onderling te ordenen.

De regeering koestert de vaste hoop dat België, dank zij deze hervorming, weldra met weinige kosten zal beschikken over een statistische instelling zoodaamt er in andere landen bestaan en welke aan al de economische, administratieve en wetenschappelijke vereischten zal beantwoorden.

Gelet op de wet van 18 December 1936, waarbij de regeering er toe gemachtigd wordt om, op door den Koning te bepalen data, statistische onderzoekingen over den demographischen, economischen en socialen toestand des lands te doen en de Centrale Dienst met deze onderzoekingen belast wordt; — Herzien Ons besluit van 10 Juni 1925, tot vaststelling van de bevoegdheden van het Bestuur der algemeene statistiek, waarvan de benaming bij Ons besluit van 2 December 1932 in degene van de Centrale Dienst voor de statistiek veranderd werd; — Herzien Ons besluit van 27 October 1934, houdende centralisatie der statistiekdiensten; — Overwegende dat er aanleiding toe bestaat de administratie te voorzien van een statistische organisatie in staat om een vollediger en stelselmatiger documentatie te leveren, om de eenheid van inzicht en de onderlinge ordening van de werkzaamheden der verschillende ministerieele departementen op dat gebied te verwezenlijken en om voor het aanwenden van de meest geperfectioneerde methoden zoodaamt als voor de meest snelle uit-

werking en uitgifte der statistische publicaties te zorgen; — Overwegende dat de algemeene centralisatie der statistiekdiensten het beste middel is om deze hervorming der administratieve statistiek tot stand te brengen; — Gelet op het verslag van Onzen commissaris voor de administratieve hervorming, waarbij tot de noodzakelijkheid van de centralisatie der statistiekdiensten wordt geconcludeerd; — Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Alleen de Centrale Dienst voor de statistiek wordt belast met :

1. Het uitvoeren der groote periodieke tellingen en enquêtes en het vaststellen van alle Rijksstatistieken, uitgezonderd de enquêtes en het noteeren van inlichtingen, die deel uitmaken van de gewone administratieve praktijk, waarmede zij onafscheidbaar samengaan, uit hoofde van hun speciaal doel, dat beperkt blijft tot de onmiddellijke vereischten van den belanghebbenden dienst;

2. Het centraliseeren van al wat het uitgeven der statistische inlichtingen betreft;

3. Het bestudeeren, zoo uit een wetenschappelijk als een technisch oogpunt, van de statistieken waarvan hem de uitwerking, overeenkomstig de onder 1° van dit artikel voorziene uitzondering niet is opgedragen; de opmaking dezer statistieken staat onder zijn toezicht.

Art. 2. Het uit de verschillende departementen over te komen statistiek personeel en het materieel, dat voor de diverse opnemingen dient, moeten binnen vijftien dagen na de bekendmaking van dit besluit, ter beschikking gesteld worden van den Centralen Dienst voor de statistiek. De kredieten uitgetrokken voor de bezoldiging van het personeel, het onderhoud van het materieel, den aankoop van drukwerk en de bekostiging der publicaties worden overgeschreven op de begrooting van het departement waaronder de Centrale Dienst voor de statistiek ressorteert.

Van dien datum af mogen de rekenplichtigen der vastgelegde uitgaven geen contract of koopovereenkomst betreffende statistische werkzaamheden en publicaties meer viseeren.

Art. 3. De ambtenaren en beambten die bij toepassing van dit besluit ter beschikking van den Centralen Dienst voor de statistiek gesteld worden, komen daar in over met hun tegenwoordigen rang. Hun nieuwe ambtsbezigheden worden hun aange-

wezen door de directie van den Centrale Dienst voor de statistiek. De overtollige ambtenaren worden binnen drie maanden na den datum van overkomst ter beschikking gesteld van het bestuur dat ze heeft afgestaan.

Art. 4. Het organieke kader van den Centralen Dienst voor de statistiek wordt later bij koninklijk besluit vastgesteld.

Art. 5. Ons besluit van 27 October 1934 wordt opgeheven.

Art. 6. Onze Ministers zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 11 Augustus 1939

waarbij op 15 September 1939 een algemeene telling van de vreemdelingen en van de personen zonder bepaalde nationaliteit wordt voorgeschreven (Staatsblad, 10 Augustus 1939, blz. 5722).

II. — WETGEVING BETREFFENDE OPENBARE EN PRIVATE FINANCIËN.

Koninklijk besluit van 8 Juli 1939

tot wijziging van het algemeen reglement betreffende de controle op kapitalisatie-ondernemingen (Staatsblad, 5 Augustus 1939, blz. 5455).

Gelet op het koninklijk besluit nr 43 van 15 December 1934, betreffende de controle op de kapitalisatie-ondernemingen, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr 307 van 30 Maart 1936; — Gelet op het koninklijk besluit van 12 Mei 1938, tot vaststelling van een algemeen reglement betreffende de controle op de kapitalisatie-ondernemingen; — De commissie voor de private verzekeringen en de kapitalisatie-ondernemingen gehoord; — Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Artikel 34 van het koninklijk besluit van 12 Mei 1938 tot vaststelling van een algemeen reglement betreffende de controle op de kapitalisatie-ondernemingen, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De aan de onderneming toegewezen sommen tot vergoeding van de administratiekosten mogen niet hooger zijn dan :

» 1 p. d. per jaar, van het kapitaal, voor kosten van beheer;

» 5 pCt., 3 pCt. of 2 pCt. van de premien, naar gelang deze per maand, kwartaal, halfjaar of jaar geïnd worden, voor kosten van incasseering;

» 2 pCt. van het kapitaal, het eerste jaar, 0,50 pCt. van het kapitaal, het tweede jaar, voor aankoopkosten.

» Voor de vaststelling van de periodieke premien dient er echter rekening mee gehouden dat de aankoopkosten tijdens den duur van het storten der premien moeten worden afbetaald. »

Art. 2. Artikel 38, 2°, van bovenvermeld koninklijk besluit van 12 Mei 1938 wordt als volgt aangevuld :

« 2° Het contract mag inhouden dat de onderneming niet gehouden is haar medecontractant te waarschuwen als daareven onder 1° bepaald, bijaldien deze haar schriftelijk kennis heeft gegeven van zijn besluit de premiebetaling te staken of wanneer hij een postkwitantie laat wederkeeren waarop hij « geweigerd » heeft doen vermelden. »

Art. 3. Artikel 39, alinea 2, van bovenvermeld koninklijk besluit van 12 Mei 1938, wordt als volgt gewijzigd :

« De afkoopwaarde zal niet minder bedragen dan 95 honderdsten van de theoretische afkoopwaarde waarop de werkelijke afkoopwaarde berekend wordt; bedoelde theoretische afkoopwaarde is gelijk aan de wiskundige reserve verminderd met de niet afbetaalde aankoopkosten. »

Art. 4. Artikel 39, alinea 3, van bovenvermeld koninklijk besluit van 12 Mei 1938, wordt met de volgende bepaling aangevuld :

« In de vaststelling van de vermindering, die uit hoofde van niet-afbetaalde aankoopkosten dient gedaan om de theoretische afkoopwaarde van een met periodieke premien aangedaan contract te bepalen, mag het aandeel in deze kosten niet meer bedragen dan 2 pCt. het eerste jaar, en 2,50 pCt. de volgende jaren. »

Art. 5. De volgende bepaling wordt als vierde alinea toegevoegd aan artikel 39 van bovenvermeld koninklijk besluit van 12 Mei 1938 :

« Wat de contracten met periodieke stortingen betreft, mogen de gemachtigde ondernemingen op het actief van hun balans het saldo van een rekening betreffende niet-afbetaalde aankoopkosten inschrijven, dat kan dienen om als wiskundige reserve te worden voorgelegd. Het saldo van vermelde rekening mag, op den datum van de balans, de waarde niet overschrijden van de lasten voor aankoopkosten, die in de periodieke stortingen van de op dien datum loopende contracten zijn begrepen en hoogstens met de in voorgaande alinea voorziene aandelen overeenstemmen. »

Art. 6. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 27 Juli 1939.

Waarborg van den Belgischen Staat aan de door Ruanda-Urundi uitgegeven of uit te geven Schatkistbons (Staatsblad, 13 Augustus 1939, blz. 5617).

Wet van 29 Juli 1939

betreffende de beperking van het bedrag waarmede schuldoorderingen kunnen afgelost worden, die door een hypotheek op een schip gewaarborgd zijn (Staatsblad, 21-22 Augustus 1939, blz. 5738).

Gedurende een termijn van één jaar, ingaande op den datum van in voege treden van deze wet, mag de schuldeischer ten titel van aflossing eener hypothecaire leening aangegaan vóór 1 Maart 1935 op een schip ingeschreven op het kantoor der hypotheekbewaring te Antwerpen, van den schuldenaar, de medeschuldenaars of de borggen, hoogstens 8 pCt. 's jaars, al de lasten inbegrepen, van het aanvankelijk bedrag der leening eischen.

Worden voor de toepassing dezer wet niet als schein beschouwd, de visschersvaartuigen van minder dan 25 ton die voor de zeevisscherij dienen.

Elk met de bepalingen van deze wet strijdig beding is nietig.

Koninklijk besluit van 7 Augustus 1939

toevertrouwende aan de « Belgische Bankvereniging », de voordracht van de drievoudige lijst voorzien door alinea 2 van artikel 37 van het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935 op de bankcontrole en het uitgiferegime voor titels en effecten (Staatsblad, 10 Augustus 1939, blz. 5525).

Gelet op het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935 op de bankcontrole en het uitgiferegime voor titels en effecten; — Gelet op artikel 37, 2° alinea, van evenbedoeld besluit naar luid waarvan twee der zes leden van de Bankcommissie worden benoemd uit een drievoudige lijst samengesteld en voorgedragen door de vergadering der vertegenwoordigers van de banken die in de bij artikel 3 bedoelde lijst opgenomen zijn, opgeroepen en beraadslagend volgens de bij koninklijk besluit vast te stellen regelen; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën. — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De voordracht van de in artikel 37, 2° alinea, van het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935 bedoelde drievoudige lijst wordt toevertrouwd aan de « Belgische Bankvereniging », vergaderd en beraadslagend in algemeene buitengewone vergadering waarop insgelijks opgeroepen zijn de vertegenwoordigers van de banken die er geen deel van uitmaken, zoomede de vertegenwoordigers van de buitenlandse banken.

Art. 2. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 7 Augustus 1939.

Inrichting der onderlinge zeeverzekeringen tegen oorlogsriscico (Staatsblad, 25 Augustus 1939, blz. 5798).

Koninklijk besluit van 8 Augustus 1939

houdende statuten van de « Vereniging voor onderlinge zeeverzekeringen tegen oorlogsriscico » (Staatsblad, 25 Augustus 1939, blz. 5805).

Koninklijk besluit van 16 Augustus 1939

genomen ter voldoening aan de wet van 1 Mei 1939 betreffende de bescherming van de spaarders in de in artikelen 37 en 43 der wet van 25 Juni 1930 getroffen ondernemingen (Staatsblad, 24 Augustus 1939, blz. 5786).

Koninklijk besluit van 24 Augustus 1939

betreffende het bedrijf, de inrichting en de bevoegdheid van de Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 Mei 1939 (art. 1, 1h) (Staatsblad, 26 Augustus 1939, blz. 5822).

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

In uitvoering van artikel 1, sectie 1, § 4, van de wet van 1 Mei 1939, hebben wij de eer Uwe Majesteit ter onderteekening voor te leggen, een ontwerp van besluit betreffende het bedrijf, de inrichting en de bevoegdheid van de Nationale Bank.

* * *

De voornaamste hervorming verruimt de mogelijkheid tot interventie van de Bank op de open markt.

Het zal wel niet ondienstig zijn er aan te herinneren dat, in haar breeden zin genomen, deze interventies welke bestaan in aan- en verkoopen van effecten van allerhanden aard, reeds aan de Bank waren toegelaten van af den dag harer oprichting en wel met het dubbel doel in te werken op het creditvolume en op den rentenstand. Edoch, het aanhoudend krimpen van het volume van het handelspapier heeft de interventiemogelijkheid van de Circulatiebank fel doen sinken en de noodzakelijkheid werd dan ook ingezien haar initiatief eveneens uit te breiden tot de markt der overheidsfondsen.

Reeds in 1937, heeft de wetgever de Bank in staat gesteld overheidsfondsen te koopen en te verkoopen binnen zekere grenzen

welke haar rechtvaardiging vonden in de bezorgdheid voor het beletten van misbruiken waartoe een ongezonde financiering van de openbare uitgaven zou kunnen leiden.

Bij ervaring is gebleken dat die grenzen eng zijn. Voorgesteld wordt ze te verruimen tot een eenige grens van vijf milliard frank geldend voor alle verrichtingen op overheidsfondsen, op korten, halflangen of op langen termijn. Het spreekt van zelf dat deze beperking niet geldt voor de verrichtingen welke de Bank met haar eigen middelen zou doen, noch voor de bons, annuïtetten en obligaties van de Schatkist, in het bezit van de Bank krachtens de wetten van 27 December 1930 en 19 Juli 1932 en die voorkomen op de balans van 25 Juni 1937.

Deze hervorming houdt zoowel rekening met de technische vereischten als met de bezorgdheid voor het beletten van de misbruiken waartegen de wetgever van 1937 de Bank had willen beveligen.

Technisch gesproken, dienen er voor de interventies van de Bank op de open markt geen formeele grenzen getrokken te worden welke ook den aard van de effecten zij waarop deze verrichtingen slaan. Deze immers verschillen naar gelang van de omstandigheden en de doeleinden die ze nastreven. Nu eens zijn ze gericht op beïnvloeding van den rentestand of het meer doeltreffend maken van den discontovoet, dat eens op expansie of contractie van de creditmarkt, en dan weer op vrijwaring van de binnenlandsche creditbasis met te ageeren op de internationale kapitaalbewegingen.

Deze techniek is een van de hoofdelementen van het monetair en van het creditbeleid geworden.

Anderszins zijn de beschouwingen op grond waarvan, in 1937 reeds, aan de interventies van de Bank op de markt der overheidsfondsen zekere grenzen werden aanvaard, niet uit het geheugen verdwenen. Gevreesd wordt dat algeheele opheffing ervan voor de Schatkist al te groote faciliteiten zou openen. De voorgestelde maatregelen houden met deze vrees rekening.

Het heeft zijn nut nochtans hier even te herinneren aan de waarborgen welke tegen dergelijke misbruiken bestaan en wel aan de essentiële rol van het parlement in zake handhaving van de openbare uitgaven op een peil dat 's lands middelen niet overschrijdt. Door het bedrag van de gewone begroting bij de opbrengst van de belastingen aan te passen en dit van de buitengewone begroting bij de mogelijke leeningen, vermag het steeds de schuld standvastig te ordenen, derwijze, dat de verhoudingen tusschen binnenlandsche en buitenlandsche schuld, tusschen vlottende en geconsolideerde schuld, evenwichtig blijven.

Benevens dezen grondwettelijken waarborg, bestaat de technische in de verplichting de Bank opgelegd er voor te zorgen dat de dekking nimmer minder dan 40 pCt. van het bedrag harer terstond opvorderbare verbintenissen bedrage. Deze verplichting maakt de tusschenkomst van de Bank noodzakelijk telkens de Schatkist beroep doet op de creditmarkt, en beperkt aldus des te strenger het bedrag dier uitgiften, daar de ervaring de Bank verplicht haar dekking boven het wettelijk minimum op te houden, ten einde in alle omstandigheden de behoeften van den geldomloop en deze van het credit aan het particuliere bedrijfsleven te kunnen bevredigen.

Deze waarborgen zijn trouwens des te steviger daar alleen de Bank mag oordeelen over de gepastheid van haar interventies op de markt.

Brengen wij hier in herinnering dat wanneer de Bank, die even bezorgd moet zijn voor de rechtmatige behoeften van het openbaar credit als voor deze van het private, bijdraagt tot ordening van de markt met het oog op de voorbereiding van Schatkistverrichtingen, zij een van de belangrijkste en meest klassieke functies van de uitgifteinstellingen uitoefent. Reeds in 1872, had de Belgische wetgever in zekere mate het nut erkend van het koopen en verkoopen van overheidsfondsen door de Bank voor het ordenen van de markt wanneer openbare leeningen worden uitgegeven. In zijn verslag over het ontwerp tot hernieuwing van het privilege der Bank, sprak de heer Eudore Pirmez in dezer voege : « Binnen de perken van haar kapitaal, mag dus de Bank de regering behulpzaam zijn bij het plaatsen van leeningen, bij de uitgifte van Schatkistbons; daar ze niet verplicht is haar kapitaal in deze effecten te beleggen, kan zij er zich geleidelijk van ontdoen en bevindt zij zich, na een zekeren tijd, in staat om te herbeginnen, en kan zoodoende, zonder risico voor haar eigen bedrijf, den Staat opnieuw een helpende hand toesteken. »

Vanaf 1937, werd ingezien dat de grens van de eigen middelen der Bank te eng was en de emissiebank niet toeliet op doeltreffende wijze haar regulerende werking uit te oefenen. Vandaag moet erkend worden dat een nieuwe verruiming zich opdringt.

De verhooging van deze grens tot op vijf milliard houdt rekening met een heele reeks factoren : verandering van het creditvolume in den loop dezer laatste jaren, omvang van de voorbijgaande behoeften op de geldmarkt, belangrijkheid van de beleggingen in publieke effecten door de banken aangehouden, behoeften van de Schatkist.

Een nieuwe waarborg tegen elke onbezonnen financiering van de Staatsuitgaven zal zijn, de driemaandelijkse publicatie door de Schatkist, van den staat der schuld op korten, halflangen en langen termijn, en, door de Bank, van een opgave van haar bezit in overheidsfondsen op korten, halflangen en langen termijn.

Het trekken van eenige grens wat betreft het bedrag van de portefeuille overheidsfondsen der Bank vindt zijn rechtvaardiging in de omstandigheid dat het de Bank mogelijk moet zijn te ageeren op den korten, den halflangen en den langen termijn, naar gelang van de niet te voorziene voorwaarden en behoeften van de markt. Respectievelijke grenzen voor elk dier categorieën verlammen de actie van de Bank wanneer de toestand van de markt slechts verrichtingen toelaat op fondsen van één der categorieën, terwijl haar interventiemogelijkheden op fondsen eener andere categorie onbenutigd blijven.

De opheffing van den tijdsduur van twee jaar die thans gesteld is voor het opnemen van overheidsfondsen op langen termijn in de portefeuille der Bank, gaat uit van dezelfde bezorgdheid.

De hoop mag worden gekoesterd dat van den anderen kant de voorgestelde hervorming heel wat zal bijdragen tot verruiming en verbetering van de voorwaarden op de geldmarkt die, tot dusver, het meest onontbeerlijke instrument mist, met name, een redelijk en in een zekere mate standvastig volume van overheidsfondsen op korten termijn. De interventies van de Bank zullen dezen toestand verhelpen en de mobiliteit van korte en rendende beleggingen verzekeren; het zwerfend kapitaal dat soms neiging vertoont om belegging in het buitenland te zoeken, op beter georganiseerde markten, zal voortaan over beleggingsmogelijkheden in het binnenland beschikken.

* * *

Op het oogenblik dat de bevoegdheid der Bank opnieuw uitgebreid wordt, blijkt het gepast de besteding te bepalen van het provenu door de verrichtingen op de open markt afgeworpen.

Het ontwerp zegt dat het provenu van de nationale overheidsfondsen door de Bank aangekocht, niet bij de te verdeelen winsten zal mogen worden geteld dan tot een beloop van 3 1/2 pCt., het restant zijnde eventueel te boeken bij de reserves of de afschrijvingsrekeningen. Deze bepaling laat uitbreiding toe van de reserves der Bank, wat gerechtvaardigd is daar de aankopen van overheidsfondsen zekere risico's meebrengen waarvan de discontoverrichtingen ontbloeit zijn.

* * *

Het ontwerp van besluit bevat voorts twee andere wijzigingen naar den grond: de eerste betreft de deelneming van de Bank in het kapitaal van officieele financiële lichamen, de tweede, de verrichtingen van de Bank op overheidsfondsen van het Groot-hertogdom Luxemburg.

Het recht van de Bank tot deelneming in het kapitaal van financiële lichamen onderworpen aan bijzondere wettelijke bepalingen of geplaatst onder den waarborg of de controle van den Staat of tot het verkrijgen van aandelen van de Bank voor Internationale Betalingen, was tot dusver aan zekere beperkingen onderworpen. Men heeft het gepast gevonden aan de Bank de vrije beschikking over haar eigen middelen te laten, onder de enkele controle van den Minister van Financiën.

Ten slotte was het bestaan van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie aanleiding tot het voorstel om de overheidsfondsen van het Groot-hertogdom Luxemburg aan eenzelfde regime als de Belgische overheidsfondsen te onderwerpen, met uitzondering voor het verkrijgen door de Bank van fondsen op langen termijn.

* * *

Onafhankelijk van de regelingen waarvan hooger sprake, voorziet het ontwerp van besluit enkele loutere vormwijzigingen.

De artikelen 1 tot 10 vergen geenerlei commentaar.

Artikel 11 slaat op de verrichtingen waartoe de Bank gemachtigd is over te gaan.

Het eerste lid is aangepast aan het traditioneele opstel van de statuten der Bank, dat niet alleen het discontoeeren en aankopen, maar de cesste van wisselbrieven en ander handelspapier toelaat.

Het derde lid machtigt tot de verrichtingen in publieke effecten op korten of op halflangen termijn, zonder onderscheid naar de wijzen waarin ze worden verkregen of gecedeerd; daaruit volgt een vereenvoudiging en een versoepeeling van de interventies van de Bank op dit gebied.

Onder de overheidsfondsen zijn mede begrepen de effecten met Staatswaarborg.

De qualificering van openbaar belang van zekere emitterende lichamen werd, als overtollig, weggelaten.

In het achtste lid wordt uitdrukkelijk voorzien de mogelijkheid voor de Bank om voorschotten te doen in rekening-courant alsook kortlopende beleeningen, wat met de praktijk overeenstemt.

De terminologie wordt daarenboven in overeenstemming gebracht met deze van het derde lid.

De beschikking van het eerste lid van het huidige artikel 14 waarbij de preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen met de overheidsfondsen worden gelijkgesteld, werd in dit lid ingelast.

De uitdrukking « in bewaring gegeven » werd, als juridisch onjuist, door « op onderpand » vervangen.

In het negende lid, wordt de termijn van twee jaar na den uitgiftedatum voorzien voor den aankoop door de Bank van overheidsfondsen op langen termijn afgeschaft, evenals de overtollige uitdrukking « op geregelde tijden ».

In artikel 12 worden de beschikkingen van de huidige artikelen 14 en 15 overgenomen en vereenvoudigd.

In het eerste lid wordt er aan herinnerd dat de Bank tot geen andere verrichtingen mag overgaan dan deze voorzien bij artikel 11 behalve de twee uitzonderingen die het voorwerp van de twee daaropvolgende paragrafen uitmaken.

Het tweede lid, betreffende het verkrijgen door de Bank van effecten die het kapitaal vertegenwoordigen van zekere financiële lichamen, werd reeds besproken.

« Inschrijven op het kapitaal van financiële organismen » werd vervangen door « effecten verkrijgen die het kapitaal vertegenwoordigen van financiële lichamen » ten einde elken twijfel omtrent de wijzen van verkrijgen te verwijderen.

« Financiële organismen van openbaar nut, tot stand gebracht krachtens een bijzondere wet » werd vervangen door « financiële lichamen die werken onder bijzondere wettelijke bepalingen of onder waarborg of controle van den Staat gesteld zijn », ten einde elke mogelijke betwisting te voorkomen.

Dezelfde wijziging werd toegebracht aan het opstel der nieuwe artikelen 18 en 27.

De artikelen 13 en 14 hebben betrekking tot de grenzen van de interventies der Bank op de markt der overheidsfondsen.

Het is van zelfsprekend dat de Bank van deze bijgevoegde faculteit slechts gebruik mag maken om nationale overheidsfondsen te verkrijgen ten beloope van haar eigen middelen in zoover deze niet belegd zijn in de effecten waarop gewezen wordt in het tweede lid van artikel 12.

In artikel 15 worden de effecten die de uitvoering der verbintenissen van de Bank waarborgen in zake pensioenen eveneens gesteld buiten de beperkingen betreffende de overheidsfondsen. Dit artikel bekrachtigt een sedert lang bestaanden toestand.

Artikel 16 betreffende de boeking van de overheidsfondsen in het bezit van de Bank is het derde lid van het huidige artikel 13, met dien verstande dat de gebruikte uitdrukkingen in overeenstemming werden gebracht met deze van de overige artikelen.

Artikel 17 is het vroegere artikel 16: « obligatiën en Schatkistbiljetten van den Staat » werd vervangen door « nationale overheidsfondsen op korten, halflangen en langen termijn ».

Artikel 18 is het huidige artikel 17 betreffende den dienst van de financiële lichamen onderworpen aan bijzondere wettelijke bepalingen. Er zijn hier slechts vormveranderingen waarvan de voornaamste in verband met artikel 12 werd besproken.

Artikel 19 is het huidige onveranderd artikel 18.

Artikel 20 slaat op de lichting, door den Staat, van den interest boven de 3 1/2 pCt. door de Bank op haar verrichtingen geïnd.

Het eerste lid van dit artikel is het huidig artikel 19, aangepast aan de verklaring die er traditioneel aangegeven werd door de statuten van de Bank en ter gelegenheid van de parlementaire debatten naar aanleiding van de achtereenvolgende verleningen van het privilege van de Bank.

In het tweede lid wordt het eigen regime van de verrichtingen op overheidsfondsen vastgelegd.

In het derde en vierde lid wordt bepaald, dat de voorgaande beschikkingen niet van toepassing zijn op de fondsen en effecten verkregen ter vertegenwoordiging van het kapitaal, de reserves en de afschrijvingsrekeningen, alsook op de effecten dienende tot waarborg van de verplichtingen der Bank in zake pensioenen.

De artikelen 21 tot 26 zijn de huidige artikelen 20 tot 25.

Artikel 27 is het huidig ongewijzigd artikel 26, behalve een vormwijziging van het eerste lid, reeds besproken in verband met artikel 12.

De artikelen 28 en 29 zijn de huidige artikelen 27 en 28.

Artikel 30 is het huidige artikel 29 met weglating van « Dit verslag wordt aan den Dienst voor economisch herstel medege-deeld », overbodig geworden wegens het wegvallen van dezen dienst.

De artikelen 31 tot 39 vergen geenerlei commentaar.

Gelet op artikel 1, § 1^h, van de wet van 1 Mei 1939, dat aan den Koning de machtiging verleent de koninklijke besluiten, genomen ter uitvoering van de wet van 10 Juni 1937, binnen het bestek van deze wet, te wijzigen, aan te vullen of in te trekken, door middel van in Ministerraad overgelegde besluiten, met uitzondering van elke wijziging aan het muntstatuut; — Herzien de wet van 5 Mei 1850, verlengd bij de wetten van 20 Mei 1872, van 26 Maart 1900 en van 26 Februari 1926, bij koninklijk besluit van 25 October 1926, genomen ter uitvoering van de wet van 16 Juli 1926 en bij koninklijk besluit van 23 Juli 1937, genomen ter uitvoering van de wet van 10 Juni 1937; — Op de voordracht van Onze Ministers, die er in Rade hebben over beraadslaagd, -- Wij hebben besloten en Wij besluiten :

I.

Artikel 1. De Nationale Bank van België, ingesteld bij de wet van 5 Mei 1850 en verlengd bij de wetten van 20 Mei 1872, 26 Maart 1900 en 26 Februari 1926, bij koninklijk besluit van 25 October 1926, genomen ter uitvoering van de wet van 16 Juli 1926, en bij koninklijk besluit van 23 Juli 1937, genomen ter uitvoering van de wet van 10 Juni 1937, is voortaan aan de volgende bepalingen onderworpen.

Art. 2. De maatschappelijke zetel van de Nationale Bank van België is te Brussel gevestigd.

De Bank vestigt bijbanken of agentschappen in de hoofdplaatsen der rechterlijke arrondissementen, en daarenboven, in de gemeenten van het grondgebied van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie waar zulks, in overleg met de betrokken regeering, noodwendig wordt geacht.

Een discontokantoor of -comité wordt aan elke bij-bank verbonden in de gemeenten waar de betrokken regeering, na den Regentenraad der Bank te hebben gehoord, het noodig acht.

Art. 3. De duur der Bank verstrijkt op 31 December 1961.

Art. 4. Geen circulatiebank mag worden opgericht, tenzij krachtens een wet.

Art. 5. Het kapitaal van de Bank bedraagt 200 miljoen frank, verdeeld in tweehonderd duizend aandelen op naam of aan toonder, van duizend frank elk.

Art. 6. Het reservefonds is bestemd :

1° Tot het herstel van de verliezen op het maatschappelijk kapitaal;

2° Tot aanvulling van de jaarlijksche winsten, tot beloop van een dividend van zes ten honderd van het kapitaal.

Bij het tenietgaan van het recht van uitgifte der Bank, vallen de drie vijfden der reserve aan den Staat ten deel.

Art. 7. De Bank emitteert biljetten aan toonder. Het bedrag der in omloop zijnde biljetten wordt vertegenwoordigd door waarden die gemakkelijk te gelden kunnen gemaakt worden.

De Bank is gehouden een kasvoorraad te hebben, in goud of in buitenlandsche deviezen die in goud

omzetbaar zijn, ten minste gelijk aan veertig ten honderd van het bedrag harer verbintenissen op zicht, waarvan ten minste dertig ten honderd goud.

Art. 8. Teekening en tekst van de te emitteeren coupures worden door de Bank tot goedkeuring aan den Minister van Financiën voorgelegd. Ontstentenis van goedkeuring mag niet door derden worden ingeroepen of hun worden tegengeworpen.

De tekst wordt in het Fransch en in het Nederlandsch gesteld.

Art. 9. Telkens als een type van bankbiljet vervangen of ingetrokken wordt betaalt de Bank aan 's Rijks Schatkist, bij het verstrijken van het in elk geval bij bijzondere overeenkomst vastgesteld tijdsbestek, de waarde van de biljetten van dit type welke niet ter terugbetaling werden aangeboden.

De biljetten, waarvan de tegenwaarde in 's Rijks Schatkist werd gestort, worden van het bedrag van den omloop afgetrokken; de terugbetaling van die biljetten, welke later aan de loketten van de Bank worden aangeboden, heeft voor rekening van 's Rijks Schatkist plaats.

Art. 10. De biljetten zijn betaalbaar op zicht aan de kantoren van de Bank te Brussel. De voorwaarden van terugbetaling der biljetten worden vastgesteld, overeenkomstig artikel 8 van het koninklijk besluit op de muntstabilisatie, genomen krachtens de wet van 16 Juli 1926, gewijzigd bij koninklijk besluit van 31 Maart 1936, genomen ter uitvoering van de wet van 30 Maart 1935.

De terugbetaling van de biljetten in de agentschappen buiten de hoofdstad mag worden verdaagd totdat die agentschappen de noodige gelden hebben kunnen ontvangen.

De regeering neemt de biljetten van de Bank tot betaling in de Rijkskassen aan.

Art. 11. De verrichtingen van de Bank bestaan in :

1° Het disconteeren, aankopen en overdragen van wisselbrieven en andere effecten die handelsverrichtingen tot doel hebben.

Voor de toepassing dezer bepaling worden insgelijks als handelsverrichtingen beschouwd : koop en verkoop, door of aan de landbouwers, van vee, landbouwgereedschap, meststoffen, zaai- en vruchten en, over het algemeen, van goederen en waren welke met de uitoefening van hun bedrijf verband houden;

2° In het buitenland de effecten van haar portefeuille te herdisconteeren; deze effecten terug te verpanden; den goeden afloop van deze effecten of van de ermee verband houdende disconto- en voorschotverrichtingen te waarborgen; activa te verkrijgen of kredieten in het buitenland te bekomen en wisseloperatiën op het buitenland te doen;

3° Het disconteeren, aankopen en overdragen van effecten op korten of halflangen termijn, uitgegeven of gewaarborgd door den Belgischen Staat, de Kolonie, het Groothertogdom Luxemburg of uitgegeven door lichamen waarvan de verbintenissen door den Belgischen Staat worden gewaarborgd;

4° Het handeldrijven in goud- en zilverwerken aan haar loketten of over een lasthebber;

5° Het voorschieten van gelden op goud of zilver, in staven of in munt;

6° Het zich belasten met de invordering van effecten;

7° Het ontvangen van sommen in rekening-courant, alsmede het bewaarnemen van effecten, edele metalen en gouden en zilveren munten;

8° Voorschotten in rekening-courant te doen en kortlopende beleeningen op onderpand van overheidsfondsen op korten, halflangen of langen termijn, uitgegeven of gewaarborgd door den Belgischen Staat, de Kolonie, of het Groothertogdom Luxemburg, en op preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, die in het publiek uitgegeven werden, en zulks binnen de perken en onder de voorwaarden door den Regentenraad vastgesteld;

9° Het koopen en verkoopen van ter Beurze genoteerde nationale overheidsfondsen op langen termijn.

Art. 12. Het is de Bank verboden andere verrichtingen te doen dan diegenen voorzien bij artikel 11.

De Bank mag echter, mits toelating van den Minister van Financiën, effecten verkrijgen die het kapitaal vertegenwoordigen van financieele lichamen die werken onder bijzondere wettelijke bepalingen of onder waarborg of contrôle van den Staat gesteld zijn, en van de Bank voor Internationale Betalingen, zonder dat het totaal van deze effecten meer dan het bedrag van haar kapitaal, haar reserves en haar afschrijvingsrekeningen mag beloopt.

De Bank mag eveneens de onroerende goederen verkrijgen die volstrekt noodig zijn voor het bedrijf of voor het welzijn van haar personeel.

Art. 13. Het bedrag van de portefeuille van de Bank, verkregen door verrichtingen gedaan krachtens artikel 11, 3° en 9°, mag vijf milliard frank niet te boven gaan.

Art. 14. Deze grens mag overschreden worden voor een bedrag gelijk aan alle terugbetaling of te gelde maken van bons, annuïteiten en obligaties van de Schatkist, in het bezit van de Bank krachtens de wetten van 27 December 1930 en 19 Juli 1932, en dat voorkomt op de balans van 25 Juni 1937.

De Bank mag bovendien nationale overheidsfondsen aankopen, tot een bedrag gelijk aan haar kapitaal, haar reserves en afschrijvingsrekeningen.

Art. 15. De beperkingen betreffende de overheidsfondsen gelden niet voor de effecten die de uitvoering der verbintenissen van de Bank waarborgen in zake pensioenen.

Art. 16. De overheidsfondsen in het bezit van de Bank mogen geboekt worden tegen hun aankoopprijs indien deze gelijk is aan of lager dan de terugbetalingsprijs.

Art. 17. De Bank neemt, onder de voorwaarden door de wet bepaald, den dienst van Rijkskassier waar.

Onder de voorwaarden, bepaald door den Minister van Financiën, mag de Bank belast worden met de uitgifte en de conversie van nationale overheidsfondsen op korten, halflangen en langen termijn.

Art. 18. De Bank doet den dienst van de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas, ingevolge de desbetreffende wetten en de overeenkomsten met deze instelling afgesloten.

De Bank mag eveneens, met toelating van den Minister van Financiën, den dienst waarnemen van de andere financieele lichamen die onder bijzondere wettelijke bepalingen werken of onder waarborg of contrôle van den Staat gesteld zijn, ingevolge de overeenkomsten met deze lichamen afgesloten.

Art. 19. Om de overschrijvingen van gelden te vergemakkelijken, mag de Bank mandaten creëren op enkel dagen zicht.

Art. 20. De winst, die voor de Bank voortkomt van het verschil tusschen 3 1/2 pCt. en den rentevoet van haar verrichtingen van disconto, voorschot en beleving komt aan den Staat toe.

Het provenu van de nationale overheidsfondsen door de Bank verkregen, mag slechts tot een beloop van 3 1/2 pCt. bij de uit te keeren winsten gevoegd worden; het overschot wordt eventueel op de reserves of op de afschrijvingsrekeningen gestort.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de fondsen en effecten verkregen ter vertegenwoordiging van het kapitaal, van de reserves en van de afschrijvingsrekeningen, waarvan het provenu vrij ter beschikking van de Bank staat.

Zij is evenmin van toepassing op de effecten die de uitvoering waarborgen van de verplichtingen der Bank in zake pensioenen.

Art. 21. De jaarlijksche winsten worden op de volgende wijze verdeeld :

1° Aan de aandeelhouders, een eerste dividend van 6 pCt. ;

2° Van het excedent :

a) 10 pCt. aan de reserve;

b) 6 pCt. aan het personeel of aan instellingen te zijnen voordeele;

3° Van het laatste overschot worden toegekend :

a) Aan den Staat, drie vijfden;

b) Aan de aandeelhouders, een bedrag waarmede hun een tweede door den regentenraad vastgesteld dividend kan worden toegewezen;

c) Het saldo aan de reserve.

Art. 22. De Bank wordt bestuurd door een gouverneur en beheerd door een bestuurscomité, bijgestaan door een regentenraad. Ze staat onder toezicht van een college van censoren. Er bestaat bovendien een algemeene raad.

Er is eveneens in de maatschappelijken zetel een discontocomité, waarvan samenstelling en rol bij de statuten zijn bepaald.

Art. 23. Het bestuurscomité wordt door den gouverneur voorgezeten en bestaat uit drie directeurs, waarvan er een door den Koning wordt aangewezen, om den gouverneur, in geval van belet, te vervangen. Hij voert den titel van vice-gouverneur.

Het aantal directeurs mag op vier worden gevoerd bij beslissing van de algemeene vergadering en met toelating van den Minister van Financiën.

De statuten bepalen de bevoegdheid van het bestuurscomité.

De regentenraad bestaat uit den gouverneur, de directeurs en negen regenten. In dezen raad mogen hoogstens twee regenten zetelen, verkozen onder de personen die eenige ambten vervullen in een van de bij artikel 1 van het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935, bedoelde banken met inbegrip van de gevallen waarin, krachtens de 4° alinea van artikel 27 van dit besluit, van de 2° alinea van hetzelfde artikel zal worden afgeweken.

De regentenraad beraadslaagt en beslist over de kwesties die krachtens dit besluit of de statuten tot zijn bevoegdheid behooren en over de algemeene zaken met betrekking tot de bank, de munt, het krediet en 's lands economische ontwikkeling.

Het college van censoren bestaat uit acht tot tien leden en mag hoogstens twee censoren bevatten welke gekozen zijn onder de personen die eenige ambten vervullen in een van de bij artikel 1 van het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935 bedoelde banken, met inbegrip van de gevallen waarin, krachtens de

4° alinea van artikel 27 van dit besluit, van de 2° alinea van hetzelfde artikel zal worden afgeweken. De bevoegdheid van dit college wordt bij de statuten bepaald.

Gouverneur, directeurs, regenten en censoren maken den algemeenen raad uit. Deze beraadslaagt en beslist over de kwesties die krachtens dit besluit en de statuten onder zijn bevoegdheid vallen.

Art. 24. De gouverneur wordt door den Koning voor een termijn van vijf jaar benoemd.

Directeurs, regenten en censoren worden gekozen door de algemeene vergadering der aandeelhouders.

Drie regenten en drie censoren worden gekozen op een dubbele kandidatenlijst voorgedragen door de hooge Rijksraden van advies.

De aldus aangewezen regenten en censoren zijn ervan ontslagen den statutairen borg te stellen.

Art. 25. Gouverneur, vice-gouverneur en directeurs ontvangen een bezoldiging vastgesteld door den algemeenen raad, zonder participatie in de winsten.

De regenten ontvangen presentiegelden en, desvoorkomend, een reisvergoeding; de censoren ontvangen een vergoeding. Het bedrag van die beloningen wordt door den algemeenen raad bepaald.

Art. 26. De leden van de Wetgevende Kamers mogen niet het ambt van gouverneur, vice-gouverneur, directeur, regent of censor waarnemen.

De kandidaten voor de Kamers, die verkozen worden wanneer zij nog ambten vervullen die onder voorbedeelde verbodsbepalingen vallen, worden slechts tot de eedaflegging toegelaten na van die ambten te hebben afgezien.

Art. 27. De gouverneur, de vice-gouverneur en de directeurs mogen geen deel uitmaken van den beheraad van handelsvennootschappen of vennootschappen onder handelsvorm, met uitzondering van financiële lichamen onderworpen aan bijzondere wettelijke bepalingen of geplaatst onder waarborg of controle van den Staat en van de Bank voor Internationale Betalingen.

Regenten en censoren mogen geen functiën waarnemen, welke ook deze zijn, in een bank opgericht onder een der vormen voorzien bij artikel 8 van het besluit n° 185 van 9 Juli 1935.

Dezelfde onverenigbaarheid bestaat ten opzichte van die personen welke om het even welke functiën waarnemen in een handelsvennootschap of maatschappij met handelsvorm, die rechtstreeks of onrechtstreeks vijf en twintig percent van het kapitaal van een der in vorige alinea bedoelde banken in handen heeft.

In afwijking van de tweede alinea van dit artikel mogen twee regenten en twee censoren, in een van de bij artikel 8 van het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935 bedoelde banken, adviseurs- of toezichtsfunctiën uitoefenen, met uitsluiting van alle handeling van bestuur of dagelijksch beheer. Hun verkiezing tot regent of censor is aan de goedkeuring van den Minister van Financiën onderworpen.

Art. 28. De duur van de functiën der directeurs, regenten, censoren, alsook de volgorde van aftreding, worden bij de statuten geregeld.

Art. 29. De Minister van Financiën heeft het recht contrôle uit te oefenen over al de verrichtingen van de Bank. Hij kan opkomen tegen de uitvoering van allen maatregel die strijdig zou zijn hetzij met de wet, hetzij met de statuten, hetzij met 's Rijks belangen. Deze contrôle wordt aan een regeerings-commissaris toevertrouwd.

Art. 30. De regeeringscommissaris wordt door den Koning benoemd. Hij houdt toezicht over al de verrichtingen van de Bank. Hij schorst en brengt ter kennis van den Minister van Financiën, elke beslissing die hetzij met de wetten, hetzij met de statuten, hetzij met 's Rijks belangen strijdig zou zijn.

Indien de Minister van Financiën binnen acht dagen niet over de schorsing heeft beslist, mag de beslissing uitgevoerd worden.

De regeeringscommissaris brengt aan den Minister van Financiën jaarlijks verslag uit over zijn opdracht.

De wedde van den commissaris der regeering wordt door den Minister van Financiën vastgesteld in overleg met het bestuur der Bank. Zij wordt door haar gedragen, alsmede de honoraria van de technici eventueel als deskundigen aangesteld om den commissaris bij te staan.

Art. 31. Om de week stuurt de gouverneur aan den Minister van Financiën een vergelijkenden staat over den stand van de Bank voor de loopende en de vorige week.

Deze staat, waarvan de vorm aan den Minister van Financiën ter goedkeuring wordt voorgelegd, wordt in het *Staatsblad* gepubliceerd.

De uitslag van de verrichtingen en de regeling van de dividenden worden om de zes maand langs denzelfden weg gepubliceerd.

Art. 32. De Nationale Bank en haar bijbanken, kantoren en agentschappen moeten de wettelijke bepalingen over het taalgebruik in bestuurszaken naleven.

Art. 33. De vergoeding van 0,25 pCt. 's jaars bij de overeenkomst van 19 Juli 1919 aan de Bank toegekend, voor onkosten van uitgifte, wordt berekend op het gedeelte van den omloop overeenkomend met de voorschotten aan den Staat.

Art. 34. Het jaarlijksch zegelrecht geheven van de bankbiljetten wordt aan de Bank vergoed, ten beloope van het gemiddeld bedrag van den omloop overeenkomende met den goudvoorraad en met de schuldvordering op den Staat. Dit bedrag wordt vastgesteld volgens de in het *Staatsblad* gepubliceerde wekelijksche staten.

Art. 35. De statuten van de Bank worden in overeenstemming met deze bepalingen gebracht.

Zij worden aan de goedkeuring des Konings onderworpen.

Indien de algemeene vergadering der aandeelhouders welke moet uitspraak doen over de uit bovenstaande bepalingen voortvloeiende wijzigingen in de

statuten niet het deel van het kapitaal vertegenwoordigt, voorgeschreven bij artikel 90 van de ten tijde van de afkondiging van dit besluit van kracht zijnde statuten, zal een nieuwe vergadering opgeroepen worden, welke geldig zal beslissen overeenkomstig artikel 70 van de samengeschaalde wetten op de vennootschappen.

Art. 36. Dit besluit wordt van kracht op den dag waarop het verschijnt.

Overgangsbepaling.

Art. 37. De bepalingen van de derde alinea van artikel 24 treden eerst in werking na de herinrichting van de hooge Rijksraden van advies. Bij een door den Ministerraad overgelegd koninklijk besluit wordt de lijst opgemaakt van de organismen die ertoe geroepen zijn dubbele kandidatenlijsten voor te dragen.

Bij overgangsmaatregel worden dubbele lijsten van voor een openvallende plaats voorgestelde kandidaten opgemaakt :

1° Door de leden-groepsadviseurs verkozen door de klassegedelegeerden van den hoogen raad voor handel en nijverheid en door de leden van den hoogen raad van ambachten en neringen, met dien verstande dat elk van deze raden een kandidaat voordraagt;

2° Door de leden-werknemers en bedienden van den hoogen raad van arbeid;

3° Door de verkozen en gecoopteerde leden van den hoogen landbouwraprad.

De aldus aangewezen regenten en censoren zijn er van ontslagen den statutairen borg te stellen.

II.

Art. 38. Om de drie maanden zal gepubliceerd worden :

1° Door de Schatkist, een staat van de schuld op korten, halflangen en langen termijn, op 31 Maart, 30 Juni, 30 September en 31 December;

2° Door de Bank, een opgave van haar bezit in overheidsfondsen op korten, halflangen en langen termijn op dezelfde data.

Deze publicaties zullen voor de eerste maal opgemaakt worden op 31 December 1939.

III.

Art. 39. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

III. — BINNENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 9 Augustus 1939

waarbij de invoerders van bevroren vleesch er toe verplicht worden een stock bevroren vleesch voortdurend in het land te bezitten en te bewaren (Staatsblad, 21-22 Augustus 1939, blz. 5749).

IV. — BUITENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 5 Augustus 1939

betreffende den uitvoer van zekere goederen (Staatsblad, 9 Augustus 1939, blz. 5504).

Artikel 1. Ons hooger vermeld besluit dd. 18 April 1935 wordt ingetrokken.

Art. 2. Wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een machtiging afgeleverd overeenkomstig de beschikkingen van artikel 2 van de overeenkomst dd. 23 Mei 1935, de uitvoer van de hierna vermelde goederen :

Nummer
van het
toltarief.

- 605 Lompen, voddën, oud touwwerk en afval van alle soort, voortkomende van werken van weefstoffen en welke niet meer dienen kunnen dan tot het uitrafelen of tot het vervaardigen van papier;
- 722 Afval van papier en van karton, misdrukken, oude werken uit papier of karton, bestemd tot het vervaardigen van papier;
- 934 Oud ijzer (stukken ijzer, gietijzer en staal);
- Ex 935 Vijsel, afval en scherven van oude werken uit koper.

Koninklijk besluit van 5 Augustus 1939

betreffende de aanduiding van het land van vervaardiging van zekere producten (Staatsblad, 9 Augustus 1939, blz. 5504).

Artikel 1. De aanduiding der goederen van vreemde fabricatie, vermeldt in artikel 1 van Ons besluit dd. 28 April 1937, wordt gewijzigd als volgt :

Nummer
van het
toltarief.

- 728k/6/C Lichtdrukpapier, lichtgevoelig gemaakt met zilver- of platinazouten en andere;
- 839 Glasplaten voor de photographie, gevoelig gemaakt;
- 1174 Rollen of strooken voor films en kinemafilms;
- b) Gevoelig gemaakt maar zonder lichtdruk;
- 1174bis Pellicules en platen in bijproducten van cellulose (celluloid en dergelijke stoffen), voor photographie gevoelig gemaakt.

Art. 2. De aanduiding der goederen van vreemde fabricatie, vermeldt in artikel 1 van Ons besluit dd. 18 November 1938, wordt gewijzigd als volgt :

Nummer
van het
toltarief.

- 734b/I Modelbladen;
- c) Land-, zee-, hemelkaarten en kaartenwerken;
1. Kaarten en plannen met de hand geteekend en overgezet op met ijzerzouten lichtgevoelig gemaakt papier;
2. Andere;
- d) Gedrukte of gegraveerde muziek.
- 744 Geïllustreerde postkaarten.
- 746b) Andere prentartikelen, op papier of karton, zooals : prenten, gravures, photo's, chromo's, decalcomaniën, enz., zelfs ingelijst : andere.
- 747 Allerlei drukwerk, op papier of karton, elders niet genoemd noch begrepen.

Koninklijk besluit van 5 Augustus 1939

ter wijziging van het koninklijk besluit dd. 26 December 1938, betrekkelijk de heffing van speciale rechten bij de aflevering der invoervergunningen van zekere producten (Staatsblad, 9 Augustus 1939, blz. 5506).

Artikel 1. Worden niet meer onderworpen aan het betalen van het speciaal vergunningsrecht van 1 frank per kilogram net, voorzien bij Ons voornoemd besluit dd. 26 December 1938, de weefsels van louter katoen vermeld onder de volgende posten van het toltarief :

Post 540a 4 B. Weefsels van louter katoen, niet gefatsoeneerd, enz., ongebleekte, vierde klasse, 28 tot 35 draden;

Post 540a 4 C. Weefsels van louter katoen niet gefatsoeneerd, enz., ongebleekte, vierde klasse, 36 draden en meer;

Post 540b 4 B. Weefsels van louter katoen, niet gefatsoeneerd, enz., gebleekte, vierde klasse, 28 tot 35 draden;

Post 540b 4 C. Weefsels van louter katoen niet gefatsoeneerd, enz., gebleekte, vierde klasse, 36 draden en meer;

Post 540c 3 A I. Weefsels van louter katoen, niet gefatsoeneerde, enz., geverfde of bedrukte, derde klasse, 27 draden en minder : zakdoeken, halsdoeken, bouffantes, halsdoekjes, sjaals effen of gekruist, zelfs gemoiereerd, geperst of gegaufreerd, aan het stuk of afgesneden, zelfs met geweven of geknoopte franjes, zelfs met enkelen zoom, bedrukt;

Post 540c 3 B I. Weefsels van louter katoen, niet gefatsoeneerd, enz., geverfde of bedrukte, derde klasse, 28 tot 35 draden : zakdoeken, halsdoeken, bouffantes, halsdoekjes, sjaals, effen of gekruist, zelfs gemoiereerd, geperst of gegaufreerd, aan het stuk of afgesneden, zelfs met geweven of geknoopte franjes, zelfs met enkelen zoom, bedrukt;

Post 540c 4 B. Weefsels van louter katoen, niet gefatsoeneerd, enz., geverfde of bedrukte, vierde klasse, 28 tot 35 draden;

Post 540c 4 C. Weefsels van louter katoen, niet gefatsoeneerd, enz., geverfde of bedrukte, vierde klasse, 36 draden en meer.

Koninklijke besluiten van 24, 28 en 30 Augustus 1939

betreffende den in-, uit- en doorvoer van zekere goederen (Staatsblad, 26, 28-29 en 31 Augustus 1939, blz. 5837, 5886 en 5954).

Ministerieele besluiten van 25, 28 en 30 Augustus 1939

waarbij de uit- of doorvoer van zekere goederen afhankelijk wordt gesteld van het voorafgaandelijk overleggen eener speciale machtiging (Staatsblad, 26, 28-29 en 31 Augustus 1939, blz. 5838, 5887 en 5954).

Koninklijk besluit van 28 Augustus 1939

betreffende den uitvoer van gasmaskers, brandweermaterieel en andere producten (Staatsblad, 25 Augustus 1939, blz. 5810).

V. — NIJVERHEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 22 Juli 1939

houdende aanvaarding van een verzoekschrift ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935, dat toelating verleent tot het inrichten van een economische reglementeering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 3 Augustus 1939, blz. 5428).

Gelet op het koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935, getroffen krachtens de machten aan den Koning toegekend bij de wet dd. 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld bij deze dd. 7 December van hetzelfde jaar, met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering der openbare lasten, waarbij toelating wordt verleend tot het oprichten van een economische reglementeering van de voortbrenging en de verdeling; — Gelet op het verzoekschrift, op 30 December 1938 gezamenlijk ingediend door het « Consortium des Verrieres-Flaconneries de Belgique », beroepsvereniging, wier maatschappelijke zetel gevestigd is te Brussel, August-Ortsstraat, nr 3, en het « Groupement professionnel des Fabricants belges de bouteilles », V.Z.W.D., wier maatschappelijke zetel gevestigd is te Brussel, nr 33, Hertogelijke straat, strekkende tot het uitbreiden tot al de betrokkenen van hun bedrijfstak, en voor een tijdperk gaande tot den 31n December 1940, van de vrijwillig door hun leden opgenomen volgende verplichtingen: — Niet over te gaan tot het oprichten, op het grondgebied der Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, van supplementaire komovens, kroesovens (ovens met potten) of kroezen (potten), in hunne bestaande of in nieuwe fabrieken, onder voorwaarden die hun huidige productiecapaciteit van glazen recipienten, van allen vorm en inhoud, bekomen door blazen en uiteraard bestemd tot het verpakken van alle producten, zouden verhoogen; — De 60 pCt. van hun huidige productiecapaciteit niet te overschrijden door de jaarlijksche effectieve productie van deze artikelen; — Rechtstreeks noch onrechtstreeks een welkdantig belang op te nemen in de ondernemingen die de productie van de bepaalde artikelen op het grondgebied der Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie tot voorwerp zouden hebben; — Hun huidige installaties niet af te staan, in te brengen, te verkoopen, te verhuren, te verpachten of over te dragen, op welkdanige wijze ook, zonder, voorafgaandelijk, van hun contractanten te hebben bekomen en dat zij op hun beurt de hierboven omschreven reglementeering aanvaarden en naleven; — Gelet op het bericht verschenen in het Belgisch Staatsblad van 2 Februari 1939, waarbij het indienen van het verzoekschrift wordt aangekondigd, en houdende de korte samenvatting van gemeld verzoekschrift; — Gelet op de verzetschriften binnen den wettelijken termijn betekend; — Gelet op de beslissing der betrokken partijen het geschil niet te onderwerpen aan een scheidsgerecht; — Gelet op artikel 5 van voornoemd koninklijk besluit van 13 Januari 1935, bij toepassing waarvan het geschil voor advies aan den Raad voor economische geschillen werd onderworpen; — Gelet op het gunstig advies, op 2 Juni 1939 door den Raad voor economische geschillen uitgebracht; — Overwegende dat de vóór den Raad voor economische geschillen regelmatig ingestelde rechtspleging tot de mogelijkheid geleid heeft de volgende werkelijke feiten vast te stellen: — Dat de beide verzoekende professionele groepeerings, bekleed met de rechtspersoonlijkheid, hunne actie in onderlinge verstandhouding hebben gevoerd en de ontegensprekelijke meerderheid van voortbrengers vertegenwoordigen die thans regelmatig en op autonome wijze de glazen recipienten fabriceren, bekomen door blazen en bestemd tot het verpakken van alle producten; dat hun leden vóór het indienen van het verzoekschrift de verplichtingen hebben opgenomen waarvan zij de uitbreiding vragen; — Overwegende dat de voorgestane reglementeering er op gericht is de aanwending van de productiecapaciteit te harmonieeren van de in werking zijnde installaties, die op dit oogenblik lijden onder een ten aanzien van de markt zeer overvloedige uitrusting; — Overwegende dat al de verzoekende groepeerings, in nauwe professionele samenwerking, door een redelijke discipline en specialisatie trachten te bekomen een betere aanpassing van de productie en het verbruik, de verwezenlijking van een gemeenschappelijke actie ter vrijwaring van de bestaande afzetgebieden en met het oog op een beter rendement der in werking zijnde installaties, die moeten in stand gehouden wegens de belangrijke kapitaalleggingen en het te werk gestelde gespecialiseerd personeel; — Overwegende dat onder deze voorwaarden, het bijkomen van nieuwe voortbrengers en, in het algemeen, het oprichten van nieuwe productiemiddelen van aard zijn een economische aanwending van de bestaande installaties te verhinderen en een ongeoordeelde concurrentie in het leven te roepen, die zonder twijfel den toestand, waaraan de verzoekende groepeerings trachten te verhelpen, zou komen verergeren; — Overwegende dat de verzoekende groepeerings de productiebeperking stellen op 60 pCt. van de productiecapaciteit en aldus een voldoende vrije ruimte laten aan de kleine nijverheidsondernemingen die de aangenomen formule zijn bijgetreden, aan de effectieve concurrentie tusschen voortbrengers en aan het initiatief en den geest van samenwerking welke aldus tot ontwikkeling van het afzetgebied kunnen worden aangewend; — Overwegende dat het niet te vreezen valt dat de gevraagde reglementeering een bovenmatige prijsverhoging ten nadeele van den verbruiker zal voor gevolg hebben; — Dat de aanwezigheid op de markt van de buitenlandse concurrentie en de gebeurlijke intrekking van het koninklijk besluit houdende aanvaarding van het verzoekschrift, afdoende waarborgen zijn tegen een bovenmatige prijsopdriving; — Overwegende dat, van het standpunt uit van het algemeen belang, de voorgestane reglementeering niet van aard is het verbeteren van de fabricatieprocedés in den weg te staan, noch de kwaliteit der producten te schaden; — Dat zij geen enkel hinderpaal stelt aan den technischen vooruitgang, noch gedurende het smelten, noch gedurende de fabricatie; — Overwegende dat deze reglementeering het ontstaan in ons land niet verhindert van een er nog niet bestaanden nijverheidstak; — Overwegende, ten slotte, dat de toepassing van de voorgestelde door de afzetmogelijkheden der markt opgedrongen reglementeering aldus dient beperkt te worden tot een tijdperk eindigend op 31 December 1940; — Overwegende dat de gevraagde uitbreiding noodig is en

het algemeen belang dient; — Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand, — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. Moeten worden aangezien als producten der facon- en flesschennijverheid, vallend onder de toepassing van onderhavig besluit, de glazen recipienten van allen vorm en inhoud, bekomen door blazen en uiteraard bestemd tot het verpakken van allerhande producten.

Art. 2. Het is ieder voortbrenger van de bij artikel 1 bedoelde producten der facon- of flesschennijverheid verboden de jaarlijksche effectieve productie van deze artikelen op te voeren boven de 60 pCt. van de productiecapaciteit in deze artikelen van het geheel zijner op datum van 2 Februari 1939 gevestigde en werkvaardige installaties.

Art. 3. Moeten als op den aangeduiden datum gevestigde en werkvaardige installaties worden aangezien, deze die een volledig homogeen, volkomen gemonteerd en werkvaardig geheel omvatten van mid-delen dienend tot het smelten en van toestellen en van materieel voor de fabricatie van de producten der facon- of flesschennijverheid die vallen onder toepassing van onderhavig besluit.

Art. 4. De jaarlijksche productiecapaciteit van het geheel der instellingen van ieder voortbrenger wordt bepaald door de totale productiecapaciteit van zijn komovens, kroesovens (ovens met potten) of kroezen.

De productiecapaciteit van elk dezer ovens of kroezen wordt berekend op basis van zijn smeltecapaciteit en wordt, van meet af, bepaald als volgt:

Voor de komoven: 1 vierkante meter smeltoppervlakte vertegenwoordigt een productiecapaciteit van 300 ton per jaar;

Voor de kroesoven: iedere opening met open potten vertegenwoordigt een productiecapaciteit van 240 ton per jaar; iedere opening met gesloten potten vertegenwoordigt een productiecapaciteit van 120 ton per jaar.

Art. 5. Ieder onder toepassing van onderhavig besluit vallend producent moet een door den afgevaardigde van Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand, genummerd, gearafeerd en voor gezien geteekend productieregister houden.

De producent moet in dit register, op den laatsten werkdag van iedere maand, opvolgentlijk, zonder schrappingen, tusschenruimten of overschrijvingen, voor dezelfde maand, het gewicht aantekenen van het in de producten, die onder toepassing vallen van onderhavig besluit, verwerkte glas.

Hij moet er eveneens in vermelden de perioden gedurende dewelke zijn installaties gebeurlijk hebben stilgelegen.

Dit register zal, zonder evenwel te worden verplaatst, aan de ambtenaren, die met het toezicht en de controle gelast zijn, moeten overgelegd worden.

De producenten moeten aan Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand, binnen de vijf eerste dagen van iedere maand, een in dubbel exemplaar gestelden staat van de cijfers en de in dezen register opgeteekende aanduidingen toezenden.

Art. 6. Het is verboden productiemiddelen, bestemd tot de fabricatie van glazen recipienten vallende onder toepassing van onderhavig besluit, die, naar den zin van bovenstaand artikel 3, niet bestonden op datum van 2 Februari 1939, te installeren of in werking te stellen.

Dit verbod raakt nochtans niet de vervanging van gedeclasseerd of buiten gebruik gesteld materieel door nieuw materieel en verhindert ook niet het in toepassing brengen van nieuwe uitvindingen of het aanwenden van nieuwe fabricatieprocédé's, vóór, gedurende of na het smelten, in zooverre al deze niet voor gevolg hebben de productiecapaciteit der bedoelde artikelen op te voeren boven de totale capaciteit welke bij artikel 4 voor iedere onderneming bepaald wordt.

Iedere wijziging of omvorming van het bij artikel 4 bedoelde materieel dienende tot het smelten en aangewend tot de fabricatie van de producten die onder de toepassing vallen van onderhavig besluit, moet binnen de veertien dagen ter kennis worden gebracht van Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand.

Art. 7. Geen enkel nieuw bedrijf voor de fabricatie der bij artikel 1 beoogde producten zal mogen gevestigd of in werking gesteld worden dan na voorafgaandelijk Onze speciale toelating te hebben bekomen, onafgezien de toelatingen vereischt krachtens de vigeerende wetten en reglementen.

Art. 8. Het toezicht op de toepassing van onderhavig besluit en de vaststelling van de inbreuken op deszelfs beschikkingen worden geregeld overeenkomstig de bepalingen van artikel 21 van het koninklijk besluit van 13 Januari 1935.

Art. 9. De inbreuken op de beschikkingen van dit besluit worden gestraft overeenkomstig de beschik-

kingen van de artikelen 22, 23, 24 en 25 van het hoogervermeld koninklijk besluit van 13 Januari 1935.

Art. 10. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand is belast met de uitvoering van dit besluit, dat zal vigeeren van op den dag zijner bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*; zijn duur wordt beperkt tot op 31 December 1940.

Koninklijk besluit van 14 Juli 1939

tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 Maart 1925, houdende reglementeering van de arbeidsvoorwaarden in de zink-fabrieken en tot uitbreiding van de bepalingen van dit besluit tot de fabrieken waar zink- en loodertsen worden gereduceerd of geroost, of loodhoudende nevenproducten van deze bewerkingen afkomstig worden behandeld (Staatsblad, 4 Augustus 1939, blz. 5441).

Koninklijk besluit van 16 Augustus 1939

houdende verwerping van een verzoekschrift ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935, dat toelating verleent tot het oprichten van een economische reglementeering van de voortbrenging en de verdeeling (Staatsblad, 28-29 Augustus 1939, blz. 5887).

VI. — ARBEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 24 Juli 1939.

Kindertoeslagen voor niet-loontrekkenden. Koninklijk besluit houdende inrichting van speciale onderlinge kassen voor kindertoeslagen (Staatsblad, 12 Augustus 1939, blz. 5585).

Koninklijk besluit van 26 Augustus 1939

machtiging verleend, in geval van versterking of van mobilisatie van het leger, af te wijken van de voorschriften der wet van 14 Juni 1921, van de koninklijke besluiten genomen in uitvoering der wet van 9 Juni 1936 en van de artikelen 7 en 8 van den samengeordenden tekst der wetten op den vrouwen- en kinderenarbeid (Staatsblad, 27 Augustus 1939, blz. 5858).

ERRATUM.

In een bijdrage van de hand van den heer H. Van Crieking, onder het hoofd « Nieuwe Nijverheden : Verwezenlijkingen en Mogelijkheden », verschenen in het Augustusnummer van ons *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie*, werden enkele cijfers opgegeven betreffende den uitvoer der firma Gevaert Photo-Producten N. V.

Ten gevolge van een spijtige vergissing, geven deze cijfers een onjuist en onvolledig beeld van de belangrijkheid van dezen uitvoer.

Bij nader toezien blijkt inderdaad dat de totale waarde van dezen uitvoer in 1938 niet minder dan 275 miljoen frank heeft bedragen.

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Voor Inhoudstafel, zie op de laatste bladzijde van het Tijdschrift.)

BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË.

1

Bron : Ministerie van Binnenlandsche Zaken — Centrale Dienst voor de Statistiek.

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Geboorte-overschot	BINNEN- EN BUITENLANDSCHE TREK		Bevolking op het einde van het jaar	Aantal huwelijken
				Immigratie	Emigratie		
1934.....	131.736	96.851	24.885	15.994	18.486	8.275.552	62.692
1935.....	126.304	102.132	24.172	16.397	16.240	8.299.940	63.160
1936.....	125.511	101.595	23.916	17.655	13.510	8.330.959	64.749
1937.....	125.495	104.163	21.332	22.185	14.199	8.361.220	63.435
1938.....	130.604	108.682	21.922	14.491	16.110	8.386.563	61.402
1938 Zes eerste maanden	66.380	58.597	7.783				28.954
1939 Zes eerste maanden	66.420	65.808	612				27.898
1938 November.....	10.312	8.374	1.938				4.041
December.....	10.692	9.974	718				4.839
1939 Januari.....	11.029	10.590	439				3.358
Februari.....	10.658	13.189	- 2.531 *				4.380
Maart.....	11.688	14.001	- 2.313 *				2.257
April.....	11.192	10.164	1.028				7.209
Mei.....	11.259	9.285	1.974				6.085
Juni.....	10.594	8.579	2.615				4.609

(*) Overschot der sterfgevallen op de geboorten.

GELDMARKT.

I. — DISCONTOVOET EN RENTESTAND VOOR BELEENINGEN (in %).

2

TIJDVAK	OFFICIEEL RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK		PARTICULIER DISCONTO	CALL MONEY	PROLONGATIERENTE (bij de Caisse Gén. de Rep. et de Dépôts)		PROLONGATIERENTE op Belgische fondsen ter Beurs van Brussel genoteerd (gemidd. jaarrente)			
	Disconto				Handels-papier	in de markt	Contant-waarden	Termijn-waarden	Eerste helft van de maand	Tweede helft van de maand
	Geaccepteerde wissels en warranten (2)	Niet-geaccepteerde wissels en promessen (2)								
Jaargemiddelden :										
1937.....	2,—	2,50	3,—	1,157	0,552	5,50	4,63	—		
1938.....	2,61	3,20	3,70	2,386	0,760	5,82	4,96	4,67		
Maandgemiddelden (1) :										
1938 Juni.....	3,—	3,50	4,—	3,25	1,453	6,—	5,50	5,66		
Juli.....	3,—	3,50	4,—	3,12	1,102	6,—	5,—	4,72		
Augustus.....	3,—	3,50	4,—	2,889	0,885	6,—	5,—	5,03		
September.....	3,—	3,50	4,—	3,255	1,038	6,—	5,—	7,60		
October.....	2,92 (4)	3,50	4,—	3,—	0,865	6,—	5,—	4,38		
November.....	2,50	3,50	4,—	2,008	0,518	6,—	5,—	4,40		
December.....	2,50	3,50	4,—	2,213	0,50	6,—	5,—	3,66		
1939 Januari.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—	3,52		
Februari.....	2,50	3,50	4,—	1,98	0,52	6,—	5,—	4,42		
Maart.....	2,50	3,50	4,—	3,28	1,06	6,—	5,—	4,—		
April.....	3,28 (5)	4,28 (5)	4,78 (5)	4,28	2,125	6,—	5,—	8,53		
Mei.....	3,37	4,37	4,87	3,99	2,203	6,87	5,87	6,87		
Juni.....	3,—	4,—	4,50	2,794	1,38	6,—	5,—	4,24		
Juli.....	2,58 (6)	3,58 (6)	4,08 (6)	2,297	1,142	6,—	5,—	3,33		
Augustus.....	2,50	3,50	4,—	2,242	1,026	6,—	5,—	4,11		
Weekcijfers :										
1939 Augustus 7.....	2,50	3,50	4,—	—	1,125	6,—	5,—	—		
21.....	2,50	3,50	4,—	2,1875	1,125	6,—	5,—	—		
28.....	2,50	3,50	4,—	2,9375	1,—	6,—	5,—	—		

(1) Prolongatierente bij de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts » : rente per eind van de maand; overige gegevens : maandgemiddelden.

(2) Tot en met 26 October 1938, gold het disconto voor accepten eveneens voor de bij een bank gedomicilleerde niet-geaccepteerde wissels. Vanaf dezen datum geldt voor hen het disconto voor niet-geaccepteerde wissels. Sedert 2 Januari 1939, worden alle wissels getrokken ter gelegenheid van verkoopen op afbetaling tegen het maximum-tarief verdisconteerd.

(3) Van 1 tot 9 Mei, respectievelijk 2-2,50-3 %.

Van 10 tot 29 Mei, 4-4,50-5 %.

Vanaf 30 Mei, 3-3,50-4 %.

(4) Van 1 tot 26 October : 3 %; van 27 October tot 16 April 1939 : 2,5 %.

(5) Van 17 April tot 10 Mei, 4 -5 -5,50 %.

Vanaf 11 Mei, 3 -4 -4,50 %.

(6) Vanaf 6 Juli, 2,50-3,50-4 %.

**II. — RENTEVOET DER AANBESTEDINGEN VAN SCHATKISTCERTIFICATEN EN BONS
OP KORTEN TERMIJN (in %).**

3

TIJDVAK	STAAT (Certificaten op 3 maanden)		KOLONIE (1) (3 maanden)		HERDISCONTEERING- EN WAARBORGINSTITUUT.				Regie der Telegrafen en der Telefonen (Kasbons op 3 maanden)
	van	tot	van	tot	2 maanden		3 maanden		
					van	tot	van	tot	
Jaarcijfers (uiterste rentevoeten) :									
1937	0,45	1,905	0,485	1,—	0,40	1,375	0,485	1,75	—
1938	1,316	2,81	3,—	3,25	1,375	1,75	1,625	1,70	—
Maandcijfers (uiterste rentevoeten) :									
1938 Juni	2,51	2,74	—	—	—	—	—	—	—
Juli	2,25	2,75	—	—	—	—	—	—	—
Augustus	2,75	2,81	3,—	3,25	—	—	—	—	—
September	2,69	2,75	—	—	—	—	—	—	—
October	2,18	2,6875	—	—	—	—	—	—	—
November	1,61	2,02	—	—	—	—	—	—	—
December	1,56	1,81	—	—	1,65	1,75	1,70	1,875	—
1939 Januari	1,51	1,67	—	—	—	—	1,53	1,625	1,98
Februari	1,48	1,54	—	—	—	—	—	—	—
Maart	1,91	2,49	—	—	—	—	—	—	—
April	2,49	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Mei	2,48	2,49	—	—	—	—	—	—	—
Juni	2,475	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Juli	2,27	2,44	—	—	—	—	—	—	—
Augustus	2,23	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Recente aanbestedingen :									
1939 7 Juli		2,44	—	—	—	—	—	—	—
14 —		2,43	—	—	—	—	—	—	—
28 —		2,27	—	—	—	—	—	—	—
4 Augustus		2,23	—	—	—	—	—	—	—
11 —		2,23	—	—	—	—	—	—	—
18 —		2,24	—	—	—	—	—	—	—
25 —		2,50	—	—	—	—	—	—	—

(1) De vlottende schuld van de Kolonie bestaat gedeeltelijk uit Schatkistbons, uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of door middel van aanbesteding.

**III. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMEENE SPAAR-
EN LIJFRENTEKAS.**

Netto interestvoeten, in %.

4

TIJDVAK	BANKEN. — Depositorrekeningen :						ALGEM. SPAAR- EN LIJFRENTEKAS (tegoed op spaarboekjes)			NATION. MAATSCH. VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID	
	dadelijk opvraag- baar	veertien- daagsche rekeningen	metvijftien dagen vooropzeg	op één maand	op drie maanden	op zes maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	méér dan 100.000 fr.	op één jaar	op twee jaar en méér
Jaargemiddelde :											
1937	0,50	1,046	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,75	1,25	2,29	2,29
1938	0,50	1,10	1,16	1,40	1,60	2,12	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maandcijfers (1) :											
1938 Juni	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juli	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Augustus	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
September	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
October	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
November	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
December	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1939 Januari	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Februari	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maart	0,50	1,15	1,13	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
April	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,— (*)	2,— (*)
Mei	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Juni	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Juli	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Augustus	0,50	1,30	1,25	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—

(1) MAANDCIJFERS : Veertiendaagsche rekeningen : rentevoet van de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts », derde en vierde week der maand; rekeningen dadelijk opvraagbaar, met vijftien dagen vooropzeg, en op 1, 3 en 6 maanden : gemiddelde rentevoeten der voornaamste credietinstellingen.

(*) Sedert 10 Mei, rentevoeten gewijzigd als volgt : 3 pCt. netto.

WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.

9

I. — NOTEERINGEN VAN EDELE METALEN TE LONDEN.

DATUM	Goud		ZILVER		Verhouding <u>goud</u> zilver
	In sh. en d. per ons (1) fijn goud	In franken per kg. (3) fijn goud	In d. per ons (1) voor 222/240 fijn	In franken (2) per kg. fijn	
1937 4 Januari	141/8	33.114,01	21 1/4	447,49	74,—
1938 3 Januari	139/5	33.043,32	19 1/4	411,03	80,39
1938 1 Juli	140/9	33.093,48	18 15/16	401,14	82,50
2 Augustus	141/8	33.052,80	19 9/16	411,19	80,38
1 September	143/0 1/2	33.099,11	19 1/4	401,29	82,48
3 October	144/8 1/2	33.058,78	19 1/2	401,33	82,37
2 November	146/1 (4)	33.047,07	19 1/2	397,41	83,16
1 December	148/6 1/2 (4)	33.065,92	20 1/16	402,34	82,18
1939 3 Januari	150/0 1/2 (4)	33.146,57	21 1/8	420,44	78,84
1 Februari	148/7 1/2 (4)	33.063,57	19 15/16	399,58	82,75
1 Maart	148/5 (4)	33.225,99	20 7/16	412,19	80,61
1 April	148/6 (4)	33.211,82	20	402,97	82,42
1 Mei	148/6 (4)	32.871,64	20 3/16	402,58	81,65
1 Juni	148/5 (4)	32.811,44	19 15/16	397,09	82,65
1 Juli	148/6 1/2 (4)	32.877,88	18 1/16	360,17	91,28
1 Augustus	148/6 1/2 (4)	32.898,77	16 13/16	335,46	98,07
6 Sep-tember	168/0 (5)	31.827,31	21 1/16	359,48	88,54

- (1) 1 ons troy = 31,103481 gram.
 (2) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag der noteering. Vanaf November 1938 op den koers van den belga te Londen, om 11 uur.
 (3) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag van de noteering. Vanaf November 1938 geschiedde deze berekening op de basis van den fixingkoers te Londen, om 11 uur en op den koers van den belga te Londen, om hetzelfde uur. — Met ingang van September 1939 geschiedde de berekening op grond van den door de Bank of England vastgestelden koers.
 (4) Fixingkoers te Londen, om 11 uur.
 (5) Koers door de Bank of England bepaald.

10

II. — CONTANTWISSELSKOERSEN OP DE BEURSEN TE BRUSSEL.

TIJDPAK	LONDEN 1 £ = 48,6111 belg.	PARIS	New-York (kabel) 1 \$ = 5,8996 belg.	AMSTERDAM 100 fl. = 401,5083 b.	ZURICH	BERLIJN 100 Rm. = 237,946 b.	STOCKHOLM 100 Kr. = 207,6893 b.	OSLO 100 Kr. = 207,6893 b.	KOPENHAGEN 100 Kr. = 207,6893 b.	PRAAG 100 Kc. = 20,719 b.	MILAN 100 It. L. = 31,0492 b.	WARSAU 100 Zi. = 112,056 b.	BUKAREST 100 lei = 5,9748 b.	LISABON	MONTREAL
Jaargemiddelde:											(1)	(2)			
1937	29,2951	23,9985	5,9252	326,2083	135,9224	238,3191	151,0473	147,1945	130,8009	20,7233	31,1857	112,3291	4,3699	26,5989	5,9257
1938	29,9306	17,0488	5,9180	325,6103	135,3787	237,7908	149,1259	145,3616	129,1842	20,5575	31,1373	111,6648	4,3684	26,2705	5,8877
Maandgemidd.															
1938 Juni	29,2364	16,4109	5,8980	326,3626	134,9869	237,4726	150,7521	146,9048	130,5274	20,5324	31,0299	111,2321	4,37	26,5433	5,8351
Juli	29,1407	16,3588	5,9091	325,3568	135,2189	237,4837	150,2413	146,4063	130,1197	20,4768	31,0841	111,0500	4,37	26,4610	5,8734
Augustus	28,9260	16,2011	5,9252	323,6216	135,6368	237,6318	149,1460	145,2773	129,2248	20,4930	31,1786	111,3523	4,37	26,2614	5,9074
September	28,4399	15,9302	5,9281	319,8391	134,0416	238,3489	146,7162	142,9068	127,0364	20,5018	31,1790	111,3489	4,37	25,8495	5,9000
October	28,1938	15,7669	5,9139	321,6655	134,3598	236,9579	145,2869	141,6583	125,9000	20,4129	31,1187	111,3464	4,37	25,6102	5,8629
November	27,8214	15,5764	5,9137	321,3200	133,9218	236,9026	143,3321	139,7882	124,2224	20,2911	31,1049	111,4013	4,37	25,2403	5,8701
December	27,7277	15,6298	5,9360	322,6733	134,2512	238,0024	142,8190	139,2986	123,8179	20,3490	31,2250	112,1190	4,36	25,1800	5,8858
1939 Januari	27,6259	15,6084	5,9205	320,9875	133,6693	237,4364	142,2561	139,7986	123,3455	20,3086	31,1410	112,0784	—	25,0564	5,8759
Februari	27,7909	15,7043	5,9307	318,0237	134,4787	238,0137	143,1562	139,6235	124,0940	20,3470	31,1865	111,6975	—	25,2110	5,9027
Maart	27,8536	15,7505	5,9437	315,6504	134,4720	238,5304	143,4898	139,9480	124,3674	—	31,2647	112,2489	—	25,2739	5,9252
April	27,8059	15,7357	5,9409	315,6094	133,2767	238,4097	143,2578	139,6944	124,1528	—	31,2603	111,2941	—	25,1706	5,9157
Mei	27,5048	15,5630	5,8750	314,8821	132,0879	235,7619	141,6600	138,1733	122,7921	—	30,9192	110,8842	—	24,9271	5,8555
Juni	27,5298	15,5773	5,8788	312,4907	132,5357	235,9216	141,7480	138,3098	122,8938	—	30,9313	110,0273	—	24,9614	5,8663
Juli	27,5517	15,5907	5,8845	313,3465	132,7065	236,2145	141,9237	138,4207	122,9975	—	30,9591	110,3300	4,17	24,9770	5,8739
Augustus	27,1133	15,3652	5,8966	314,7900	132,8438	236,6357	141,8607	136,3586	121,3000	—	30,9834	109,6538	—	24,8357	5,8769
Dagnoteringen:															
1939 Aug. 1.	27,55625	15,5945	5,88675	312,45	132,75	236,20	142,00	138,45	123,—	—	30,9693	110,60	—	24,97	5,8865
2.	27,5575	15,5955	5,8865	313,225	132,82	236,225	142,025	138,475	123,—	—	30,9693	111,20	—	24,98	5,88625
3.	27,5575	15,595	5,8866	313,075	132,825	236,225	142,—	138,40	123,025	—	30,9693	110,70	—	24,99	5,88625
4.	27,5575	15,59475	5,8870	313,375	132,81	236,40	141,97	138,40	123,—	—	30,9693	110,20	—	24,90	5,8895
7.	27,5575	15,5945	5,88725	313,85	132,90	236,25	141,975	138,425	123,05	—	30,9693	110,60	—	24,97	5,88875
8.	27,5575	15,594	5,88725	313,275	132,90	236,225	142,—	138,40	123,05	—	30,9693	110,60	—	24,98	5,88875
9.	27,5575	15,5945	5,8870	313,60	132,85	236,25	142,07	138,40	123,05	—	30,9693	110,10	—	24,96	5,89
10.	27,5575	15,59475	5,88725	313,79	132,89	236,25	142,075	138,425	123,025	—	30,9693	110,30	—	24,97	5,8905
11.	27,5575	15,5955	5,8870	315,45	133,025	236,275	142,10	138,45	123,—	—	30,9693	110,50	—	24,98	5,89
16.	27,5575	15,5955	5,8866	315,95	133,—	236,30	142,07	138,425	123,05	—	30,9693	110,50	—	25,—	5,89
17.	27,5575	15,5955	5,8875	315,45	132,90	236,40	142,—	138,425	123,—	—	30,9693	108,20	—	25,—	5,8800
18.	27,5575	15,5955	5,88775	315,50	132,925	236,30	142,05	138,425	123,—	—	30,9693	—	—	24,98	5,8885
21.	27,5575	15,59575	5,8880	315,70	132,975	236,30	142,09	138,43	123,—	—	30,9693	106,75	—	24,98	5,8875
22.	27,655	15,6225	5,8955	316,20	133,45	236,85	142,40	138,65	123,30	—	30,9693	105,25	—	25,10	5,91
23.	27,69375	15,6725	5,91625	317,10	133,60	237,40	142,75	139,10	123,70	—	31,0559	—	—	25,15	5,92
24.	27,55	15,54	5,91625	317,20	133,10	225,—	145,—	138,—	122,50	—	31,1042	—	—	25,05(2)	5,9175
25.	25,90	14,61	5,94875	315,—	131,—	239,50	143,—	134,50	116,—	—	31,0559	—	—	24,75	5,935
28.	25,04	14,35	5,94875	318,—	133,—	239,—	138,—	126,—	111,—	—	31,1042	—	—	23,75	—
29.	25,97	14,80	5,9325	315,40	133,—	240,—	142,—	128,75	117,—	—	30,7692	—	—	24,50	5,815
30.	25,825	14,74	5,8925	314,—	132,90	240,—	139,90	127,—	117,30	—	31,1042	—	—	24,60	5,76
31.	25,50	14,60	5,8450	313,—	132,10	240,—	139,60	132,—	117,25	—	30,888	—	—	24,—	5,73

- (1) Italiaansche lira: noteering in uitvoering van het K. B. dd. 11 December 1935, art. 3.
 (2) Geen omzetten.

TIJDVAK	AGIO (+) OF DISAGIO (-):										2°) IN % VAN DEN CONTANT KOERS			
	1°) IN BELGA, VOOR :										£	Fr. fr.	\$	N. G. Zw. fr.
	1 £		100 Fr. fr.		1 \$		100 Ned. Guld.		100 Zwitsersche fr					
	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	(Gemiddelde der bied- en laatkoersen)			

a) Wisselkoers op één maand.

1938 Jaargemidd.	+0,0789	+0,0896	-0,0877	-0,0781	+0,0199	+0,0200	+1,1268	+1,1744	+0,5154	+0,6751	+0,29	-0,49	+0,34	+0,35	+0,44
Maandgemiddelden:															
1938 Juni	+0,1467	+0,1719	+0,0558	+0,0759	+0,0337	+0,0332	+2,2111	+2,4647	+0,9750	+1,3035	+0,54	+0,40	+0,57	+0,73	+0,84
Juli	+0,0821	+0,0905	-0,0071	+0,0170	+0,0190	+0,0215	+0,9818	+1,2528	+0,5565	+0,9364	+0,30	+0,03	+0,34	+0,34	+0,55
Augustus	+0,0600	+0,0656	-0,1037	-0,0727	+0,0147	+0,0171	+0,8235	+0,9625	+0,6870	+1,0857	+0,22	-0,50	+0,27	+0,27	+0,65
September	+0,1156	+0,1090	-0,0767	+0,0606	+0,0256	+0,0229	+1,3000	+1,4273	+0,8947	+1,1600	+0,39	-0,43	+0,41	+0,43	+0,77
October	+0,0180	+0,0232	-0,1453	-0,1131	+0,0067	+0,0105	+0,4286	+0,7100	+0,2545	+0,3818	+0,07	-0,82	+0,15	+0,18	+0,24
November	+0,0012	+0,0023	-0,0762	-0,0600	+0,0048	+0,0061	+0,3136	+0,4000	+0,1250	+0,2750	+0,06	-0,44	+0,09	+0,11	+0,15
December	+0,0211	+0,0271	+0,0027	+0,0105	+0,0117	+0,0142	+0,6389	+0,8357	—	—	+0,09	+0,04	+0,22	+0,23	—
1939 Januari	-0,0063	-0,0032	-0,0108	-0,0063	+0,0072	+0,0079	+0,3841	+0,4962	—	—	-0,02	-0,05	+0,13	+0,14	—
Februari	+0,0120	+0,0169	-0,0021	-0,0050	+0,0075	+0,0056	+0,3875	+0,2531	—	—	+0,05	-0,02	+0,11	+0,10	—
Maart	+0,1878	+0,1850	+0,0947	+0,0953	+0,0444	+0,0448	+2,2556	+2,0727	—	—	+0,67	+0,60	+0,70	+0,69	—
April	+0,3591	+0,3575	+0,1625	+0,1794	+0,0864	+0,0246	+3,5000	+1,3000	—	—	+1,29	+1,09	+0,93	+0,76	+0,34
Mei	+0,0755	+0,0753	+0,0479	+0,0359	+0,0244	+0,0209	+1,4600	+1,1062	+0,6000	—	+0,27	+0,27	+0,39	+0,41	+0,45
Juni	+0,0375	+0,0413	+0,0158	+0,0218	+0,0135	+0,0154	+0,4125	+0,5687	—	—	+0,14	+0,12	+0,25	+0,16	—
Juli	+0,0243	+0,0265	+0,0040	+0,0096	+0,0128	+0,0134	+0,2833	+0,3139	—	—	+0,09	+0,04	+0,22	+0,10	—
Augustus	-0,0312	-0,0263	-0,0071	-0,0033	+0,0050	+0,0060	+0,0444	+0,0917	—	—	-0,11	-0,03	+0,09	+0,02	—
Dagnoteringen:															
1939 Augustus 1.	pari	+0,002	—	-0,005	—	+0,008	—	+0,10	—	—	+0,004	-0,03	+0,14	+0,03	—
2.	pari	—	-0,010	—	+0,008	—	—	—	—	—	—	-0,06	+0,14	—	—
3.	pari	+0,0025	-0,010	pari	+0,008	—	+0,10	+0,10	—	—	+0,005	-0,03	+0,14	+0,03	—
4.	—	+0,001	-0,010	-0,0075	—	+0,007	-0,10	pari	—	—	+0,004	-0,06	+0,12	-0,02	—
5.	—	-0,005	—	—	—	+0,008	—	pari	—	—	-0,02	-0,03	+0,14	—	—
7.	-0,006	-0,004	-0,005	-0,005	+0,006	+0,008	—	pari	—	—	-0,02	-0,03	+0,12	—	—
8.	-0,002	-0,001	-0,005	—	+0,006	+0,008	—	—	—	—	-0,005	-0,03	+0,12	—	—
9.	-0,008	-0,004	—	—	+0,006	+0,008	-0,05	—	—	—	-0,02	—	+0,12	-0,02	—
10.	-0,0125	-0,012	—	pari	+0,005	—	-0,05	—	—	—	-0,04	—	+0,08	-0,02	—
11.	—	-0,050	—	-0,001	—	+0,006	—	-0,10	—	—	-0,18	-0,006	+0,10	-0,03	—
12.	-0,045	—	—	+0,010	—	+0,004	—	-0,20	—	—	-0,16	-0,06	+0,07	-0,06	—
16.	—	—	—	+0,005	—	+0,007	—	+0,30	—	—	—	+0,03	+0,12	+0,09	—
17.	—	-0,0125	—	+0,0025	—	+0,006	—	+0,30	—	—	-0,05	+0,02	+0,10	+0,10	—
18.	—	-0,025	—	—	—	+0,005	pari	+0,20	—	—	-0,09	-0,03	+0,08	+0,03	—
19.	—	-0,0275	-0,005	—	—	+0,005	pari	+0,10	—	—	-0,10	-0,03	+0,08	+0,02	—
21.	—	-0,030	—	+0,0025	+0,005	+0,007	+0,10	+0,30	—	—	-0,11	+0,02	+0,10	+0,06	—
22.	—	-0,035	—	pari	—	+0,005	+0,40	—	—	—	-0,13	—	+0,08	+0,13	—
23.	-0,070	-0,050	—	—	-0,004	—	—	—	—	—	-0,22	—	-0,07	—	—
24.	—	-0,080	—	-0,020	—	-0,002	—	—	—	—	-0,29	-0,13	-0,03	—	—
25.	-0,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,39	—	—	—	—
26.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28.	-0,100	-0,100	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,40	—	—	—	—
29.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30.	—	-0,040	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,15	—	—	—	—
31.	—	-0,030	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,12	—	—	—	—

b) Wisselkoers op drie maanden.

Jaargemiddelden:															
1937	+0,0036	+0,0084	-0,6187	-0,5950	+0,0118	+0,0131	+0,5987	+0,6951	+0,0645	+0,2669	+0,02	-2,53	+0,21	+0,20	+0,12
1938	+0,2544	+0,2607	-0,2306	-0,2169	+0,0599	+0,0624	+3,4801	+3,6135	+1,2580	+1,4783	+0,89	-1,31	+1,03	+1,09	+1,01
Maandgemiddelden:															
1938 Juni	+0,4462	+0,4736	+0,1209	+0,1590	+0,0945	+0,1011	+5,7917	+6,4093	+2,2118	+2,8095	+1,57	+0,85	+1,66	+1,87	+1,86
Juli	+0,3177	+0,3277	-0,0271	-0,0055	+0,0691	+0,0735	+4,0770	+4,3684	+1,4174	+1,8000	+1,11	-0,10	+1,21	+1,29	+1,10
Augustus	+0,3382	+0,3700	-0,2065	-0,1532	+0,0776	+0,0831	+4,4250	+4,5588	+1,9040	+2,3200	+1,22	-1,11	+1,36	+1,39	+1,56
September	+0,4395	+0,4459	-0,1556	-0,1620	+0,0988	+0,0969	+5,4308	+5,6333	+1,8737	+2,2364	+1,56	-1,11	+1,65	+1,73	+1,53
October	+0,0960	+0,1085	-0,3725	-0,3662	+0,0312	+0,0411	+1,8909	+2,4842	+0,8056	+1,0625	+0,36	-2,34	+0,61	+0,68	+0,70
November	+0,0291	+0,0330	-0,2408	-0,2237	+0,0233	+0,0254	+1,2538	+1,3833	+0,5000	+0,8750	+0,11	-1,49	+0,41	+0,41	+0,51
December	+0,0983	+0,1064	-0,0074	+0,0055	+0,0474	+0,0480	+2,3588	+2,5105	—	—	+0,37	-0,006	+0,80	+0,75	—
1939 Januari	+0,0139	+0,0125	-0,0487	-0,0303	+0,0266	+0,0270	+1,4125	+1,4600	+0,6000	+1,11	+0,05	-0,25	+0,45	+0,45	+0,60
Februari	+0,0707	+0,0479	-0,0162	-0,0274	+0,0285	+0,0238	+1,2136	+0,7633	—	—	+0,21	-0,14	+0,44	+0,31	—
Maart	+0,5859	+0,5611	+0,2884	+0,2693	+0,1411	+0,1246	+6,7176	+6,3667	—	—	+2,06	+1,77	+2,22	+2,07	—
April	+0,7692	+0,6356	+0,4740	+0,2697	+0,1676	+0,0808	+8,6000	+3,9200	—	—	+1,3500	+2,53	+2,36	+2,09	+1,98
Mei	+0,2355	+0,2564	+0,1096	+0,1080	+0,0728	+0,0661	+4,0556	+3,2625	+1,2000	+1,6000	+0,89	+0,70	+1,18	+1,16	+1,06
Juni	+0,1662	+0,1752	+0,0750	+0,0867	+0,0555	+0,0573	+2,0750	+2,1711	—	—	+0,62	+0,52	+0,96	+0,68	—
Juli	+0,0910	+0,0874	+0,0171	+0,0345	+0,0365	+0,0416	+1,0111	+1,0500	—	—	+0,32	+0,17	+0,66	+0,33	—
Augustus	-0,0562	-0,0329	-0,0064	-0,0066	+0,0219	+0,0210	+0,2700	+0,3800	—	—	-0,16	-0,04	+0,36	+0,10	—
Dagnoteringen:															
1939 Augustus 1.	+0,005	+0,005	—	-0,010	—	+0,023	—	+0,20	—	—	+0,02	-0,08	+0,39	+0,06	—
2.	-0,010	—	-0,015	—	+0,024	—	pari	—	—	—	-0,04	-0,10	+0,41	—	—
3.	+0,025	—	-0,005	—	+0,026	—	pari	—	—	—	+0,09	-0,03	+0,44	—	—
4.	+0,0075	+0,0125	—	-0,005	—	+0,025	—	pari	—	—	+0,04	-0,03	+0,42	—	—
5.	+0,010	—	—	-0,005	+0,023	—	pari	—	—	—	+0,04	-0,03	+0,39	—	—
7.	+0,010	+0,015	—	-0,011	+0,024	—	—	pari	—	—	+0,05	-0,07	+0,41	—	—
8.	+0,0075	+0,0125	-0,020	-0,010	+0,023	—	—	—	—	—	+0,04	-0,10	+0,39	—	—
9.	—	+0,005	-0,024	-0,022	+0,022	+0,024	+0,10	—	—	—	+0,02	-0,15	+0,39	+0,03	—
10.	—	+0,0025	-0,010	—	+0,024	—	+0,20	+0,40	—	—	+0,01	-0,08	+0,41	+0,10	—
11.	—	-0,060	—	-0,001	—	+0,024	—	+0,20	—	—	-0,22	-0,006	+0,41	+0,06	—
12.	-0,050	-0,030	-0,015	—	+0,014	—	+0,20	—	—	—	-0,15	-0,08	+0,24	+0,06	—
16.	-0,020	-0,010	—	+0,005	—	+0,023	—	+0,80	—	—	-0,05	+0,03	+0,39	+0,25	—
17.	—	-0,0													

KAPITAALMARKT.

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE PUBLIEKE FONDSEN (*) (VERGELIJKENDE TABEL).

AARD DER EFFECTEN	Noteering voor	NOTEERING PER		
		3 Juli 1939	1 Augustus 1939	4 Septemb. 1939
A. — Binnenlandsche schuld.				
I. — RECHTSTREEKSCHE BELGISCHE STAATSSCHULD (Rente bij te rekenen).				
2 1/2 % Schuld	100,—	55,75	55,50	56,25
3 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	69,75	70,—	70,50
3 1/2 % Schuld 1937	100,—	76,60	76,75	76,25
Geïnificeerde 4 % Schuld, 1 ^{ste} reeks	100,—	84,—	86,15	85,30
Geïnificeerde 4 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	84,—	85,15	85,30
2 1/2 % Schatkistbons op 5 jaar 1937	100,—	96,60	93,80	—
4 % Lotenleening van 1932	525,—	488,—	494,—	478,—
4 % Lotenleening van 1933	1.050,—	976,—	990,—	958,—
Lotenleening (voorloopige getuigschriften) 1938 (2)	500,—	452,—	462,—	438,—
II. — INDIRECTE STAATSSCHULD EN DOOR DEN STAAT GEWAARBORDE SCHULD (Rente bij te rekenen)				
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1921	250,—	210,50	215,50	206,50
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1922	262,50	234,—	237,50	227,50
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	480,—	484,—	472,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Zwitserse sneede)	500,—	520,—	534,—	532,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Nederlandse sneede)	500,—	521,—	534,—	533,—
4 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Belgische sneede)	500,—	413,—	426,—	421,—
(*) 3 % Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coupon Januari-Juli	100,—	60,—	60,75	60,—
1 1/4 % Intercommunale Maatschappij van den Linker Schelde-Oever (IMALSO)	100,—	85,50	86,05	—
4 % Nationale Maatschappij voor Waterdistributie	100,—	84,—	83,50	—
III. — RECHTSTREEKSCHE KOLONIALE SCHULD.				
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	135,50	139,—	—
Rente bij te rekenen :				
2 1/2 % Koloniale Schuld 1887	100,—	60,—	60,—	—
3 % Koloniale Schuld 1904	100,—	65,10	65,75	—
4 % Koloniale Schuld 1906	100,—	82,50	85,—	81,—
4 % Koloniale Schuld 1936	100,—	81,50	84,50	81,—
(*) 3 1/2 % Koloniale Schuld 1937	100,—	72,50	75,—	71,—
IV. — DOOR DE KOLONIE GEWAARBORDE SCHULD (Rente bij te rekenen).				
6 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (met recht tot omwisseling) (1)	500,—	716,—	700,—	—
4 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (zonder recht tot omwisseling)	500,—	411,—	423,—	406,—
(*) 4 % Vervoer te water (Unatra), Winstbedeclende obligatiën	500,—	503,—	510,—	—
(*) 4 % Kivu (Spoorweg), kapitaal	1.000,—	810,—	815,—	805,—
(*) 4 % Buurtspoorwegen van Congo, pref.	500,—	397,—	407,—	—
V. — PROVINCIEËN EN GEMEENTEN.				
Rente bij te rekenen :				
(*) 4 1/2 % Gemeentekrediet 1871 tot 1879	100,—	(5) 99,—	98,50	—
(*) 3 % " 1886 tot 1911	100,—	76,25	75,—	71,50
(*) 4 % " 1912 tot 1918	100,—	(3) 78,50	78,25	—
4 % " 1927 tot 1929	100,—	79,75	80,15	77,—
4 % " 1931 (Januari-Juli)	100,—	80,75	80,50	—
4 % " 1932	100,—	79,50	80,15	—
4 % " 1937	100,—	81,—	80,85	77,—
4 % Kasbons Gemeentekrediet 1934, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	98,85	98,95	—
4 % " 1938, " 100 %	100,—	94,70	94,05	—
4 % Gemeentekrediet, 1938, Lotenleening (voorloopige getuigschriften)	500,—	475,—	492,—	—
Rente in de noteering begrepen :				
3 % Provincie Antwerpen 1891	100,—	70,50	74,—	—
4 % Provincie Oost-Vlaanderen 1936	100,—	81,20	82,05	—
4 % Stad Antwerpen 1930 (Januari-Juli)	100,—	80,25	80,55	—
4 % " 1933, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	97,70	98,55	—
4 % " 1936 (coupon 31 December)	100,—	78,50	79,—	76,—
4 % " 1937	100,—	80,45	81,90	—
4 % Brussel 1930	100,—	(3) 80,35	82,90	—
4 % Brussel 1936, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	95,35	93,50	—
4 % Brussel 1938	100,—	95,25	97,05	92,75
4 % Gent 1929	100,—	81,15	81,95	—
4 % Gent 1936	100,—	77,50	79,—	75,55
4 1/2 % Luik 1917	100,—	89,50	90,05	86,—
4 % Luik 1919	100,—	80,40	81,50	—
4 % Luik 1929	100,—	79,05	81,15	—
4 % Luik 1937	100,—	80,—	84,—	—
4 1/2 % Luik 1939 (kasbons)	100,—	99,—	102,45	96,05
Lotenleeningen. — Rente in de noteering begrepen :				
2 1/2 % Antwerpen 1887, terugbetaalbaar à 110	100,—	74,50	75,75	—
2 % Antwerpen 1903, terugbetaalbaar à 110	100,—	60,75	60,—	—
2 1/2 % Brussel 1902, terugbetaalbaar à 110	100,—	71,25	71,—	—
2 % Brussel 1905, terugbetaalbaar à 110	100,—	(4) 58,50	59,—	—
(*) 2 % Kanaal en Zeevaartinstellingen van Brussel 1897	100,—	58,25	59,25	—
2 % Gent 1896	100,—	60,—	60,—	—
2 % Luik 1897	100,—	59,75	59,50	55,—
B. — Buitenlandsche Staatsschuld.				
I. — LEENINGEN IN \$.				
6 % Belgische Schuld 1955	100 \$	100 1/2	102 1/2	—
6 1/2 % Belgische Schuld 1949	100 \$	104 1/4	106 1/4	—
7 % Belgische Schuld 1955	100 \$	110 —	111 3/4	—
II. — LEENINGEN IN £.				
4 % Leening 1936	100 £	81 1/2	84,—	—
4 % Leening 1937	100 £	83 1/2	83 7/8	—
III. — LEENINGEN IN FRANSCHE FRANKEN.				
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1932 (Fransche goudfranken)	1.000 F.fr.	2.611,—	2.595,—	—
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1934 (Fransche goudfranken)	1.000 F.fr.	2.622,—	2.643,—	—
5 % Buitenlandsche leening conversie 1934	1.000 F.fr.	897,—	916,—	—
IV. — LEENINGEN IN NEDERLANDSCHE GULDENS.				
3 1/2 % Leening 1937	100 N.G.	79,—	81,—	(6) 73,—

(*) Over 't algemeen genieten de coupons der leeningen vrijdom van belasting, deze welke aan de belasting van 2 pCt. zijn onderworpen, zijn met een sterretje geteekend.

(1) Interest tot 4 pCt. gewaarborgd.

(2) Huidige rentevoet 3 1/2 pCt.; vanaf het elfde jaar zal de interest op 4 pCt. gebracht worden.

(3) Tegen deze noteering werden de verkoopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan.

(4) Gewijzigde noteering: papier.

(5) Gewijzigde noteering.

(6) Noteering per 5 September 1939.

II. — MAANDELIJSCHE INDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

15

DATUM	VASTRENDEBERENDE FONDSSEN (30)					NIET - VASTRENDEBERENDE FONDSSEN (120)												
	Algemeen indexcijfer	Recht- en onrechtstr. Belgische Staatsleening.	Provincie- en gemeenteleningen	4 % Obligaties 17,25 % belasting	6 % Obligaties belastingvrij	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, banken en financiële instelling.	Onroerende goederen, hypotheek en hotelwezen	Tranwegen Buurtpoorwegen	Tranwegen en electric. (Trusts)	Gas- en electriciteit	Metaalnijverheid	Steenkolonmijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas fabrieken	Textielnijverheid en zijdefabrieken	Koloniale waarden	Diversen

Indexcijfer op basis van de notering der vorige maand.

1939 1 Augustus	101	103	100	100	99	104	103	98	101	102	101	114	103	103	101	102	103	105
4 September	98	99	98	98	99	91	88	97	91	91	96	87	91	84	91	95	94	89

Indexcijfer op basis van de notering op 3 Januari 1938.

1938 1 Juli	121	119	131	142	104	38	28	26	29	23	54	74	117	24	57	24	31	32
1 Augustus	120	117	128	142	104	38	27	26	28	23	55	75	118	23	57	23	31	31
1 September	119	116	127	143	103	36	26	24	27	22	55	70	116	21	55	22	30	29
3 October	118	114	126	141	102	38	29	24	28	23	58	79	117	21	56	23	30	31
3 November	120	117	129	141	105	38	27	24	28	22	57	78	128	22	59	22	30	29
1 December	120	116	129	143	104	37	26	23	28	22	56	77	122	22	59	22	29	30
1939 3 Januari	119	114	128	141	104	35	25	23	25	21	55	72	119	21	56	21	27	29
1 Februari	118	115	128	140	103	33	25	22	24	21	55	66	109	19	52	19	24	27
1 Maart	118	113	128	141	103	34	24	23	26	22	56	66	106	20	53	19	25	28
3 April	116	111	125	140	100	32	24	22	25	21	54	60	101	19	49	17	24	26
1 Mei	114	109	123	137	101	31	23	21	25	20	52	64	97	17	45	17	23	26
1 Juni	116	110	125	138	103	33	24	22	25	20	55	74	115	18	49	18	24	26
3 Juli	116	109	125	138	103	30	21	20	23	19	52	62	103	15	44	16	22	23
1 Augustus	116	113	125	138	102	31	22	19	23	19	52	71	105	16	44	16	23	24
4 September	105	111	122	135	101	29	19	19	21	17	50	62	96	13	40	16	21	22

(*) De belasting bedraagt 17,25 pCt. sedert 21 Januari 1939. (Wet van 18 Januari 1939.)

III. — NOTEERINGEN, RENDEMENTEN EN INDEXCIJFERS VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN.

16

AAN HET BEGIN DER MAAND	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES van maatschappijen Allerlei typen		
	Koers				Opbrengst (t. o. v. den koers alleen)				Gemiddeld netto rendement	Gemiddelde beurswaarde	Indexc. gemiddelde beursw. 3-1-1938 = 100
	I Gemeinl. Schuld 4 %	II Koloniale Schuld 1936 4 %	III Provinc., steden en gemeenten 4 %	IV Nijverheids-ondernem. 4 ½ %	I Gemeinl. Schuld 4 %	II Koloniale Schuld 1936 4 %	III Provinc., steden en gemeenten 4 %	IV Nijverheids-ondernem. 4 ½ %			
1938 Juli	90,05	87,—	89,09	96,92	4,44	4,60	4,49	4,64	4,76	97,98	97
Augustus	88,15	84,—	86,76	95,14	4,54	4,76	4,61	4,73	4,79	96,93	96
September	87,25	83,25	85,78	93,—	4,58	4,80	4,66	4,84	4,88	95,34	94
October	86,75	85,50	82,86	88,72	4,61	4,68	4,83	5,07	5,08	91,70	91
November	89,—	85,—	87,38	96,29	4,49	4,71	4,58	4,67	4,77	97,54	96
December	89,37	84,35	86,52	95,26	4,48	4,74	4,62	4,72	4,83	96,40	95
1939 Januari	88,80	84,—	85,36	94,23	4,52	4,75	4,69	4,78	4,87	95,03	94
Februari	88,75	82,—	85,61	92,03	4,51	4,88	4,67	4,89	4,84	94,49	93
Maart	87,60	83,—	85,08	90,49	4,57	4,82	4,70	4,97	4,89	93,54	92
April	86,50	81,25	83,08	86,43	4,62	4,92	4,81	5,21	5,09	89,90	89
Mei	85,25	82,—	81,19	85,87	4,69	4,88	4,93	5,24	5,10	89,69	89
Juni	85,25	82,90	83,57	90,30	4,69	4,83	4,79	4,98	4,96	92,19	91
Juli	84,—	81,50	82,25	88,66	4,76	4,91	4,86	5,08	5,01	91,15	90
Augustus	86,15	84,50	83,06	88,19	4,64	4,73	4,82	5,10	5,04	90,72	90
September	85,80	82,—	79,29	85,10	4,66	4,88	5,04	5,29	5,16	88,71	88

N. B. — Voor de samenstelling : zie Maartnummer 1939, op blz. 187.

IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

a) Retrospectief overzicht
(duizenden franken).

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootschappen) (oormandit. vennootschappen op aandelen) (personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhooging.	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1937.....	452	350.879	284.968	937	327.861	316.285	473	5.056.092	3.797.925	3.655.773
1938.....	367	243.321	210.138	1.263	331.881	324.532	321	1.506.970	1.354.377	1.275.638
1938 7 eerste maanden.....	238	167.061	141.393	633	161.595	156.248	208	756.569	892.595	838.518
1939 7 eerste maanden.....	198	144.797	125.516	811	174.499	168.887	159	514.099	424.437	354.315
1938 Mei.....	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.898	61.115	59.701
Juni.....	40	23.393	18.524	62	17.145	15.744	21	65.853	79.746	51.196
Juli.....	37	30.797	25.654	81	19.098	18.208	26	107.423	134.319	131.158
Augustus.....	14	2.790	2.593	70	31.587	31.208	14	109.775	80.174	74.849
September.....	28	16.110	15.398	90	19.517	19.232	15	262.210	75.466	72.586
October.....	30	11.606	10.246	96	22.893	22.673	16	39.090	27.983	27.686
November.....	23	22.930	18.664	104	30.123	29.558	19	119.380	67.362	62.141
December.....	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958
1939 Januari.....	28	26.035	21.335	121	31.059	29.029	26	65.042	40.572	36.706
Februari.....	32	17.029	14.273	86	20.549	20.303	15	27.422	8.412	7.690
Maart.....	32	19.145	17.458	133	21.185	20.651	25	64.747	49.390	42.638
April.....	18	27.415	24.190	118	23.518	23.148	20	168.625	110.317	57.691
Mei.....	30	21.019	18.225	100	18.240	17.657	34	102.226	71.018	65.178
Juni.....	30	10.175	8.833	129	21.825	20.912	18	48.945	89.555	89.357
Juli.....	28	23.979	21.202	124	38.123	37.187	21	37.092	55.173	55.155

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gesamen- lijke uitgiften	UITGIFTE- PREMIËN (1)	ANDERE STORTINGEN DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto uitgiften (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Inbreng in natura (2)	Inlijving van reserves (3)		
			Nominaal bedrag					
1937.....	47	2.021.550	6.498.215	400.495	721.690	2.331.933	2.370.828	1.254.620
1938.....	21	392.190	2.321.769	6.375	572.606	808.173	152.500	675.594
1938 7 eerste maanden.....	17	306.475	1.527.726	6.375	313.906	624.141	142.500	368.462
1939 7 eerste maanden.....	9	35.600	779.333	—	288.736	183.543	—	212.039
1938 Mei.....	2	20.000	117.416	375	34.593	30.586	—	47.028
Juni.....	3	118.600	238.884	—	43.992	16.200	68.000	75.872
Juli.....	1	6.000	190.214	—	28.582	118.314	—	34.124
Augustus.....	—	—	114.551	—	31.360	72.495	—	4.795
September.....	2	34.500	145.593	—	60.555	19.125	10.000	52.036
October.....	1	49.215	111.697	—	26.655	22.690	—	60.475
November.....	1	2.000	122.465	—	47.533	44.375	—	20.455
December.....	—	—	299.737	—	92.597	25.447	—	169.371
1939 Januari.....	4	16.900	114.566	—	32.236	12.801	—	58.933
Februari.....	—	—	45.990	—	22.135	3.350	—	16.681
Maart.....	2	3.200	92.920	—	38.154	24.692	—	21.101
April.....	2	12.500	173.750	—	53.718	8.750	—	55.061
Mei.....	1	3.000	113.277	—	30.238	46.450	—	27.372
Juni.....	—	—	121.555	—	28.907	80.650	—	9.545
Juli.....	—	—	117.275	—	83.353	6.850	—	23.341

- (1) In de gestorte bedragen niet begrepen.
(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhoogingen begrepen.
(3) In de kapitaalsverhoogingen begrepen.
(4) In de kapitaalsverhoogingen en de obligatie-uitgiften begrepen.
(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatie-uitgiften, de uitgifte-premiën, verminderd met de stortingen andere dan in specie en de emissies tot terugbetaling van vroegere leeningen.

IV. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

b) Detail der uitgiften
(duizenden franken).

JULI 1939.

BEDRIJFSKLASSEN	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamlooze vennootschappen) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)				OBLIGATIE- UITGIFTEN			ANDERE STORTINGEN DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamlooze) (commanditaire op aand.) (personenvennootschapp. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamlooze vennootsch.) (comm. venn. op aandeel.) (personen- vennootsch. m. beperkte aansprakel.)	
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. vergroo- ting	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarvan conversie leenin- gen	Inbreng in natura		Inlijving van reserves (in de kapitaalverhoog- ingen begrepen)	Liquidaties		Samensmel- tingen		Aantal	Bedrag	
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde								Oprichtingen van vennootschappen	Kapitaals- verhoogingen		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag			
														naamlooze en commanditaire op aandelen	personenven- nootschapp.met beperkte aan- sprakelijkheid								
1. Private banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Financiële inrichtingen	2	15.200	13.760	3	450	250	—	—	—	—	—	—	12.690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. In-, uitvoer	—	—	—	1	7.000	7.000	1	200	400	400	—	—	—	7.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Handel in metalen	—	—	—	2	700	700	1	500	500	500	—	—	—	670	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Handel in klerstoffen en meubel.	1	255	255	10	2.628	2.351	3	3.300	2.850	2.850	—	—	244	2.121	—	450	—	—	—	—	—	—	—
7. Handel in eetwaren	—	—	—	10	2.010	2.010	—	—	—	—	—	—	—	1.632	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Diverse handel	8	1.309	989	37	4.926	4.853	6	2.200	2.750	2.750	—	—	661	3.476	—	350	—	—	—	—	—	—	—
9. Suikerfabrieken	—	—	—	1	700	700	—	—	—	—	—	—	—	670	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Maalderijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Bierbrouwerijen	—	—	—	3	280	280	—	—	—	—	—	—	—	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Stokerijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden	2	900	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	318	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Steengroeven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Kolenmijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Electricische constructie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Hôtels, bioscopen, schouwburgen	1	400	400	2	251	251	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Drukkerijen, publiciteit	2	1.400	1.200	4	235	235	1	50	50	32	—	—	200	85	10	—	—	—	—	—	—	—	—
22. Textielbedrijf	1	1.000	1.000	8	2.360	2.074	2	4.100	1.355	1.355	—	—	385	957	35	—	—	—	—	—	—	—	—
23. Kunstmat. en ceramische mater.	—	—	—	1	100	100	—	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Metaalnijv., mechan. constructie	2	750	412	7	4.302	4.302	2	192	5.608	5.608	—	—	280	2.416	—	5.440	—	—	—	—	—	—	—
25. Gebouwen, openbare werken	2	700	596	6	1.792	1.792	—	—	—	—	—	—	470	1.557	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26. Papiernijverheden	—	—	—	1	210	210	—	—	—	—	—	—	—	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27. Plantages en kolon. vennootsch.	1	275	220	—	—	—	1	16.000	4.000	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Chemische nijverheden	1	50	50	3	200	200	—	—	—	—	—	—	—	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29. Houtbewerkingsindustrie	1	500	250	4	1.415	1.315	1	450	550	550	—	—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30. Leerlooierijen, riemfabrieken	—	—	—	1	150	150	—	—	—	—	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31. Automobielen	—	—	—	1	2.150	2.150	—	—	—	—	—	—	—	2.150	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glas- en kristalfabrieken	—	—	—	—	—	—	1	10.000	36.500	36.500	—	—	—	—	36.494	—	—	—	—	—	—	—	—
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse nijverheden	1	250	210	12	5.364	5.364	—	—	—	—	—	—	200	4.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart, vliegwezen	1	50	20	4	220	220	2	100	610	610	—	—	—	130	—	610	—	—	—	—	—	—	—
38. Telegrafien, telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	1	90	90	1	180	180	—	—	—	—	—	—	84	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Overige transportbedrijven	1	850	850	2	500	500	—	—	—	—	—	—	845	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Diverse andere nijverheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	28	23.979	21.202	124	38.123	37.187	21	37.092	55.173	55.155	—	—	16.677	29.637	37.039	6.850	22	50.346	—	—	9	22.500	

(1) Samenwerkende vennootschappen en credietverenigingen : opgericht met een minimumkapitaal van fr. 48.000; 40 ontbonden met een minimumkapitaal van fr. 1.175.652.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal
(duizenden franken). JULI 1939.

17

INDEELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootsch.) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag	
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid		Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waarvan conversie- leeningen	Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties		Samsensmeltingen
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag												
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Bedrag								

1. — Naar hun geografische ligging.

België	27	23.704	20.982	124	38.123	37.187	20	21.092	51.173	51.155	—	—	—	83.353	6.850	50.346	—	17.500
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	1	16.000	4.000	4.000	—	—	—	—	—	—	—	5.000
Congo	1	275	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	28	23.979	21.202	124	38.123	37.187	21	37.092	55.173	55.155	—	—	—	83.353	6.850	50.346	—	22.500

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal.

1 miljoen en minder	27	8.979	7.642	119	21.653	20.717	16	4.782	5.538	5.520	—	—	—	19.289	1.410	3.146	—	2.475
van 1 tot 5 miljoen	—	—	—	4	9.470	9.470	3	22.250	7.695	7.695	—	—	—	7.970	—	11.100	—	10.025
van 5 tot 10 miljoen	—	—	—	1	7.000	7.000	1	60	5.440	5.440	—	—	—	7.000	5.440	5.100	—	10.000
van 10 tot 20 miljoen	1	15.000	13.560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.600	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	10.000	36.500	36.500	—	—	—	36.494	—	31.000	—	—
100 miljoen en meer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	28	23.979	21.202	124	38.123	37.187	21	37.092	55.173	55.155	—	—	—	83.353	6.850	50.346	—	22.500

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhoogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhoogingen begrepen.

18
19

**V. — OVERHEIDSLEENINGEN EN LEENINGEN UITGEGEVEN
DOOR INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT.**

**VI. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (1).**

TIJDVAK	RECHTSTREKSCHE LEENINGEN VAN PUBLIEKRECHTELIJKE LICHAMEN (2)		BANKVERRIJCHINGEN VAN HET GEMEENTECREDIET Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan voor de betaling van :				TIJDVAK	Bedrag naar de gefinde inschrijvings- rechten berekend
	in België	in het buitenland	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven			
			Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	(duiz. franken)	(millioenen) Ned. G. 48 £ 5	(duizenden franken)					
1937.....	6.955.000	—	451.491	205.369	200.606	206.350	1937 Maandgem...	211.092
1938.....	2.534.875	—	699.505	258.243	231.272	237.796	1938 Maandgem...	232.768
1938 Mei.....	—	—	65.249	11.448	16.789	6.973	1938 Mei.....	283.647
Juni.....	—	(3)	62.110	19.630	23.093	6.092	Juni.....	248.895
Juli.....	250.000	—	65.551	17.636	18.628	15.840	Juli.....	236.207
Augustus...	—	—	67.847	19.274	20.145	25.848	Augustus...	207.602
September...	—	—	63.467	26.997	22.348	18.015	September...	231.556
October...	1.000.000	—	36.289	17.849	13.619	36.747	October.....	210.985
November...	675.000	—	52.109	11.470	11.426	38.898	November...	190.178
December...	—	—	60.431	79.389	17.451	28.864	December...	223.407
1939 Januari...	—	—	29.424	26.897	24.142	28.237	1939 Januari...	208.370
Februari...	—	—	43.892	19.221	25.173	17.517	Februari...	173.873
Maart.....	—	—	46.030	27.098	22.699	9.724	Maart.....	244.488
April.....	(4) 50.000	—	33.182	15.771	45.992	10.356	April.....	234.217
Mei.....	—	—	36.735	11.211	27.813	8.152	Mei.....	223.450
Juni.....	—	—	56.715	12.256	26.336	6.056	Juni.....	209.628
Juli.....	—	—	59.545	19.432	20.544	20.395	Juli.....	163.723

(1) Incl. de hernieuwingen aan het eind van het vijftiende jaar; deze beloopt ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.
(2) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.
(3) In Juni 1938 heeft de Belgische Regering een leening afgesloten groot 35 miljoen Nederlandsche gulden in Schatkistbons op 3 maanden. Zij kan deze bond driemaal hernieuwen.
(4) Leening Stad Luik, kasbons op 2 jaar, groot 50 miljoen, 4,50 pCt., tot de prijs van 98,25 uitgegeven.

RIJKSFINANCIËN.

I. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN (volgens het « Belgisch Staatsblad »).

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar (die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

25

TIJDVAK	Rechtstreeksche belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1937.....	2.998	3.027	3.653	9.679	—
1938.....	3.281	3.059	3.330	9.670	—
1938 Mei.....	262	243	279	784	4.024
Juni.....	187	262	271	721	4.745
Juli.....	221	264	266	751	5.496
Augustus.....	236	261	253	750	6.246
September.....	253	255	285	793	7.039
October.....	391	266	279	936	7.975
November.....	337	255	251	843	8.817
December.....	291	281	281	853	9.670
1939 Januari.....	453	246	269	968	968
Februari.....	197	214	254	665	1.633
Maart.....	217	273	296	786	2.419
April.....	283	245	259	787	3.206
Mei.....	295	244	257	796	4.002
Juni.....	221	277	269	767	4.769
Juli.....	316	265	272	853	5.623

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1938 en 1939 vóór 31 Juli 1939 geïnd (gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

	Begrotingsjaar 1938 (2)		Begrotingsjaar 1939		Juli 1939	
	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					begrotingsjaar 1938 (2)	begrotingsjaar 1939
I. Rechtstreeksche belastingen	3.141	2.844	1.502	1.333	—	316
II. Douanen en accijnzen	3.061	3.094	1.740	1.825	—	265
waarvan douanen	1.544	1.650	903	907	—	133
accijnzen	1.297	(1) 1.430	725	(1) 912	—	104
III. Registratie	3.330	3.967	1.877	2.180	—	272
waarvan registratie en overschrijvingen	486	515	272	304	—	44
erfenissen	244	200	147	188	—	23
zegel en gelijkgestelde taxes	2.561	3.225	1.433	1.662	—	202
Totaal...	9.532	9.905	5.119	5.338	—	853
Verskil in vergelijking met de budgetaire ramingen	— 373		— 219			

NOTA. — Het tijdperk van invordering der rechtstreeksche belastingen duurt langer dan het kalenderjaar; het indienen der verklaringen door den belastingsplichtige en het opmaken der rollen door het beheer, nemen inderdaad een zekeren tijd in beslag. Voor deze belastingssoort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

(1) Accijnzen en bijzondere verbruikstaxes.

(2) Het begrotingsjaar 1938 is geëindigd op 31 Maart 1939.

II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD.

26

	2 ^o kwartaal 1938	3 ^o kwartaal 1938	4 ^o kwartaal 1938	1 ^{ste} kwartaal 1939
Verrichtingen in speciën. (miljoenen franken).				
ONTVANGSTEN.				
Gewone dotaties voor de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	49	175	126	256
Niet aangewende excedenten van de dotatie van Amerikaansche 6 ½ % te besteden aan het aanleggen van een productieve reserve (artikel 16 der wet van 24 Juli 1927)...	—	—	—	1
Gefinde interesten en coupons	—	3	—	2
Netto-opbrengst van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	3	4	0,4	5
Cessie van stukken uit de portefeuille	—	19	—	2
Cessie van stukken aangekocht krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	317	164	302	218
Interesten op titels verkregen krachtens het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	3	11	—	21
Cessie van titels verkregen krachtens art. 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926	—	—	1	—
Interesten en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkas (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935)	4	13	8	26
Ontvangsten van het kwartaal	376	389	438	531
UITGAVEN.				
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde (gevestigde) schuld voor de delging ingekocht of terugbetaald	758	174	171	127
Terugbetaling aan de Schatkist van een deel der dotatie aangaande geconverteerde Amerikaansche leeningen	—	—	0,2	—
Kosten betreffende de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	0,1	0,3	0,2	0,3
Algemeene onkosten	0,1	0,1	0,1	0,1
Kostprijs der stukken verkregen krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	361	173	290	198
Kostprijs der stukken aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926 ..	—	39	2	—
Storting in het Regularisatiefonds door afhoudingen van de opbrengst van 1938	—	—	—	31
Storting in de Schatkist van de netto-opbrengst der reserve van 6 ½ % Amerikaansche in 1938.	10	—	—	10
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkas	46	29	13	8
Interestcoupons op stukken aangekocht door het Regularisatiefonds van de Rentenmarkt	—	—	2	—
Kostprijs der titels verkregen voor de portefeuille	—	—	—	2
Uitgaven van het kwartaal	1.175	416	479	376
Batig saldo op het einde van het kwartaal	535	507	465	620

Verrichtingen in effecten (miljoenen franken).				
DELGING DER GECONSOLIDEERDE (GEVESTIGDE) SCHULD.				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.	591	169	129	143
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD.				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDEELLEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen specie uitgegeven	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons ingeruild	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal	4.999 1	4.999 1	4.999 1	4.999 1
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927)	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926).	10.000	10.000	10.000	10.000
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926	94	115	120	117
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ % AMERIKAANSCH LEENING OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927	269	269	269	269
PORTEFEUILLE VAN HET REGULARISATIEFONDS VAN DE RENTENMARKT OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden verkregen ter uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	1.001	1.012	1.001	1.012
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden gedeponceerd in het amortisatiefonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935	1.046	1.041	1.040	1.034
DEPOSITO'S DOOR STICHTINGEN VOOR DE AFLEVERING VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM 4 %, 3^e REEKES.				
Waarden gedeponceerd in het amortisatiefonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936	335	335	335	335

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD**
(vervolg).

26

	Per 30 Juni 1938	Per 30 Septemb. 1938	Per 31 Decemb. 1938	Per 31 Maart 1939
Balans (duizenden franken):				
ACTIVA.				
Banken, postchequerekening en kas	223.003	199.743	191.452	210.191
Tijdelijke beleggingen in buitenlandsche deviezen	3.719	3.648	918	743
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandsche bankiers	51.349	53.201	38.066	127.431
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare titels, om te slaan	20.007	14.305	—	47.010
Nog te innen vervallen dotaties	1.614	891	142	—
Betalingsordonnantien in portefeuille	—	—	5	—
Te innen voorgeschoten interesten	—	—	—	1
Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	9	332	29	9
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.904	234.912	234.911	234.909
Effectenportefeuille (tegen kostprijs)	534.605	507.032	465.524	620.294
	84.555	104.717	105.786	105.455
Totaal activa...	619.160	611.749	571.310	725.749
PASSIVA.				
Saldi van aan de delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	183.968	182.952	152.756	102.304
b) in deviezen	51.349	53.201	38.066	127.431
Reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.347	238.842	239.238	234.397
Regularisatiefonds van de Rentemarkt	13.264	14.606	25.063	35.297
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	29.437	13.117	8.128	26.405
Beschikbaar saldo :				
Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	54.083	54.083	54.083	54.083
Vrijwillige bijdragen	4.104	4.104	4.104	4.104
Excedent der inkomsten op de lasten	58.187	58.187	58.187	58.187
	48.609	50.844	49.872	51.728
Totaal passiva...	619.160	611.749	571.310	725.749

Winst- en verliesrekening
(duizenden franken).

DEBET.				
Beheerkosten	111	102	95	119
Kosten in verband met de delging	127	311	152	333
Interest coupons op titels aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926	—	—	724	—
Excedent der inkomsten op de lasten voor het kwartaal	238	413	971	452
	—	2.234	—	1.856
Totaal...	238	2.647	971	2.308
CREDIT.				
Gelnde interesten en coupons	46	2.647	—	2.308
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	192	—	971	—
Totaal...	238	2.647	971	2.308
Batig saldo op het einde van het kwartaal	48.609	50.843	49.872	51.728

HET INKOMEN EN HET SPAREN.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

a) Juli 1939.

30

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto winst	Obligatie- schuld (2)	Bruto obligatie- coupons (1)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(duizenden franken)										
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België.										
1a Particuliere banken	3	3	—	175.000	84.204	7.894	—	6.500	5.735	278
1b Banken van openbaar nut..	—	—	—	—	—	—	—	—	1.336	40
2. Verzekeringen	5	3	2	5.025	833	218	225	190	—	—
3. Financiële inrichtingen	33	24	9	720.706	57.201	49.685	1.573	42.360	170.463	7.232
4. Invoer, uitvoer	5	1	4	4.535	1.856	—	1.096	—	—	—
5. Handel in metalen	4	3	1	1.925	354	152	17	—	200	12
6. Handel in klederst. en meubel.	7	4	3	23.979	13.157	828	901	609	4.004	220
7. Handel in eetwaren	11	8	3	21.321	3.533	759	36	49	1.201	77
8. Diverse handel	70	46	24	52.987	7.233	9.130	1.145	7.437	601	35
9. Suikerfabrieken	2	2	—	10.750	2.540	1.030	—	1.171	13.175	665
10. Maalderijen	2	2	—	4.500	2.103	758	—	510	—	—
11. Bierbrouwerijen	7	4	3	20.695	2.047	110	1.382	20	12.539	814
12. Stokerijen	3	—	3	5.086	498	—	500	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden.	10	8	2	27.702	4.265	7.793	294	5.987	2.000	100
14. Steengroeven	3	4	2	11.553	3.954	1.303	53	842	2.601	128
15. Kolennijnen	3	2	1	49.695	2.817	13.561	354	12.000	70.459	3.355
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	60
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	435	17
18. Electriciteit	3	3	—	75.640	39.263	29.564	—	24.252	57.071	2.816
19. Electricische constructie	2	2	—	4.000	697	623	—	480	11.892	647
20. Hotels, bioscopen, schouwv.	14	7	7	12.542	3.998	477	474	170	828	50
21. Drukkerijen, publiciteit	12	10	2	13.542	3.111	3.283	52	1.934	329	16
22. Textielnijverheid	24	16	8	96.472	38.287	3.401	640	1.898	23.707	1.074
23. Kunst- en cer. bouwstoffen	12	8	4	24.953	18.690	2.234	379	1.536	1.208	85
24. Metaaln. en mechan. constr.	29	22	7	244.165	137.178	11.062	2.885	7.208	133.142	6.952
25. Gebouw (openb. werken)	6	4	2	44.700	3.366	251	162	168	1.441	72
26. Papiernijverheden	1	—	1	30.267	1.557	—	5.371	—	10.000	550
28. Chemische nijverheden	9	7	2	49.950	16.966	1.795	4.989	1.177	40.803	1.870
29. Houtnijverheden	5	1	4	20.500	15.802	259	2.975	—	2.000	80
30. Leerlooier. en riemfabrieken.	2	1	1	12.800	2.906	661	94	533	12.407	563
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabr.	1	1	—	1.000	1.336	44	—	—	200	10
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	44.069	2.084
34. Diverse nijverheden	32	22	10	70.216	37.313	4.792	7.687	4.282	35.005	2.017
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	9.839	295
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen ..	16	12	4	34.053	5.658	4.339	19	3.361	13.425	805
38. Telegrafen, telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	3	1	2	3.240	9.974	69	1.018	21	—	—
41. Andere vervoerondernem. ..	7	6	1	14.510	1.392	1.382	15	1.116	2.500	125
42. Diverse andere nijverheden ..	1	—	1	1.157	1.320	—	13	—	—	—
TOTAAL...	350	237	113	1.889.166	486.295	157.457	34.349	125.811	685.715	33.144

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo.

1. Bank, financ. vennootschap.	7	6	1	303.450	55.816	13.673	2.010	10.863	—	—
2. Handelsvennootschappen ..	4	3	1	75.000	9.265	4.909	354	3.571	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen.	28	25	3	989.327	580.896	306.135	597	273.928	—	—
4. Landbouwvennootschappen.	15	9	6	140.179	19.931	19.840	2.584	17.408	8.754	367
5. Openbare diensten	9	8	1	2.026.437	489.730	108.166	15	99.662	157.502	6.403
TOTAAL...	63	51	12	3.534.393	1.155.638	452.723	5.560	405.432	160.256	6.770

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland.

1. Electriciteit	1	1	—	255.000	11.868	17.876	—	15.757	—	—
2. Spoorwegen	1	1	—	1.429	780	111	—	57	—	—
3. Tramwegen	3	1	2	66.210	61.665	6.562	4.531	6.562	2.627	130
4. Plant. en kolon. vennootsch.	1	1	—	7.000	80	393	—	364	—	—
5. Diverse vennootschappen ..	7	3	4	50.654	6.902	11.140	3.257	9.674	82.579	4.296
TOTAAL...	13	7	6	380.293	84.295	36.082	7.788	32.414	85.206	4.426
Algemeen totaal...	426	295	131	5.803.852	1.736.228	646.262	47.697	563.657	937.177	44.340

(1) Daarenboven is er gedurende de maand Juli betaald : (duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen	19.088
Coupons van leeningen van de Kolonie	20.590
Coupons van provinciën en gemeenten	25.252
Coupons van verscheidene leeningen	52.586

TOTAAL... 118.116

Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen .....

70.672

(2) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).

b) Retrospectief overzicht.

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto-winst	Obligatie-schuld (1)	Obligatie-coupons (bruto)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(Duizenden franken)										
Jaar 1937	7.611	5.887	1.724	45.890.185	17.761.760	5.289.888	469.276	3.787.107	9.223.488	476.458
Jaar 1938	7.694	5.879	1.815	48.321.151	17.837.626	6.179.386	435.372	4.296.989	8.134.056	384.070
1938 7 eerste maanden	5.526	4.292	1.234	32.495.911	12.478.197	4.326.572	232.516	3.001.375	5.154.661	247.049
1939 7 eerste maanden	5.561	3.985	1.576	33.433.301	12.113.780	3.455.180	325.543	2.710.359	4.924.629	225.398
1938 Mei	1.179	914	265	8.774.632	4.707.102	1.126.265	53.121	844.914	383.850	18.078
Juni	615	457	158	3.108.611	724.821	349.444	31.433	238.992	664.370	33.293
Juli	418	330	88	5.924.694	1.889.757	986.934	45.700	646.614	979.321	43.497
Augustus	170	125	45	1.168.178	343.321	99.087	12.180	68.757	494.033	22.256
September	238	172	66	887.013	338.430	99.188	12.968	65.034	458.104	21.984
October	539	404	135	4.448.324	1.218.677	524.528	68.168	355.354	1.007.432	43.252
November	265	207	58	4.307.131	2.175.520	645.802	13.761	462.563	381.990	17.896
December	286	211	75	3.206.246	1.133.301	306.146	28.479	232.467	637.836	31.633
1939 Januari	115	95	20	945.378	241.946	126.774	4.347	77.723	980.310	45.922
Februari	187	145	42	619.122	113.121	42.032	19.707	26.279	567.252	25.659
Maart	1.298	947	351	5.143.110	2.549.165	505.073	45.435	389.062	456.287	22.048
April	1.679	1.183	496	8.792.056	2.010.671	815.296	91.459	620.109	1.029.369	43.312
Mei	1.218	867	351	8.944.179	4.680.939	1.016.669	85.025	805.868	403.807	18.349
Juni	638	453	185	3.185.604	791.710	303.074	31.873	227.661	550.427	25.768
Juli	426	295	131	5.803.852	1.726.228	646.262	47.697	563.657	937.177	44.340

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de getelde leningen op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (1)

(duizenden franken).

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak (2)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1937	3.501.365	2.800.663	700.702	12.489.170	5.844.595
1938	3.331.391	3.496.925	— 165.534	12.670.559	5.973.360
1938 Juni	245.881	258.729	— 12.848	12.485.036	
Juli	283.123	237.882	45.241	12.530.277	
Augustus	252.373	237.395	14.978	12.545.255	
September	157.456	544.487	— 387.031	12.158.224	
October	392.378	328.208	64.170	12.222.394	
November	284.011	188.739	95.272	12.317.666	
December	249.353	243.383	5.970	12.323.636	
1939 Januari	317.844	200.562	117.282	12.787.841	
Februari	207.216	215.326	— 8.110	12.779.731	
Maart	193.282	406.173	— 212.891	12.566.840	
April	131.289	442.557	— 311.268	12.255.572 (3)	
Mei	220.461 (3)	213.000 (3)	7.461 (3)	12.263.539 (3)	
Juni	257.569 (3)	186.768 (3)	70.801 (3)	12.334.390 (3)	
Juli	219.371 (3)	188.184 (3)	31.187 (3)	12.365.577 (3)	
Augustus	162.883 (3)	363.512 (3)	— 200.629 (3)	12.164.948 (3)	

(1) Deze cijfers geven enkel de bewegingen van het sparen aan.

(2) De tegoeden van de jaren 1937 en 1938 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

(3) Benaderingscijfers.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas

(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend)	Totaal		
1937	298.675	44.386	14.241	357.302		
1938	317.907	48.116	18.114	384.137		
1938 April	27.831	4.093	}	}		
Mei	27.031	3.898				
Juni	24.399	3.886				
Juli	25.398	3.867				
Augustus	25.367	3.840				
September	25.500	3.795				
October	26.837	4.148				
November	25.562	3.972				
December	26.814	4.323				
1939 Januari	27.272	3.781			}	}
Februari	25.707	3.778				
Maart	27.379 (1)	4.080				
April	26.119 (1)	3.977 (1)				
Mei	25.390 (1)	3.942 (1)				
Juni			6.490 (1)	96.974		

(1) Benaderingscijfers.

III. — DRIEMAANDELIJSCH LOONINDEXCIJFER. (Basis : loongemiddelden van 1933 = 100.)

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																						INDEXCIJFERS der gemiddelde uurloonen per nijverheidsgroep					
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalnijverheden				Aardwerfabrieken steenbakkerijen	Glasnijverheden	Chemische nijverheden	Voedingnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer		Gas en electriciteit	productie-goederen	verbruik-goederen			
				Ijzerindustrie	Niet-ijzerhoudende metalen	Gietijzer, machinebouw en metaalbouw	Samen					Vlas, katoen, hennep en jute	Wol, tapijten, breiwerk, confectie	Samen					Fabrieken	Drukkerij en transformatie		Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen (1)				Samen (1)		
a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon.																													
1936	December	103	108	97	114	109	97	105	100	100	104	101	103	97	100	101	96	106	109	—	100	97	117	101	104	102	105	100	
1937	Maart	106	111	102	116	112	103	109	101	104	107	103	104	100	102	103	99	109	108	107	102	101	121	97	101	102	108	103	
	Juni	109	114	104	125	114	104	113	108	105	109	105	105	100	102	106	101	112	104	—	104	105	122	105	108	106	111	104	
	September	113	118	108	129	119	110	118	112	106	112	106	107	107	107	108	102	113	108	122	106	109	122	107	110	107	114	107	
	December	115	121	108	129	121	112	119	115	108	114	108	109	108	109	111	105	115	109	115	106	114	130	113	116	110	117	109	
1938	Maart	116	123	112	130	121	115	121	110	112	115	108	111	110	111	112	106	116	113	115	108	117	127	110	113	111	118	111	
	Juni	116	123	111	132	121	113	121	109	112	116	109	112	110	111	112	108	115	112	—	109	115	125	109	112	111	118	111	
	September	117	123	108	132	121	113	121	110	110	117	109	112	111	111	114	109	115	113	—	110	115	125	115	115	111	118	110	
	December	118	126	114	135	121	113	122	114	113	118	109	114	112	113	115	138	117	113	116	111	112	125	115	117	114	119	112	
1939	Maart	118	123	110	133	120	113	122	114	111	116	109	117	114	116	115	109	117	111	—	109	113	124	116	118	115	119	112	
	Juni	117	122	109	135	119	113	122	110	112	115	108	114	111	112	116	109	117	105	—	110	114	122	109	112	113	118	111	
b) Indexcijfer der loonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden.																													
1936	December	105	105	100	113	108	102	107	96	101	103	101	108	96	102	101	101	102	110	—	101	97	120	—	—	101	104	101	
1937	Maart	108	108	104	117	111	107	111	99	106	106	101	109	95	102	103	106	106	110	108	108	103	120	—	—	102	108	103	
	Juni	111	112	105	127	113	109	116	102	107	109	103	110	96	103	106	106	110	109	—	104	98	122	—	—	106	110	103	
	September	115	115	111	136	117	115	123	104	109	111	106	112	101	107	108	107	112	113	124	108	102	126	—	—	107	115	105	
	December	117	117	113	133	120	117	123	106	106	114	106	115	102	109	110	111	114	115	127	105	110	128	—	—	111	117	109	
1938	Maart	118	116	114	132	120	120	124	107	112	114	106	116	104	110	111	111	116	115	127	106	112	125	—	—	112	118	111	
	Juni	118	114	114	136	120	117	124	106	110	116	107	116	105	111	113	112	114	115	—	107	110	127	—	—	112	117	111	
	September	118	114	116	145	120	115	127	106	111	116	107	115	104	110	114	115	115	116	—	108	110	128	—	—	112	119	111	
	December	120	117	118	142	120	115	126	108	113	117	108	117	106	111	115	114	116	115	126	108	110	129	—	—	113	120	112	
1939	Maart	120	115	114	140	119	116	125	109	110	115	107	120	109	115	115	112	116	115	—	109	111	126	—	—	114	118	112	
	Juni	120	114	115	141	119	116	126	109	111	115	106	118	106	112	116	114	117	111	—	108	113	127	—	—	113	117	112	
c) Indexcijfer der loonen van werklieden zonder vak of zonder specialisering.																													
1936	December	107	105	96	120	111	105	111	102	113	109	103	105	103	104	103	100	108	110	—	104	115	120	—	—	105	104	101	
1937	Maart	111	108	99	123	114	109	115	105	119	113	104	106	105	105	106	103	110	109	106	105	121	126	—	—	107	109	104	102
	Juni	114	112	101	141	116	119	122	114	119	116	106	106	106	106	109	103	112	108	—	108	122	123	—	—	102	112	106	103
	September	118	115	106	147	121	114	127	116	117	119	108	108	109	108	112	107	115	113	122	110	127	125	—	—	103	115	110	104
	December	119	117	108	140	123	117	126	112	113	122	109	111	111	111	114	107	116	115	115	110	134	128	—	—	115	117	112	106
1938	Maart	120	116	110	142	123	120	128	116	118	122	109	113	111	112	115	109	118	115	115	114	136	123	—	—	116	119	114	107
	Juni	120	114	107	145	122	118	128	118	116	123	109	112	112	112	116	109	116	115	—	114	133	124	—	—	114	119	113	108
	September	121	114	107	151	122	118	131	118	119	124	108	113	111	112	118	110	117	116	—	116	134	124	—	—	115	119	113	108
	December	121	116	110	143	123	119	128	112	119	125	110	115	112	114	118	110	121	116	116	114	133	126	—	—	118	120	114	109
1939	Maart	122	116	108	142	121	119	128	112	116	123	109	120	113	116	119	112	120	116	—	114	133	133	—	—	119	119	115	109
	Juni	121	113	107	144	121	118	128	121	115	123	109	118	112	115	118	110	119	112	—	114	134	122	—	—	118	118	114	108

(1) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der loonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon in ons bekend.

(2) Regime I : schommelingen volgens het indexcijfer van de kleinhandelsprijzen of barema's van de verkoopprijzen.

Regime II : paritaire commissies of andere verzoeningsorganismen.

Regime III : individuele beslissingen van werkgevers of vraag en aanbod.

LOOP DER ZAKEN.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENKAMERS.

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (3)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL			
	BRUSSEL EN PROVINCIE			BRUSSEL			CONTANT			TERMIJN
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd.	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd.	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)
1937 Maandgemiddelde	38 (2)	343	31.057	167	22.648	5,45	20	320 (2)	1.152	174
1938 Maandgemiddelde	38 (2)	332	32.201	164	24.275	6,56	21	305 (2)	513	82
1938 Juni	38	336	32.489	166	25.315	7,17	21	320	396	79
Juli	38	330	28.850	161	21.596	—	19	320	375	67
Augustus	38	326	31.781	161	24.620	—	22	300	363	68
September	38	320	34.021	157	24.430	7,36	22	300	386	86
October	38	334	36.304	162	28.471	—	21	305	647	94
November	38	320	28.223	157	19.469	—	19	305	409	54
December	38	344	30.484	169	22.346	6,37	21	305	405	47
1939 Januari	38	331	28.298	166	20.949	—	21	305	409	46
Februari	38	300	25.700	147	19.039	—	19	305	332	46
Maart	38	345	36.907	170	28.302	6,50	23	305	617	79
April	38	314	32.919	153	24.757	—	18	305	381	49
Mei	38	331	31.921	162	24.691	—	20	305	351	40
Juni	38	330	33.174	159	25.742	7,10	22	305	304	34
Juli	38	312	31.848	150	24.440	—	20	305	253	27
Augustus	38	300	31.322	142	22.202	—	21	300	276	38

(1) In dit bedrag zijn de aankopen of de verkoopen maar één maal geteld.

(2) Op 31 December.

(3) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't einde van het tijdvak	Globaal tegoed (daggemiddelde)	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie %	Omloopsnelheid (2)
			Stortingen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's			
1937 Maandgemiddelde	(1) 412.126	3.666	4.925	12.393	4.900	12.409	34.627	89,0	4,72
1938 Maandgemiddelde	(1) 433.553	3.594	5.041	12.494	5.016	12.508	35.060	89,0	4,80
1938 Juni	421.680	3.396	4.467	11.284	4.415	11.292	31.459	88,2	4,63
Juli	423.292	3.516	5.130	12.009	4.809	12.014	33.962	87,9	4,78
Augustus	424.609	3.548	4.652	11.866	4.715	11.874	33.107	90,2	4,50
September	426.460	3.484	5.492	13.044	5.813	13.055	37.404	93,8	5,21
October	428.217	3.504	5.990	14.215	5.829	14.208	40.242	87,9	5,50
November	430.560	3.621	4.511	11.763	4.471	11.783	32.528	88,3	4,68
December	433.553	3.654	5.297	12.921	4.833	12.941	35.993	88,5	4,50
1939 Januari	437.067	4.006	5.193	13.742	5.106	13.755	37.797	88,7	4,53
Februari	439.587	3.964	4.021	11.541	4.133	11.553	31.249	89,0	4,12
Maart	441.743	3.888	4.952	13.025	4.875	13.045	35.896	87,7	4,27
April	442.776	4.003	5.192	13.721	5.269	13.737	37.919	88,5	4,95
Mei	443.009	3.940	4.548	12.633	4.656	12.637	34.474	89,4	4,39
Juni	443.620	3.746	4.642	12.504	4.597	12.513	34.259	89,3	4,39
Juli	443.620	3.819	5.006	13.013	4.885	13.018	35.921	89,1	4,88
Augustus	444.243	3.603	5.485	14.153	5.686	14.177	39.501	89,7	5,51

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

III. — GEVAARLIJKE OF HINDERLIJKE INRICHTINGEN.

Bron : *Arbeidsblad.*

Aanvragen om vergunning.

37

TIJDVAK	Voor het Rijk	Brabant	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Hene-gouwen	Namen	Luxem-burg	Luik
1937	4.272	1.135	722	92	786	480	413	151	42	451
1938	3.744	976	704	100	378	408	472	114	28	564
1938 April	347	67	77	4	66	35	39	10	—	49
Mei	367	100	66	9	48	42	43	29	3	47
Juni	383	78	62	17	47	44	34	22	5	74
Juli	329	82	59	14	21	51	56	6	3	37
Augustus	336	85	65	7	16	34	70	10	2	47
September	277	80	52	3	17	25	39	14	1	46
October	276	81	42	13	31	21	35	7	2	44
November	248	62	59	9	8	23	44	5	4	34
December	249	76	59	1	27	23	17	10	—	36
1939 Januari	258	80	42	12	25	35	19	4	3	38
Februari	231	50	38	12	25	27	27	9	3	40
Maart	334	73	39	16	47	43	61	11	6	38
April	323	100	45	3	31	38	45	2	2	57
Mei	315	80	43	15	44	37	50	5	6	35
Juni	331	83	32	9	44	43	66	5	3	46

IV. — VERHOUDING VAN DE ONBETAALDE TOT DE DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
TER INCASSEERING AANGEBODEN WISSELS.

TIJDVAK	AANTAL DER			BEDRAG DER		
	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%
	(duizenden franken)					
1937.....	1.117.161	69.857	6,25	4.644.274	99.390	2,14
1938.....	1.473.634	100.453	6,82	8.145.032	157.898	1,94
1938 Mei.....	138.333	8.783	6,33	667.163	14.287	2,14
Juni.....	155.249	9.657	6,22	1.005.813	16.768	1,67
Juli.....	141.215	9.353	6,62	978.256	15.194	1,55
Augustus.....	121.944	7.950	6,52	807.139	11.972	1,48
September.....	121.865	11.417	9,37	554.951	19.701	3,55
October.....	152.369	10.462	6,87	877.433	17.178	1,96
November.....	128.356	7.950	6,19	849.872	13.589	1,60
December.....	113.350	8.406	7,42	674.074	12.114	1,80
1939 Januari.....	80.260	5.934	7,39	379.226	8.810	2,32
Februari.....	72.894	5.704	7,83	296.515	7.828	2,64
Maart.....	96.952	7.470	7,70	629.823	14.042	2,23
April.....	117.728	9.228	7,84	893.051	19.598	2,19
Mei.....	127.107	9.305	7,32	1.124.731	21.386	1,90
Juni.....	114.856	7.991	6,96	957.359	19.723	2,06
Juli.....	90.607	5.748	6,34	662.459	12.148	1,83

V. — FAILLISEMENTEN,
BEKRACHTIGDE ACCORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT,
ZAKEN ONDER GECONTROLEERD BEHEER.
GEPUBLICEERD IN DEN « MONITEUR DU COMMERCE BELGE ».

a) Retrospectief overzicht.

TIJDVAK (13 weken)	Uitgesproken faillissementen			Accoorden tot voorkoming van faillissement			Zaken onder gecontroleerd beheer		
	1937	1938	1939	1937	1938	1939	1937	1938	1939
Eerste tijdvak.....	165	180	175	39	29	43	11	—	—
Tweede tijdvak.....	138	145	207	23	35	43	—	—	—
Derde tijdvak.....	111	118	—	17	23	—	—	—	—
Vierde tijdvak.....	146	179	—	29	44	—	—	—	—
Totaal...	560	622		108	131		11	—	—

b) Gedetailleerde opgave per bedrijfsgroep.

AUGUSTUS 1939.

GROEP	AANTAL											
	FAILLISEMENTEN						ACCORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT					
	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal
A. Handelsverrichtingen.....	30	—	—	—	—	30	11	—	—	—	—	11
B. Bankzaken en financiële ver-richtingen.....	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—
C. Nijverheden.....	1	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	—
D. Vennootschappen wier hoofd-bedrijf in Congo gelegen is..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal...	32	—	3	1	1	37	11	—	—	—	—	11

PRIJZEN.

I. — INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN.

a) Officieel indexcijfer in België. — Algemeen indexcijfer en per bedrijfsgroep.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

45

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingsproducten	Brandstoffen	Teer en derivat.	Producten der metaalbedrijven	Petroleum en derivaten	Producten der aardwerkbedrijven	Producten der glasbedrijven	Scheikundige producten	Kunststofstoffen	Vetstoffen
<i>Aantal producten</i>	125	16	4	3	15	7	9	2	12	4	7
1937 Maandgemiddelde	684	632	839	648	759	1.000	871	549	599	448	570
1938 Maandgemiddelde	630	559	873	605	695	987	865	549	617	503	463
1938 Juni	629	592	884	623	674	964	862	549	623	510	452
Juli	623	553	860	581	684	926	861	549	623	490	463
Augustus	620	546	862	581	671	926	859	549	621	495	464
September	622	544	858	581	682	922	858	549	620	509	460
October	617	529	837	571	689	910	859	549	609	519	442
November	610	514	837	560	685	908	859	549	602	520	436
December	607	528	855	538	678	905	847	549	591	524	419
1939 Januari	604	515	855	534	667	908	852	549	578	527	414
Februari	599	508	855	527	666	908	849	549	573	529	414
Maart	600	509	855	512	671	907	854	549	573	532	416
April	602	518	835	512	673	914	852	549	571	533	417
Mei	599	511	835	513	664	914	855	549	571	521	415
Juni	597	504	838	504	668	914	860	549	569	521	416
Juli	594	499	841	498	671	915	864	614	565	503	411
Augustus	594	502	843	498	691	915	859	614	565	500	404

TIJDVAK	PRODUCTEN DER VEZELBEDRIJVEN					Bouwmaterialen	Harsproducten	Producten der huiden en lederb.	Tabak	Producten der papierbedrijven	Ruwe rubber
	Algemeen indexcijfer	Wol	Vlas	Jute	Katoen						
<i>Aantal producten</i>	19	5	5	2	7	13	2	9	1	1	1
1937 Maandgemiddelde	704	781	877	407	657	768	692	599	492	902	164
1938 Maandgemiddelde	592	606	842	365	620	774	534	476	513	738	125
1938 Juni	578	603	795	354	615	776	527	461	523	710	111
Juli	587	596	810	372	625	775	519	465	545	710	130
Augustus	585	593	833	375	605	774	515	466	455	655	138
September	591	593	893	371	497	774	505	465	455	655	136
October	583	583	852	386	493	771	530	478	500	650	141
November	567	579	821	361	490	773	520	468	500	650	138
December	571	572	857	357	488	772	520	461	545	644	133
1939 Januari	583	560	929	400	480	775	532	466	545	644	130
Februari	567	547	852	439	469	773	538	462	545	644	133
Maart	563	548	826	449	465	773	555	465	545	644	134
April	570	530	826	558	463	772	548	461	545	644	133
Mei	563	530	788	501	476	772	526	471	545	644	133
Juni	557	529	755	484	483	772	506	471	545	644	135
Juli	549	533	715	472	480	765	485	471	545	644	138
Augustus	534	533	668	472	472	768	510	472	545	644	140

b) Indexcijfers der groothandelsprijsen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND (Board of Trade) Basis : 1930	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France) Basis : Juli 1914	NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek) Basis : 1913	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie des arts et métiers et du travail) Basis : Juli 1914	ZWEDEN (Kommerskollegium) Basis : 1913	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt) Basis : 1913	VER. STATEN (Bureau of Labor) Basis : 1926
1937 Maandgemiddelde	109	563	97	111	137	106	86
1938 Maandgemiddelde	101	640	92	107	130	106	79
1938 Mei	102	643	92	107	130	105	78
Juni	101	653	92	107	130	106	78
Juli	101	652	90	106	130	106	79
Augustus	99	644	90	105	128	106	78
September	98	646	91	106	127	106	78
October	99	654	91	106	128	106	78
November	98	657	91	106	127	106	78
December	98	666	92	106	127	106	77
1939 Januari	97	676	91	106	127	106	77
Februari	97	677	91	105	127	106	77
Maart	97	681	91	105	127	107	77
April	97	682	92	106	128	106	76
Mei	98	693	92	107	129	106	76
Juni	98	685	91	106	130	107	76
Juli	98	677	91	107		107	78

II. — INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN EN VAN DE KOSTEN VAN LEVENSONDERHOUD.

a) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : April 1914 = 100.

46

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1937 Maandgemiddelde	735	778	791	733	732
1938 Maandgemiddelde	761	801	828	760	766
1938 15 Mei	753	791	821	753	756
15 Juni	761	808	833	763	772
15 Juli	755	794	820	756	758
15 Augustus	755	794	819	755	760
15 September	764	804	828	766	769
15 October	769	810	839	771	776
15 November	772	813	838	772	776
15 December	768	807	835	766	773
1939 15 Januari	769	807	835	768	774
15 Februari	759	798	826	758	763
15 Maart	754	795	822	755	758
15 April	751	791	817	752	753

b) Nieuwe indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : 1936-1938 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

DATUM	Voor het Rijk	Brabant		Antwerpen		Luik		Oost-Vlaanderen		West-Vlaanderen	Hene-gouwen	Lim-burg	Luxem-burg	Namen
		Pro-vincie	Stad Brussel	Pro-vincie	Stad Antwerpen	Pro-vincie	Stad Luik	Pro-vincie	Stad Gent					
1939 15 Januari ...	105,8	105,9	105,6	104,5	103,9	107,0	106,9	105,5	105,8	104,3	106,9	106,8	105,6	106,4
15 Februari ...	104,4	104,2	104,0	103,5	103,1	105,2	104,8	104,2	104,5	103,3	105,5	105,1	104,4	105,0
15 Maart	103,6	103,5	103,4	102,8	102,5	104,4	104,0	103,6	104,1	102,5	104,6	104,4	103,6	103,7
15 April	103,1	103,0	102,8	102,4	102,2	103,6	103,3	103,1	103,8	102,1	103,9	104,1	103,1	103,1
15 Mei	102,9	102,9	102,7	102,3	102,1	103,5	103,3	102,9	103,8	102,0	103,9	103,8	102,6	102,5
15 Juni	103,1	102,8	102,5	102,4	102,4	103,8	103,8	103,2	104,1	102,5	104,0	104,3	102,4	102,5
15 Juli	103,5	103,0	102,7	102,8	102,5	103,8	103,7	103,6	104,5	102,9	104,5	104,6	102,8	102,9
15 Augustus ..	103,3	102,9	102,6	102,7	102,5	103,7	103,6	103,2	104,2	102,8	104,2	104,6	102,8	103,4

c) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in België.

Arbeidersbudgetten, 3^e categorie : gezinnen welke beschikken over een inkomen van 30 frank tot minder dan 40 frank, per verbruikseenheid en per veertien dagen.

Basis 1921 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voeding	Huisvesting en huisraad	Verwarming en verlichting	Kleeding	Behoeften van hygiënischen, maatschappelijken en zedelijken aard
1937 Maandgemiddelde	199	175	404	186	239	181
1938 Maandgemiddelde	205	180	405	194	246	183
1938 Juni	204	179	405	192	246	183
Juli	202	175	405	193	247	183
Augustus	202	176	405	194	247	183
September	205	180	405	195	246	183
October	207	183	405	196	246	183
November	209	186	405	196	247	183
December	208	184	405	198	247	183
1939 Januari	209	186	405	199	247	183
Februari	205	180	406	199	247	183
Maart	203	176	407	199	247	183
April	200	172	407	195	247	183
Mei	198	168	407	196	249	184
Juni	199	170	406	197	249	184
Juli	200	171	406	198	249	184
Augustus	199	170	407	198	249	184

d) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud en van de kleinhandelsprijzen in het buitenland.

46

TIJDVAK	GROOT-BRITANNIË (Ministry of Labour)	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France)		NEDERLAND (Centraal Bureau de Statistiek)	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie, des arts et métiers et du travail)	ZWEDEN	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt)	VEREEN. STAT. (National Industrial Conference Board)
	Kosten van levensonderh.	Detailpr. (gepond. ind. v. 34 artikelen Gemid. v. 300 sted.)	Kost. v. levensonderh. (eenvorm. gemaakte type-budgetten)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh. (34 steden)	Kosten van levensonderh. (49 steden)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh.
	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: 1930 = 100	Basis: tijdvak 1911/13 = 100	Basis: Juni 1914 = 100	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: 1913/14 = 100	Basis: 1923 = 100
1937 Gemiddelde ...	154	572	102,4	137,3	137	162	125,1	88,5
1938 Gemiddelde ...	156	658	116,6	138,6	137	166	125,6	86,4
1938 April	156	—	—	138,2	136	165	125,6	86,8
Mei	155	646	115,3	139,1	136	—	125,9	86,5
Juni	159	—	—	140,4	137	—	126,0	86,7
Juli	156	—	—	138,7	137	166	126,8	86,5
Augustus	156	657	117,2	138,4	136	—	126,5	85,9
September	155	—	—	138,7	137	—	125,2	85,9
October	156	—	—	138,3	137	167	124,9	85,8
November	156	690	120,3	138,3	137	—	125,0	85,6
December	155	—	—	137,4	137	—	125,3	85,8
1939 Januari	155	—	—	138,3	137	167	125,8	85,4
Februari	153	709	122,3	—	136	—	125,7	85,1
Maart	153	—	—	—	136	—	126,0	84,9
April	153	—	—	—	136	168	126,9	85,1
Mei	153	698	122,5	—	137	—	126,1	84,8
Juni	156	—	—	—	137	—	126,5	—
Juli	—	—	—	—	138	—	127,3	—

III. — GROOTHANDELSPRIJZEN VAN ENKELE NIJVERHEIDSPRODUCTEN.

Bronnen: Kolen: Office belge des Charbons (O.B.C.). — IJzerindustrie: Binnenlandsche prijzen: Echo de la Bourse. — Prijzen bij den uitvoer: Costbel.

47

TIJDVAK	Binnenlandsche prijzen (in franken per metrische ton).										Prijzen bij den uitvoer (in goud-£ per Engelsche ton).									
	KOLEN					IJZERINDUSTRIE					IJZERINDUSTRIE									
	Fijne vette gas- en cokskolen	Geschnitte vette huishoudkolen	Type C Belg. Staat	Fijne gewasschene stoom 0/10	Geschnitte half-vette huishoudkolen	Ruw mager gruis voor pulvero's	Mager gewasschen grain, stoom 5/10	Magere nootjes voor huishouden 50/80	Billettes	Largets	Handelstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer herkoopt open oven	Billettes	Largets	Handelstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer
1937 Maandgem.	131	179	136	121	202	85	137	227	869	991	1.014	1.014	1.248	1.666	4-1-2	4-1-1	5-0-5	4-12-8	—	—
1938 Maandgem.	147	188	151	126	209	93	142	237	877	986	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-1	3-15-8	4-17-10	5-0-7	7-5-15	7-7-8-9
1938 Mei	150	180	154	128	200	96	143	226	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-2	3-17-3	4-16-4	4-18-2	5-16-9	7-5-3
Juni	149	182	154	128	202	95	143	229	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	—	3-17-0	4-18-0	4-16-5	5-16-4	7-2-9
Juli	144	186	149	123	206	89	138	234	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-15-8	3-15-6	5-1-8	4-16-8	8-5-7	11-7-6
Augustus	144	190	149	123	209	89	138	236	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-19-2	3-18-4	4-15-8	4-15-6	5-9-5	7-6-9
September	139	192	149	122	212	88	139	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-18-0	3-14-1	4-16-8	4-13-2	5-8-8	7-1-2
October	143	191	149	123	212	90	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-12-10	3-13-11	4-16-8	4-13-9	5-4-7	7-6-8
November	143	192	149	123	213	91	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-11-2	3-9-2	4-16-0	4-12-4	5-7-7	7-2-8
December	148	196	149	128	216	95	143	244	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-8-5	3-10-8	4-14-10	4-13-9	5-4-4	7-7-10
1939 Januari	148	196	149	128	216	95	143	244	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-9	3-6-7	4-10-10	4-10-1	5-2-8	7-6-4
Februari	148	195	149	128	216	96	143	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-5-8	3-5-14	4-7-11	4-8-9	4-19-5	7-3-5
Maart	148	194	149	128	215	94	143	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-3	3-7-8	4-6-3	4-5-0	4-17-5	7-7-1
April	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-4-0	3-7-0	4-5-8	4-3-2	4-17-8	7-6-9
Mei	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.360	1.720	3-6-6	3-6-2	4-6-4	4-6-0	4-16-1	7-5-6
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.360	1.720	3-6-6	3-6-4	4-6-5	3-19-11	4-15-8	7-8-7
Juli	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.360	1.720	3-6-8	3-5-5	4-6-7	4-1-8	4-16-7	7-5-5

IV. — PRIJZEN VAN LANDBOUWPRODUCTEN.

a) Gemiddelde prijzen van granen en andere landbouwproducten op de regelende markten van België (« Belgisch Staatsblad »).

48

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAYER	WINTERGERST	AARDAPPELEN		DRUGE CICHORELBOONEN (laatste oogst)	TARWESTROO	RUVLAS	ONGEZOUT. HOEVEBOTER (verkocht per kg.)	ONONTVETTE WOL	VERSCHIEFEN
	(laatste oogst)				Geldersche muizen	Industrie	(laatste oogst)					
	in franken per 100 kg.										in fr. per kg.	
1937 Maandgemiddelde ..	135,62	123,44	114,66	117,21	40,38	39,05	117,02	25,63	97,47	22,66	23,72	0,56
1938 Maandgemiddelde ..	121,57	90,23	98,47	93,80	39,07	43,10	85,80	23,49	104,44	23,—	16,44	0,63
1938 April	128,91	110,02	110,61	109,29	42,15	38,90	93,62	25,43	101,64	21,87	18,81	0,42
Mei	128,22	107,31	110,26	107,63	66,66	56,97	92,37	24,42	101,87	20,47	19,06	0,49
Juni	125,77	101,85	109,77	103,42	71,19	85,88	90,80	24,23	105,50	19,91	14,78	0,54
Juli	123,77	82,—	108,46	81,79	41,25	62,55	91,62	25,40	108,25	19,57	15,50	0,59
Augustus	113,98	78,25	94,09	78,76	30,75	38,18	85,57	21,91	116,19	20,90	15,35	0,68
September	112,67	67,60	78,93	76,12	24,88	31,71	75,87	19,49	108,30	22,84	15,06	0,74
October	111,41	64,43	77,40	75,13	25,62	31,53	81,62	18,89	102,43	24,89	15,12	0,84
November	109,98	62,54	75,83	73,31	25,29	30,84	68,20	19,09	104,83	25,28	14,81	0,84
December	109,32	64,17	76,57	74,89	26,76	31,28	67,—	18,81	103,80	26,23	14,25	0,75
1939 Januari	110,53	63,96	78,85	74,52	31,53	35,34	66,12	19,07	109,28	25,03	13,94	0,70
Februari	111,62	61,62	76,31	76,61	32,35	35,48	67,50	20,09	113,13	24,80	14,37	0,49
Maart	116,63	59,93	75,92	74,35	31,55	35,33	71,60	20,92	108,06	22,87	14,40	0,45
April	119,73	60,47	79,13	75,92	35,65	39,28	75,72	20,37	104,41	19,94	13,50	0,46
Mei	119,69	58,92	81,31	75,89	29,12	34,68	74,75	20,53	104,90	18,48	13,—	0,46
Juni	118,23	59,04	80,—	75,38	23,97	30,57	73,30	19,62	101,89	18,87	12,90	0,52
Juli	117,06	59,40	78,06	73,66	35,25	35,05	75,16	19,44	101,98	18,57	13,31	0,55

b) Gemiddelde prijzen der granen op de graanbeurzen van Kortrijk, Brussel, Charleroi, Namen en Luik.
Bron: *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	TARWE (goede handelskwaliteit)	ROGGE	HAVER	GERST	SPELT
	(in franks per 100 kg.)				
1937 Maandgemiddelde	133,43	119,99	113,22	116,45	96,49
1938 Maandgemiddelde	120,97	79,50	95,92	91,84	91,59
1938 Juni	122,90	103,50	107,10	103,10	—
Juli	120,—	81,—	105,60	81,66	—
Augustus	114,65	73,08	93,07	77,13	95,—
September	116,94	64,98	75,65	74,80	81,71
October	114,16	62,15	73,08	74,06	80,66
November	112,10	60,29	72,33	71,73	81,85
December	111,65	61,94	73,94	73,36	83,55
1939 Januari	113,17	61,41	76,02	72,67	82,37
Februari	114,90	57,70	72,45	71,26	78,87
Maart	121,71	57,31	73,35	72,23	76,—
April	123,65	58,63	77,60	73,74	76,—
Mei	123,65	57,70	79,18	74,18	75,50
Juni	122,35	56,81	77,02	73,12	—
Juli	121,74	58,—	74,83	73,—	—
Augustus	105,—	52,33	60,65	68,24	—

VOORTBRENGING.

I. — VOORTBRENGING DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron: *Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.*

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemiddeld aantal extractie- dagen	Voorraad op 't einde der maand (duiz. tons)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS (duizenden)		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOLEN PER BEKKEN (duiz. tons)							TOTAAL		
	onder- grondsche	onder- en boven- grondsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen	Luik	Kempen				
1937 Maandgemiddeld.	86,5	124,9	421	364	652	34	450	552	2.473	24,6	605	
1938 Maandgemiddeld.	91,4	130,3	408	355	665	33	459	545	2.465	24,1	1.934	
1938 Mei	91,0	130,2	412	361	668	33	458	531	2.463	24,3	1.943	
Juni	91,1	130,3	389	340	669	33	459	515	2.405	23,8	2.207	
Juli	91,0	130,1	358	309	586	28	456	497	2.233	21,7	2.293	
Augustus	89,3	127,4	380	315	615	32	383	510	2.234	22,4	2.380	
September	87,8	125,9	371	346	669	34	464	502	2.386	24,4	2.351	
October	91,1	130,4	427	367	670	34	470	558	2.526	24,8	2.204	
November	94,3	134,1	407	364	678	33	480	568	2.531	24,0	2.234	
December	92,1	131,5	421	358	690	33	481	583	2.566	24,8	2.222	
1939 Januari	94,5	133,8	441	387	704	34	503	595	2.664	25,4	2.333	
Februari	91,0	130,2	385	320	632	31	452	537	2.357	22,8	2.606	
Maart	92,8	132,3	451	379	717	36	511	630	2.724	25,9	2.696	
April	93,6	134,0	400	352	644	31	456	569	2.452	23,2	2.624	
Mei	93,6	133,9	422	358	677	32	468	613	2.569	24,0	2.274	
Juni	93,8	133,4	403	386	712	33	491	638	2.662	24,9	2.311	
Juli	90,1	129,6	339	308	606	33	469	567	2.321	22,7	2.275	

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (aan het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tons)					
	Voort- brenging (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders	Voort- brenging (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren	Blik
1937 Maandgemidd.	489	3.974	155	893	47 (1)	320	315	7,7	231	3,0	—
1938 Maandgemidd.	392	3.775	142	870	37 (1)	205	184	6,0	145	2,5	0,2
1938 Mei	367	3.671	144	874	33	177	158	4,4	124	2,2	—
Juni	362	3.699	140	872	33	192	174	5,9	138	2,6	—
Juli	372	3.676	125	893	35	198	179	5,2	150	2,1	—
Augustus	363	3.696	125	839	35	196	176	5,6	149	2,2	—
September	356	3.625	139	848	35	197	180	6,6	156	2,8	—
October	384	3.685	136	862	36	216	201	6,3	179	2,9	0,2
November	380	3.685	136	839	36	222	213	5,7	188	2,3	0,2
December	406	3.768	136	836	37	232	214	5,5	176	2,6	0,3
1939 Januari	406	3.745	132	818	37	231	204	5,9	162	3,2	0,3
Februari	380	3.681	105	814	37	203	193	5,9	152	2,5	0,6
Maart	371	3.673	123	772	35	222	217	7,5	174	3,1	0,6
April	362	3.647	110	782	37	225	213	6,0	169	2,5	0,6
Mei	417	3.662	121	803	42	270	274	6,7	195	2,7	0,7
Juni	436	3.741	117	793	44	286	298	7,0	200	2,7	—
Juli	471	3.836	96	758	46	295	291	5,4	196	2,1	—

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

56

TIJDVAK	KATOEN Halfjaar- lijkse productie van gesponnen katoen (tons)	WOL		BIERBROU- RIJEN Hoeveelheden aangegeven meel (tons)	STOKERIJEN Voort- gebrachte alcohol (hectoliters)	MARGARINE EN BEREIDE VETTEN			
		Drooginrich- tingen van Verviers, van Dison en van het Oosten (reeds gedroogd of enkel gewogen)	Kamwol- voorraden in de "façon" wolkammerijen (eind der maand)			Voort- brenging	Voor verbruik verklaard	Voor den uitvoer verklaard	
									(tons)
1937 Maandgemiddelde	36.300 (1) 36.200 (2)	2.511	2.952	16.829	32.904	4.558	4.516	17	
1938 Maandgemiddelde	29.100 (1) 32.600 (2)	2.274	3.801	16.087	38.730	5.089	5.072	17	
1938 Mei	29.100 (1)	2.297	4.881	16.666	36.482	3.962	4.133	17	
Juni		2.090	3.762	17.134	36.765	5.363	5.054	17	
Juli		2.165	3.689	16.423	39.302	4.586	4.638	7	
Augustus		2.027	3.753	18.171	37.539	4.282	4.228	23	
September		2.316	3.525	14.489	40.379	5.558	5.910	23	
October		2.836	3.626	16.771	30.674	5.311	5.263	30	
November		2.674	3.879	15.869	42.032	5.779	5.597	12	
December		2.631	3.951	13.696	48.340	6.452	6.553	17	
1939 Januari		34.500 (1)	2.607	4.264	15.407	45.055	6.126	6.158	10
Februari			2.671	3.765	13.699	41.533	5.092	5.086	7
Maart			2.825	3.785	17.911	43.619	5.473	5.395	10
April			2.617	3.323	16.732	40.762	4.568	4.569	7
Mei	2.692		3.314	16.966	37.177	4.312	4.071	7	
Juni	3.021		3.551	18.190	35.276	4.546	4.422	19	
Juli	2.439		3.399	16.943	39.362	4.363	4.503	5	

TIJDVAK	SUIKER				VISSCHERIJ		LUCIFERS		
	Voortbrenging		Voorraden (raffinade- en ruwe suiker) (eind der maand)	Voor verbruik verklaard	Omzetten ter mijn van Oostende		Fabricage	Verbruik	Uitvoer (met onthefving van de accijns)
	Ruwe suiker	Raffinade- suiker			Hoeveelheden	Waarde			
	(tons)				(tons)	(duiz. fr.)	(millioenen lucifertjes)		
1937 Maandgemiddelde	18.675	15.938	111.567	17.210	2.286	7.164	4.703	1.830	2.739
1938 Maandgemiddelde	15.099	18.745	124.816	17.612	2.481	7.445	3.956	1.725	2.334
1938 Mei	—	17.651	128.630	13.685	1.863	5.763	3.369	1.284	1.943
Juni	—	16.350	113.019	16.553	1.790	6.357	3.951	1.516	2.251
Juli	—	18.142	93.620	20.422	2.021	5.973	3.242	1.396	1.886
Augustus	9	17.797	69.211	16.773	3.061	8.246	3.423	1.915	2.422
September	17	17.211	49.212	19.191	4.071	7.705	4.121	2.096	2.482
October	50.708	22.248	68.435	21.263	3.031	8.128	5.302	2.810	3.489
November	120.898	27.371	161.138	18.841	2.812	7.208	4.893	1.522	2.302
December	8.949	19.236	158.699	15.193	2.179	7.453	3.992	1.513	2.105
1939 Januari	552	17.929	152.301	14.641	2.258	8.362	3.963	1.453	2.447
Februari	292	15.843	141.351	12.899	2.352	7.792	4.325	1.555	2.065
Maart	86	19.969	128.891	19.211	2.658	9.814	5.118	1.764	3.820
April	123	20.241	113.897	20.708	2.289	6.719	4.823	2.161	2.518
Mei	—	21.821	98.829	17.722	2.464	6.395	4.780	1.575	3.639
Juni	3	20.461	74.464	17.026	2.077	5.595	5.637	1.571	3.366
Juli	—	19.024	53.389	23.579	—	—	4.515	1.830	2.609

(1) Productie van het halfjaar 1 Februari-31 Juli.
(2) Productie van het halfjaar 1 Augustus-31 Januari.

III. — BOUWBEDRIJVIGHEID.

57

TIJDVAK	BOUWVERGUNNINGEN VERLEEND IN STEDELIJKE CENTRA (53 CENTRA — 114 GEMEENTEN)		
	Nieuwbouw	Herbouw en verbouwingen	Totaal
1937 Voor het jaar	8.196	18.002	26.198
1938 Voor het jaar	8.585	16.416	25.001
1938 Mei	884	1.637	2.521
Juni	943	1.507	2.450
Juli	666	1.468	2.134
Augustus	816	1.379	2.195
September	575	1.438	2.013
October	566	1.024	1.590
November	533	1.072	1.605
December	424	1.012	1.436
1939 Januari	505	951	1.456
Februari	721	1.149	1.870
Maart	940	1.528	2.468
April	646	1.261	1.907
Mei	573	1.259	1.832
Juni	572	1.282	1.854
Juli	449 *	1.208 *	1.657 *

(*) Onvolledige cijfers (112 gemeenten op 114).

IV. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM.

TIJDVAK	TOTALE PRODUCTIE (Centrales van 100 kWh. en meer) Bron: <i>Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing</i>						PRODUCTIE van de 121 voornaamste industriële centrales Bron: <i>Association des Centrales Electriques industrielles de Belgique</i>	
	Aantal centrales	PRODUCTIE (duizenden kWh.)					Totale productie (duiz. kWh.)	Gemiddelde dagproductie (miljoenen kWh.)
		Unie der electrische bedrijven van België	Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschap- pijen	Gemeen- telijke regieën	Totaal		
1937 Maandgemiddelde	343 (1)	198.932	213.803	28.234	21.424	462.393	—	—
1938 Maandgemiddelde	338 (1)	194.288	198.624	26.321	20.616	439.848	—	—
1938 Mei	338	180.463	199.019	25.366	17.797	422.644	171.618	6,86
Juni	338	173.402	182.729	25.741	16.266	398.138	164.759	6,59
Juli	338	170.957	186.980	25.199	14.900	398.036	167.445	6,86
Augustus	338	184.379	186.630	24.640	17.509	413.157	168.155	6,46
September	338	194.731	196.347	25.724	18.251	435.048	177.218	6,81
October	338	204.253	213.638	27.740	22.782	468.413	187.878	7,22
November	338	207.337	214.280	28.483	24.364	474.464	189.212	7,88
December	338	218.200	216.357	28.107	27.447	490.111	189.698	7,02
1939 Januari	355	217.255	214.820	29.772	26.635	488.482	186.775	7,18
Februari	355	195.481	192.896	27.778	22.632	438.787	170.464	7,10
Maart	354	218.876	214.559	31.550	23.918	488.903	190.151	7,31
April	354	192.663	200.359	28.857	19.996	441.875	177.113	6,81
Mei	354	182.439	218.713	29.710	18.155	449.017	192.685	7,70
Juni	354	178.536	227.097	28.831	18.017	452.481	199.800	7,68
Juli	354	173.089	222.932	27.476	15.720	439.217	195.995	7,54

(1) Op het eind van het jaar.

V. — GASDISTRIBUTIE (1)

(duizenden kubieke meters).

Bron: *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing*.

TIJDVAK	GEMEENTEBEDRIJVEN		GASVERDEELINGSMAATSCHAPPIJEN		Gasvoort- brengende nijverheids- maatschappijen die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	TOTAAL
	die zelf het gas dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	die zelf het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1937 Maandgemiddelde	5.894	468	1.238	40.170	16.317	64.086
1938 Maandgemiddelde	5.915	463	1.208	39.810	9.876	57.273
1938 Mei	5.822	441	1.115	37.658	9.220	54.256
Juni	5.973	503	1.360	40.729	7.419	55.985
Juli	6.248	670	1.417	41.521	7.756	57.611
Augustus	6.294	801	1.492	41.447	7.900	57.934
September	6.173	536	1.322	41.301	5.966	55.298
October	6.222	402	1.179	39.702	9.277	56.782
November	5.815	358	1.103	38.283	9.378	54.937
December	6.419	386	1.255	42.688	9.494	60.242
1939 Januari	6.209	398	1.116	41.226	9.758	58.707
Februari	5.490	356	996	37.663	9.082	53.587
Maart	5.720	384	1.054	41.497	9.716	58.371
April	5.265	438	1.006	38.404	11.231	56.344
Mei	5.422	449	1.098	39.790	13.297	60.056
Juni	5.959	515	1.333	42.600	14.498	64.905
Juli	5.904	632	1.423	43.799	17.886	69.645

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de mijn-, metaal- en chemische cokesfabrieken of in de andere bedrijven en door de voortbrengers voor eigen gebruik gebezigd.

VERBRUIK.

N. B. — Voor het verbruik van suiker, lucifers, margarine en toeberedende vetstoffen, zie tabel n° 56.

I. — INDEXCIJFERS VAN DEN VERKOOP AAN DE VERBRUIKERS.

Basis : maandgemiddelde van 1927 = 100 (1).

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						Winkels met bijhuizen		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en andere (1)		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Augustus	61	55	93	96	116	124	135	137	80	67	137	142	116	114
September	88	76	125	114	125	137	137	150	83	69	143	175	163	164
October	108	99	132	116	124	126	135	140	85	68	147	146	211	220
November	85	76	118	101	147	121	142	135	80	66	136	140	158	155
December	86	76	138	118	182	182	162	164	87	72	167	180	164	174
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	85	74	129	103	123	127	132	133	74	63	148	154	158	162
Februari	72	65	117	110	101	99	123	123	73	59	140	142	127	119
Maart	109	95	129	129	125	130	136	146	81	71	150	163	166	165
April	100	89	130	100	123	126	140	146	73	64	153	161	184	176
Mei	99	99	136	119	124	134	136	139	71	64	146	151	167	163
Juni	88	86	114	105	128	130	137	138	72	67	148	150	142	141
Juli	77	(*) 81	120	(*) 112	138	(*) 159	141				147		130	

(1) Basis van de indexcijfers van de groote warenhuizen (huishoudelijke artikelen en verscheidene) = het maandgemiddelde over 1934.

(*) Voorloopig cijfer.

II. — TABAKSVERBRUIK.

(Fabricage en invoer.)

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tons)
	(miljoenen stuks)			
1937	192	584	5.258	12.945
1938	195	615	5.108	13.201
1937 2 ^o kwartaal	43	140	1.395	3.283
3 ^o id.	46	153	1.406	3.420
4 ^o id.	57	169	1.252	3.274
1938 1 ^{ste} id.	47	152	1.263	3.223
2 ^o id.	48	200	1.444	3.246
3 ^o id.	42	133	1.312	3.299
4 ^o id.	57	129	1.089	3.433
1939 1ste id.	45	117	1.070	3.152
2 ^o id.	40	135	1.376	3.436

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND.

TIJDVAK	Groot vee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1937 Maandgemiddelde	16.561	656	12.727	29.991	6.957
1938 Maandgemiddelde	16.457	778	10.957	23.066	6.304
1938 Mei	15.419	642	11.544	23.194	2.743
Juni	17.121	652	13.566	24.630	2.579
Juli	15.070	683	11.065	22.379	2.443
Augustus	18.004	761	13.252	23.308	2.882
September	18.057	788	9.578	18.897	3.953
October	18.822	1.002	9.333	23.356	10.229
November	17.740	856	9.665	23.217	13.537
December	15.260	919	8.904	21.624	13.636
1939 Januari	16.012	917	12.212	22.581	8.968
Februari	15.186	822	13.043	20.001	6.588
Maart	18.069	871	16.844	23.553	5.573
April	14.831	770	14.353	18.357	3.701
Mei	19.493	903	16.135	25.312	3.330
Juni	15.120	767	13.323	22.733	2.117
Juli	16.003	871	11.685	24.663	2.231

VERVOER.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken).

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITRATINGS- COEFFICIENT
	Reizigers	Goederen	Buitengewone inkomsten	Totaal			
1937 Maandgemiddelde	69,8	149,4	4,9	224,1	221,0	3,1	98,63
1938 Maandgemiddelde	70,2	136,7	5,0	211,9	226,2	- 14,4	106,78
1938 Mei	66,9	131,4	4,4	202,7	224,3	- 21,6	110,67
Juni	73,9	129,5	4,8	208,2	216,8	- 8,6	104,12
Juli	92,9	123,0	5,2	221,1	226,8	- 5,7	102,66
Augustus	99,9	128,9	4,4	231,2	221,8	9,4	95,94
September	79,9	143,3	4,8	227,9	220,7	7,2	98,84
October	67,3	151,6	4,7	223,6	220,1	3,5	98,43
November	54,5	148,8	4,2	207,5	219,9	- 12,4	105,95
December	57,8	141,5	5,5	204,8	225,7	- 20,9	110,20
1939 Januari	66,8	139,2	8,5	214,7	226,8	- 12,2	105,62
Februari	53,9	126,5	6,0	186,5	217,6	- 31,2	116,70
Maart	62,4	145,9	6,2	214,5	229,0	- 14,5	106,76
April	70,8	142,3	5,8	218,8	220,9	- 2,0	100,92
Mei	71,9	151,9	6,6	230,4	220,2	10,2	95,57
Juni	69,3	151,7	6,0	227,0	220,4	6,6	97,10
Juli (1)	94,4	139,2	5,8	239,4	221,8	17,6	92,65

(1) Voorloopige cijfers.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1).				c) Transportstatistiek. 1° Algemeen spoorverkeer.						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers- Km. (millioen.)	Ton (duizenden)	Ton-km. (millioenen)			
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal
1937 Maandgemidd..	438.774	132.576	108.493	547.267	16.870	512	6.090	205	204	110	519
1938 Maandgemidd..	388.982	114.745	90.664	479.647	16.004	511	5.250	186	154	88	429
1938 Mei	376.308	108.856	85.904	462.212	16.384	510	5.047	189	130	77	396
Juni	371.410	101.804	84.379	455.789	15.929	534	5.000	178	136	78	392
Juli	358.683	97.474	81.402	440.085	15.939	584	4.782	171	129	75	375
Augustus	377.312	101.951	87.807	465.119	16.818	653	4.911	175	139	73	386
September	399.858	118.692	96.075	495.933	16.173	530	5.440	196	165	86	447
October	433.676	135.446	97.584	531.260	16.004	485	5.907	204	171	93	468
November	424.833	122.017	94.742	519.575	16.093	475	5.940	205	167	105	477
December	382.513	134.608	91.991	474.504	15.068	450	5.226	177	176	118	471
1939 Januari	368.597	130.560	89.095	457.692	16.780	496	4.990	170	167	97	434
Februari	339.856	108.450	79.899	419.755	14.292	417	4.573	155	148	82	385
Maart	392.725	118.072	87.221	479.948	15.660	461	5.246	179	167	85	431
April	376.007	128.090	84.736	460.743	14.966	463	5.237	186	167	83	430
Mei	400.619	140.343	95.620	496.239	16.125	505	5.727	191	196	109	496
Juni	406.538	129.738	100.441	506.979	15.105	493	5.848	190	204	120	514
Juli	368.714	112.613	94.553	463.267							

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, 't zij voor stations van het net van de Maatschappij, 't zij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN

(vervolg).

c) Transportstatistiek (vervolg).

2° Vervoer der voornaamste zware goederen.

A. — Gezamenlijk verkeer.

70

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leerlooi- er, kleding	Chemische en artsenij- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1937 Maandgemidd..	6.090	379	2.434	572	653	556	777	65	202	82	370
1938 Maandgemidd..	5.250	347	2.161	401	439	476	794	54	191	66	320
1935 September	5.251	258	2.117	416	492	493	845	131	143	59	297
December	5.055	326	2.236	449	564	378	525	47	162	61	307
1936 Maart	5.563	298	2.276	453	536	541	734	50	215	68	392
Juni	3.767	227	1.486	328	355	366	556	29	128	53	239
September	5.492	281	2.152	435	542	534	822	104	192	63	367
December	5.942	385	2.679	511	609	443	629	87	188	72	359
1937 Maart	6.147	341	2.472	536	672	592	726	64	255	98	391
Juni	6.316	243	2.515	567	826	594	898	53	175	61	384
September	6.251	289	2.434	584	664	630	869	100	198	71	412
December	5.985	330	2.370	674	608	456	747	49	275	106	370
1938 Maart	5.547	301	2.110	424	428	555	996	51	228	81	373
Juni	5.000	207	1.954	388	422	509	983	39	125	56	317
September	5.440	284	2.232	378	429	496	864	81	268	63	345
December	5.226	315	2.506	408	547	374	450	62	200	70	304
1939 Maart	5.246	307	2.180	368	517	455	727	55	216	68	353
Juni	5.848	244	2.446	550	639	495	872	46	155	55	346

B. — Belgisch binnenlandsch verkeer.

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leerlooi- er, kleding	Chemische en artsenij- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1937 Maandgemidd..	3.527	253	1.692	11	186	350	610	13	94	30	288
1938 Maandgemidd..	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248
1938 April	3.294	135	1.475	11	120	366	835	8	78	28	238
Mei	3.300	117	1.496	9	138	367	838	8	66	25	236
Juni	3.171	111	1.360	11	149	347	848	7	64	27	246
Juli	3.013	125	1.327	9	116	317	779	6	74	23	237
Augustus	3.071	143	1.373	13	130	317	694	38	89	23	251
September	3.384	183	1.566	12	134	322	737	26	98	26	280
October	3.700	532	1.734	11	136	295	640	9	83	25	235
November	3.766	804	1.648	11	131	277	550	8	71	24	242
December	2.962	177	1.743	7	133	212	353	8	75	23	231
1939 Januari	2.909	148	1.795	8	130	201	369	9	82	25	232
Februari	2.729	131	1.468	13	122	231	410	9	98	23	224
Maart	3.225	162	1.574	12	146	288	623	9	119	24	268
April	3.259	135	1.711	21	130	270	641	8	87	27	229
Mei	3.321	115	1.741	10	136	297	684	8	67	25	238
Juni	3.384	118	1.679	10	154	314	750	9	71	27	252

II. — HAVENVERKEER.

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen.											
	Bronnen : Havendienst van Antwerpen en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».											
	ZEEVAART					BINNENVAART						
	IN			UIT		IN			UIT			
Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen		Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	
			geladen	ledig (op ballast)								
1937 Maandgemidd..	1.032	2.093	1.193	864	167	1.177	4.129	1.422	469	3.994	1.378	422
1938 Maandgemidd..	980	2.012	989	846	134	975	3.699	1.222	382	3.562	1.187	368
1938 Juni	925	1.868	1.034	794	138	878	3.748	1.234	400	3.702	1.224	368
Juli	980	2.042	934	842	117	888	3.802	1.244	306	3.597	1.194	298
Augustus	1.009	2.115	1.068	883	132	889	3.747	1.214	373	3.610	1.225	402
September	1.025	2.142	1.012	855	139	993	3.921	1.252	368	3.589	1.135	405
October	1.012	2.042	926	915	132	1.042	3.916	1.220	376	3.757	1.198	318
November	987	1.987	1.000	838	143	1.166	3.790	1.234	399	3.463	1.148	314
December	1.007	2.097	1.027	870	153	1.145	3.195	1.064	399	3.207	1.045	355
1939 Januari	1.018	2.240	1.004	847	155	952	3.910	1.245	269	3.662	1.224	302
Februari	939	1.931	924	841	119	932	3.664	1.126	392	3.503	1.134	331
Maart	1.046	2.124	903	901	136	1.002	4.054	1.284	361	3.950	1.246	285
April	1.040	2.107	926	926	132	921	3.960	1.290	399	3.852	1.253	346
Mei	1.093	2.212	994	954	122	1.084	3.996	1.373	438	3.721	1.297	342
Juni	1.066	2.233	1.137	931	131	1.199	4.266	1.397	464	3.876	1.279	432
Juli	1.018	2.051	984	894	126		3.836	1.259		3.834	1.266	
Augustus	983	1.950		858	139							

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen (vervolg).				b) Haven van Gent.							
	Bron: Havendienst van Antwerpen.				Bron: Havendienst van Gent.							
	OPGELEGDE ZESCHEPEN (op het eind van de maand)				ZEEVAART						BINNENVAART	
	Aantal schepen		Tonnenmaat (duizenden registertons)		IN			UIT			GOEDEREN (duizenden metrieke tons)	
totaal	Belgische	totaal	Belgische	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Gelost	Geladen	
1937 Maandgemidd..	(1) 5	(1) —	(1) 19	(1) —	185	189	243	186	190	94	212	186
1938 Maandgemidd..	(1) 15	(1) 3	(1) 37	(1) 3	151	162	191	151	162	87	170	127
1938 Juni	20	1	48	1	134	167	216	128	163	69	158	142
Juli	27	7	63	13	137	171	198	132	159	53	180	117
Augustus	27	6	69	13	117	141	168	127	151	83	179	133
September	22	5	57	11	157	201	196	146	180	75	172	99
October	18	4	44	7	147	160	174	151	175	101	163	116
November	16	3	38	3	163	172	241	161	156	77	150	124
December	15	3	37	3	158	163	204	162	174	103	162	106
1939 Januari	12	2	33	2	141	153	151	141	157	116	144	82
Februari	12	2	31	2	131	124	171	134	134	88	133	128
Maart	10	2	25	2	161	137	139	160	134	78	124	142
April	9	2	17	2	153	141	161	154	138	59	131	125
Mei	5	2	5	2	148	144	152	149	147	76	131	120
Juni	5	2	5	2	177	165	133	172	157	116	140	122
Juli	4	2	4	2	168	184		166	183			
Augustus	4	2	4	2								

(1) Op het eind van het jaar.

II. — HAVENVERKEER (vervolg).

71

TIJDVAK	c) Haven van Brugge-Zeebrugge. Bronnen: Havendienst van Brugge en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».						d) Haven van Groot-Brussel. Bron: Havendienst van Brussel.						
	ZEEVAART			BINNENVAART			ZEEVAART				BINNENVAART		
	Binnen-gekomen zee-schepen	Tonnen-maat (duizenden register-tons)	GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		Gelost	Geladen	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			GELOST EN GELADEN GOEDEREN (duizenden metrieke tons)
			Gelost	Geladen			Aantal schepen	Tonnen-maat (duizenden register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	
1937 Maandgemiddelde...	172	189	59	34	21	4	72	37	32	73	38	39	579
1938 Maandgemiddelde...	131	163	37	26	13	2	52	28	22	52	28	29	492
1938 Juni.....	121	154	35	21	10	1	53	23	21	56	25	25	479
Juli.....	142	177	43	20	13	2	59	38	39	58	36	29	544
Augustus.....	155	222	49	25	11	3	46	22	18	46	22	19	519
September.....	133	165	41	26	10	3	44	23	23	45	24	21	492
October.....	127	160	33	31	10	2	58	30	19	52	25	29	492
November.....	130	145	35	28	15	2	66	36	26	67	36	42	450
December.....	166	208	34	36	16	1	58	38	35	60	39	43	387
1939 Januari.....	146	185	27	39	16	3	60	40	25	63	41	39	462
Februari.....	134	162	38	33	19	3	45	23	15	46	27	33	453
Maart.....	146	183	26	27	15	3	48	22	17	47	22	23	543
April.....	133	166	21	30	11	2	50	30	17	49	27	33	481
Mei.....	134	191	31	37	14	3	65	30	27	61	30	32	498
Juni.....	128	156	42	28	15	4	63	32	27	62	31	29	504
Juli.....	159	235					84	39	38	85	40	31	489
Augustus.....	123	174					80	41	30	79	38	40	499

TIJDVAK	e) Haven van Oostende.															
	ZEEVAART					BINNENVAART					STAATSPAKETBOOTEN					
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		BINNENGEKOM.		VERTROKKEN			
	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizenden register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizenden register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizen-den)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizen-den)
1937 Maandgemiddelde..	71	39	10	71	39	21	107	20	8	109	3	—	100	32	101	33
1938 Maandgemiddelde..	69	41	10	69	41	20	88	16	7	86	3	—	95	27	95	27
1938 Mei.....	55	25	8	56	26	14	86	17	9	87	2	1	75	17	77	16
Juni.....	89	67	7	87	64	18	103	17	7	99	3	—	129	42	128	33
Juli.....	99	73	15	98	73	21	91	18	8	85	3	—	183	90	181	63
Augustus.....	102	72	7	104	74	26	107	22	8	99	2	—	182	78	183	96
September.....	85	62	2	84	61	21	92	17	9	89	3	—	127	27	127	47
October.....	55	31	13	56	31	22	80	14	7	80	2	—	63	7	62	8
November.....	54	31	11	56	32	26	83	16	8	85	2	—	62	5	62	6
December.....	71	33	19	68	33	20	63	11	6	66	2	—	64	11	64	7
1939 Januari.....	58	31	10	62	32	19	69	12	6	62	1	—	63	7	63	11
Februari.....	47	27	21	46	25	14	66	12	7	65	3	—	56	5	56	6
Maart.....	52	32	12	54	35	11	74	11	3	89	7	—	63	6	63	7
April.....	49	32	3	48	31	17	86	17	8	79	1	—	74	19	75	20
Mei.....	52	33	11	52	33	17	93	17	7	82	3	—	71	16	71	16
Juni.....	79	67	6	76	64	18	112	21	8	114	6	—	92	18	93	21
Juli.....	111	94		115	97		109	20		95	3		154	51	154	43

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCH UNIE MET DE OVERIGE LANDEN.

I. — SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NOMENCLATUUR AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913.

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)					WAARDE (miljoenen franken)						GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER- (+) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN PCT.
	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver gouden en zilver. munt	Totaal			
INVOER														
1937 Voor het jaar	12,0	4.076	34.063	835	38.936	36,0	5.419	15.869	6.163	405,5	27.893	715		
1938 Voor het jaar	8,6	3.777	27.110	659	31.555	28,2	4.660	12.612	5.395	471,7	23.167	734		
1938 Mei	0,9	273	2.170	58	2.502	2,6	355	1.021	500	46,2	1.925	769		
Juni	0,7	327	2.214	54	2.595	2,0	417	994	446	46,9	1.908	734		
Juli	0,7	289	2.219	54	2.562	2,1	370	943	417	54,3	1.786	697		
Augustus	0,9	321	2.202	56	2.579	3,2	395	1.127	389	46,4	1.961	760		
September ..	0,7	344	2.267	47	2.659	2,2	401	1.001	409	32,6	1.845	694		
October	0,3	372	2.226	57	2.655	1,7	414	999	423	18,6	1.855	699		
November	0,3	382	2.249	52	2.683	1,4	408	1.004	425	56,7	1.895	706		
December	0,3	337	2.234	51	2.622	2,0	381	1.161	424	17,6	1.988	757		
1939 Januari	0,1	296	2.283	54	2.633	0,9	334	1.224	441	70,8	2.071	787		
Februari	0,3	304	2.098	54	2.456	1,5	319	1.061	459	41,3	1.841	750		
Maart	0,3	359	2.166	65	2.590	1,4	367	1.120	519	40,4	2.047	790		
April	0,2	307	2.150	62	2.519	1,-	318	927	425	38,7	1.709	678		
Mei	0,2	347	2.489	63	2.897	1,6	365	995	443	33,5	1.839	633		
Juni	0,1	416	2.381	59	2.857	0,7	388	962	418	29,0	1.798	630		
Juli	0,8	272	2.533	56	2.862	3,2	260	885	397	41,-	1.587	572		
UITVOER														
1937 Voor het jaar	6,3	730	18.516	5.758	25.010	67,4	1.364	11.252	12.523	310,0	25.516	1.020	- 2.377	91,5
1938 Voor het jaar	5,5	604	17.209	4.189	22.008	67,4	1.134	9.790	10.502	231,1	21.724	987	- 1.443	93,8
1938 Mei	0,4	37	1.394	335	1.768	5,0	76	791	830	21,3	1.723	975	- 202	89,5
Juni	0,5	39	1.375	334	1.749	6,2	75	717	831	19,1	1.648	942	- 258	86,5
Juli	0,5	35	1.352	331	1.719	5,5	73	704	825	15,5	1.623	944	- 164	90,8
Augustus	0,5	29	1.429	321	1.780	6,3	61	858	788	11,0	1.725	969	- 236	88,0
September ..	0,4	36	1.499	343	1.879	5,6	72	829	849	20,0	1.776	945	- 68	96,3
October	0,4	52	1.665	360	2.078	4,3	91	905	941	18,2	1.959	943	+ 103	105,6
November	0,5	56	1.546	404	2.007	6,1	99	892	923	26,0	1.946	969	+ 50	102,6
December ..	0,3	90	1.331	383	1.805	4,4	137	919	963	23,4	2.047	1.134	+ 61	103,0
1939 Januari	0,3	51	1.277	338	1.667	4,2	98	802	823	21,8	1.749	1.050	+ 322	84,5
Februari	0,5	42	1.289	317	1.649	5,3	92	907	823	23,4	1.851	1.122	+ 9	100,5
Maart	0,5	39	1.345	368	1.752	5,6	80	900	881	25,5	1.892	1.079	+ 155	92,4
April	0,5	35	1.356	359	1.750	5,1	69	725	838	20,0	1.656	940	+ 53	96,9
Mei	0,4	41	1.656	406	2.103	4,9	79	940	979	16,8	2.020	960	+ 178	109,7
Juni	0,5	52	1.870	451	2.374	4,8	88	886	1.056	25,8	2.061	868	+ 263	114,6
Juli	0,7	30	1.695	425	2.151	7,4	61	812	989	19,6	1.889	869	+ 224	113,6

II. — SAMENVATTING NAAR DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935).

76

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	

INVOER.

1937 Voor het jaar	29.755	8.557	752	39.065	13.754	7.641	5.860	27.662
1938 Voor het jaar	24.452	6.432	670	31.555	11.297	6.267	5.163	23.167
1938 April	1.925	504	51	2.480	877	521	460	1.900
Mei	1.952	500	50	2.501	891	522	476	1.924
Juni	2.024	521	50	2.595	913	521	433	1.906
Juli	1.988	526	48	2.562	844	550	399	1.786
Augustus	2.005	521	53	2.580	1.063	436	349	1.939
September	2.100	516	43	2.658	890	535	388	1.845
October	2.039	533	83	2.655	900	531	404	1.855
November	2.054	552	77	2.683	937	483	418	1.895
December	1.946	626	50	2.623	1.011	545	372	1.987
1939 Januari	1.979	602	52	2.633	1.022	558	421	2.071
Februari	1.873	511	51	2.455	976	428	293	1.839
Maart	1.961	568	60	2.589	982	522	504	2.048
April	1.914	544	59	2.517	774	478	415	1.708
Mei	2.240	593	59	2.893	856	591	447	1.839
Juni	2.198	604	55	2.857	844	515	409	1.798

UITVOER.

1937 Voor het jaar	11.462	11.716	1.833	25.011	5.021	11.846	8.666	25.689
1938 Voor het jaar	11.041	9.281	1.682	22.008	4.394	9.321	7.873	21.724
1938 April	916	686	147	1.749	359	689	665	1.723
Mei	932	709	126	1.767	352	745	610	1.723
Juni	906	671	172	1.743	346	657	633	1.648
Juli	846	742	131	1.719	317	686	614	1.623
Augustus	939	717	123	1.779	344	682	701	1.734
September	963	775	142	1.875	362	780	624	1.777
October	1.103	829	143	2.077	413	857	682	1.960
November	1.023	840	144	2.007	382	869	669	1.945
December	857	789	157	1.805	411	866	761	2.040
1939 Januari	787	761	118	1.667	368	794	575	1.749
Februari	761	767	121	1.649	374	710	753	1.851
Maart	971	636	145	1.752	398	750	724	1.888
April	910	697	141	1.749	339	731	576	1.656
Mei	1.139	801	163	2.103	409	917	683	2.017
Juni	1.244	961	168	2.374	378	840	728	2.053

(1) Incl. onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.

WERKLOOSHEID.

I. — MAANDCIJFERS.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

80

MAAND	Aantal werkloze verzekerden								Verloren werkdagen			
	Absolute cijfers				Gemiddelden per 100 verzekerden				Per 1.000 verzekerden en per week	In % van het totaal der mogelijke werkdagen		
	Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos		Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos					
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Juli	84.348	114.555	78.831	152.286	9,3	12,1	8,7	16,1	654	936	10,9	15,6
Augustus	88.825	118.750	89.606	149.096	9,8	12,5	9,8	15,7	687	899	11,5	16,0
September	90.574	124.010	84.282	144.074	9,9	13,0	9,3	15,1	687	950	11,5	16,8
October	91.993	135.847	81.504	154.827	10,1	14,1	8,9	16,1	686	958	11,4	16,9
November	115.564	150.892	110.176	156.470	12,7	15,5	12,1	16,1	872	1.123	14,5	18,7
December	136.298	167.145	147.510	232.788	14,9	16,9	16,1	23,6	1.114	1.420	18,6	23,7
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	146.678	173.299	178.668	218.334	15,9	17,4	19,4	21,9	1.213	1.318	20,2	22,0
Februari	141.499	166.851	164.444	178.051	15,3	16,7	17,8	17,8	1.195	1.208	19,9	20,1
Maart	131.007	152.735	136.510	148.688	14,2	15,1	14,8	14,7	1.038	1.092	17,3	18,2
April	121.734	144.932	136.141	145.062	13,1	14,3	14,7	14,3	992	1.056	16,5	17,6
Mei	121.763	150.021	171.217	157.655	13,1	14,8	18,4	15,6	1.014	1.073	16,9	17,9
Juni	115.382	144.188	158.064	146.928	12,3	14,2	16,8	14,5	956	1.010	15,9	16,8

II. — WERKLOOSHEID PER PROVINCIE.
 Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.
 a) Aantal gecontroleerde werklozen (daggemiddelde).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1939 Maart	—		—	24	179.388	118.504	39.817	40.824	22.309	23.349	29.059	30.346	39.934	43.584	27.510	28.223	12.015	13.353	3.664	3.672	1.297	1.297
April	—	—	24	171.384	181.039	39.494	40.559	21.471	22.570	27.423	28.748	39.113	43.126	25.859	26.647	10.393	11.684	3.285	3.294	906	906	3.440	3.595
Mei	—	—	28	174.059	186.993	41.520	42.800	22.226	23.541	27.169	28.961	40.044	45.734	25.182	26.217	10.363	12.102	3.199	3.212	779	779	3.577	3.647
Juni	—	—	24	163.867	175.250	38.995	40.068	20.921	22.146	24.141	25.769	37.445	42.318	26.718	27.581	9.091	10.738	2.834	2.846	656	656	3.066	3.128
Juli	—	—	29	163.532	173.732	38.473	39.494	21.248	22.432	25.470	26.981	36.556	40.553	25.842	26.740	9.525	11.048	2.774	2.785	699	699	2.945	3.000
Augustus	—	—	23	165.850	176.033	39.345	40.334	21.529	22.719	25.788	27.428	37.402	41.389	25.556	26.358	9.550	10.954	3.028	3.050	826	826	2.916	2.975
1939 Juni	5	10	6	164.739	176.621	40.009	41.110	21.222	22.448	23.649	25.415	37.881	43.033	26.165	27.050	9.144	10.823	2.904	2.917	688	688	3.077	3.137
	12	17	6	162.790	174.102	39.102	40.134	20.720	21.951	23.891	25.495	37.188	42.156	26.485	27.307	8.872	10.454	2.771	2.782	640	640	3.121	3.183
	19	24	6	161.683	172.797	38.447	39.490	20.790	21.999	23.978	25.474	37.323	42.171	25.854	26.671	8.924	10.552	2.737	2.747	627	627	3.003	3.066
	26	1	6	166.258	177.481	38.420	39.535	20.948	22.184	25.050	26.695	37.390	41.915	28.368	29.299	9.426	11.121	2.926	2.939	667	667	3.063	3.126
Juli	3	8	6	166.108	177.143	38.690	39.796	21.125	22.377	25.760	27.360	37.496	41.863	27.121	28.106	9.454	11.105	2.748	2.759	669	670	3.045	3.107
	10	15	6	163.414	174.187	38.315	39.302	21.223	22.445	25.281	26.828	37.286	41.736	25.782	26.761	9.185	10.698	2.587	2.600	678	679	3.077	3.138
	17	22	5	161.570	171.576	37.604	38.592	20.838	22.001	24.980	26.536	35.226	38.327	25.337	26.245	10.827	13.053	2.958	2.968	702	702	3.098	3.152
	24	29	6	163.037	172.219	38.525	39.529	21.383	22.514	26.139	27.577	36.606	40.473	25.238	26.077	8.892	9.736	2.773	2.784	732	732	2.749	2.797
	31	5	6	163.205	173.178	39.085	40.099	21.604	22.749	25.110	26.532	35.948	39.997	25.645	26.427	9.484	10.983	2.836	2.845	713	713	2.780	2.833
Augustus	7	12	6	161.807	171.015	38.618	39.596	21.175	22.279	24.876	26.372	36.128	39.641	25.514	26.252	9.063	10.407	2.282	2.890	801	801	2.750	2.807
	14	19	5	164.514	175.385	36.348	37.252	21.529	22.695	25.143	27.392	37.970	42.527	26.308	27.052	10.068	11.518	3.165	3.180	807	807	2.906	2.962
	21	26	6	159.933	168.865	37.957	38.930	21.022	22.110	24.955	26.340	36.558	39.947	23.909	24.617	9.108	10.434	2.823	2.829	752	752	2.849	2.906
	28	2	6	176.923	188.729	43.958	45.044	22.390	23.787	27.459	29.603	39.048	43.630	26.620	27.628	10.048	11.553	3.303	3.323	939	939	3.158	3.222

**b) Aantal opgeteekende dagen werkloosheid
(duizenden dagen).**

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1939 Maart	—		—	24	4.276	4.482	945	970	531	557	694	720	951	1.034	657	670	288	318	88	88	31	31
April	—	—	24	3.916	4.128	898	925	492	517	625	653	895	984	594	602	239	271	75	76	20	20	78	80
Mei	—	—	28	4.828	5.176	1.149	1.186	620	659	752	799	1.110	1.262	698	726	289	337	89	90	21	22	100	101
Juni	—	—	24	3.876	4.140	924	950	499	528	571	607	881	993	629	649	217	256	68	68	15	15	72	74
(* Juli)	—	—	29	4.688	4.982	1.105	1.133	614	649	727	768	1.049	1.152	741	768	274	317	82	82	19	19	84	87
(* Augustus)	—	—	23	3.766	3.995	890	912	492	519	591	620	848	936	582	601	217	248	69	69	19	19	66	68
1939 Juni	5	10	6	976	1.045	236	243	126	133	140	150	244	253	156	161	55	65	17	17	4	4	18	19
	12	17	6	955	1.030	231	238	123	130	142	151	219	247	157	162	53	62	17	17	4	4	18	19
	19	24	6	961	1.026	228	234	124	131	142	151	221	249	155	160	53	63	16	16	4	4	18	18
	26	1	6	983	1.048	227	234	125	132	147	156	219	245	169	174	56	66	18	18	4	4	18	19
(* Juli)	3	8	6	985	1.050	229	236	126	134	152	161	222	247	161	167	56	66	17	17	4	4	18	18
	10	15	6	968	1.031	228	232	126	133	148	157	222	247	153	159	55	64	16	16	4	4	18	19
	17	22	5	800	848	187	192	104	110	123	130	174	181	125	130	54	64	15	15	3	3	15	16
	24	29	6	964	1.023	229	235	129	136	155	163	217	239	149	154	53	58	17	17	4	4	16	17
	31	5	6	971	1.030	232	238	129	136	149	157	214	238	153	158	56	65	17	17	4	4	17	17
(* Augustus)	7	12	6	961	1.015	229	235	126	133	147	156	214	234	152	157	54	62	17	17	5	5	16	17
	14	19	5	815	869	179	183	107	113	136	136	188	210	130	134	49	56	16	16	4	4	14	15
	21	26	6	945	997	222	228	126	132	147	155	216	236	142	146	54	62	17	17	4	4	17	17
	28	2	6	1.045	1.114	260	266	133	141	161	173	230	256	158	164	60	68	19	19	6	6	19	19

(*) Voorloopige cijfers.

BANKSTATISTIEKEN.

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO.

a) Nationale Bank van België.

Voornaamste posten van de weekstaten
(millioenen franken).

85

TIJDVAK	Goudvoorraad	Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	Wissels		Beleeningen op Belgische staatsfondsen	Vorderingen op den Staat	Bankbiljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeischbare schulden	Dekkingspercentage	Discontoet voor geaccepteerde wissels (1)	Rentevoet voor beleening op overheidfondsen (2)
			binnenlandsche	buitenlandsche				Diverse	Van 's Rijks-schatkist				
Jaargemiddelde :													
1938.....	15.945	4.717	1.486	16	286	742	21.812	2.118	227	24.157	66,01	2,61	3,70
Maandgemiddelde :													
1938 Juni.....	13.853	3.722	2.320	25	428	748	20.660	1.288	123	22.071	62,77	3,—	4,—
Juli.....	14.582	4.061	1.836	16	286	745	20.914	1.493	63	22.470	64,89	3,—	4,—
Augustus.....	15.164	4.537	1.245	15	249	735	21.159	1.655	67	22.881	66,27	3,—	4,—
September.....	15.564	4.877	1.412	14	414	735	22.681	1.202	76	25.959	64,96	3,—	4,—
October.....	16.393	5.057	2.335	13	276	735	23.334	1.962	456	25.752	63,66	2,92	4,—
November.....	17.065	4.512	1.632	11	242	735	22.547	2.016	605	25.168	67,80	2,60	4,—
December.....	17.207	4.580	1.103	11	227	735	22.076	2.137	641	24.854	69,23	2,60	4,—
1939 Januari.....	17.157	4.618	952	11	181	729	21.941	2.286	413	24.640	69,63	2,50	4,—
Februari.....	17.341	4.604	873	11	190	722	22.122	2.363	256	24.741	70,09	2,50	4,—
Maart.....	15.659	3.775	1.433	11	464	722	21.604	1.362	95	23.061	67,91	2,50	4,—
April.....	15.318	2.807	2.392	15	729	722	22.152	791	51	22.994	66,62	3,20	4,70
Mei.....	15.428	2.480	2.877	19	530	722	22.300	685	90	23.075	66,86	3,32	4,82
Juni.....	15.828	3.313	1.970	16	311	722	22.167	914	106	23.187	68,26	3,—	4,50
Juli.....	16.585	3.981	1.214	13	313	712	22.741	1.037	51	23.829	69,60	2,58	3,66
Augustus.....	17.810	4.385	1.190	17	489	709	24.048	1.542	32	25.622	69,51	2,50	3,50
Weekcijfers :													
1939 3 Augustus....	17.289	4.319	885	15	267	709	23.162	1.307	25	24.494	70,58	2,50	3,50
10 id.	17.599	4.319	983	16	244	709	23.339	1.497	36	24.872	70,76	2,60	3,50
17 id.	17.903	4.321	1.038	16	248	709	23.335	1.891	30	25.256	70,88	2,50	3,50
24 id.	18.147	4.325	1.174	17	323	709	23.910	1.782	48	25.739	70,50	2,50	3,50
31 id.	18.112	4.641	1.870	19	1.364	709	26.496	1.234	18	27.748	65,27	2,50	3,50

(1) Sedert 6 Juli 1939, is het disconto voor geaccepteerde wissels of documentaire wissels en bankaccepten in vertegenwoordiging van verkopen in het buitenland van in België gefabriceerde producten op 1,50 pCt. bepaald.

(2) Sedert 6 Juli 1939, is de rente voor beleeningen op Belgische Overheidfondsen met maximum 120 dagen looptijd, vastgesteld op 2,50 pCt.

b) Bank van Belgisch-Congo.

Voornaamste posten van de maandstaten
(millioenen franken).

TIJDVAK	DEKKINGSVOORBAAD			Diverse kasgeld en tegoed bij banken	Wissels op Congo, op België en op andere landen	Debiteuren	Circulatie (Bankbiljetten en munten)	CREDITEUREN		Dekkingspercentage
	Gouden munt en muntmateriaal	Gouddeviezen	Totaal					dadelijk opvraagbaar	op termijn	
1937 Jaargemiddelde.....	98,3	67,4	165,7	344,1	174,4	168,3	342,6	559,5	58,6	48,39
1938 Jaargemiddelde.....	165,9	17,1	173,0	246,3	226,4	169,3	377,2	502,5	64,5	45,85
1938 31 Maart.....	135,9	47,0	182,9	286,0	187,7	173,1	376,0	501,8	83,6	48,64
30 April.....	135,9	47,0	182,9	283,9	178,6	170,4	363,9	510,9	69,8	50,25
31 Mei.....	165,9	17,0	182,9	281,8	165,7	165,7	369,2	494,5	60,9	49,54
30 Juni.....	165,9	—	165,9	285,7	179,1	167,7	378,2	492,8	56,3	43,87
31 Juli.....	165,9	—	165,9	360,4	173,7	163,1	380,1	565,0	61,6	43,64
31 Augustus.....	165,9	—	165,9	254,8	240,0	158,3	374,4	519,0	61,2	44,32
30 September.....	165,9	—	165,9	190,0	292,0	155,6	369,0	497,6	61,0	44,96
31 October.....	165,9	—	165,9	134,2	319,9	150,2	363,1	481,0	50,9	45,68
30 November.....	165,9	—	165,9	149,8	293,8	184,9	364,6	503,8	52,9	45,49
31 December.....	165,8	—	165,8	193,0	244,7	188,9	395,8	488,1	46,9	41,90
1939 31 Januari.....	165,8	5,0	170,8	212,2	267,4	167,6	398,4	504,1	49,7	42,88
28 Februari.....	165,8	5,0	170,8	232,6	262,1	164,4	401,3	523,0	48,2	42,58
31 Maart.....	165,8	—	165,8	267,8	211,6	167,1	387,6	530,6	51,3	42,79
30 April.....	165,8	—	165,8	275,6	197,0	171,6	376,9	529,1	42,0	44,—
31 Mei.....	165,8	—	165,8	282,2	221,9	172,4	380,7	562,7	41,2	43,56

c) Driemaandelijkse staten der Belgische banken (1).
 1° Globale staten door de Bankcommissie gepubliceerd
 (in millioenen franken).

RUBRIEKEN	1935	1936	1937			
	31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December
ACTIVA.						
BESCHIKBARE EN VLOTTENDE MIDDELEN						
Niet gestort kapitaal	251	231	231	229	229	224
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	4.455	3.756	2.924	2.962	2.048	2.975
Bankiers debiteuren	3.135	4.473	4.156	4.440	5.077	4.605
Te innen wissels	4.456	4.462	4.444	4.698	4.558	4.446
Debiteuren	8.133	7.903	8.291	8.429	8.385	7.990
Belgische overheidsfondsen	3.122	4.459	4.710	4.680	4.399	3.800
Buitenlandsche overheidsfondsen	120	152	207	278	119	86
Bankaandeelen	337	333	322	324	327	259
Andere aandelen	487	494	485	475	483	478
Obligaties	3	30	19	9	22	18
Syndicale participaties en te realiseeren waarden	27	34	78	107	160	88
Belegde wettelijke reserve	109	122	123	139	139	140
Diversen	1.505	2.009	2.218	2.186	2.510	2.012
<i>Totaal beschikbaar en vlottende middelen...</i>	<i>26.140</i>	<i>28.458</i>	<i>28.208</i>	<i>28.956</i>	<i>28.432</i>	<i>27.121</i>
VASTGELEGDE MIDDELEN :						
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	3	3	3	3	4
Gebouwen, materieel en meubilair	521	579	576	575	583	597
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	<i>526</i>	<i>582</i>	<i>579</i>	<i>578</i>	<i>586</i>	<i>601</i>
Algemeen totaal activa...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722
PASSIVA.						
OPVRAAGBAAR :						
Bankiers crediteuren	2.528	2.959	2.596	2.637	2.566	2.340
Deposito's en crediteuren dadelijk opvraagbaar en op minder dan dertig dagen	16.067	17.312	17.004	17.881	17.292	16.343
Deposito's en diverse crediteuren op meer dan dertig dagen...	3.036	3.300	3.586	3.377	3.302	3.288
Obligaties en kasbons	69	56	58	64	64	61
Diversen	1.403	2.073	2.185	2.188	2.444	2.274
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	<i>23.163</i>	<i>25.700</i>	<i>25.429</i>	<i>26.147</i>	<i>25.668</i>	<i>24.306</i>
NIET OPVRAAGBAAR :						
Maatschappelijk kapitaal	2.827	2.795	2.798	2.810	2.804	2.845
Wettelijke reserve	128	131	126	146	139	140
Niet beschikbare reserven	4	1	1	2	1	—
Beschikbare reserven	352	374	388	391	398	392
Reservefonds	192	39	45	38	38	37
Inschrijvingen op kapitaalsverhoogenen	—	—	—	—	—	2
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	<i>3.503</i>	<i>3.340</i>	<i>3.358</i>	<i>3.387</i>	<i>3.380</i>	<i>3.416</i>
Algemeen totaal passiva...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722

(1) Voor de omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

c) Algemeene driemaandelijksche staat der Belgische banken (1)

door de Nationale Bank van België gepubliceerd.

(millioenen franken).

85

RUBRIEKEN	30 Juni 1938	30 Sept. 1938	31 Dec. 1938	31 Maart 1939	30 Juni 1939
ACTIVA.					
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :					
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	1.162	1.493	2.106	1.263	978
Daggeld	477	314	579	524	785
Bankiers	3.591	3.040	2.686	3.320	3.006
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	503	294	517	477	409
Andere te innen waarden op korten termijn	1.566	1.509	1.539	1.693	1.617
Wissels	3.054	2.190	3.747	3.283	3.365
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.398	1.347	1.292	1.322	1.135
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	995	895	872	1.017	956
Diverse debiteuren	5.501	5.447	5.272	5.604	5.475
Effecten	5.516	5.174	4.838	4.926	4.607
a) Belegde wettelijke reserve	142	141	144	148	149
b) Belgische overheidsfondsen	4.280	4.025	3.710	3.770	3.498
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	54	58	44	66	34
d) Bankaandeelen	335	334	335	334	324
e) Andere fondsen	704	616	605	608	602
Diversen	285	286	168	204	226
Niet gestort kapitaal	50	50	52	52	54
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen...</i>	24.097	22.040	23.668	23.685	22.613
C. Vastgelegde middelen :					
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	4	4	5	5	5
Gebouwen	335	335	329	333	331
Participaties in de dochtermaatschappijen voor immobiliën	171	171	171	171	171
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	119	117	116	100	98
Materieel en meubilair	14	15	13	13	13
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	643	642	634	622	618
Algemeen totaal activa ...	24.740	22.682	24.302	24.307	23.231
PASSIVA.					
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :					
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	194	297	128	413	219
Daggeld	61	26	10	50	28
Bankiers	1.230	1.215	1.473	1.336	1.299
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	177	230	300	259	227
Geaccepteerde wissels	995	895	873	1.019	958
Andere te betalen waarden op korten termijn	388	459	389	850	538
Crediteuren wegens wissels ter incasso	930	878	819	800	801
Deposito's crediteuren	16.700	14.610	16.313	15.635	15.286
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	14.769	12.868	14.592	13.993	13.798
b) Op meer dan 30 dagen	1.931	1.742	1.721	1.642	1.487
Obligaties en kasbons	63	61	55	32	29
Nog te storten op fondsen en participaties	249	261	255	247	246
Diversen	443	441	380	357	268
<i>Totaal opvraagbaar ...</i>	21.430	19.373	20.995	20.998	19.899
C. Niet opvraagbaar :					
Kapitaal	2.687	2.686	2.685	2.676	2.678
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64	64	64	64	64
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	145	145	146	151	152
Beschikbare reserve	373	371	376	377	393
Reservefonds	41	42	36	41	46
<i>Totaal niet opvraagbaar ...</i>	3.310	3.309	3.307	3.309	3.333
Algemeen totaal passiva ...	24.740	22.682	24.302	24.307	23.231

(1) Omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN.

a) Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken.

	Sedert	%		Sedert	%
België	6 Juli 1939	2,50	Joego-Slavië	1 Februari 1935	5,—
Bulgarije	15 Augustus 1935	6,—	Letland (1)	1 Januari 1939	5,—
Dantzig	2 Januari 1937	4,—	Litauen	15 Juli 1939	6,—
Denemarken	23 Februari 1939	3,50	Nederland	29 Augustus 1939	3,—
Duitschland	22 September 1932	4,—	Noorwegen	22 September 1939	4,50
Estland	1 October 1935	4,50	Polen	18 December 1937	4,50
Finland	3 December 1934	4,—	Portugal	11 Augustus 1937	4,—
Frankrijk	4 Januari 1939	2,—	Roemenië	5 Mei 1938	3,50
Griekenland	4 Januari 1937	6,—	Sweden	1 December 1933	2,50
Groot-Brittannië	24 Augustus 1939	4,—	Bohemen en Moravië	1 Januari 1936	3,—
Hongarije	29 Augustus 1935	4,—	Vereenigde Staten (Feder. Reserve Bank of New-York)	27 Augustus 1937	1,—
Indië	30 November 1935	3,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Italië	18 Mei 1936	4,50			
Japan	11 Maart 1938	3,46			

(1) Discontovoet voor handelshuizen. Voor creditinstellingen : 4 1/2 pCt.

b) Banque de France.

Weekstaten

(in millioenen franken).

DATUM	Munt en muntmateriaal	Tegood in het buitenland	Wisselportefeuille en publieke waarden		Beleeningen op effecten	Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (Overeenkomsten van 18 Juni 1936 en 30 Juni 1937, 22 Maart en 14 April 1938)	Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (terugbetaalbaar krachtens artikel 8 van overeenkomst van 12-11-38)	Bankbiljetten in circulatie	Creditsaldi in rekening-courant	Dekkingspercentage	
			Gedisconteerd handelspapier								Aangekocht verhandelbaar papier
			binnenlandsch	buitenlandsch							
1937 Jaargemidd. . .	56.612	15,1	9.374	16,4	1.393	3.856	24.931	—	88.288	17.726	53,40
1938 Jaargemidd. . .	—	21,9	10.613	20,3	1.475	3.740	—	—	101.704	23.291	—
1938 : Gemiddelde van 1-1 tot 10-11.	56.086	—	—	—	—	—	39.632	—	—	—	45,90
Gemiddelde van 17-11 tot 31-12	87.265	—	—	—	—	—	—	20.627	—	—	61,01
1938 9 Juni	55.808	19,5	7.594	16,3	1.057	3.514	40.134	—	100.235	18.930	46,83
7 Juli	55.808	25,2	5.930	16,7	1.030	3.564	40.134	—	101.504	15.678	47,63
4 Augustus	55.808	23,9	6.334	17,3	1.194	3.675	40.134	—	101.351	16.818	47,23
8 September	55.808	24,5	9.166	17,3	1.358	3.717	40.134	—	102.900	18.714	45,89
6 October	55.808	10,0	18.416	24,6	1.967	3.988	50.134	—	118.290	23.707	39,30
10 November	55.808	12,2	12.941	26,5	1.997	4.005	48.134	—	108.771	26.987	41,11
17 November	87.264 (1)	13,5	12.070	25,8	2.253	3.971	—	20.627	107.349	37.785	60,13
8 December	87.265	19,1	10.783	22,7	2.500	3.708	—	20.627	108.779	33.911	61,16
1939 5 Januari	87.265	14,6	7.923	23,1	2.677	3.686	—	20.627	111.520	29.081	62,07
9 Februari	87.266	15,3	7.743	20,2	3.012	3.422	—	20.627	111.253	27.877	62,72
9 Maart	87.266	14,0	6.830	18,4	3.037	3.371	—	20.627	113.886	24.336	63,13
6 April	87.266	13,8	6.651	17,5	3.873	3.397	—	20.577	120.303	18.775	62,75
4 Mei	92.266	15,6	7.476	16,8	3.862	3.441	—	20.577	125.353	19.400	63,71
8 Juni	92.266	14,7	6.964	15,5	3.631	3.468	—	20.577	121.287	23.517	63,72
6 Juli	92.266	14,0	6.420	14,7	3.481	3.557	—	20.577	123.478	20.379	64,14
10 Augustus	97.266	13,8	6.441	14,1	3.595	3.502	—	20.577	123.733	25.939	64,99

Discontovoet { huidige : 2 % sedert 4 Januari 1939.
 } vorige : 2 1/2 % sedert 25 November 1938.

(2) Herwaardeering van den goudvoorraad op basis van 27,5 mgr. goud van 0,900 fijn per frank.

c) **Bank of England.**
Weekstaten
(in duizenden £).

86

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het «Banking Department»				Bank- biljetten in circulatie	Deposito's				Verhoud. v. d. goudv. v. h. Bank. Dep. tot het saldo van haar dep. %
	Goud (Issue Departm.)	Gouden en zilveren munt (Banking Departm.)	Door den Staat gewaar- borgde fondsen	Disconto en belcening	Andere waarden	Totaal		Openbare organismen	Banken	Andere deposito's	Totaal	
1937 Jaargemidd.	321.351	1.071	98.357	6.855	21.164	126.376	479.590	19.514	97.155	37.243	153.912	29,6
1938 Jaargemidd.	326.411	995	103.168	9.581	20.986	133.735	485.562	18.200	106.224	36.230	160.654	28,0
1938 6 Juli	326.412	990	111.891	10.711	20.402	143.004	488.231	12.546	115.663	35.989	164.198	23,8
10 Augustus	326.412	1.137	109.716	9.238	21.544	140.498	489.993	19.315	106.079	34.513	159.907	23,4
7 Septemb.	326.414	1.421	101.336	5.354	22.073	128.763	480.115	32.151	91.259	34.852	158.282	30,1
5 October.	326.414	1.344	121.871	10.205	22.477	154.553	505.784	12.055	109.703	37.141	158.899	13,8
9 Novemb.	326.414	1.292	101.571	11.103	20.979	133.653	482.690	15.937	109.498	35.504	160.939	27,9
7 Decemb.	326.416	1.198	66.136	17.871	21.503	105.510	487.752	18.628	102.945	35.944	157.517	44,3
1939 4 Januari.	326.416	685	71.381	48.906	22.380	142.667	488.071	20.503	135.955	37.241	193.699	35,6
11 Januari.	126.414	652	96.171	22.122	22.321	140.614	475.644	19.214	118.139	36.653	174.006	29,5
8 Februari.	126.414	890	77.636	20.649	22.357	120.642	474.998	15.351	103.950	35.490	154.791	33,7
8 Maart	226.033	1.041	89.246	3.360	22.395	115.001	479.178	11.449	97.424	35.804	144.677	33,1
5 April	226.160	1.105	100.351	8.485	21.509	130.345	491.451	16.042	91.947	40.529	148.518	24,1
10 Mei	226.160	703	114.126	8.102	21.245	143.473	495.894	19.059	101.356	36.279	156.994	19,7
7 Juni	226.160	587	114.176	7.801	22.608	144.585	498.371	18.401	100.623	36.104	155.128	18,2
5 Juli	226.414	671	118.706	8.789	22.465	149.960	505.722	19.301	96.477	37.561	153.339	13,9
9 Augustus	246.417	687	114.831	5.955	21.533	142.319	521.877	31.846	81.654	35.929	149.429	16,8
6 Septemb. (1)	102	586	123.721	6.017	25.213	154.951	549.886	15.029	111.267	41.235	167.531	18,3

(1) Overdracht van goud naar het Egalisatiefonds.

Discontovoet { huidige : 4 %, sedert 24 Augustus 1939.
vorige : 2 %, sedert 30 Juni 1932.

d) **Nederlandsche Bank.**
Weekstaten
(in millioenen guldens).

DATUM	Munt en munt- materiaal	Wissels		Beleening			Bank- biljetten	Credit- saldi in rekening- courant	Dekkings- percentage
		Binnen- landsche	Buiten- landsche	op titels	op goederen en ceelen	Totaal			
1937 Jaargemiddelde	1.158	17,2	3,2	183	2,8	186	828	555	83,71
1938 Jaargemiddelde	1.484	10,0	4,8	295	1,3	296	944	870	81,79
1938 4 Juli	1.501	7,8	5,4	329	2,0	331	951	915	80,48
8 Augustus	1.501	9,3	4,9	296	0,9	297	921	910	82,00
5 September	1.500	9,3	4,9	294	1,2	296	952	876	82,06
10 October	1.495	18,5	4,0	289	1,3	290	1.069	757	81,85
7 November	1.502	15,7	4,0	307	1,3	308	1.016	835	81,15
5 December	1.486	10,9	3,6	306	1,6	307	1.010	819	81,28
1939 9 Januari	1.489	8,4	3,6	305	1,7	307	988	839	81,47
6 Februari	1.489	8,1	3,1	299	1,7	301	993	828	81,77
6 Maart	1.442	7,4	3,1	244	1,3	245	988	730	83,91
11 April	1.317	11,0	2,7	208	0,9	209	1.022	535	84,51
8 Mei	1.227	11,6	2,7	215	1,0	216	1.056	422	83,02
5 Juni	1.227	11,6	2,7	209	0,7	210	1.034	436	83,48
10 Juli	1.151	10,1	2,2	222	0,9	223	1.025	382	81,81
7 Augustus	1.154	9,9	1,8	214	1,2	215	1.014	387	82,34
4 September	1.139	84,5	1,6	247	1,4	248	1.206	303	75,44

Discontovoet { huidige : 3 %, sedert 29 Augustus 1939.
vorige : 2 %, sedert 3 December 1936.

e) Nationale Bank van Zwitserland.
Weekstaten
(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Goud- voorraad	Tegoed in het buitenland	Binnen- landsche wissels	Beleening	Correspon- denten	Bank- biljetten in circulatie	Andere terstond opvorderbare verplichting.	Dekkings- percentage.
1937 Jaargemiddelde	2.638	182	12,0	32,5	12,3	1.382	1.480	98,56
1938 Jaargemiddelde	2.852	394	35,7	22,8	15,5	1.558	1.807	96,46
1938 7 Juni	2.836	382	23,0	21,5	24,4	1.502	1.848	96,08
7 Juli	2.802	390	5,1	21,7	6,2	1.511	1.778	97,04
6 Augustus	2.794	388	4,9	20,1	3,8	1.512	1.761	97,21
7 September	2.847	374	11,0	20,4	4,5	1.546	1.775	96,98
7 October	2.851	311	110,4	26,8	4,6	1.803	1.565	93,86
7 November	2.873	302	95,0	24,8	3,7	1.696	1.668	94,38
7 December	2.890	284	95,8	27,5	4,1	1.670	1.697	94,26
1939 7 Januari	2.890	281	140,1	19,7	5,0	1.675	1.717	93,46
7 Februari	2.813	255	148,9	18,8	4,4	1.620	1.673	93,18
7 Maart	2.813	265	114,3	24,3	5,2	1.642	1.631	94,03
5 April	2.633	249	171,5	25,9	7,0	1.741	1.405	91,60
6 Mei	2.472	264	172,5	32,0	3,9	1.748	1.237	91,67
7 Juni	2.471	266	36,1	28,8	4,2	1.699	1.148	96,18
7 Juli	2.469	271	37,8	29,5	5,5	1.711	1.141	96,07
7 Augustus	2.461	274	41,6	26,8	4,3	1.711	1.135	96,12

Discontovoet { huidige : 1 1/2 %, sedert 26 November 1936
vorige : 2 %, sedert 9 September 1936.

f) Reichsbank.
Weekstaten
(in millioenen RM.).
1° Tot 15 Juni 1939.

DATUM	Goud- voorraad	Deviezen als goud- dekking goldende	Pasmunt	Waarden tot bijkomende dekking	Wissels	Beleeningen op onderpand	Gediscont. Schatkist- bons	Bank- biljetten in circulatie	Verschill. opeisbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen
1937 Jaargemiddelde	68,8	5,8	192	133	4.893	43,3	14,7	4.778	739	1,35
1938 Jaargemiddelde	70,8	5,6	174	394	6.039	45,0	11,3	6.228	983	1,06
1938 7 Juni	70,8	5,6	153	545	5.766	54,3	0,9	6.145	1.110	1,05
7 Juli	70,8	5,8	169	547	5.832	43,1	6,9	6.196	970	1,07
6 Augustus	70,8	5,6	142	549	6.063	38,7	2,6	6.429	958	1,03
7 September	70,8	5,4	133	550	6.378	28,5	0,2	6.690	948	1,00
7 October	70,8	5,7	92	550	7.337	19,6	0,8	7.541	887	0,91
7 November	70,8	5,8	121	548	7.020	32,9	0,5	7.423	918	0,92
7 December	70,8	5,6	134	548	7.252	47,1	0,1	7.629	1.003	0,88
1939 7 Januari	70,8	5,7	168	554	7.225	44,1	1,5	7.705	950	0,88
7 Februari	70,8	5,9	203	671	6.761	43,8	1,2	7.549	1.064	0,89
7 Maart	70,8	5,7	179	677	7.084	37,9	0,2	7.737	1.027	0,87
6 April	70,8	5,6	121	668	7.776	37,8	2,3	8.165	1.060	0,83
8 Mei	70,8	5,9	123	659	7.473	48,5	1,2	8.252	1.219	0,81
7 Juni	70,8	5,7	153	921	7.174	34,1	2,3	8.192	1.117	0,82

2° Sedert 23 Juni 1939.

DATUM	Dekkingsreserve aan goud en deviezen	Bezit aan wissels, cheques en Schat- kistwissels	Papier aangekocht krachtens § 13, n° 3 (als toegevoegde dekking dienend)	Beleeningen op onderpand	Pasmunt	Bankbiljetten in circulatie	Verschillende opeisbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen t. o. v. de gezamenlijke opeisbare verplichtingen
1939, 7 Juli	76,6	7.779	925	57,3	133	8.531	987	0,80
7 Augustus	76,6	8.188	919	24,9	125	8.799	1.086	0,77

Discontovoet { huidige 4 %, sedert 22 September 1932.
vorige : 5 %, sedert 28 April 1932.

g) Federal Reserve Banks.
Weekstaten
(in millioenen \$).

86

DATUM	MUNTVOORRAAD		WISSELS		Nationale publieke fondsen	Bankbiljetten in circulatie (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkings- percentage (1)
	Goud- certificaten op de Schatkist	Andere reserves	in herdisconto van de member- banks	in de open markt gekocht				
1937 Jaargemiddelde	8.939	297	13,9	3,4	2.504	4.221	7.326	80,0
1938 Jaargemiddelde	10.423	402	8,6	0,5	2.564	4.200	8.980	82,1
1938 8 Juni	10.647	398	8,6	0,5	2.564	4.136	9.251	82,5
6 Juli	10.645	374	8,0	0,5	2.564	4.175	9.207	82,3
10 Augustus	10.642	394	6,9	0,5	2.564	4.136	9.249	82,4
7 September	10.640	356	7,1	0,5	2.564	4.212	9.147	82,3
5 October	10.976	367	7,3	0,5	2.564	4.283	9.437	82,8
9 November	11.327	352	7,8	0,5	2.564	4.356	9.654	83,4
7 December	11.672	346	6,0	0,5	2.564	4.422	9.950	83,6
1939 4 Januari	11.848	365	4,3	0,5	2.564	4.441	10.148	83,7
8 Februari	11.989	442	7,4	0,5	2.564	4.345	10.437	84,1
8 Maart	12.194	415	3,3	0,5	2.564	4.343	10.597	84,4
5 April	12.582	361	2,6	0,6	2.564	4.398	10.891	84,7
3 Mei	13.128	364	3,5	0,6	2.564	4.465	11.362	85,2
7 Juni	13.401	350	3,5	0,6	2.564	4.476	11.618	85,4
5 Juli	13.543	318	4,6	0,6	2.551	4.543	11.649	85,6
9 Augustus	13.923	349	4,9	0,5	2.443	4.551	11.950	86,5

Discontovoet van de Federal Reserve Bank of New-York (huidige : 1 %, sedert 27 Augustus 1937.
vorige : 1,50 % sedert 2 Februari 1934.

(1) Verhouding muntvoorraad tegenover opelschbare schulden

h) Sveriges Riksbank.

Toestand op het eind van ieder maand

(in millioenen Kr.).

TIJDVAK (op het einde van het jaar of van de maand)	Metaalvoorraad (1)		Rekening-courant in het buitenland	STAATS- FONDSEN		BETAALBARE WISSELS EN WAARDEN		Beleeningen en voor- schotten in rekening- courant	Bankbiljetten in circulatie	REKENING-COURANTSALDI				Emissierecht (2)	VERHOUDING, IN %	
	In het buitenland bewaarde goud niet in den metaalvoorraad begrepen			Zweedsche	Vreemde	Zweedsche	Vreemde			Staat	Handelsbanken	Andere rekeningen	Buitenlandsche banken		vandemetaalvoor- raad tot de biljet- tencirculatie	van de metaal- voorraad tot het emissierecht
1936	459	69,8	259	29,7	70,4	12,2	391	25,3	893	278	294	15,4	3,0	1.269	51,45	36,21
1937	471	68,1	256	6,1	39,6	12,8	749	25,4	980	311	434	6,4	61,4	1.291	48,02	36,45
1938 Juni	525	90,0	307	41,1	41,4	12,5	524	22,2	972	392	373	6,2	58,7	1.400	54,03	37,50
Juli	528	89,8	289	56,0	41,9	12,1	530	23,1	950	269	510	2,9	57,2	1.402	55,39	37,52
Augustus	528	89,6	301	66,0	41,2	11,8	511	22,7	971	260	512	2,7	56,4	1.406	54,34	37,55
September	573	110,7	548	72,0	32,8	12,2	411	25,9	1.083	248	678	2,9	69,3	1.496	52,89	38,30
October	591	115,9	473	82,0	31,8	13,2	385	28,0	1.028	237	673	4,1	71,1	1.531	57,49	38,58
November	591	115,8	491	87,0	32,1	14,1	351	32,7	982	484	452	3,2	89,5	1.533	60,18	38,55
December	591	115,8	414	102,0	34,0	13,2	386	36,8	1.061	418	428	3,4	83,7	1.533	55,76	38,58
1939 Januari	594	135,5	448	112,0	36,0	12,3	298	39,9	979	350	583	3,4	87,5	1.538	60,63	38,62
Februari	595	135,3	468	117,0	36,2	12,1	259	42,7	991	345	564	3,1	87,6	1.541	60,06	38,64
Maart	596	135,2	460	127,0	38,9	12,6	231	47,6	1.054	324	524	3,6	69,1	1.543	56,59	38,66
April	601	146,6	488	137,0	49,8	12,8	153	51,4	1.041	347	500	3,2	72,1	1.551	57,66	38,72
Mei	614	144,6	526	147,0	45,9	13,2	87	56,3	1.012	506	397	3,5	66,2	1.572	60,68	39,08
Juni	615	146,5	550	152,1	45,7	12,5	50	57,2	1.059	490	368	4,3	63,0	1.570	58,12	39,20
Juli	621	146,1	560	162,1	45,5	11,2	22	59,2	1.025	350	544	4,9	64,0	1.567	60,60	39,65
Augustus	633	148,9	545	182,1	43,6	11,3	19	60,5	1.126	338	483	3,2	58,7	1.589	56,24	39,86

Discontovoet (huidige : 2 ½ %, sedert 1 December 1933.
vorige : 3 %, sedert 1 Juni 1933.

(1) De metaalvoorraad omvat het door de Bank in het binnenland aangehouden goud, alsmede het in het buitenland gedeponeerde goud (ten hoogste 15 pCt. van de totale dekkingsvoorraad).

(2) De bank mag bankbiljetten in omloop brengen voor een bedrag gelijk aan het dubbel van haar metaalvoorraad + (sedert 30 Juni 1933) 350 millioen kronen.

i) Japansche Bank.
Weekstaten
(in millioenen yens).

DATUM	MUNT EN MUNTMATERIAAL			Speciaal fonds voor buitenlandsche valuta	Gediscoteerde wissels	Voorschotten aan den Staat	Voorschotten	Voorschotten op buitenlandsch papier	Obligaties van de Schatkist	Bijzettencirculatie	DEPOSITO'S VANDE REGERING			Andere deposito's	Overige verplichtingen	Gezamenlijke verbintenissen	Dekkingspercentage (munt en muntmateriaal) verbintenissen
	Gouden munt en goudmunt- materiaal	Andere	Totaal								Rekening- courant	Diverse	Totaal				
1937 Jaargemiddelde	624	46	670	—	535	154	29,9	86,1	676	1.532	217	129	346	72	163	2.113	31,7
1938 Jaargemiddelde	665	41	706	(1) 300	456	2,9	30,4	30,8	1.251	1.930	278	150	428	112	132	2.602	27,1
1938 7 Mei	801	37	838	—	444	2,9	30,6	30	1.051	1.784	250	108	358	103	115	2.360	35,5
4 Juni	801	49	850	—	441	2,9	30,8	30	1.127	1.837	201	119	320	127	136	2.420	35,1
9 Juli	801	47	848	—	434	2,9	30,4	23	1.090	1.871	131	139	270	113	136	2.390	35,5
6 Augustus ...	501	46	547	300	486	2,9	32,1	23	1.141	1.965	179	157	336	70	147	2.518	21,7
10 September ..	501	46	547	300	468	2,9	30,4	15	1.366	1.843	452	178	630	122	139	2.734	20,0
8 October	501	44	545	300	482	2,9	30,5	15	1.441	1.940	411	201	612	143	140	2.835	19,2
5 November ...	501	47	548	300	477	2,9	30,5	25	1.571	2.042	430	200	630	89	215	2.976	18,4
10 December ...	501	49	550	300	418	2,9	30,6	15	1.495	2.105	187	216	403	202	120	2.830	19,4
1939 7 Januari	501	46	547	300	403	2,9	30,7	22	1.845	2.318	306	251	557	148	145	3.168	17,3
4 Februari	501	36	537	300	420	2,9	30,5	25	1.619	2.246	265	295	560	85	121	3.012	17,8
4 Maart	501	34	535	300	416	2,9	30,2	31	1.627	2.234	225	323	548	89	170	3.041	17,6
8 April	501	26	527	300	407	2,9	30,6	15	1.650	2.162	323	298	621	110	137	3.030	17,4
6 Mei	501	37	538	300	402	2,9	30,1	15	1.499	2.142	226	213	439	134	162	2.877	18,7
10 Juni	501	39	540	300	399	2,9	30,4	29	1.475	2.060	277	230	507	180	128	2.875	18,8
15 Juli	501	47	548	300	397	2,9	30,6	22	1.560	2.194	331	257	588	99	113	2.994	18,3
19 Augustus ...	501	46	547	300	387	2,9	30,2	29	1.497	2.244	227	285	512	84	119	2.959	18,5

Discontovoet | huidige : 3,46 %, sedert 11 Maart 1938.
vorige : 3,285 %, sedert 7 April 1936.

(1) Deze post komt in de weekstaten slechts sedert 23 Juli 1938 voor.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL.

STAAT in duizenden Zwitsersche goud-franken [eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud
(art. 5 der statuten)].

87

	Per 31 Juli 1939		Per 31 Augustus 1939	
ACTIVA.				
I. Goud in baren.....	55.807	9,7	28.588	5,6
II. Kas :				
Specie en tegoed bij banken	17.217	3,0	26.582	5,2
III. Call-gelden	17.603	3,1	12.980	2,5
IV. Herdiscontabel papier :				
1° Handelswissels en bankaccepten	143.754	25,0	135.101	26,4
2° Schatkistpapier	84.328	14,6	42.140	8,2
	228.082		177.241	
V. Fondsen op termijn tegen interest uitgezet :				
1° Op ten hoogste 3 maanden	35.224	6,1	35.468	6,9
2° Op 3 tot 6 maanden	85	0,0	159	0,0
	35.309		35.627	
VI. Wissels en onderscheiden beleggingen :				
1° Op ten hoogste 3 maanden :				
a) Schatkistpapier	42.088	7,3	38.780	7,6
b) Onderscheiden beleggingen	38.690	6,7	59.569	11,6
2° Op 3 tot 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	25.998	4,5	22.981	4,5
b) Onderscheiden beleggingen	57.850	10,0	38.318	7,5
3° Op méér dan 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	28.699	5,0	42.474	8,3
b) Onderscheiden beleggingen	27.499	4,8	27.466	5,4
	220.824		229.588	
VII. Andere activa :				
1° Borg door centrale banken op gecedeerde wissels verleend	850	0,1	750	0,1
2° Andere posten	477	0,1	820	0,2
	1.327		1.570	
TOTAAL ACTIVA....	576.169	100,0	512.176	100,0

PASSIVA.

I. Kapitaal :		%		%
Geautoriseerd en gesmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche franken	500.000		500.000	
ieder				
Aandelen met 25 % volgestort.....	125.000	21,7	125.000	24,4
II. Reserves :				
1° Wettelijke reserve.....	5.117		5.117	
2° Dividend-reservefonds	6.659		6.659	
3° Algemeen reservefonds.....	13.317		13.317	
	25.093	4,3	25.093	4,9
III. Lang loopende deposito's :				
1° Rekening van de Trust der annuïteiten	153.096	26,6	153.096	29,9
2° Deposito der Duitsche regeering	76.548	13,3	76.548	15,0
3° Deposito der Fransche regeering (Saargebied)	809	0,1	758	0,1
4° Waarborgfonds der Fransche regeering	24.668	4,3	23.110	4,5
	255.121		253.512	
IV. Kort loopende en dadelijke opvraagbare deposito's :				
1° Circulatiebanken voor eigen rekening :				
a) Op 3 maanden maximum	35.660	6,2	32.180	6,3
b) Op zicht	79.058	13,7	21.643	4,2
2° Circulatiebanken voor rekening van derden :				
Dadelijk opvraagbaar	114.718		53.823	
Andere depositanten	2.028	0,3	1.736	0,3
3° Andere depositanten :				
a) Op ten hoogste 3 maanden	26	0,0	26	0,0
b) Dadelijk opvraagbaar.....	1.504	0,3	702	0,1
	1.530		728	
V. Deposito's op zicht (goud)	14.355	2,5	14.112	2,8
VI. Verschillende posten :				
1° Garantie op gecedeerde wissels	1.502	0,3	1.413	0,3
2° Andere posten	36.822	6,4	36.759	7,2
	38.324		38.172	
TOTAAL PASSIVA....	576.169	100,0	512.176	100,0

NOTA. — In dezen staat is niet begrepen het goud voor rekening van circulatiebanken bewaard en de fondsen dienende tot betaling van de internationale leeningen waarvan de Bank voor Internationale Betalingen trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN.

	Tabel		Tabel
BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË	1	III. — Groothandelsprijzen van nijverheidspro-	
GELDMARKT.		ducten	47
I. — Discontovoet en rentestand voor belee-	2	IV. — Prijzen van landbouwproducten	48
ningen			
II. — Rentevoet der Schatkistcertificaten	3	VOORTBRENGING.	
en kortlopende bons		I. — Steenkoolmijnen en metaalproductie..	55
III. — Rentestanden voor bankdeposito's en	4	II. — Diverse producties	56
tegoed ter Algemeene Spaar- en		III. — Bouwbedrijvigheid	57
Lijfrentekas		IV. — Electriciteit	58
WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE		V. — Gas	59
METALEN.			
I. — Noteering der edele metalen te Londen.	9	VERBRUIK.	
II. — Contantwisselkoersen op de Beurs te	10	I. — Indexcijfers van den verkoop aan de	
Brussel		verbruikers	65
III. — Termijnwisselkoersen	11	II. — Tabakverbruik	66
a) wisselkoers op één maand;		III. — Slachtingen	67
b) wisselkoers op drie maanden.			
KAPITAALMARKT.		VERVOER.	
I. — Noteeringen van enkele publieke fondsen	14	I. — Nationale Maatschappij der Belgische	
II. — Indexcijfer van de Beurs te Brussel...	15	Spoorwegen	70
III. — Noteeringen, rendementen en index-		a) Uitbatingsontvangsten en -uit-	
cijfers van de voornaamste obliga-	16	gaven;	
tietypen		b) Wagons aan de nijverheid gele-	
IV. — Kapitaaluitgiften in België en Belgisch-	17	verd;	
Congo		c) Verkeer :	
a) retrospectief overzicht;		1 ^o algemeen spoorverkeer;	
b) detail der uitgiften;		2 ^o zware goederen :	
c) ingedeeld naar de belangrijkheid		A) gezamenlijk verkeer;	
van het kapitaal.	18	B) binnenlandsch verkeer.	
V. — Overheidsleeningen	19	II. — Havenverkeer	71
VI. — Hypotheekinschrijvingen	19	a) Antwerpen;	
RIJKSFINANCIËN.		b) Gent;	
I. — Opbrengst van de belastingen	25	c) Brugge-Zeebrugge;	
II. — Toestand van de Fonds voor Del-	26	d) Groot-Brussel;	
ging der Staatsschuld		e) Oostende.	
HET INKOMEN EN HET SPAREN.		BUITENLANDSCHE HANDEL.	
I. — Rendement der Belgische naamloze	30	I. — Indeeling aangenomen door de overeen-	
vennootschappen		komst van Brussel	75
a) detailgegevens per bedrijfsklasse;		II. — Indeeling naar den graad van verwerking	
b) retrospectief overzicht;		der producten	78
II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	31		
a) inlagen op particuliere spaar-		WERKLOOSHEID.	
boekjes;		I. — Algemeen overzicht	80
b) stortingen ingeschreven op de		II. — Indeeling per provincie	81
rekeningen der aangeslotenen			
ter Lijfrentekas.	32	BANKSTATISTIEKEN.	
III. — Driemaandelijksch loonindexcijfer	32	I. — België en Belgisch-Congo	85
LOOP DER ZAKEN.		a) Nationale Bank van België;	
I. — Verrekenkamers	35	b) Bank van Belgisch-Congo;	
II. — Postehèque- en giroverkeer	36	c) Driemaandelijksche staten der	
III. — Gevaarlijke of hinderlijke inrichtingen.		Belgische banken, door de	
— Aanvragen om vergunning	37	Nationale Bank gepubliceerd.	
IV. — Onbetaalde wissels	38	II. — Buitenlandsche circulatiebanken	86
V. — Faillissementen en accoorden tot voor-	39	a) Discontovoet;	
koming van faillissement		b) Staat van de Banque de France;	
a) retrospectief overzicht;		c) » Bank of England;	
b) detail per bedrijfsklasse.		d) » Nederland. Bank;	
PRIJZEN.		e) » Zwitserseche Natio-	
I. — Indexcijfers der groothandelsprijzen..	45	nale Bank;	
a) in België;		f) » Reichsbank;	
b) in het buitenland		g) » Feder. Res. Banks;	
II. — Indexcijfers der kleinhandelsprijzen en	46	h) » Sveriges Riksbank;	
van de kosten van levensonder-		i) » Japansche Bank.	
houd		III. — Bank voor Internationale Betalingen ...	87
a) kleinhandelsprijzen in België;			
b) nieuwe indexcijfers der klein-			
handelsprijzen in België;			
c) kosten van levensonderhoud in			
België;			
d) kosten van levensonderhoud en			
kleinhandelsprijzen in het bui-			
tenland.			

Abonnementsprijs per jaargang : 100 frank voor België.
120 frank voor het buitenland.

Losse exemplaren : fr. 7,50 voor België.
fr. 9,— voor het buitenland.

Prijs van het speciaal nummer : « Overzicht van den economischen toestand
van België », in den loop van het voorafgaande jaar:
20 frank voor België.
25 frank voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgiroreke-
ning n° 500 van de Nationale Bank van België.

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen
te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.

Voorheen Drukkerijgesticht.
T.H. DEWARICHET
J., M., G. en L. Dewarichet.
Brs & Zrs, maat, in gez. naam
Wildewoudstr. 16, Brussel.

17337